

Univerza v Ljubljani  
Fakulteta za socialno delo

Urška Strah

Razumevanje vrstniškega nasilja med učenci zadnje triade  
osnovne šole

Diplomsko delo

Ljubljana, 2024

Univerza v Ljubljani  
Fakulteta za socialno delo

Urška Strah

# Razumevanje vrstniškega nasilja med učenci zadnje triade osnovne šole

Diplomsko delo

Mentorica: Red. prof. dr. Vesna Leskošek

Ljubljana, 2024

## **Zahvala**

Zahvaljujem se mentorici red. prof. dr. Vesni Leskošek za vso pomoč, nasvete, potrpežljivost, usmeritve in hitro odzivnost pri pisanju diplomskega dela.

Zahvalila bi se šolski svetovalni delavki za koordinacijo ter vsem sodelujočim učencem v raziskavi, saj brez njih moje delo ne bi nastalo.

Posebna zahvala gre mojim bližnjim – mami Sabini, očetu Gorazdu, bratu Maxu ter ostalim sorodnikom, ki so me na moji študijski poti vsakodnevno spodbujali, verjeli vame in mi stali ob strani.

Zahvala gre tudi prijateljicam in sošolkam, za vso podporo in spodbudne besede tekom študija.

Hvala!

**Ključne besede:** vrstniško nasilje, osnovna šola, šolska svetovalna služba, učenci, izkušnje

**Povzetek diplomskega dela:** V svojem diplomskem delu sem se osredotočila na razumevanje vrstniškega nasilja med učenci v zadnji triadi osnovne šole. V pregledu problematike sem pojasnila pojem vrstniškega nasilja ter opredelila oblike in vloge vrstniškega nasilja. Navedla sem dejavnike tveganja za povzročanje nasilja ter predstavila načela in področja dela šolske svetovalne službe. Pojasnila sem vlogo šolske svetovalne službe pri preprečevanju nasilja ter teoretski del zaključila s povezavo socialnega dela in šolske svetovalne službe. V formulaciji problema sem navedla namen raziskave, ki je ugotoviti, kako mladostniki v zadnji triadi osnovne šole razumejo vrstniško nasilje, kakšne izkušnje imajo z vrstniškim nasiljem na osnovni šoli, kaj po njihovem mnenju vpliva na nastanek vrstniškega nasilja, na koga se lahko obrnejo s prošnjo po pomoči ob doživljanju vrstniškega nasilja ter kakšna naj bi bila vloga šolske svetovalne službe oziroma odraslih pri vrstniškem nasilju. S tem je moj namen učencem zagotoviti glas pri raziskovani tematiki. V metodološkem delu sem opredelila vrsto raziskave kot kvalitativno ter empirično. Navedla sem teme raziskave – razumevanje vrstniškega nasilja, izkušnje z vrstniškim nasiljem na šoli, pomoč pri vrstniškem nasilju, šolska svetovalna služba in preprečevanje vrstniškega nasilja. Populacija raziskave so bili učenci tretje triade slovenskih osnovnih šol v šolskem letu 2023/2024. Vzorec, ki je zajemal 18 enot, je bil neslučajnostni, saj vse enote populacije niso imele možnosti sodelovanja, ter priročen, saj sem sodelovala s šolo, ki je bila pripravljena sodelovati z menoj, in mi je enote pomagala zbrati šolska svetovalna delavka. Metoda zbiranja podatkov je bila spraševanje, in sicer ustno ter skupinsko. Prav tako pa je bilo spraševanje delno posredno in standardizirano. Merski instrument so bile smernice za fokusno skupino. Opisala sem zbiranje podatkov, ki je potekalo v živo na eni izmed ljubljanskih osnovnih šol, ter pojasnila obdelavo in analizo podatkov z opisom odprtega ter osnega kodiranja. Raziskava je pokazala, da učenci vrstniško nasilje razumejo na različne načine in ga povezujejo z različnimi dejanji ter oblikami nasilja. Vzroke za nastanek prepoznavajo tako pri žrtvi kot povzročitelju vrstniškega nasilja. Ugotovila sem, da med dejavniki tveganj za nasilje prevladujejo družina, vrstniki in mediji. Odzivanje in ukrepanje učencev je odvisno od vsakega posameznika in udeleženih učencev v nasilju. Na šoli je prisotno psihično in fizično nasilje, sledi jima spletno nasilje. Spoznala sem, da učenci največkrat probleme poskušajo rešiti sami. Zaposleni na šoli v večini primerov sledijo protokolu ravnanj ob zaznavi vrstniškega nasilja, vendar ob tem ponekod prihaja do kršitve načela obravnavanja vrstniškega nasilja s soočanjem žrtve in povzročitelja v pogovoru. Iskanje pomoči ter odhod v šolsko svetovalno službo je stigmatizirajoče za učence, saj pridobijo nalepko »tožibabe« ter s tem v razredu izgubijo status in položaj. Ugotovila sem, da se na šoli izvajajo programi preprečevanja nasilja, a so le-ti potrebni posodobitve vsebine. Učenci opažajo stereotipno obravnavo na podlagi spola in oblik nasilja ter imajo željo po večjem zaupanju učiteljem, uvedbi dežurnega učitelja, prostovoljnih letnih razgovorih v šolski svetovalni službi ter diskretnjših vabilih na pogovor v šolsko svetovalno službo.

## **Understanding peer violence among students in the last third of primary school**

**Key words:** peer violence, primary school, school counselling service, students, experiences

**Graduation Thesis Abstract:** In my thesis, I focused on understanding peer violence among students in the last three years of primary school. In an overview of the issue, I explained the concept of peer violence and identified the forms and roles of peer violence. I listed the risk factors for violence and presented the principles and areas of work of the school counselling service. I explained the role of the school counselling service in the prevention of violence and concluded the theoretical part with the link between social work and the school counselling service. In the problem statement, I stated the purpose of the research, which is to find out how adolescents in the last three years of primary school understand peer violence, what experiences they have with it in primary school, what they think influences the occurrence of peer violence, who they can turn to for help when experiencing it, and what the role of the school counselling service or adults should be in peer violence. In doing so, my aim is to give students a voice in the topic under investigation. In the methodological part I defined the type of research as qualitative and empirical. I have specified the research topics - understanding peer violence, experiences of peer violence at school, help with peer violence, school counselling services and prevention of peer violence. The population of the study was pupils in the third year of primary school in Slovenia in the school year 2023/2024. The sample of 18 units was non-randomised, as not all units of the population were able to participate, and convenient, as I worked with a school that was willing to work with me and the school counsellor helped me collect the units. The method of data collection was questioning, which was oral, and group based. However, the questioning was also partly indirect and standardised. The measuring instrument was the focus group guidelines. I described the data collection, which took place in person in one of Ljubljana's primary schools, and explained the data processing and analysis, describing open and axial coding. The research showed that students understand peer violence in different ways and associate it with different acts and forms of violence. They identify the causes in both the victim and the perpetrator of peer violence. I have found that family, peers and the media are the predominant risk factors for violence. The response and action of students depends on each individual and the students involved in the violence. Psychological and physical violence are present at school, followed by online violence. I have learnt that most of the time students try to solve the problems themselves. In most cases, school staff follow a protocol for dealing with perceived peer violence, but sometimes there is a violation of the principle of dealing with peer violence by confronting the victim and the perpetrator in a conversation. Seeking help and going to the school counselling service is stigmatising for the students, as they acquire the labels and thus lose status and position in the classroom. I have found that schools have violence prevention programmes, but they need to be updated in terms of content. Students see stereotyping based on gender and forms of violence and would like to see more trust in teachers, the introduction of a duty teacher, voluntary annual interviews in the school counselling service and more discreet invitations to talk to the school counselling service.



## Kazalo vsebine

|                                                                                   |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1. Teoretični del.....                                                            | 1  |
| 1.1. Vrstniško nasilje.....                                                       | 1  |
| 1.1.1. Opredelitev vrstniškega nasilja .....                                      | 1  |
| 1.2. Oblike vrstniškega nasilja .....                                             | 2  |
| 1.3. Vloge v vrstniškem nasilju.....                                              | 3  |
| 1.3.1. Žrtve .....                                                                | 3  |
| 1.3.2. Povzročitelji .....                                                        | 4  |
| 1.3.3. Nosilci obeh vlog .....                                                    | 5  |
| 1.3.4. Opazovalci.....                                                            | 6  |
| 1.4. Prostor vrstniškega nasilja .....                                            | 6  |
| 1.5. Dejavniki tveganja za povzročanje vrstniškega nasilja .....                  | 7  |
| 1.5.1. Osebnostne značilnosti .....                                               | 7  |
| 1.5.2. Družina .....                                                              | 8  |
| 1.5.3. Vrstniki.....                                                              | 9  |
| 1.5.4. Šola.....                                                                  | 9  |
| 1.5.5. Spol.....                                                                  | 9  |
| 1.5.6. Mediji .....                                                               | 10 |
| 1.6. Šolska svetovalna služba.....                                                | 11 |
| 1.6.1. Načela šolske svetovalne službe .....                                      | 11 |
| 1.6.2. Področja dela šolske svetovalne službe.....                                | 12 |
| 1.6.3. Vloga šolske svetovalne službe pri preprečevanju vrstniškega nasilja ..... | 13 |
| 1.5. Socialno delo v šolski svetovalni službi .....                               | 15 |
| 2. Formulacija problema.....                                                      | 18 |
| 2.1. Raziskovalna vprašanja.....                                                  | 18 |
| 3. Metodologija.....                                                              | 19 |
| 3.1. Vrsta raziskave.....                                                         | 19 |
| Teme raziskovanja.....                                                            | 19 |
| 3.2. Merski instrumenti in viri podatkov .....                                    | 19 |
| 3.3. Populacija in vzorčenje .....                                                | 19 |
| 3.4. Zbiranje podatkov .....                                                      | 20 |
| 3.5. Obdelava in analiza podatkov .....                                           | 20 |
| 4. Rezultati.....                                                                 | 21 |
| 4.1. Razumevanje vrstniškega nasilja .....                                        | 21 |
| 4.2. Izkušnje z vrstniškim nasiljem.....                                          | 23 |

|                                                            |     |
|------------------------------------------------------------|-----|
| 4.3. Pomoč ob vrstniškem nasilju.....                      | 34  |
| 4.4. Šolska svetovalna služba .....                        | 37  |
| 4.5. Preprečevanje vrstniškega nasilja.....                | 39  |
| 5. Razprava.....                                           | 42  |
| 5.1. Razumevanje vrstniškega nasilja.....                  | 42  |
| 5.2. Izkušnje z vrstniškim nasiljem na šoli.....           | 45  |
| 5.3. Pomoč ob vrstniškem nasilju.....                      | 50  |
| 5.4. Šolska svetovalna služba .....                        | 51  |
| 5.5. Preprečevanje vrstniškega nasilja.....                | 52  |
| 5.6. Kritično ovrednotenje uporabljene metodologije .....  | 54  |
| 6. Sklepi .....                                            | 56  |
| 7. Predlogi .....                                          | 58  |
| 8. Uporabljena literatura .....                            | 60  |
| 9. Priloge .....                                           | 64  |
| 9.1. Merski instrument – smernice za fokusno skupino ..... | 64  |
| 9.2. Informirano soglasje o sodelovanju v raziskavi .....  | 65  |
| 9.3. Transkripti fokusnih skupin.....                      | 66  |
| 9.3.1. Transkript 7. razred.....                           | 66  |
| 9.3.2. Transkript 8. razred.....                           | 71  |
| 9.3.3. Transkript 9. razred.....                           | 78  |
| 9.4. Odprto kodiranje.....                                 | 84  |
| 9.4.1. Odprto kodiranje fokusne skupine 7. razred.....     | 84  |
| 9.4.2. Odprto kodiranje fokusne skupine 8. razred.....     | 109 |
| 9.4.3. Odprto kodiranje fokusne skupine 9. razred.....     | 142 |
| 9.5. Osno kodiranje .....                                  | 171 |



# 1. Teoretični del

## 1.1. Vrstniško nasilje

Vrstniško nasilje je obstajalo vedno in povsod. Še dandanes je nasilje mogoče najti povsod, kjer je posameznik v interakciji z drugimi ljudmi v okolici. »Dejstvo je, da smo do tega pojava danes bolj družbeno in strokovno občutljivi, značilna pa je tudi večja ozaveščenost otrok, ki so takšnega nasilja deležni ali so mu priča« (Muršič idr., 2016, str. 7).

Šola je eden izmed prostorov, kjer se odvijajo različne oblike nasilja med prijatelji, sošolci, vrstniki. V Konvenciji o otrokovih pravicah (Organizacija združenih narodov, 1989) je jasno opredeljeno, da imajo otroci med mnogimi pravicami tudi pravico do izobraževanja ter varnosti, ki jim je ob vrstniškem nasilju v šoli kršena.

### 1.1.1. Opredelitev vrstniškega nasilja

V sprotnem slovarju slovenskega jezika nam brskalnik pod zadetkom vrstniško nasilje ponudi angleško besedo »bullying«, ki je pri nas sinonim za vrstniško nasilje, pod prvim pomenom pa imamo tudi definicijo vrstniškega nasilja: »nasilje med vrstniki, zlasti v šoli, pri kateri navadno več otrok, mladostnikov redno ponižuje, trpinči, ustrahuje šibkejšega« (Krvina, 2014). Olweus (1995, str. 11–12) trpinčenje med učenci definira, da je to, »ko je učenec v daljšem časovnem obdobju večkrat izpostavljen agresivnemu vedenju oziroma negativnim dejanjem, ki jih je povzročil njegov sovrstnik ali skupina učencev«, negativna dejanja pa opredeljuje kot namerne poškodbe, povzročanje neugodja s fizičnimi sredstvi in besedami, spakovanje, uporabo raznolikih krenj ter izključitev iz skupine. Značilnost trpinčenja je v neravnovesju moči, kjer se šibkejši težko brani in je nemočen proti učencu oziroma učencem, ki ga nadlegujejo.

Aničić, Horvat Svetičič, Horvat in Sušnik (2017, str. 64) podajo definicijo nasilja nad vrstniki/-cami. Po njihovem mnenju gre za namerno, ponavljajočo uporabo fizičnega, psihičnega ali ekonomskega nasilja povzročitelja/-ev nad drugim otrokom ali mladim podobne ali enake starosti. Vrstniško nasilje je lahko enkraten dogodek, pri katerem je med udeležencema, ki nista prijatelja, očitna razlika v telesni in fizični moči. Očitna razlika je takrat, »ko je povzročitelj nasilja večji, telesno močnejši in bolj uveljavljen v skupini« (Aničić idr., 2002, str. 105). Obenem pa ni vsak prepir ter pretep med otroki tudi vrstniško nasilje.

Pečjak (2014, str. 9) med elemente vrstniškega nasilja, ki so skupni različnim opredelitvam drugih avtorjev, uvršča:

- je ponavljajoče se dejanje;

- je časovno dlje trajajoče;
- pojavlja se v različnih oblikah (verbalno, psihično, fizično ...);
- neravnovesje moči med udeleženi;
- z namenom škoditi drugemu.

Podobno v svojem delu navaja tudi Pušnik (1999, str. 34), ki pri skupnih značilnostih definicij trpinčenja oziroma vrstniškega nasilja, poleg daljšega časovnega obdobja, različnih pojavnih oblik (verbalno, psihično, fizično) in neravnovesja v moči med žrtvijo ter povzročiteljem dodaja tudi žrtvin občutek nemoči, strahu in nezmožnost ubranitve.

## 1.2. Oblike vrstniškega nasilja

Različni avtorji navajajo raznolike oblike vrstniškega nasilja. Pečjak (2014, str. 11–16) definira fizično nasilje, kjer je cilj napad na posameznikovo zunanost (pretepi s poškodbami, namerno brcanje, odrivanje, lasanje, grizenje, prerivanje, potiskanje, namerne poškodbe lastnine, omejitve gibanja ...), pri psihičnem nasilju pa je cilj napad na posameznikovo notranjost. Delimo ga lahko na:

- verbalno (žaljivke in zmerljivke, razširjanje lažnih/neresničnih govoric, hujskanje prijateljev, grožnje in izsiljevanje za denar ...);
- neverbalno (direktno – nesramne geste in indirektno – zahrbtno, subtilno, manipulacija z odnosi).

Spolno nasilje lahko uvrstimo v obe zgornji kategoriji: fizično (potiskanje, otipavanje), psihično (verbalno – spolno sugestivni neprimerni izrazi; neverbalno – neprimerne geste). Spletno nasilje spada k psihičnemu nasilju in je lahko verbalno ter neverbalno. Namen je žrtev osmešiti ali ponižati (širjenje groženj/neresničnih informacij, pošiljanje žaljivih sporočil).

Spletno ali internetno nasilje je nasilno vedenje, ki se dogaja s pošiljanjem sporočil po telefonu. Ločimo dve obliki nasilja (Pečjak, 2014, str. 15–17):

- prvo, ki se dogaja po spletu (elektronska pošta, spletne klepetalnice – Instagram, Snapchat, Messenger);
- drugo, ki se dogaja po prenosnem telefonu (sporočila SMS/multimedijska sporočila MMS, telefonski klici).

Glede na neposrednost pa lahko spletno nasilje razdelimo na posredno (povzročitelj se izdaja za žrtev, kjer žrtvinim prijateljem pošilja sovražna sporočila, žrtev pa je zatem deležna negativnih odzivov svojih prijateljev) ter neposredno (sporočilo preneseno od povzročitelja do žrtve).

Aničić idr. (2002, str. 106) opredelijo štiri oblike vrstniškega nasilja, in sicer telesno, verbalno, psihično ter ekonomsko nasilje. Lešnik Mugnaioni, Koren, Logaj in Brejc (2009, str. 51) glede na vsebino nasilnih interakcij in odnosov med oblike nasilja uvrščajo tudi spolno nasilje. Pri pojmovanju spolnega nasilja kot oblike vrstniškega nasilja prihaja pri avtorjih in avtoricah do različnih mnenj. Aničić idr. (2002, str. 106) menijo, da neprimernih dotikov ter izsiljevanja spolnih dejavnosti ne moremo pojmovati kot »obliko klasičnega vrstniškega nasilja, temveč je to specifično nasilje, ki ga je treba obravnavati v sklopu spolnega nasilja«. Nasprotno meni Bučar Ručman (2004, str. 106), ki spolno nasilje prišteva k vrstniškemu nasilju. Najpogostejši obliki spolnega nasilja naj bi bili nadlegovanje ter otipavanje.

### 1.3. Vloge v vrstniškem nasilju

V nasilju so lahko otroci in mladostniki udeleženi kot žrtve, povzročitelji ali kot nosilci obeh vlog, tako žrtve kot povzročitelja, lahko pa so tudi opazovalci. Hkrati pa so lahko povzročitelji in žrtve vrstniškega nasilja tako dečki kot deklice.

#### 1.3.1. Žrtve

»Izraz žrtev je najpogosteje rabljen termin za označbo osebe, ki preživlja nasilje. /.../ Predpostavlja nekoga, ki trpi, je pasiven, in ki se ne zmore upreti povzročitelju nasilja. Izraža torej popolno nemoč« (Lešnik Mugnaioni, Koren, Logaj in Brejc, 2009, str. 35). Avtorji poudarjajo, da lahko besedo žrtev razumemo na dva načina. Prvi način je, da pri osebi ne prepoznamo moči, ki jo razvije med doživljanjem in preživljanjem nasilja. Drugi način je prepoznanje moči osebe, ki dlje časa in kontinuirano doživlja različne oblike nasilja, razvije moč ter iznajdljive strategije preživetja, da se sooča z nasilnimi odnosi ter v njih živi in tudi preživi. Lešnik Mugnaioni, Koren, Logaj in Brejc (2009, str. 35–36) dodajajo, da bi bila bolj smiselna uporaba termina »oseba z izkušnjo nasilja«, kjer je poudarek na izkušnji nasilja.

Olweus (1995, str. 21–22) razlikuje med dvema skupinama žrtev, in sicer pasivne ter izzivalne. Pri pasivnih oziroma podredljivih žrtvah vrstniškega nasilja prepoznavajo, da ti učenci kažejo več tesnobe in negotovosti kot ostali učenci. Največkrat gre za previdne, mirne in občutljive osebe, ki imajo nizko stopnjo samospoštovanja in slabo podobo o sebi ter lastni situaciji. Vidiijo se kot neuspešne ter se počutijo neumne in ponižane. V šolskem okolju so osamljene in zavrnjene ter brez prijateljev. Pasivne žrtve po besedah avtorja s svojim vedenjem drugim učencem okoli sebe sporočajo, da se ne bodo branili ob primeru napada ali žalitve. Druga manjša skupina, ki jo prepoznavajo Olweus (1995, str. 22), pa so izzivalne oziroma provokativne žrtve, pri katerih avtor prepoznavajo kombinacijo tesnobe ter nasilnega vedenja. Izzivalne

žrtve imajo pogosto težave z zbranostjo, so lahko hiperaktivni ter svoje vedenje slabše obvladajo, s čimer pri drugih osebah v okolju povzročijo razburjenost in napetost. Pušnik (1999, str. 85) dodaja, da »včasih postane žrtev otrok, ki na zunaj izkazuje kakšno posebnost, npr. nosi očala, škili, ima rdeče lase, je manjše rasti ... /.../ Če stigmatizacija traja dlje časa, otrok začne verjeti vzdevkom, trpi zaradi ponižanja, postaja prestrašen, vase zaprt. Dobi občutek nemoči, meni, da ne more nič narediti, da sam ne more vplivati na dogajanje«. Žrtve vrstniškega nasilja se redko odločijo spregovoriti o svoji izkušnji, ker jih je sram. Molčijo, ker mislijo, da se morajo braniti, postaviti zase, kar od njih pričakujejo odrasli. Bojijo se, da jih bodo razočarali (Lešnik Mugnaioni, Koren, Logaj in Brejc, 2009, str. 104).

Kristančič (2002, str. 139) za prepoznavanje žrtev vrstniškega nasilja navaja vedenjske značilnosti učenca žrtve. Pri učencu se lahko pojavijo spremembe osebnosti (razdražljivost, zaprtost vase), psihosomatske bolezni (glavoboli, želodčne težave, nedoločene bolečine). Na otroku lahko opazimo pomanjkanje samozavesti, umik pred družbenimi dejavnostmi, spremenljivo razpoloženje, znake fizičnih poškodb (modrice, ureznine). Otrok odklanja tudi odhod v šolo, zamuja na pouk, prihaja domov pozneje ter želi v šolo po drugačni poti.

### 1.3.2. Povzročitelji

V literaturi lahko zasledimo veliko terminov, s katerim želijo avtorji imenovati osebo, ki izvaja nasilje. Med najpogostejšimi sta nasilnež/nasilnica in storilec/storilka, zasledimo tudi napadalec/napadalka. Najprimernejši pa je izraz povzročitelj/povzročiteljica. »Beseda simbolno daje možnost, da pri povzročiteljih nasilja zahtevamo odgovornost za storjena nasilna dejanja, njihovi osebnosti pa kljub storjenemu nasilju še vedno izkazujemo spoštovanje ter jim dajemo možnost, da svoje nasilno vedenje spremenijo. Pri tem terminu je združeno dvoje – striktna in odločna zahteva po odgovornosti za storjeno nasilno dejanje ter spoštovanje temeljnih človekovih pravic in dostojanstva osebe, ki je povzročila nasilje« (Lešnik Mugnaioni, Koren, Logaj in Brejc, 2009, str. 35).

Med značilnosti, ki naj bi jih imel povzročitelj, Olweus (1995, str. 23) uvršča:

- agresivnost (do vrstnikov, staršev, učiteljev ...);
- zaletavost ter potreba po obvladanju drugih;
- brezčutnost do žrtve;
- pozitivna stališča do nasilja in nasilnih sredstev;
- telesno močnejši od vrstnikov ter žrtve.

Če je oseba, ki izvaja nasilje, fant, je največkrat telesno močnejši od žrtve, dekleta so od zunaj manj opazne, vendar kljub temu lahko dominirajo nad svojimi vrstnicami (Pušnik, 1999, str. 87).

Aničić idr. (2002, str. 111) povzemajo še druge lastnosti povzročitelja nasilja. Osebe, ki povzročajo nasilje, se ne čutijo sposobne spoprijeti z vsakodnevnimi situacijami ter se raje ne potrudijo, ko doživijo neuspeh, ne sprejemajo odgovornosti za lastna dejanja in ne čutijo obžalovanja po nasilnem dogodku ter menijo, da čustev ni dovoljeno kazati. Prihajajo iz družin, kjer se ceni moč in avtoriteta ter so znotraj družine tudi sami žrtve ustrahovanja oziroma nasilja.

Možni psihični izvori nasilnega vedenja, ki jih navede Olweus (1955, str. 23–24), nakazujejo tri motive, za katere avtor meni, da so delno med seboj povezani:

1. močna potreba po moči in dominantnosti, kjer povzročitelj uživa v nadzorovanju drugih in podredljivosti žrtve;
2. pomanjkanje ljubezni in spoštovanja otroka s strani staršev ter preostre kazni; s tem otrok razvije sovražnost do okolja, ti občutki in impulzi pa lahko sprožajo zadovoljstvo ob povzročanju poškodb in ob trpljenju drugih;
3. koristi (denar).

### 1.3.3. Nosilci obeh vlog

Učenci so lahko udeleženi v situacijah, kjer so lahko v obeh vlogah, enkrat v vlogi žrtve, drugič v vlogi povzročitelja. Skupina nosilcev obeh vlog je posebna kategorija, ki se razlikuje od skupine žrtev in nasilnežev. Od skupine žrtev se razlikuje po agresivnosti ter družinskih razmerah, tu so podobni nasilnežem. Od nasilnežev pa se razlikujejo po čustvih, samopodobi in odnosu do šole, kjer so bolj podobni žrtvam (Pušnik, 1999, str. 90).

Raziskava, ki jo je leta 1997 izvedla mag. Mojca Pušnik, je pokazala, da nosilci obeh vlog živijo v večjih družinah z manj ugodnimi stanovanjskimi razmerami, kjer so starši strogi ter kaznujejo svoje otroke ter niso zadovoljni z njihovim delom in uspehom. Otroci staršem ne zaupajo ter se z njimi ne morejo pogovoriti. S šolo niso zadovoljni ter imajo do nje negativen odnos kot tudi do učiteljev. Šola jim je breme, obveznosti odklanjajo, znanje jim ne pomeni veliko. S strani vrstnikov se počutijo zavržene in nespoštovane. Težko se prilagajajo zahtevam okolja, vidijo le težave. Zaskrbljeni so za svoje zdravje in telesni videz, počutijo se negotove. Radi grozijo drugim ter se z njimi prepirajo, do njih so sovražni, sumničavi ter nezaupljivi. Hkrati pa jim ni vseeno, kaj si drugi mislijo o njih, zato se želijo pokazati v dobri luči (Pušnik, 1999, str. 90).

#### 1.3.4. Opazovalci

Opazovalci se lahko različno odzovejo na vrstniško nasilje. Nekateri izmed njih le opazujejo nasilje, ki se dogaja ter vanj ne posegajo, drugi učenci posegajo vanj s posmehom žrtvi, določeni učenci pa poskušajo žrtev potolažiti ali jo braniti pred povzročiteljem nasilja (Pušnik, 1999, str. 91). Podobno piše Pečjak (2014, str. 64), ki opredeli štiri vloge opazovalcev:

- posnemovalci povzročitelja: so učenci, ki so negotovi, nimajo visokega socialnega statusa med vrstniki ter potrebujejo samopotrditve, zato občudujejo povzročitelja, ker ga vidijo kot močnega, neustrašnega, spoštovanega ...;
- podporniki nasilneža: so učenci, ki spodbujajo povzročitelja z različnimi podpornimi besedami ali zasmehovanjem žrtve;
- nevpleteni oziroma ignoranti: so učenci, ki v nasilje ne posegajo iz različnih razlogov;
- branilci žrtve: so lahko pasivni ali aktivni učenci; pasivnim učencem ni všeč vrstniško nasilje, zato zapustijo kraj nasilja, so v zanikanju glede dogajanja nasilja ali so tihe priče dogajanja; aktivni branilci se trudijo nasilje ustaviti, žrtev braniti pred povzročiteljem, jo tolažiti ter iskati, prositi pomoč pri odraslih.

Opazovalce dogajanja ali priče, ki v nasilje ne posegajo, po navedbah Aničić idr. (2002, str. 113) nasilje prizadene in sami se ne odzovejo zaradi:

- občutka nemoči in razburjenosti;
- se bojijo, da bodo sami postali naslednja žrtev;
- se počutijo krive, ker ne posredujejo oziroma poiščejo pomoči pri odraslih osebah.

Muršič idr. (2016, str. 14) poudarjajo pomen opolnomočenja otrok, da povedo odraslim za nasilje in s tem podprejo sošolce, ki so žrtve, ter opredelitve »tožarjenja kot odgovornega obveščanja odraslih o ogroženosti vseh vpletenih otrok, da se lahko pravočasno ukrepa in otroke zaščiti«.

#### 1.4. Prostor vrstniškega nasilja

Vrstniško nasilje se dogaja v šoli, njeni okolici, na poti v šolo ali iz nje. V šoli so tako najnevarnejši prostori stranišča, jedilnica, šolsko igrišče, hodniki ter garderoba (Aničić idr., 2002, str. 106–107). »Ni nepomembno, kakšen je razpored prostora v šolski zgradbi, kajti prostor z veliko nepreglednimi koti in ozkimi hodniki omogoča več prikritega nasilja« (Aničić idr., 2002, str. 35). Yerger in Gehret (2011, str. 317) opozarjata, da se je z razvojem tehnologije povečalo tudi spletno vrstniško nasilje.

### 1.5. Dejavniki tveganja za povzročanje vrstniškega nasilja

Vrstniško nasilje se znotraj šole zgodi zaradi različnih dejavnikov. Lahko jih razdelimo na zunanje ter notranje. Med zunanje dejavnike lahko uvrstimo socialno okolje, družbene spremembe. Med notranje dejavnike pa uvrstimo dejavnike, ki jih ustvari šola sama. To so lahko nejasne meje, tekmovalna šolska klima in drugi dejavniki (Aničić idr., 2002, str. 35).

Medvrstniško nasilje pomeni na eni strani vedenje, ki prestopa meje dovoljenega in se zato dogaja skrito v neformalnih skupinah. Po drugi strani pa pomeni vedenje, ki je na zapleten način pogojeno z individualnimi, medosebnimi, skupinskimi, socialnimi in političnimi dejavniki (Kristančič, 2002, str. 138).

#### 1.5.1. Osebnostne značilnosti

Tomori (2000, str. 96–97) razlikuje med konstitucijskimi in psihološkimi lastnostmi – med konstitucijske lastnosti, ki so biološko pogojene in jih določa delovanje struktur osrednjega živčevja ter vplivajo na odnose z ljudmi in interese mladostnika, uvršča:

- zaletavost, s katero se mladi odzovejo nestrpno brez premisleka z zmanjšano zmožnostjo obvladovanja svojih čustev (predvsem jeze);
- zvišan prag za vzburljanje, kjer mladostniki s svojim vedenjem ustvarjajo ali iščejo situacije, v katerih lahko zadovoljijo svojo potrebo po vznemirjenju, intenzivnem dogajanju, saj v nasprotnem primeru ostajajo nemirni, nestrpni in napeti;
- ekstravertiranost, kjer svojo pozornost raje usmerjajo na zunanje dogajanje kot na razumevanje samih sebe;
- vitalnost in dobro energetske pripravljenost.

Med psihološke lastnosti, ki oblikujejo osebnost, značaj in načine funkcioniranja ljudi v socialnem okolju, pa uvršča:

- nezadovoljujočo samopodobo in nizko raven samospoštovanja, kjer mladostniki s poudarjanjem moči, dominantnosti in drznosti skušajo premostiti občutke nevrednosti, nesposobnosti, nemoči, ki so neprijetna in boleča;
- potrebo po sprejetosti v skupini vrstnikov, kjer se običajno družijo mladostniki s podobnim vedenjem ter obrambnimi mehanizmi;
- slabo socialno zrelost, ki onemogoča ustrezno prepoznavanje socialnih situacij ter izbiranje primerne socialnega vedenja; socialna zrelost se razvija znotraj družine ter socialnih okolij, kjer so meje jasno postavljene ter se spodbuja njihovo upoštevanje, kar mladostniki mnogokrat niso deležni;

- nesposobnost za prevzemanje odgovornosti za svoje vedenje, kjer mladostniki krivdo za svoje vedenje, ki ni bilo ustrezno, pripisujejo drugim osebam, njihovim ravnanjem.

#### 1.5.2. Družina

Tomori (2000, str. 98) navaja, da »družina lahko otroka usmerja v neškodljive dejavnosti in ga spodbuja za načine samopotrditve, ki so v skladu s socialnimi merili. Zavaruje ga pred neugodnimi vplivi slabih socialnih razmer in mu pomaga razvijati potencialne, ob katerih lahko preseže omejitve gmotne prikrajšanosti ali obrobnosti«.

Družina ima naloge, ki pomembno vplivajo na socializacijo otrok in mladostnikov. Prva je razvijanje občutka lastne vrednosti, ki ga mladostniki gradijo znotraj dogodkov v družini, vzgoje in odnosov. Mnogokrat so povzročitelji vrstniškega nasilja znotraj družine priče in žrtve raznih preprirov, žalitev, zavrnitev, poniževanj, kaznovanj s strani družinskih članov, kar jim otežuje razvoj dobrega samospoštovanja. Otroci, ki namesto občutkov sprejetosti, ljubljenosti ter spoštovanja, občutijo nevrednost, ponižanost, nevarnost, ranljivost in nemoč, se soočajo z doživljanjem teh občutkov, tako da prevzemajo vloge dominantnega, močnega položaja, s katerim ponižujejo šibkejši posamezniki od sebe. Druga naloga je razvoj odnosa do avtoritete, kjer avtoritarni liki znotraj družine pomagajo, spodbujajo, učijo in hvalijo otroke, kjer otrokov razvoj zaupanja vase in odnos temelji na zaupanju do drugih oseb. Otrokom skozi odraščanje in preživljanje neugodnih dogodkov z avtoritarnimi osebami v družini narašča želja po upiranju, kljubovanju, boju, odporu in sovražnosti. Vsi negativni občutki, ki jih doživljajo med odraščanjem, se premagujejo v obdobju adolescence z izkazovanjem in nadvlado moči nad šibkejšimi posamezniki. Tretja naloga je učenje spodobnosti za obvladovanje stresov in socialnih spretnosti, kar poteka znotraj družine prek spodbud, pomoči ter učenja spretnosti razreševanja izzivov od zrelejših oseb in občutka samozavesti ter pozitivnega odnosa do izzivov. Včasih otroci oziroma mladostniki nimajo zgleda, kako ravnati, ali pa so prikrajšani za občutek sprejetosti znotraj družine, so deležni premalo pozornosti ter kaznovanja namesto spodbujanja (Tomori, 2000, str. 98–101).

Pomembno je tudi postavljanje meja, kjer se otrok uči, da je treba upoštevati zastavljene meje ter se jim prilagoditi. Družina lahko otroku predstavi meje na pozitiven način prek doslednosti, naklonjenosti, previdnega omejevanja vedenja, ki ne ustreza. Znotraj negativnega načina pa lahko otrok meje spoznava prek ponižanja, kaznovanja ob kršenju ostrih, togih, ozkih meja. Otroku bo ob nepredvidljivosti, ko je enkrat kaznovan, spet drugič pohvaljen za enako vedenje, meje preizkušal zaradi negotovosti odziva staršev. Negotovost pa se pri otrocih in mladih pojavi



tudi pri dopustnem, prepuščenem vedenju, kjer starši ne postavijo meja (Tomori, 2000, str. 100).

#### 1.5.3. Vrstniki

Med odraščanjem se vpliv staršev zmanjšuje in narašča vpliv vrstnikov oziroma družbe, ki nosi vedno večji pomen. Mladostnik je za sprejetost med vrstniki pripravljen storiti marsikaj, tudi stvari, za katere se je znotraj družine naučil, da niso primerne. »V ospredje pride želja po skupnih razburljivih doživetjih, s skupnimi izkušnjami, želja po preizkusu moči in pomembnosti, po potrjevanju in pridobitvi ustreznega položaja v skupini« (Bučar Ručman, 2004, str. 147–148). Tomori (2000, str. 93) navaja, da »večina mladostnikov izbira družbo, ki okvirno goji vrednostni sistem in poglavitna življenjska navodila v skladu s tistimi, ob katerih je odraščal«.

#### 1.5.4. Šola

Čas, ki ga otrok oziroma mladostnik preživi v šoli, ima velik vpliv na njegovo vedenje. Bučar Ručman (2004, str. 149) dodaja, da šola s tekmovalnostjo ustvarja možnosti za nasilno vedenje učencev. Med ogrožajoče socialne dejavnike (Pušnik, 1999, str. 17) uvršča neustrezno šolsko klimo, nejasna šolska pravila, učni neuspeh, menjavanje ali izključitev iz šole ter izostanek od pouka. Lampe idr. (2002, str. 19, v Bučar Ručman, 2004, str. 149) definirajo dejavnike, s katerimi lahko šola vpliva na nasilno vedenje otroka:

- splošno neugodno psihosocialno ozračje šole (velikost, število učencev, red, kazni);
- učiteljeva osebnost (strog, nepravičen, nerazumevajoč, popustljiv);
- prevelika storilnostna naravnost šole (tekmovalnost, visoke zahteve);
- neugodni odnosi med otroki (posmeh, trpinčenje, ustrahovanje, izsiljevanje);
- nezmožnost gibanja oziroma telesnega sproščanja.

Šola pa je lahko tudi varen in pozitiven prostor za razvoj. Pušnik (1999, str. 18) navaja varovalne socialne dejavnike v šoli, ki so lahko pozitivne šolske izkušnje, dobri učitelji ali trenerji, učna ali interesna uspešnost, uspehi v športu in sprejetost med vrstniki.

#### 1.5.5. Spol

Učenje socialne vloge, ki je vezana na spol, je po mnenju Pušnik (1999) odločilno. Vedenje otrok je med odraščanjem zaznamovano z različnimi pričakovanji do posameznega spola, ki temeljijo na družbenih normah, pravilih socialnega vedenja. Za fante je pričakovano, da se znajo braniti ob napadih, morajo biti močni ter ne smejo pokazati čustev; spodbuja se njihova samostojnost. Fantje, ki ne želijo biti del nasilja, so pogosto s strani vrstnikov označeni kot

»mevže« ter tako postanejo žrtve posmeha. Svoje stiske fantje izražajo prek direktne agresije. Od deklet se pričakuje, da ne bodo udeležene v fizičnem nasilju, a se jim dopušča psihično nasilje. Vzgoja spodbuja dekleta v odvisnost od močnejših oseb v njihovem življenju ter jih zavira pri izražanju čustvenih doživetij v širšem prostoru. Dekleta stisko izražajo prek umikov in s čustveno prizadetostjo (Pušnik, 1999, str. 30–31). Tudi Pečjak (2014, str. 45) je v primerjavi ugotovitev različnih študij poudarila, da kulturne norme ter vzgojna sporočila fantom in dekletom dajejo različne usmeritve ter možnosti za vedenje, samopotrjevanje in izražanje stiske. Izpostavila je še druge sklepe (Pečjak, 2014, str. 45–48):

- število fantov povzročiteljev se ne spreminja veliko skozi življenjski potek, število deklet povzročiteljic pa pomembno upade s starostjo;
- o dekliškem vrstniškem nasilju vemo manj, saj gre za prikrite in neposredne oblike, kjer je težje določiti razširjenost takšnega nasilja; agresivnost je prisotna v indirektnih oblikah na relacijski in odnosni ravni; obstajajo tri oblike relacijske agresivnosti (socialno ustrahovanje – poniževanje vpričo vrstnikov, relacijsko ustrahovanje – načrtno in zavestno uničevanje družbenega statusa določenega dekleta in čustveno ustrahovanje – čustveno izsiljevanje za nadzor določenega dekleta);
- odzivi na vrstniško nasilje so med spoloma različni, saj dekleta občutijo žalost in občutke krivde ter so pripravljena pomagati, medtem ko fantje občutijo jezo ter so pripravljeni sodelovati pri izvajanju nasilja.

#### 1.5.6. Mediji

Habbe (2000, str. 72) meni, da je nasilno vedenje vse pogostejše posledica vpliva medijev (poročila, filmi, splet). Podobno piše tudi Bučar Ručman (2004, str. 150), ki pravi, da mladi vedno več prostega časa preživljajo ob gledanju televizije, igranju računalniških iger, poslušanju glasbe ter so v veliki meri izpostavljeni prikazovanju nasilja.

Svetovni splet oziroma internet je od konca 90. let postajal vedno bolj razširjen med mladimi. Ta po eni strani olajša in omogoča hitrejše pridobivanje informacij ter vsebin s celotnega sveta, po drugi strani pa še do danes omogoča tudi dostop do neprimernih, kriminalnih, skrajno nasilnih vsebin in dejavnosti, ki bile cenzurirane s strani vseh drugih medijev ter s strani države v interesu zaščite družbe (Bučar Ručman, 2004. str. 152). Internet ter razvoj raznolikih družbenih omrežij, kot so na primer Facebook, Messenger, Instagram, Snapchat ter v zadnjih letih tudi spletna platforma Tiktok, ponujajo vsem uporabnikom, med njimi tudi otrokom in mladostnikom, nov prostor, kjer se lahko dogaja spletno nasilje. Pečjak

(2014, str. 16–17) izpostavlja, da so poleg (ne)posrednega spletnega nasilja dodatni izzivi tudi anonimnost povzročiteljev, ni odmika v varen prostor, kot je možno pri tradicionalnem nasilju, s tem pa žrtve nimajo občutka varnosti. Do razlik prihaja pri starosti povzročiteljev (uporabljajo predvsem starejši otroci z boljšim znanjem o tehnologiji) ter pri spolu povzročiteljev (dekleta pogosteje uporabljajo spletno nasilje).

## 1.6. Šolska svetovalna služba

Šolska svetovalna služba deluje na vseh osnovnih šolah v Sloveniji. Vsak otrok oziroma učenec ali učenka se med izobraževanjem vsaj enkrat sreča s svetovalno službo, in sicer pri poklicni orientaciji oziroma vpisu na srednjo šolo, če ne že prej zaradi kakšnega izziva, s katerim se sooča. Šolska svetovalna služba je organizacijska oblika pomoči, ki jo lahko izvajajo šolski psiholog, pedagog, socialni delavec, defektolog ter socialni pedagog (Resman, 1999, str. 69).

Formalni okvir za delovanje šolskega svetovalnega dela je zapisan v Zakonu o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (2005) v 67. členu, kjer je opredeljeno: »V javnem vrtcu oziroma šoli deluje svetovalna služba, ki svetuje otrokom, učencem, vajencem, dijakom, učiteljem in staršem; sodeluje z vzgojitelji, učitelji in vodstvom šole pri načrtovanju, spremljanju in evalvaciji razvoja vrtca oziroma šole in opravljanju vzgojno-izobraževalnega dela ter opravlja poklicno svetovanje; sodeluje pri pripravi in izvedbi individualiziranih programov za otroke s posebnimi potrebami.

Čačinovič Vogrinčič idr. (1999, str. 5) navedejo, da je »temeljni cilj svetovalne službe v vrtcu oziroma šoli optimalni razvoj otroka ne glede na spol, socialno in kulturno poreklo, veroizpoved, narodno pripadnost ter telesno in duševno konstitucijo«.

### 1.6.1. Načela šolske svetovalne službe

Temeljna načela šolske svetovalne službe so okvir za opravljanje strokovnega svetovalnega dela v šoli (Čačinovič Vogrinčič idr., 1999, str. 10–13):

- načelo strokovnosti in strokovnega izpopolnjevanja govori o tem, da mora svetovalna delavka delovati v dobro otroka, kjer odnos temelji na prostovoljni vključitvi ter zaupnosti;
- načelo strokovne avtonomnosti pravi, da se vsak svetovalni delavec o načinu dela v skladu s svojo strokovno usposobljenostjo ter zanj prevzema odgovornost;
- načelo interdisciplinarnosti, strokovnega sodelovanja in povezovanja spodbuja svetovalne delavke, da se sodelujejo z vsemi delavci v šoli ter zunanjimi ustanovami;

- načelo aktualnosti določa, da mora šolska svetovalna služba pri delu izhajati iz vsakokratnih potreb šole, situacije;
- načelo razvojne usmerjenosti usmeri delo svetovalnih delavk v optimalen razvoj otroka ter šole;
- načelo fleksibilnega ravnotežja med osnovnimi vrstami dejavnosti svetovalne službe določa, da morajo svetovalne službe vsebovati tri osnovne vrste dejavnosti: dejavnosti pomoči, razvojne in preventivne dejavnosti ter dejavnosti načrtovanja in evalvacije;
- načelo celostnega pristopa vodi svetovalne delavke, da delujejo na ravni posameznika in konteksta ter s tem upoštevajo posameznikove povezave z ostalimi udeleženci oziroma podsistemi, ki vplivajo na njegovo ravnanje;
- načelo sodelovanja v svetovalnem odnosu pravi, da mora svetovalna delavka vzpostaviti in vzdrževati pogoje za sodelovanje vseh udeleženi, kjer je možno preseganje pristranosti in konfliktnosti;
- načelo evalvacije lastnega dela usmerja svetovalno delavko, da kritično analizira svoje delo s primerjavo načrtovanih ciljev in rezultatov.

#### 1.6.2. Področja dela šolske svetovalne službe

Šolska svetovalna služba sodeluje z učenci, učitelji, starši vodstvom šole in z zunanjimi ustanovami na področjih (Čačinovič Vogrinčič idr., 1999, str. 19 – 27):

- učenja in poučevanja (svetovalno in posvetovalno delo za izboljšanje kakovosti učenja in poučevanja);
- šolske kulture, vzgoje, klime in reda (svetovalno in posvetovalno delo v zvezi z dnevnim potekom vsakdanjega življenja in dela z dnevnim redom šole ter v zvezi z vzgojno in disciplinsko problematiko);
- telesnega, osebnega in socialnega razvoja (svetovalno in posvetovalno delo o splošnih značilnostih telesnega, osebnega (spoznavnega in čustvenega) ter socialnega razvoja in o posebnostih v telesnem, osebnem (spoznavnem in čustvenem) ter socialnem razvoju učencev);
- šolanja (svetovalno in posvetovalno delo o vprašanjih v zvezi s šolanjem – načrtovanje, koordinacija in izvedba vpisa ter sprejema otrok v šolo, strokovnega mnenja o ponavljanju, akceleraciji in prešolanju učencev, posvetovanje z učitelji pri delu z oddelčnimi skupnostmi (program razrednih ur, reševanje konfliktov, oblikovanje ustrezne oddelčne klime ...));

- poklicne orientacije, z namenom pomagati učencem pri izbiri in uresničevanju izobraževalne in poklicne poti;
- socialnoekonomske stiske, kjer se svetovalna služba vključuje v iskanje in nudenje možnih oblik podpore in pomoči družinam, kadar je zaradi njihovih socialnoekonomskih stisk ogrožen učenčev telesni, osebni in socialni razvoj.

Pri podpori in pomoči učencem, ki so v stiku s šolsko svetovalno službo, je pomembno, da s svetovalnega vidika in vidika otrokovega razvoja svetovalni delavec sodeluje s celotnim kulturnim in socialnim okoljem, v katerem otrok živi, in sta v sovplivajočem odnosu (Resman, 1999, str. 68). Tomori (2000, str. 95–96) poudarja pomembnost prepoznavanja dejavnikov tveganja ter njihovega medsebojnega povezovanja, saj to omogoča, da se šolska svetovalna služba lahko ustrezno odzove ter nudi mladostniku ustrezno podporo in pomoč pri soočanju z nasiljem. »Delo svetovalne službe je zaradi kompleksne povezanosti pedagoških, psiholoških in socialnih vprašanj najučinkovitejše, kadar jo sestavlja tim različnih strokovnjakov. S tega zornega kota je smiselno povezovanje in sodelovanje svetovalnih delavcev različnega strokovnega profila iz različnih vrtcev oziroma šol kakor tudi svetovalnih delavcev s strokovnjaki iz ustreznih zunanjih ustanov« (Čačinovič Vogrinčič idr., 1999, str. 12).

#### 1.6.3. Vloga šolske svetovalne službe pri preprečevanju vrstniškega nasilja

Ob pojavu vrstniškega nasilja v šoli se je treba vedno odzvati in ne obrniti glave vstran, saj tako sporočamo žrtvi, da ji ne bomo v pomoč in podporo. Z odzivom pa povzročitelju nasilja sporočamo, da je takšno vedenje/dejanje nesprejemljivo. Aničić, Horvat Svetičič, Horvat in Sušnik (2017, str. 71) navajajo pogoste napake pri odzivanju šole na pojav nasilja nad vrstniki:

- ignoriranje ali minimaliziranje nasilja (žrtev nasilja mora biti slišana ter imeti sporočilo, da ima podporo in ni v svoji situaciji sama);
- prelaganje odgovornosti za nasilje na žrtev (odgovornost je na povzročitelju nasilja);
- nasilje poskuša reševati nekdo od zaposlenih sam (potreben je strokovna delovna skupina, ki izdelava načrt za pomoč žrtvi in delo s povzročiteljem nasilja);
- soočanje žrtve in povzročitelja (ob nasilju zaščitimo žrtev, nato delamo s povzročiteljem/-ico ter opazovalkami/-ci v smislu prepovedi uporabe nasilja in odprave škode);
- obdolževanje žrtve, da tožari in/ali si izmišljuje (nasilje, ki ga doživlja žrtev, je pogosto zamolčano zato, da ji izbrana oseba verjame in deluje v smeri zmanjševanja stiske).

Šolska svetovalna služba mora biti vsem udeležencem v šoli enako dostopna, dostopnost pa dovolj dobro razvidna (Čačinovič Vogrinčič idr., 1999, str. 17). Ko pride do nasilja, je potrebno ukrepanje na vseh ravneh. Razpotnik in Dekleva (2015, str. 225–226) pišeta, da je potreben pogovor in podpora učencu, ki je bil žrtev in njegovi družini, kjer se nagovori pomembnost, da je spregovoril ter so mu prisluhnili. Potreben je tudi pogovor z opazovalci ter s povzročiteljem, kjer ga skušamo opogumiti, da na neškodljiv, neboleč način izraža svoje potrebe.

Olweus (1995, str. 39–60) predstavi povzetek programa za preprečevanje trpinčenja med učenci. Poudarek nameni dvema pogojema, ki morata biti zagotovljena za cilj preprečevanja oziroma znižanje ravni trpinčenja med učenci. Prvi pogoj je zavedanje teže težave v šoli, drugi pogoj pa je odločitev odraslih za resno sodelovanje pri trenutnih spremembah stanja. Ukrepe za preprečevanje predstavi na treh ravneh, in sicer:

- raven šole – šolski dan, namenjen težavi trpinčenja med učenci, nadzor učencev v šoli in v neposredni bližini šole, kontaktni telefon, srečanje med starši, učitelji in učenci, skupine učiteljev za razvijanje družbenega okolja v šoli ter študijske skupine v društvih za starše in učitelje;
- raven oddelka – oddelčna pravila glede trpinčenja med učenci, pohvala, sankcije, oddelčna srečanja/razredne ure, kooperativno učenje, skupne pozitivne dejavnosti in oddelčni sestanek med učitelji ter starši;
- raven posameznika – pogovor z nasilnežem, pogovor z žrtvijo, pogovor s starši, kaj lahko storijo starši nasilneža, kaj lahko storijo starši žrtve ter skupinski razgovori za starše trpinčenih učencev in za starše tistih, ki trpinčijo druge.

Habbe (2000, str. 45) navaja rezultate raziskovalnega projekta o nasilju med vrstniki, kjer učenci menijo, da se vrstniško nasilje odvija v navzočnosti učiteljev, vendar se ti nanj ne odzovejo primerno in tako tiho podprejo povzročitelja nasilja. Hkrati učenci za pomoč redkokdaj prosijo šolsko svetovalno službo, saj si le-ta po mnenju učencev ne vzame zanje dovolj časa. Predloge za zmanjšanje in preprečevanje nasilja lahko po Habbe (2000, str. 72–74) razdelimo v tri skupine:

- Ozračje, ki ne dopušča nasilja – kjer v odnosih učenec – učitelj prevladuje spoštovanje, sprejemanje ter red in disciplina, kjer so sprejemljiva in nesprejemljiva vedenja, pravila dogovorjena in zapisana skupaj s šolsko oblastjo, učitelji, učenci in starši ter so na ta način z njimi seznanjeni vsi. Pomemben je tudi ugled vodstva šole, ki ima strogo vodstvo ter ugleden učiteljski zbor.

- Razvit sistem preprečevanja nasilja – pri organizaciji dela v šoli prek spodbujanja skupnega reševanja problemov, prepoznavanja in sprejemanja razlik, vzpostavljanja prijateljskih odnosov, mirnega reševanja sporov in težav, kar se morajo najprej naučiti učitelji, da lahko prenesejo na svoje učence. Prek navzočnosti odraslih v šoli na skritih mestih in njeni okolici med malico ter kosilom ter pozornost na novince (1. in 5. razred) ob prehodih na različne ravni šolanja.
- Ukrepi za takojšnje posredovanje v primeru nasilja – z analizo stanja prek anket in razgovorov, s katerimi se ugotovijo težave ter uspešnost izvedenih ukrepov in doseganje ciljev. Pomembna je doslednost pri spoštovanju pravil in izvajanju ukrepov kot tudi izvajanje programa za delo s povzročitelji nasilja in delo z žrtvami nasilja.

### 1.5. Socialno delo v šolski svetovalni službi

Po pregledu 47 javnih in štirih zasebnih spletnih strani ljubljanskih osnovnih šol je v šolskih svetovalnih službah izrecno zavedenih 14 socialnih delavk. Realno število je najbrž večje, saj ob navedbi osebe pogosto ni pripisa njene izobrazbe. Socialne delavke, ki so zaposlene v šolah, so po študiju socialnega dela morale na podlagi 99. in 100. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (2005) pridobiti tudi pedagoško-andragoško izobrazbo, ki je pogoj za zaposlitev v šolski svetovalni službi.

Mešl (2005, str. 15) prispevek stroke socialnega dela v šolski svetovalni službi vidi v vzpostavitvi in vzdrževanju delovnega odnosa, ki zagotavlja udeležnost v svetovalnem procesu. »Socialna delavka vstopa v procese podpore in pomoči v šoli takrat, ko je treba povezati vse, ki lahko prispevajo k želenim izidom. Naloga socialne delavke je, da vzpostavi in varuje procese podpore in pomoči, tako da je spoštljiva in odgovora zaveznica vseh – učencev, učiteljev, staršev – v šolski skupnosti« (Čačinovič Vogrinčič in Mešl, 2019, str. 153).

Socialno delo je kompleksna psihosocialna pomoč pri reševanju otrokove in družinske stiske, povezane s šolo. Socialno delo pripomore pri boljšem prepoznavanju ovir v socialnem okolju otroka. Te ovire so nevzdržne družinske razmere, prostorska stiska, pomanjkanje osnovnih šolskih potrebščin, izključenost zaradi drugačnosti ter socialni in ekonomski status odvisnosti (Čačinovič Vogrinčič, 2000, str. 22–23).

Znotraj socialno-delovnega odnosa se opiramo na temeljne zasnove delovanja, ki jih lahko uporabljamo tudi šolskem svetovalnem delu v odnosih z učenci, učitelji in družino. Na tej točki jih na kratko povzemam po Čačinovič Vogrinčič, Kobal, Mešl in Možina (2005, str. 9–15):

- dogovor o sodelovanju – element, v katerem se z učencem, učitelji in družino dogovorimo o vlogah, načinu dela, času, ki ga imamo na voljo, s pristankom pa se vzpostavi tudi varen, zaupen prostor;
- instrumentalna definicija težave, kjer učenec, učitelji in družina ubesedijo svoje videnje težave;
- osebno vodenje – socialni delavci vodimo k definiranim želenim in uresničljivim rešitvam skozi celoten pogovor, osebno pa vodimo, kadar z uporabniki podelimo lastne izkušnje, ki bi jim lahko odprle drugo perspektivo na izziv in morda možno rešitev;
- soustvarjanje rešitev – skozi sodelovanje in raziskovanje možnih uresničljivih izidov se v pogovoru z učencem, učitelji in družino definirajo koraki k rešitvi težave;
- etika udeležnosti – odstop od moči socialnega delavca, ki to nadomesti s skupnim raziskovanjem življenjskega sveta učenca, učitelja in družine;
- perspektiva moči je soraziskovanje virov, sanj, želja, dobrih izkušenj v življenjskem svetu, ki bi lahko pripomogli k uresničljivim rešitvam učenca in družine;
- zasnova soprisotnosti – prisotnost socialnega delavca pri posluhu učenčeve, učiteljeve prepovedi ter pripovedi družinskih članov in s tem razpoložljivost za pogovor ter sočutje;
- znanje za ravnanje – ubeseditev uporabe vseh znanj, zasnov, elementov v procesu podpore in pomoči z učencem, učiteljem ter družini.

Pri delu v šolski svetovalni službi je uporabna tudi zasnova izvirnega delovnega projekta pomoči. Z vzpostavitvijo projekta pomoči učencu socialna delavka v delovnem odnosu poveže vse člane – učenca, učitelja in starše (Čačinovič Vogrinčič, 2020, str. 166). Zasnova je izvirna, ker je zasnovana za vsakega učenca in njegovo težavo posebej, je delovna, ker se znotraj nje definirajo spremembe, naloge vsakega posameznika prek sodelovanja z drugimi udeleženci ter je projekt, ki se dogaja v sedanjosti in vodi k želenim rešitvam ter ciljem (Čačinovič Vogrinčič, Kobal, Mešl in Možina, 2005, str. 15–16).

Pomembno je, da so svetovalni delavci in učitelji spoštljivi ter odgovorni zavezniki učencev, ki so strokovnjaki na podlagi svojih izkušenj in pri tem upoštevajo kompleksno socialno situacijo, v kateri otrok živi (Čačinovič Vogrinčič, 2020, str. 167; Poštrak, 2015, str. 278). Znotraj izvirnega delovnega projekta pomoči je treba učencu zagotoviti prostor za glas, da se vidi, kako težavo vidi učenec sam, ubesedi, kako vidi rešitev ter kakšno pomoč potrebuje (Kodele in Mešl,



2013, str. 178). Tako se ustvarja prostor za učenca, ki je pogosto preslišan (Čačinovič Vogrinčič, 2020, str. 167).

Šugman Bohinc (2014, str. 43–44) povzame kompetence socialnih delavk za delo v šolski svetovalni službi:

- delo s sistemi različnih velikosti (posamezniki, skupine) in ravni kompleksnosti;
- usposobljenost za koordinacijsko vlogo v različnih procesih mreženja virov, služb, organizacij za reševanje individualnih, skupinskih, družbenih težav in izboljšave razmer;
- razumevanje razvoja revščine in družbenih vzrokov zanjo;
- razumevanje pojava nasilja (nastanek, dinamika, posledice).

## 2. Formulacija problema

V zadnjih letih, predvsem po epidemiji covida-19, je bilo v medijih zaznati velik porast nasilnih dejanj tako med odraslimi kot tudi med otroki in mladostniki. Nasilne situacije se pojavljajo povsod po svetu, med različnimi starostnimi skupinami in v vseh oblikah. Praktično učenje sem v študijskem letu 2022/23 opravila na ljubljanski osnovni šoli v šolski svetovalni službi. Med prakso sem imela priložnost videti in prisostvovati pri pogovorih med šolsko svetovalno službo ter učenci, ki so bili udeleženi v nasilnih dogodkih, tako na razredni kot tudi na predmetni stopnji ter v šolski okolici.

Do zdaj je bilo narejeno veliko raziskav, ki so številčno prikazale pojav vrstniškega nasilja v osnovnih šolah, malo pa je bilo raziskav, ki bi se osredotočile na razumevanje vrstniškega nasilja med učenci osnovne šole.

Namen raziskave je ugotoviti, kako mladostniki v zadnji triadi osnovne šole razumejo vrstniško nasilje, kakšne izkušnje imajo z vrstniškim nasiljem na osnovni šoli, kaj po njihovem mnenju vpliva na nastanek vrstniškega nasilja, na koga se lahko obrnejo s prošnjo po pomoči ob doživljanju vrstniškega nasilja, ter kakšna naj bi bila vloga šolske svetovalne službe oziroma odraslih pri vrstniškem nasilju. Moj namen je dati glas učencem, da ubesedijo svoja mnenja in opažanja o vrstniškem nasilju.

### 2.1. Raziskovalna vprašanja

Raziskovalna vprašanja, skozi katera sem skušala raziskati svoj namen raziskave, so bila:

- Kako učenci razumejo izraz vrstniško nasilje?
- Kaj vpliva na nastanek vrstniškega nasilja?
- Kakšne so izkušnje učencev z vrstniškim nasiljem na šoli?
- Kako se učenci odzovejo ter kako ukrepajo na vrstniško nasilje?
- Kakšno pomoč ob primeru vrstniškega nasilja zagotavlja šola?
- Kakšna so pričakovanja učencev pri vlogi šolske svetovalne službe in drugih odraslih pri vrstniškem nasilju?
- Ali izvajajo na šolah programe preprečevanja vrstniškega nasilja?

## 3. Metodologija

### 3.1. Vrsta raziskave

Raziskava je kvalitativna, saj sem kot osnovno izkustveno gradivo zbirala »besedne opise, ki se nanašajo na raziskovani pojav« (Mesec, Rape Žiberna in Rihter, 2009, str. 85).

Raziskavo lahko glede na odnos do neposrednega izkustvenega gradiva opredeljujem kot empirično. S spraševanjem sem zbirala novo neposredno izkustveno gradivo, kjer sem želela izvedeti več o razumevanju vrstniškega nasilja med učenci, o njihovih izkušnjah z vrstniškim nasiljem na šoli, o pomoči, ki jim je na voljo ter bi jo še potrebovali ... (Mesec, Rape Žiberna in Rihter, 2009, str. 84).

#### Teme raziskovanja

- Razumevanje vrstniškega nasilja
- Izkušnje z vrstniškim nasiljem na šoli
- Pomoč pri vrstniškem nasilju
- Šolska svetovalna služba
- Preprečevanje vrstniškega nasilja

### 3.2. Merski instrumenti in viri podatkov

Merski instrument so delno strukturirane smernice za fokusno skupino (na voljo v poglavju 8.1. Priloge), sestavljene iz petih tem oziroma smernic ter podvprašanj. Pri vsaki izmed tem se znotraj odpirata od dveh do osem možnih podvprašanj odprtega tipa, ki jih bom tekom izvajanja prilagajala toku pogovora. Odgovori niso ponujeni vnaprej.

### 3.3. Populacija in vzorčenje

Populacijo v raziskavi sestavljajo vsi učenci tretje triade (7., 8. in 9. razreda) slovenskih osnovnih šol v šolskem letu 2023/2024. Ker gre za relativno veliko populacijo, je bil za izvedbo raziskovanja potreben proces vzorčenja. Odločila sem se za neslučajnostni vzorec, kjer vsaka enota oziroma učenec, ki sestavlja populacijo, ni imel priložnosti sodelovanja (Mesec, Rape Žiberna in Rihter, 2009, str. 153). Vzorec je tudi priročen oziroma priložnostni, saj sem sodelovala z ljubljansko osnovno šolo, ki sem jo obiskovala sama, hkrati pa sem se obrnila na svetovalne delavke na sodelujoči osnovni šoli, da med učenci vprašajo po interesu za sodelovanje ter zainteresiranim predajo v podpis informirano soglasje o sodelovanju. Tako sem od 20. 12. 2023 do 9. 2. 2024 zbirala soglasja staršev s pomočjo šolske svetovalne službe. Šolska svetovalna delavka mi je s poznavanjem enot ter dogajanja na šoli pri povabilu enot k

sodelovanju zagotovila, da v fokusni skupini nista bila udeležena žrtev in povzročitelj vrstniškega nasilja.

### 3.4. Zbiranje podatkov

Podatke sem zbirala z metodo spraševanja na osnovni šoli Zadobrova med 16. 2. 2024 in 7. 3. 2024. Spraševanje je bilo ustno ter skupinsko (Mesec, Rape Žiberna in Rihter, 2009, str. 213–214), bilo pa je tudi delno posredno, saj smo se z vprašanimi enotami videli ter so me lahko vprašali, če česa niso razumeli (Mesec, Rape Žiberna in Rihter, 2009, str. 217–218). Kvalitativne podatke sem zbirala osebno po razredih zadnje triade, in sicer v treh fokusnih skupinah; izvedla sem po eno v 7., 8. in 9. razredu. V fokusni skupini v 7. razredu je sodelovalo sedem učencev, v 8. razredu pet učencev in v 9. razredu šest učencev. Skupno je sodelovalo 18 učencev. Izmed sodelujočih enot so bili štirje učenci in 14 učenk.

Fokusne skupine so potekale v živo in trajale približno 90 minut. Učenci, ki so se udeležili skupinskih razprav, so se lahko prostovoljno odločili za sodelovanje. Pred začetkom so bili učenci seznanjeni s temo moje raziskave ter namenom uporabe zbranih podatkov. V vsaki skupini sem vse udeležence vprašala za dovoljenje, da pogovor zvočno posnamem. Ob tem sem jim zagotovila, da bodo v procesu obdelave gradiva transkripti anonimizirani. Pred začetkom sem sodelujoče opozorila, da je moj namen zbirati splošna mnenja in opažanja na šoli ter ne osebnih izkušenj, saj sem s tem želela zagotoviti čim manjšo možnost razkritja osebnih izkušenj pred drugimi vrstniki ter sklenila tudi dogovor o sodelovanju, kjer sem poudarek namenila spoštovanju izkušenj in zasebnosti, kjer deljeno ostane med nami.

### 3.5. Obdelava in analiza podatkov

Zbrane podatke bom obdelala in analizirala na kvalitativni način. Sprva sem vse posnete pogovore dobesedno prepisala, pri čemer sem ohranila tudi pogovorni jezik. Tekom prepisa sem anonimizirala vse besede, ki bi potencialno lahko razkrile identiteto sodelujočih, ter po potrebi na podlagi lastne ocene izločila nepomembne izjave in odgovore za raziskavo. Člane fokusnih skupin sem označila po abecednem redu (A, B, C ...). Sledilo bo kodiranje vsake fokusne skupine posebej. V vsakem zapisu fokusne skupine bom določila izjave ter jih označila s črko ter številko (A1, B2, C3 ...). Izjave vseh treh fokusnih skupin bom s pomočjo tabele odprto kodirala, tako da jim bom določila pojme kategorije in teme. Zaključila bom z osnim kodiranjem, tako da bom naredila hierarhijo med pojmi, kategorijami in temami ter si s tem zagotovila večji pregled nad rezultati raziskave. To mi bo pomagalo pri zapisu razprave, sklepov ter predlogov.

## 4. Rezultati

### 4.1. Razumevanje vrstniškega nasilja

#### Asociacije

Učenci izraz »vrstniško nasilje« asociirajo z različnimi pomeni na primer z angleško besedo »bullying« ter z različnimi dejanji, kot je nasilje med sošolci, vrstniki oziroma z nasiljem v razredu, znašanjem nad osebo (*se nad nekom znašaš /L1/*). Posamezni učenci so izpostavili tudi trpljenje (*žrtev pa trpi S3*) in neprijetne občutke žrtve (*neki, kar je nekomu neprijetno /S1/*), občutke strahu pred stikom s povzročiteljem (*se boji pridt do tebe /L3/*; *v stik s tabo /L4/*), zavedanje posledic, če pridejo s povzročiteljem v stik. Ena izmed asociacij je bila zavedanje, da se veliko učencev pri izbiri nadaljnjega izobraževanja odloča za šole, kjer niso vse osebe na videz enake (*rabš zgledat tko kot drugi /I4/*) ter za katere mislijo, da tam ne bodo deležni norčevanja zaradi stila ali videza (*vedno več jih hoče na take šole, kot je oblikovna /G2/*; *tm je vseen, kako se oblačš /G3/*; *noben se ne bo norčevou iz tebe /G5/*). Učenci pojav vrstniškega nasilja prepoznavajo kot problem (*je to kr problem /F1/*; *večji problem ratuje /G1/*).

#### Oblike nasilja

Raziskava je pokazala, da učenci prepoznavajo razliko pri oblikah nasilja med fanti in dekleti (*je ful razlike med fanti in puncami /R2/*). Spolnega nasilja učenci na šoli niso prepoznali (*Spolno, samo se ne dogaja /N6/*).

Najbolj prevladujoče naj bi bilo psihično nasilje (*Psihično nasilje prevladuje /N2/*) oziroma verbalno (*lah je tudi samo z besedami /E5/*). Tako pri fantih kot dekletih naj bi najprej bilo prisotno psihično nasilje (*pr fantih prvo nekdo nekoga užali, torej je psihično nasilje /N3/*; *pri puncah se pa prvo res dobr skregamo /O1/*). Omenili so tudi, da je psihično nasilje težje storiti v živo (*Težje je psihično nasilje storiti v živo /K27/*). Psihično nasilje po mnenju učencev lahko preide v fizično nasilje (*Psihično je bol začetek L6/*; *pride do te stopnje, da se tepeš /L7/*).

Fizično nasilje je prisotno med učenci ter je po mnenju enega izmed učencev velik problem (*Največji problem se mi zdi v vrstniškem fizično nasilje /R1/*). Eden izmed učencev je poudaril, da je tega manj (*Fizičnega je manj /M1/*). Fizično nasilje se dogaja tudi med dekleti (*tud fizično se dogaja med puncami /O2/*), hitreje pa bo do fizičnega nasilja prišlo pri fantih (*pr fantih bo velik prej pršlo do fizičnega nasilja /R3/*).

Pri spletnem nasilju so učenci navajali, da je prisotno (*na internetu /G7/*) ter da ga je lažje izvesti (*prek spleta lažje izvedejo /K25/*; *ker je lažje neki napisat /K26/*), a hkrati so poudarili, da ni velik problem (*ni velik problem /R26/*). Anonimnost (*zlo lahko je na spletu ker si skrit /G14/*),

soočanje, ki se ne zgodi v živo (*ne rabiš neki komu v obraz reči /G15/*) in ker si oseba več upa (*Tam si več upajo /F43/*), sta po mnenju učencev razloga za lažjo izvedbo nasilja na spletu. Učenci so poudarili, da so sami generacija elektronike (*Ta generacija je ful elektronska /H9/*), ki veliko časa preživi na telefonih (*smo skos na telefonih /H10/*).

### Vzroki za nastanek nasilja

Kot razloge, ki vplivajo na nastanek nasilja pri povzročitelju, so učenci navedli, da ima oseba zanj razlog (*zaradi enega razloga /O14/*) ali drug problem (*se mi zdi, da majo lahko druge probleme /E119/*) oziroma stisko (*ma neko stisko /O55/*), kar rešuje z vrstniškim nasiljem (*mislijo, da je način v tem, da se znašajo nad vrstniki /E122/*) oziroma na napačen način (*jo izrazi na napačen način /K12/*). Nekaj učencev je izpostavilo občutek jeze (*povzroči neko jezo /F12/*) ter slabega počutja povzročitelja v lastni koži (*če se ne počutiš v svoji koži dobr /K3/*). Nekateri učenci menijo, da so tudi povzročitelji nasilja sami žrtve nasilja (*sam žrtev nasilja doma /K8/*). Druge vzroke za nasilje pri povzročitelju so učenci videli v nevšečnosti osebe, ljubosumju, ubranitvi pred sošolci (*čuti da rab sebe obrant pred drugimi /G8/*), načinu doseganja moči (*da lahko doseže neko moč /K10/*), iskanju pozornosti. Po mnenju nekaterih učencev naj bi povzročitelji za izvajanje nasilja izkoristili kar koli (*povzročitelj bo izkoristu karkol /S5/*). Nasilje povzročitelja pa je odvisno tudi od tega, kdo je žrtev. Do nasilja lahko pride tudi, ko povzročitelj in žrtev nista v dobrem odnosu (*niso v dobrem odnosu s to žrtvijo /M6/*). Nasilje lahko povzročitelj uporabi tudi kot nagajanje (*Jima je začel nagajat /B13/*).

Omenjeni vzroki za nastanek nasilja pri žrtvi so bili, da ima žrtev nekaj, česar povzročitelj nima (*če se spravi na eno osebo, ker tega doma nima /O10/*) oziroma da nekaj, kar ima oseba, moti povzročitelja (*osebo moti neki na žrtvi /R7/*). Vzrok za nasilje naj bi bila tudi drugačnost žrtve (*je mal bolj drugačna kot povzročitelj /R8/*). Kot drugačnost so navedli stil (*imaš drugačen stil /R10/*), lase (*drugačne lase /R11/*), temnopoltost (*je temnopolt /D5/*), prekomerno težo (*al pa debeu D6*). Učenci so omenili tudi narodnost (*Narodnost osebe /S4/*), prepričanje (*nima istga prepričanja kt ti /C5/*), vero (*druga vera /A5/*), kulturo ter jezik (*jezik k ga govoriš /H5/*). Dodatni vzroki, ki naj bi jih imela žrtev ter vplivajo na nastanek nasilja, so druženje z drugimi sošolci, talent (*ker žrtev recimo neki dobr zna /R13/*), ponos (*če si na neki ponosen /S8/*) ter dobre ocene (*ma dobre ocene /R14/*). Eden od razlogov za nastanek nasilja pa naj bi bilo tudi ukrepanje ob nasilju, kjer so osebe, ki poiščejo pomoč, označene kot »tožibabe« (*izpadš kot tožibaba /E12/*) ter zgube (*To je še en razlog več, da izpadš kot ena zguba /E13/*).

Drugi omenjeni dejavniki, ki lahko vplivajo na nastanek nasilja, so družina, vrstniki ter mediji. Znotraj družine lahko na vzrok za nastanek nasilja vpliva domače okolje (*Vpliva tud domače okolje /O5/*). Ločitev staršev (*če se starši ločujejo /O6/*), prerekanje (*Če se doma ful kregajo /F6/*), problemi in primerjava s sorojencem (*te primerjajo s sorojencem /F10/*) utegnejo po mnenju učencev biti razlog, da oseba izvaja vrstniško nasilje. Učenci so omenjali, da imajo vpliv tudi vzgoja (*velik vpliva vzgoja /C20/*), pozornost staršev (*če se starši ne ukvarjajo z otrokom /J4/*) ter vzor, ki mu otrok sledi (*tak, kot je doma vzor /A8/; tak bo otrok /A9/*). Učenci so kot primer omenili, da se starši doma pogovarjajo o izgledu učencev, otroci pa nato v šoli to govorijo dalje (*starši kšni znajo rečt kej o izgledu določenih učencev /R49/; njihovi otroci govorijo naprej v šoli /R50/*). Dodaten razlog, ki je bil omenjen kot morebiten vzrok za nasilje učenca, je uživanje substanc s strani staršev (*če so doma starši alkoholiki /E178/; odvisniki /E179/*). Navedli so, da je eden izmed vzrokov povzročanja nasilja lahko tudi nasilje v družini (*če je doma nasilje /O8/*), kjer povzročitelj nasilja svojo stisko doživljanja ali opazovanja nasilja v domačem okolju izrazi prek vrstniškega nasilja (*se zaradi tega obrne in dela nasilne stvari /K7/*). Vrstniki ali skupina prijateljev lahko po mnenju učencev s svojim vplivom (*Velikrat lahko tud prjatli vplivajo nate /M2/*) prepričajo osebo (*Te prepričajo, da nekomu neki rečeš /M3/; nardiš /M4/*), da stori določeno obliko vrstniškega nasilja. Učenci bodo povzročiteljem, ki jih imajo za vzor, sledili (*če maš prijatle in če si mal bol kul ti bodo itak vsi sledil /E8/*). Oseba lahko zaradi odločitve, da se ne želi družiti s skupino prijateljev, postane tarča nasilja (*če se nekdo ne druž z njimi /B4/; lahko postane tarča zaradi tega /B5/*). Vsebinsko, do katere lahko dostopajo učenci prek medijev (*Imajo mediji tudi vpliv /E17/*), telefonov in družbenih omrežij (*vidu na družabnih omrežjih kaj v drugih državah delajo otroc /E15/; ga tm pol navdihnejo /E16/*), lahko po mnenju učencev vplivajo na nastanek nasilja.

## 4.2. Izkušnje z vrstniškim nasiljem

### Splošna opažanja

Nasilje je po besedah učencev dolgotrajen problem (*dolgega problema /C59/*), ki se kdaj tudi umiri (*kdaj se stvar sama umiri /C60/*), ko udeleženi postane dolgčas (*osebam rata dolgčas /C61/*). Ob vrstniškem nasilju so učenci mnenja, da se generacije spreminjajo (*Generacije se ful spreminjajo /A25/*) ter da je na nižjih stopnjah potrebno posredovanje učiteljev (*Na nižjih stopnjah je boljše, če učitelji posredujejo /C26/*), saj se otroci takrat še ne zavedajo meja drugih oseb (*takrat še ne poznaš nekih mej /C27/*). Mlajši učenci po besedah sogovornikov nimajo spoštovanja (*Tamali nimajo nobenga spoštovanja /D28/*) ter ne odnehajo z izzivanjem nasilja niti po prošnji po prenehanju (*tud ko jim rečeš da nej nehajo /D29/; oni še kr naprej /D30/*),

odgovor na to pa je lahko tudi ignoriranje dejanj mlajših učencev s strani starejših učencev (*po navadi pri teh mlajših kar ignoriram /A26/*). Izpostavili so, da je danes veliko govora o spletnem nasilju, manj o tradicionalnih oblikah. Govor je tekel tudi o pregovoru pametnejši odneha (*so nam skos govoril pametnejši odneha /E169/*) ter mišljenjih, da so kot osebe boljši od nasilja in ne bodo spustili tako nizko (*se ne bom spustil tako nizko /C86/*).

Učenci so pri opažanjih navedli, da imajo na nekaterih šolah dežurne učitelje (*majo na večini šol dežurne učitelje /E58/*), ki so na hodnikih (*so na hodniku /E59/*), medtem ko ponekod učitelji ne hodijo iz učilnic (*med odmori drugi učitelji ne hodijo vn iz razreda /E60/*), kar zmanjša možnosti vrstniškega nasilja tako v razredu kot na hodnikih.

Eden izmed učencev je omenil tudi, da je pri učencih s posebnimi potrebami potrebna previdnost pri ravnanju, ko gre za vrstniško nasilje, saj otroci kdaj ne vedo, kaj je prav in kaj ne in lahko storijo nasilno dejanje, ne da se zavedajo.

Del pogovora o izkušnjah učencev z vrstniškim nasiljem je bil usmerjen tudi v deljenje mnenj o devetošolcih, ki so v tem šolskem letu začeli hoditi v srednjo šolo. Učenci so povedali, da so se lanskoletni devetošolci vedli, kot da je šola le njihova (*Prejšnji deveti so se obnašali, tako da je cela šola njihova /I11/*) ter da lahko delajo vse (*in da lahko delajo vse /I12/*), njim pa nihče ni smel storiti ničesar (*njim pa noben nič /I13/*). Učencem naj bi bilo za vse vseeno (*njim je bilo čisto vseeno /F46/*), bili naj bi brez razumevanja (*bili čisti brez razumevanja /I15/*), spoštovanja do učiteljev (*Brez spoštovanja do kogarkoli /I16/*) ter naj bi kljub ukrepom počeli stvari dalje (*Isto so delali tudi če so bili kaznovani /F45/*).

Poudarili so, da so na šoli med učenci prisotna stereotipna prepričanja (*Ful je stereotipa /O33/*), da so fantje boljši ter močnejši od deklet (*so fantje boljši od punc /O3/; ker so močnejši /O35/*), ki naj bi bila slabša od fantov (*na punce gleda, kot da smo slabše od fantov /O38/*). Vendar so učenke poudarile, da so dekleta močna (*tudi punce smo močne /O36/*) in lahko tudi boljša v določenih stvareh (*lahko fante na primer premagamo pri športu /O37/*). Hkrati pa so učenci omenili, da sta resnična stereotipa (*drži stereotip /R41/*), kjer fantje bolj uporabljajo fizično nasilje (*fantje bolj tepejo /N25/*), dekleta pa psihično nasilje (*punce bolj psihično nasilne /R43/*).

Nekaj posameznikov je povedalo, da pred leti ni bilo toliko ozaveščanja o nasilju, kot ga je danes (*k še ni bilo tega ozaveščanja o nasilju /C64/*) ter da danes ni več, kot je bilo včasih. Za primer so navedli, da če si nekoč naredil kaj starejšim učencem (*če si se ti spravljal na starejše /C65/*), si tudi sam bil deležen nasilja (*si jih dobil /C66/*) in si nato prenehal (*in si nehaj /C67/*) oziroma si imel pred starejšimi učenci občutek strahu ter si nisi upal narediti ničesar (*ko smo*



*bli mlajši nismo nikol komu iz višjih razredov karkol nardil /C69/). Omenili so, da je nekoč bilo bolj prisotno fizično in psihično nasilje (par let nazaj je blo pa loh fizično bolj /K59/; al pa psihično /K60/), danes pa je malo bolj v ospredju spletno nasilje (v ospredju spletno nasilje /K58/).*

#### Žrtve vrstniškega nasilja

Pri vprašanju, kdo so žrtve vrstniškega nasilja, so učenci izpostavili, da gre za osebe, ki izstopajo zaradi svojega videza (*zarad tvojga videza /I2/*) ter stila oblačenja (*kako se oblačiš N8; če nimaš kakšnih najdražjih oblačil /F21/*). Omenili so, da oseba lahko postane žrtev vrstniškega nasilja zaradi talenta (*talent /O16/*), spretnosti, dobrih ocen (*tisti, k majo dobre ocene /J7/*) in na drugi strani zaradi slabih spretnosti (*kok je nekdo slab /M24/*), šibkosti (*en k je šibek /C7/*), neznanja (*nič ne zna /M25/*), neznanja ubranitve ter ker ne upajo povedati, da se jim nasilje dogaja (*ne upa povedat da se mu kej dogaja /C8/*). Učenci so omenili še spore (*nek spor /O17/*), zadržanost osebe (*tisti, ki so bolj zase zadržani /K13/*) ter mladost osebe, ki se ne postavi zase (*vejo, da se tamali ne bodo postval zase /F15/*).

#### Povzročitelji vrstniškega nasilja

Učenci so pri vprašanju, kdo so povzročitelji vrstniškega nasilja, izpostavili, da gre za osebe in njegove prijatelje, ki so popularni (*so bolj popularni /R18/; K on ma več teh svojih frendov; /I29/*), imajo več moči (*storilec ma itak več moči /H17/*) ter mislijo, da so nekaj več (*misl da neki več velja /F17/*). Učenci so navedli še občutek izključenosti (*Povzročitelj se je pa najbrž počutu izključenga /B10/*), odvečno energijo (*ko je poln te energije /O58/*) ter narodnost osebe, kot dejavnike, ki jih prepoznavajo pri povzročiteljih nasilja. Povedali so, da so povzročitelji lahko osebe, ki niso dobro (*ni lih okej /E31/*), imajo težave (*Se je vidl, da ima neke težave /E30/*), jim doma ni lahko (*najbrž ni doma ravn tako mu blo z rožicami postlano /E29/*) ter so lahko tudi sami žrtve nasilja (*če nasilje povzročitelj že doživlja sam doma /I48/*).

#### Pogostost vrstniškega nasilja

Učenci so pri pogostosti pojava vrstniškega nasilja imeli različna opažanja. Nekateri so povedali, da ga ne opažajo (*sploh ne opažam /J9/*), da ga je malo oziroma se dogaja redko (*Bolj malo /S14/*), nekateri učenci pa ga opažajo pogosteje (*se vedn bolj pojavlja /F2/*). Poudarili so, da se vrstniško nasilje hitreje zgodi ob odsotnosti učiteljev (*se hitrej zgodi kaj tazga /E67/*) in manj ob njihovi prisotnosti. Omenili so, da je pogosto nasilje v nižjih razredih (*v nižjih razredih zdej pogosto dogaja /L34/*), pogoste so tudi manj resne stvari oziroma malo nasilje (*manj resne stvari so skos na šoli /M11/*) ter da s starostjo pogostejše postaja tudi resno nasilje (*starejši kot*

si, več se dogaja teh resnih situacij /R23/). Učenci so poudarili, da se nasilje dogaja skozi celotno trajanje šolanja, od nižjih razredov (v nižjih razredih /B28/), v prvi triadi (v 1. razredu /B29/), drugi triadi (v 4. razredu /B11/; en primer v 6. razredu /E26/) ter tretji triadi.

Opažanja učencev pri pogostosti vrstniškega nasilja lahko ločimo glede na oblike nasilja ter prostor, v katerem ga zaznavajo. Pri oblikah vrstniškega nasilja so učenci poudarili, da je največ vrstniškega nasilja psihičnega, ki se po besedah učencev dogaja ves čas (*psihično se skos* /R27/). Manj pogosto je fizično nasilje (*mal je fizičnega* /M12/), prav tako spletno nasilje (*Spletno se mi zdi, da se nam mal manj dogaja* /S15/), za katerega pa naj bi učitelji menili, da se dogaja pogostejše (*Zdi se mi, da učitelji misljo, da se veliko bolj dogaja* /S16/). Pri prostoru vrstniškega nasilja so učenci navedli, da se največ fizičnega nasilja zgodi na hodniku v obliki pretepov (*ker na hodniku se največ pretepov dogaja* /D50/), le-to pa naj bi se dogajalo vsakodnevno (*sej se vsak dan mal pretepajo* /E20/). Na stranišču pa vrstniško nasilje po navedbah učencev naj ne bi bilo več tako pogosto (*zdej ne več tok* /B35/).

### Oblike vrstniškega nasilja

Učenci pravijo, da je nasilje in njegove oblike odvisne od vsake generacije (*odvisno tudi od generacije* /K57/) ter da jih je večina doživela tradicionalne oblike nasilja (*večina nas je to že doživela* /R31/). Pri oblikah vrstniškega nasilja so posamezni učenci ločevali med malim in velikim nasiljem. Za malo nasilje so navajali udarce (*da en nekoga udar* /D11/) ter vračanje letih (*pol on njega nazaj* /D12/) ter dodali, da ne gre vedno le za udarec, lahko gre tudi za spotikanje (*kdaj koga spotakneš* /D14/) in »frcanje« (*frcneš* /D15/), kar ne vidijo kot nasilje (*večinoma te mali udarci niso nasilje* /C12/). Male udarce prepoznajo kot šalo (*je to bol v hecu* /C14/) med prijatelji (*bol med prijatelji* /C13/). Za ponazoritev velikega nasilja pa so učenci omenili dogodek, ki se je odvil v Celju (*velika stvar zame osebno je blo tist v Celju* /E18/), ko je večja skupina oseb nadlegovala dekle (*ko so eno punco ful nadlegoval* /E19/).

Primeri fizičnega nasilja, ki so jih navedli učenci, so bili ščipanje (*ščipala* /B31/), porivanje (*se porivajo* /L35/), spotikanje in »frcanje«, brcanje, udarci in pretepanje (*Eden od naših sošolcev je enega družga sošolca res fajn prebutal* /D17/), boksanje (*je vedn vse boksala* /B30/), davljenje (*Velikrat je tud da se davjo* /E85/), metanje na druge osebe (*pol se še kdo drug gor vrže na njiju dva* /E99/) ter valjanje po tleh (*pa valjajo po tleh sošolci* /E21/). Druga fizična dejanja, ki so bila omenjena, so bila metanje stvari in žog v glavo (*ko so bli skupi je ta povzročitelj vedn neki metu vanju* /B1/; *Enmu je vrgu košarkarsko žogo v glavo* /C16/) in uničevanje stvari (*uničvou stvari* /B17/).

Pri oblikah psihičnega nasilja so učenci navajali, da opažajo govorice (*pa o teb govorijo /N10/*), posmehovanje (*da se ti smejiš /N9/*), nesramnost, grdo obnašanje, poniževanje (*da bi pol ponižu /S6/*), laži in izmišljotine o dogajanju (*se dogaja, da se laže o tem, kaj se dogaja /B78/; kšni še kej zmislijo in dodajo /P29/*), skrivnosti, grožnje, spravljanje na učence in teženje tistim, ki se ne znajo postaviti zase (*mu znajo res velik težit /F29/*), zafrkavanje, ki se zgodi osebi s strani razreda ob prihodih iz šolske svetovalne službe (*te cel razred zafrkava /O48/; ko prideš nazaj /O49/*). Šala je eno izmed dejanj, ki jo učenci lahko ali pa ne prepoznavajo kot morebitno obliko vrstniškega nasilja in so mnenja, da običajno niso uporabljene z namenom šale ter se lahko hitro spremenijo v resno nasilje (*kdaj ni vidt kot hec /P5/; nasilje v hecu, se kdaj tud spremeni v resno nasilje /N13/*). Drugi primeri, ki so jih navedli učenci, so izzivanje, izpostavljanje, uničevanje in zbadanje osebe (*je znala tud z besedami zlo zbadat /A10/*). Omenili so žaljenje, kjer so v uporabi novi izrazi, kot je na primer deska (*ko fantje punci rečejo, ti si deska /L10/*). Govora je bilo tudi o izsiljevanju (*enkrat povzročitelj osebo izsiljeval /L23/*). Kot primer je bilo izpostavljeno izsiljevanje denarja, kjer bi povzročitelj nasilja o žrtvi povedal določene stvari, za katere ni želela, da bi se razvedele (*bo povedu ostalim neki o njej /L25/*). Izključenost je ena izmed oblik vrstniškega nasilja, o kateri so se učenci razgovorili. Izključevanje se po pripovedi učencev dogaja tako med fanti (*se tudi pri fantih /O19/*), še bolj pa pri dekletih (*Pri puncah se velik bolj dogaja /O18/*), kjer izključenost učitelji prej prepoznajo (*bodo učili prej opazl, če se punci zgodi /O20/*). Omenili so, da je v razredu vsaj ena oseba izključena (*je v vsakem razredu vsaj ena oseba izločena /L17/*). Navedli so, da opažajo izključevanje zaradi drugačnosti (*zarad drugačnosti /E2/*), namerno izključevanje osebe iz skupine (*kdaj namerno se začne osebo izločat iz skupine /O13/*), izključevanje zaradi pomanjkanja skupnih interesov ter učencev, ki niso del premožnih družin (*te ki imajo izključujejo ostale /P3/*). Popularni učenci se združijo v skupino, ki pa je drugim nedostopna (*se združijo v eno skupino /R20/*). Ob tem se med nevklučenimi učenci razvije želja po vključenosti v popularno skupino (*da bi bil del te popularne skupine /M10/*), kjer se prijatelji začnejo obračati drug proti drugemu (*se prjatu proti te obrne /M7/*). Dodali so, da če želi oseba vključiti izključenega učenca, obstaja možnost, da bodo povzročitelji nasilja napadli njo (*se bodo drugi takoj pol nate spravl /L20/*) ter da izključeni učenci sami oblikujejo svoje skupine glede na interes (*po nekih interesih /S13/*). Pri izključevanju kot obliki vrstniškega nasilja so imeli učenci tudi nasprotujoča mnenja, kjer izključevanja niso prepoznali kot vrstniško nasilje (*ne bi reku, da je to vrstniško nasilje, če nekoga izključuješ /C2/*), ampak kot osebno mnenje (*je to bolj tvoje osebno mnenje /C3/*).

Pri spletnih dejanjih vrstniškega nasilja so izpostavili primer ustvarjanja lažnih profilov (*ena nardila fejk račun na eni aplikaciji kjer lahko ponarediš sporočila /G12/*) za izvajanje nasilja, kjer je povzročitelj nasilja na eni izmed aplikacij, kjer je možno prirediti pošiljanje sporočil, sebe prikazal kot žrtev nasilja (*ta sošolka sebe nardila žrtev /G13/*). S tem je bila po besedah učencev prava žrtev nasilja prikazana kot povzročiteljica nasilja. Učenci so omenili primer, kjer je v enem izmed razredov v tretji triadi prišlo do vrstniškega nasilja z uporabo programa za obdelavo fotografij. Učenca sta obraze svojih sošolcev prilepila na sliko z neprimerno vsebino (*učenca na šoli sta obraze od dveh drugih sošolcev photoshopala na neprimerne slike /H11/*). Obdelano sliko pa so si učenci prepošiljali med seboj (*Sta prepošiljala okol /H12/*). V situacijo so posegli učitelji (*učitelji mogli posež /H14/*), vključila se je policija (*policijo so vključ /F47/*), ki je imela pogovor z avtorjem ter pošiljateljem fotografije. Žrtvi ni bi bilo prijetno (*Samo mal neprijetno ji je blo /J17/*), in sicer zaradi neprimerne vsebine fotografije (*zarad okoliščin slike /J18/; ker ni blo primerno /J19/*). Ukrepi, ki jih je izvedla šola, so bili opomini (*so dobil pol opomine /H15/*), prepoved uporabe telefonov (*niso smel uporabljat telefona /F50/*), pregled šolskih torb s strani zaposlenih na šoli (*ko bi ravnatelj in svetovalna služba hotl pregledt torbo /F51/*). Učenci so omenili, da se je v času šolanja na daljavo nasilje poslabšalo (*Ful se je poslabšal od korone /K17/*) iz razloga, ker se je nasilje iz živega okolja preselilo na splet (*ker smo bli samo v tem spletnem okolju /K18/*). Navedli so tudi, da so med samim poukom počeli druge stvari (*smo delal čist druge stvari /F37/*) ter uporabljali telefone (*Med poukom so skos piskal telefoni /K20/*).

### Vloga v vrstniškem nasilju

Večina sogovornikov se je pri vrstniškem nasilju prepoznala v vlogi opazovalca, kjer je bilo izpostavljeno, da so dekleta pri fantovskem nasilju večinoma opazovalke (*smo bol očevidci /E48/*). Določeni posamezniki so navedli, da so bili včasih žrtve vrstniškega nasilja (*Jz sm dostkrat biu žrtev /B33/*) ter nekoč povzročitelji vrstniškega nasilja (*sm biu včasih povzročitelj /D20/*). Omenili so tudi, da je vsak učenec enkrat v življenju bil žrtev vrstniškega nasilja (*smo vsi bli vsaj enkrat žrtve /C21/*).

### Prostor vrstniškega nasilja

Nasilje se lahko zgodi kjer koli (*je povsod možnost, da se ti neki zgodi /J14/*). Učenci prepoznajo, da se psihično nasilje dogaja pri športni vzgoji (*v šoli pri športni /S11/*), v razredu (*v razredu /N16/*), ko je odklenjen, ter na hodniku (*po hodnikih /E56/*), ko gredo učitelji iz razreda (*grejo iz razreda /E63/*) in ga zaklenejo (*jih zaklepajo /N17/*). Med sedenjem na hodniku učenci opažajo fizično nasilje (*Fizično je na hodnikih /P9/*), ki se dogaja med odmori (*Fizično*

je tud med odmori /N15/). Med odmori so učitelji v zbornici ter ne vidijo nasilja. Eden izmed prostorov vrstniškega nasilja je tudi stranišče, kjer je prisotno psihično nasilje (*Psihično se na stranišču /O25/*) in služi kot zbirno mesto med odmori (*zbirno mesto med vsakim odmorom /S19/*), saj tam ni učiteljev in jim je nedostopno. Prostor, kjer se dogaja vrstniško nasilje in ni v šoli, je tudi splet (*bolj na spletu /J13/*), prek razrednih pogovorov na družabnih omrežjih (v razredu na socialnih omrežjih /K16/; tiktoku /F30/; snepu /F31/).

### Odzivanje in ukrepanje učencev

Odzivanje in ukrepanje učencev je odvisno od vsakega posameznika (*Odvisn, kdo je /F39/*), resnosti same situacije ter od dobrega ali slabega odnosa z žrtvijo in povzročiteljem (*odvisn, v kakšnih odnosnih sem z njima /R33/*). Ko učenci zaznajo nasilje, gredo po prvo osebo, ki jo najdejo, starejšo osebo, učitelje, razrednika, da jim povedo, kaj se dogaja (*jim povemo, da se neki dogaja /E79/*). Tu prihaja do razlik, saj nekateri učenci ne gredo po razrednika, saj mu ne zaupajo (*ne gremo skor nikol po razrednika /S24/; mamo bolj mal zaupanja do njega /S25/*). Zaupanje je bilo izpostavljeno kot problem, saj so učenci povedali, da za zaseben pogovor z učiteljem izvedo učitelji v zbornici (*si vse povejo v zbornici /S44/*) in učenci na šoli, z izdajo pa imajo učenci občutek nezaupanja. Razrednik nato o nasilju izve od drugih oseb. Največ učencev je poudarilo, da skušajo dati osebi narazen (*probamo dat malo nazaj tistga, ki začne /C44/*), držati razburjeno osebo oziroma ju ustaviti. Včasih se žrtev in povzročitelj sama ustavita (*al se sama ustavta /I34/*). Skušajo pomagati prijatelju, če je le-ta vpleten v vrstniško nasilje (*bi pomagu prjatlu /R37/*). Nekateri skušajo rešiti situacijo tako, da nudijo pomoč in podporo žrtvi, raziskati, kaj se dogaja (*probam prek pogovora raziskat, kaj se dogaja /A18b/*), določeni učenci pa stopijo na stran žrtve in skušajo braniti osebo, če jo znajo. Ubraniitev pa po besedah učenca lahko pripomore k zaključku nasilja. Drugo omenjeno reagiranje ob vrstniškem nasilju je spodbujanje nasilja tudi s smehom (*ko se smejiš situaciji /E24/*), vključevanje in druženje z izključeno osebo (*se družit z njo /L22/*), neizpostavljanje žrtve po prenehanju nasilja, zadržanje nasilja zase (*ne da pol naprej govoriš še stvari /B9/*) ter norčevanje iz udeleženih oseb, za katere učenci vedo, da so bili udeleženi v nasilju kljub opozorilom šolske svetovalne delavke. Omenili so tudi prelaganje krivde na druge osebe (*okrivi še druge /B79/*), kjer učenci povedo, ali nekaj ni resnično.

Odzivanje je odvisno od spola žrtve in povzročitelja, pri čemer se dekleta postavljajo druga za drugo na podlagi prijateljstva ali zavezništev (*če dve začneta mamo kot neka zavezništva /E51/*). V fantovsko nasilje se ne vpletajo, ga le opazujejo (*Punce to gledamo /E86/*). Fantje skušajo čim manj vključevati učitelje (*pri fantih probamo učitle čim manj vključit /D22/*) in se trudijo

probleme rešiti sami, kar naj bi jim v večini uspevalo (*Skor vedno nam rata, da sami zrihtamo /C25/*). Lastno reševanje problema je izpostavilo več učencev, kjer so omenili, da na višji stopnji vedo, kdaj so kršene meje (*v višjih pa poznamo meje /C28/*). Kadar so vpleteni starejši učenci, si ne upajo ukrepati. Učenci ne ukrepajo, ko vidijo, da gre za šalo med udeleženi osebami, saj se osebi po navadi sami ustavita, vendar se kdaj soočajo tudi z dvomom ali gre za šalo ali resno nasilje (*probam ugotovit al se res davjo al ne /E88/*). Zavedajo se, da lahko z vpletanjem ali ubranitvijo žrtve nasilja postanejo sami žrtve nasilja, tudi s strani povzročiteljev prijateljev, kar povzroča občutek strahu in vpliva na odločitev za odzivanje (*pr kakšnih loh tud ti z vpletanjem postanš del tega nasilja /B41/*). Za žrtev nasilja so učenci povedali, da ne želijo poslabšati situacije in se ne upajo soočiti s povzročitelji nasilja (*Žrtev si po navadi tud ne upa nič rečt nazaj /N11/*). Ob nasilju se žrtev brani in po prenehanju sama umiri (*žrtev, ki se načeloma brani /C47/; se pa tudi po navadi umiri /C48/*).

Do razlikovanj je prišlo pri govoru o poznavanju oziroma neznanju o načinih ukrepanja. Učenci pravijo, da so pri tradicionalnih oblikah nasilja seznanjeni, kako ravnati (*Pr fizičnem in psihičnem točno veš, kako ukrepat /R30/*), vendar kljub temu kdaj ne vedo, kako reagirati ali ukrepati (*ne veš kaj zdej /B48/*). Pri spletnem nasilju pa menijo, da so z njim dobro seznanjeni, a še ne vedo, kako ukrepati (*pr njemu ne veš, kako ukrepat /R29/*).

#### Odzivanje in ukrepanje drugih oseb

Učenci so povedali, da se na spletu druge osebe, kot so na primer starši in učitelji, ne morejo odzvati ali ukrepati oziroma to storijo težje (*ne morejo pol niti ukrepat tok /G20/*), saj bodisi zanj ne vedo (*ne vejo lih zanjga /G19/*) bodisi ne vidijo, kaj se tam dogaja (*ker tam ne vidijo kaj se dogaja /M16/*), pri čemer naj bi bilo učitelje strah spletnega nasilja (*jih je strah /M15/*). V nasprotju pa v šoli lahko slišijo in vidijo vse, kar se dogaja (*Na šoli vse vidijo /M17/; slišijo /M18/*).

#### – Učitelji

Učitelji spodbujajo učence, da poiščejo pomoč ob vrstniškem nasilju (*pol nam vsi starejši govorijo, ja takoj, če se kej takega zgodi, nam povejte /E10/*). Odzivanje in ukrepanje učiteljev pa je odvisno od vsakega učitelja (*Odvisno od učitla /C31/*) ter od oseb, vpletenih v nasilje. Vpliv na odzivanje ima dejstvo, ali je učitelju mar za učence (*odvisno kok mu je mar /E70/*) ter razpoloženje učitelja (*Od razpoloženja /D24/*), kjer je bila izpostavljena jeza (*ko ga učenci pred tabo razjezijo /C33/*) in slabi dnevi. Izpostavili so, da nekateri ukrepajo, ko je to že nujno potrebno (*eni, ki ukrepajo, ko je res skrajno nujno /E72/*), drugi učitelji pa že ob malenkostih

*(kakšne, ki te peljejo k ravnatlu za brez veze /E73/). Nekateri učitelji učence usmerijo k razredniku (vpraša, kje mate razrednika /E80/; pejte k njemu /E81/), ker naj se ne bi želeli ukvarjati s situacijo (ker se ji preprosto ne da ukvarjat z nami /E82/). Razrednik posreduje ob hujših primerih nasilja (vsakič posreduje itak razrednik, če je kej hujšga /E74/) in preverja dogajanje pri drugih učencih, ki so bili opazovalci nasilja. Ob vrstniškem nasilju učitelji ukrepajo tako, da nasilje prekinejo (pa prekine pol učitelj, če vid /I35/), učence nadirajo (kakšni, ki te takoj začnejo nadirati /E71/), se pogovorijo z žrtvijo in povzročiteljem (ukrepa naprej s tem, da se pogovori s tema osebama /I37/), pošiljajo in po besedah učencev grozijo s pogovorom pri šolski svetovalni delavki (pošlje k svetovalki /I38/; kdaj kr grozijo s pogovori /N22/; s svetovalno službo /N23/) ter se pogovorijo s starši. Navedli so tudi, da učitelji kdaj učencem popuščajo (Učitelji so jim tudi veliko več pustili /K28/) ter se jim ne upajo nič reči (niti ne upajo učitelj jim reči kej velik nazaj /G17/).*

Učitelji si želijo imeti nadzor nad dogajanjem na šoli (*Velik učitelj hočjo met vse pod kontrolo /E75/*), zato zaslišujejo učence, ali je prišlo do nasilja oziroma zakaj hodijo učenci k šolski svetovalni službi (*vedt, zakaj hodmo k svetovalnim delavkam /E76/*). Dogaja se, da izpostavijo in nadirajo udeležene učence v nasilju pred celotnim razredom, kar vzbuja strah, da se bo prihodnjič situacija ponovila (*če bo pol tud naslednič, ko se vidta, učitelj dru nate /P34/*). Hkrati pa se želijo učitelji z učenci, ki niso bili udeleženi v nasilju, govoriti o dogodku, ko žrtev ni prisotna (*slabo je, ko ni žrtve v šoli in se začnejo učitelj pogovarjat z nami o tem /P19/*). To pomeni, da žrtev nasilja nima priložnosti potrditi, zanikati zgodbe ali sodelovati v pogovoru. O dogodku vrstniškega nasilja lahko učitelji izvedo od drugih oseb in slišijo drugačno zgodbo (*lah so oni neki družga slišal /P20/*). Zgodi se tudi, da učitelji nepravilno razumejo situacije (*tud učitelj razumejo narobe /G31/*) ali to nenamerno preoblikujejo (*mogoče še nenamerno preoblikujejo, kaj je blo /G33/*). Učenci s strani učiteljev pri vrstniškem nasilju občutijo obsojanje (*učitelj te takoj obsojajo /L56/*) ter menijo, da imajo učitelji nekatere učence raje kot druge (*če imajo nekoga raje to vpliva na vse skupi /J39/; Se opazi tud če govorijo da to ni res /J40/*), kar se kaže v zavzemanju učiteljev za učence, ki naj bi jih imeli raje (*Ne pa se pol zavzemat za tistga, k ga majo mogoče raje /F117/*). Opažajo tudi, da učitelji gojijo do učencev zamere, kjer se učitelji postavijo na stran učenca, s katerim niso v konfliktu (*se zna zgodit, da se bodo postavil na drugo stran /J43/*) oziroma za katerega menijo, da ni sposoben storiti nasilnih dejanj (*misljo, da ja on sigurno ni tak /F118/*). Učenci poudarjajo, da bi učitelji morali učence obravnavati enako ne glede na konflikte. Poudarili so, da učitelji, starši izpostavljajo udeležence nasilja na roditeljskih sestankih.

Učenci so povedali, da se dela razliko pri obravnavi fantov in deklet. Pri dekliškem nasilju ukrepajo učiteljice (*Pri puncah, ko so vpletene, pridejo ženske učiteljce /M20/*) in pri fantovskem nasilju učitelji (*ko pa fantje pa moški učitelji /M21/*). Spolno specifično ukrepanje je prisotno tudi pri različnih oblikah nasilja, saj pri fizičnem nasilju ukrepa učitelj (*fizično nasilje pride pol moški učitelj /R40/*), ker po besedah učencev učiteljica ne more narediti veliko drugega, kot da reče, da prenehajo. Ne more pa jih dati narazen (*Ne more ju dat narazen /O32/*). Izpostavili so, da so učitelji bolj pozorni na dekleta kot na fante (*bolj so pozorni ne punce /P11/; ko bo ena sama, jo bodo takoj spraševal, če je vse okej /P13/*). Med učitelji se pojavi panika, če dekle odide k šolski svetovalni delavki (*če gre punca k svetovalki /S27/; rata pol panika kje je /S28/; kaj je blo /S29/*), pri fantih pa je te manj. Omenili so, da bi za fante in dekleta morala biti večja enakopravnost pri posledicah in pomoč (*Enakopravno bi mogl bit /L28/; pomoč /L29/; posledice /L30/*).

Izpostavili so, da starejši učitelji (*se tud opaz da so te starejši učitelji mal nagnjeni k tem neki stereotipom /I52/*) ravna strogo in učence obravnavajo na podlagi stereotipov (*Kakšni učitelji so zlo stereotipični /P15/*). Pri mlajših učiteljih je tega manj (*Te mlajši učitelji pa niso lih taki /I59/*). Pri dekliškem obnašanju obstajajo določena pričakovanja (*Od punce se res pričakuje /S34/*), da so dekleta pridna, lepo vzgojena, se ne tepejo (*pač punce ne tepejo /I53/*). Zato je fizično nasilje deklet videno kot napačno (*Če se kakšna punce stepe, je že vse narobe /L37/*) in je treba ukrepati. Pri fantovskem nasilju učitelji ne ukrepajo, dajo jim opozorila za malenkosti in jim dopuščajo žaljivke. Fantje niso pridni (*fantje ne tok /P17/*), so fizično nasilni (*fantje so pač taki, ko se tepejo /I55/*), kar je videno kot normalno (*je to normaln /I56/*).

#### – Starši

Učenci so povedali, da se starši kdaj prehitro vključijo v razreševanje problema (*Eni starši se tud čist prehitro vmešajo /I17/*), znajo pretiravati, napihnniti situacijo (*malo stvar čist napihnejo /J21/*) ter ukrepati tako, da pišejo v imenu svojih otrok (*začnejo tud pisat v imenu svojga otroka /G21/*). Poudarili so, da se situacija poslabša, ko zanjo izvedo starši (*pol zna to še poslabšat, ko zvejo starši /F93/*), predvsem kadar za udeležnost njihovega otroka v nasilju izvedo od drugega starša. Ko izvejo zanj, pa želijo vedeti, kdaj se je vrstniško nasilje začelo, zakaj jim otrok o tem ni povedal (*želijo zvedet, zakaj jim nisi to povedu /A18a/; kdaj se je začel /A19a/*). Ob tem je problem, ki ga vidijo učenci, jeza njihovih staršev nad vedenjem svojih otrok (*je neka jeza še doma /F94/; zakaj se otrok tako obnaša /F95/*). Starši se zanašajo na pripovedi učiteljev ter jim zadostuje, kar jim povedo v šolski svetovalni službi (*jim je dovolj to, kar je učitelj povedu /I46/*). Poudarek je bil na tem, da starši svojih otrok ne želijo poslušati (*prideš domov, pa te starši itak*



*nočjo poslušat, kaj se je zgodil /I44/), zaradi večjega upoštevanja učiteljev, do katerih čutijo spoštovanje (do njih majo neko spoštovanje /K65/) ter ker ne želijo nič reči nazaj šolski svetovalni službi (starši itak ne bodo nič njim rekl /I43/).*

#### Počutje ob vrstniškem nasilju

Počutje učencev ob spremljanju vrstniškega nasilja je odvisno od oseb, ki so udeležene v nasilju (*Odvisno, kdo je /C35/*). Če se učenci, ki so v vlogi opazovalca, z vpletenimi osebami v nasilje ne razumejo (*Če je kdo k ga ful ne maram /C36/*), jim ni mar oziroma jim je zanje vseeno (*ni mi lih vseen zanga /C40/*). V vrstniškem nasilju, kjer so vpletene osebe, s katerimi se učenci razumejo (*nekdo k se razumeva /C38/*), jim je zanje mar ter imajo slabe občutke (*če se to zgodi to tvojemu kolegu, ti je itak slabo /F54/*). Učenci so omenjali še slabo počutje, občutke neprijetnosti (*se tud ti slabo počutiš /S33/*), živčnosti (*Ratam živčna /E89/*), strahu, saj ne upajo povedati in ukrepati (*ker si enostavno ne upaš mu rečt /O81/*), da sami ne bi postali žrtve nasilja (*Strah te je /P33/; da ne bi tud ti postau žrtev /G24/*). Navedli so, da nasilja ne privoščijo nikomur ter želijo, da se neha (*ne privoščim nikomur /S32/; Hočeš, da nehajo /S31/*), v nasprotju pa so navajali, da nekateri drugi opazovalci privoščijo nasilje žrtvi (*eni privoščijo/ P28/*), jim je vseeno, če se dogaja in nasilje spodbujajo. Povedali so, da sta po koncu nasilja žrtev in povzročitelj iz sebe (*ker si še vedno čist iz sebe /E111/*) ter da se osebe po prenehanju nasilja počutijo bolje (*še vseen maš pol lah ti boljši občutek /E171/*).

Učenci so omenjali doživljanje nasilja. Omenili so, da psihično nasilje bolj boli (*kdaž psihično bolj boli /L8/*), in lahko, četudi je le v šali, bolj prizadene (*lahko pa človeka ful prizadane /L12/*). Mnenja o počutju povzročitelja so se med učenci razlikovala. Nekateri so menili, da povzročitelju nasilja ni lahko ter se sooča s težkimi občutki in slabim počutjem (*tud njemu ni lahko v tem primeru /O11/; povzročitelju je pa še težje /P30/*). Drugi učenci so menili, da se oseba ne zaveda bolečine, ki jo povzroči, ob tem uživa ter se dobro počuti (*Povzročitelj uživa v tem /S2/; da se boljš sam počutiš /K5/*). Pri opisovanju počutja žrtve so učenci navajali, da osebi ni lahko, ji ni dobro ter se slabo počuti (*se slabo počuti /L32/*). Omenili so, da je lahko prisoten tudi jok (*žrtev začela jokat /D18/*). Omenjeno pa je bilo tudi, da povzročitelj nasilja lahko po pogovoru o dogodku doživlja še večje občutke jeze (*jeza lahko ratała še večja /O64/*).

#### Posledice vrstniškega nasilja

Med posledicami, ki jih pusti vrstniško nasilje, so učenci omenili, da se žrtev in povzročitelj, ki sta bila pred nasiljem prijatelja, prenehata družiti in zatem nista v dobrem odnosu (*žrtev in povzročitelj se od takrt ne marata med sabo /B19/*) ali pa se nasilje stopnjuje in slabša do točke,

ko je potrebna menjava razreda (*da je šou en v drug razred /F33/*). Kot posledico nasilja so učenci izpostavili tudi, da se žrtev nasilja ne upa zaupati ne učiteljem ne staršem (*Velikrat nimajo žrtve poguma, da bi povedale to /A12/*). Izpostavljen je bil primer, ko je žrtev nasilja z glavo udarila ob rob mize (*je v rob mize zadel z glavo /C19/*), pri čemer naj bi skoraj izgubila zavest ter bi jo bilo treba odpeljati v bolnišnico (*je skor skupi padala ta oseba /C17/; on je več ljudi že skor sprau v bolnico /C15/*). Pri opaženih posledicah nasilja glede na videz osebe je bila omenjena strgana majica (*eden raztrgal drugmu majco napol po hrbtu E27/*), rdečica na obrazu (*rata čisto rdeč v obraz /E96/*) ter oteženo dihanje (*komi diha /E97/*).

### 4.3. Pomoč ob vrstniškem nasilju

#### Oseba, na katero bi se obrnili po pomoč

Osebe, na katere bi se učenci obrnili po pomoč, so sošolci, učitelji, najboljši prijatelj. Pri razredniku so učenci imeli različne izkušnje in mnenja. Nekateri naj bi se obrnili po pomoč, drugi pa se nanj ne bi obrnili in skušajo problem rešiti sami, saj menijo, da ni v pomoč (*ne zdi neki ful v pomoč /I19/*) ter sta ob njegovi vključitvi kaznovana žrtev in povzročitelj nasilja (*če pride on pol v vsakem primeru, sta oba kaznovana /C50/*). Druge omenjene osebe so bili najboljši prijatelj ter družinski člani, na primer sestrična. Staršem učenci ne bi povedali za vrstniško nasilje, saj menijo, da jim je težko povedati določene stvari in je to lažje zaupati neznani osebi, ki ni starš (*Lažje je pol zaupat nekomu drugmu /B55/*). Starši po navadi o nasilju izvedo od zaposlenih na šoli. Poudarili so tudi, da bi se zaupali osebi, ki ji zaupajo, je na voljo in pomaga žrtvi nasilja. Obenem pa so poudarili, da morda žrtev nasilja nima zaupne osebe ter ostaja sama s problemom (*greš sam čez to /B52/*). Pomoč pa lahko iščejo tudi v šoli, v šolski svetovalni službi, nekateri pa so povedali, da se ne bi obrnili nanje (*ne bi šla tja /M32/*).

#### Pomoč, ki jo potrebuje žrtev

Učenci so najbolj poudarili, da oseba potrebuje obliko pomoči, za katero sama misli, da ji bo pomagala (*Tisto, kar sama misli, da ji bo pomagala /S40/*). Poudarjen pa je bil tudi pogovor, ki pa je odvisen tudi od situacije, saj nekaterih dejanj ni mogoče oprostiti (*kakšnih stvari se ne da oprostiti /D27/*). Ob tem pa je prihajalo do razlikovanj, saj so nekateri mnenja, da pogovor ni za vse osebe prava oblika pomoči, ne učinkuje oziroma pomaga ter ne spremni situacije (*ne spremeni pa zdej situacije /N31/*). Več pa naj bi bilo tudi možnosti, da žrtev ne spregovori o svoji stiski (*je več možnosti, da ti ne bo povedala, kot da ti bo /E125/*). Povedali so, da odhod v šolsko svetovalno službo na pogovor poslabša problem. Drugi pa menijo, da pogovor z osebo, ki ji žrtev nasilja zaupa o počutju, potrebah, situaciji lahko nekaterim osebam pomaga pri boljšem počutju (*Se pol mal bolj počutš /N30/*). Resničnost zgodbe in dokazovanje le-te brez

dokazov so učenci prepoznali kot težavo, s katero se soočajo žrtve nasilja tekom pomoči (*kako boš dokazu, kaj je res kaj ne /M30/*). Omenili so, da se pogovor med dekleti in fanti razlikuje po (ne)mirnosti. Druge omenjene oblike pomoči so napotki za ravnanje, podpora pri samozavesti, postavljanju zase, lastno reševanje problema žrtve, zaveznik, ki bi osebi pomagal, ko se znajde v nasilju (*da maš nekoga, ki ti bo pomagu /C52/*) ter zgodnja seznanjenost o nasilju (*bi hotu met raj, da bi mi prej nekdo razložil o takih stvareh /B68/*).

#### Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj

Raziskava je pokazala, da je pomoč povzročitelju vrstniškega nasilja odvisna od dogajanja v njegovem življenju (*Odvisno, kaj se njemu dogaja /L42/*). Učenci so mnenja, da je pogovor o težavah, stiski, vzroku nasilja in jeze, dogajanju v življenju ter o stvareh, ki osebo prizadenejo (*al če ga neki prizadane /F75/*), najprimernejša oblika pomoči, pod pogojem, da si oseba to sama želi (*Če hoče on to povedat /F76/*) in poteka posebej z njim (*z njim posebi usest, pogovorit /J27/*). Ob jezi povzročitelja je bilo izpostavljeno, da mora oseba sprostiti odvečno energijo (*bi se mogu on te energije znebit /O65/*). Sproščanje, ki je bilo predlagano, je bilo s pomočjo hoje, teka in boksa (*boksarski vreči /O54/*). Druge omenjene oblike pomoči so psihološka pomoč, opozorila, ukrepi in izključitev, ki kdaj nimajo učinka. Izpostavljeno pa je bilo tudi, da takojšnji pogovor po nasilju nima učinka (*ne vem, kok je smisla se pogovarjat /J29/*).

Nekateri učenci so mnenja, da mora povzročitelj nasilja slišati (*probala pojsnt /K39/*), zakaj njegovo ravnanje ni pravo, je grozno, žrtev pa ob njem doživlja neprijetne občutke. To bi mu omogočilo razmislek o njegovih dejanjih (*nej proba razmislt, kaj je nardila /J26/*). V nasprotju pa so drugi učenci mnenja, da pojasnjevanje nima učinka ter se s tem lahko ustvari nov problem, v katerem postanejo žrtve nasilja (*boš tud ti loh ta žrtev /I28/*).

#### Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju

Tom telefon je eden od preventivnih programov, za katerega učenci vedo, a ne poznajo njihovih programov (*ne vem čist, kako zgleda to /S49/*). Na šoli so imeli v okviru programov Tom telefona nahrbtnik, v katerega so lahko (ne)anonimno odlagali listke s svojimi stiskami (*da si lahko napisu svoje težave na listek /E147/*). Prepoznana težava učencev je bila, da je do listov lahko dostopal kdor koli, ki bi videl, kaj so učenci pisali, saj je bil nahrbtnik odprt. Stiska učenca pa bi se lahko povečala, če bi vsi vedeli, kaj je zapisano na listku (*Slabo bi se počutla oseba /E151/*). Z anonimnim listkom pa ne bi mogli pomagati osebi (*to se pol stvari ne bi lih rešile /B81/*).

Učenci imajo na šoli vsako leto preventivna predavanja, ki pa imajo vedno enako vsebino (*predavanja so vsak let ista /E160/*), ter se na njih učenci ne naučijo ničesar novega. Poudarja se, da je slabo, če se učenci tepejo ali so besedno nasilni, temveč morajo držati kot skupnosti (*držimo kot skupnost /D40/*). Učenci so povedali, da predavanja ne zmanjšajo nasilja (*da se nič manj ne zbadajo al pa tepejo /E159/*), prepovedi ter predstavitve posledic pa ne učinkujejo (*To se nas ne prime /D43/*). Preventivna predavanja potekajo v šolski telovadnici za celotno višjo stopnjo, kjer je preveč učencev (*ker je tok ljudi /F82/*). Omenili so, da učenci predavanj ne jemljejo resno, so ob njih smejiijo (*se smejiijo ob temu /F80/*), pogovarjajo oziroma niso zbrani (*niso zbrani /F81/*). Navedli so tudi, da zaradi prevelikega števila učencev in motenj s pogovorom prihaja do ukrepanja učiteljev z vpitjem, da naj bo mir in tišina. Ločevanje razredov, z mešanjem in razdiranjem prijateljskih skupin (*mogl zmešat skupine /F84/*), pri ogledu predavanj bi pomagalo pri zmanjševanju pogovarjanja in motenj. Poudarili so, da se veliko pozornejši, če poslušajo osebno izkušnjo (*so se vsi bolj zamisl /K51/*). Poudarili so, da nekaterih učencev tema nasilja ne zanima ter jim je dobro le, da zamudijo pouk (*večini je samo fajn, da zamudijo pouk /J34/*). Imeli so tudi ogled video posnetkov in spletnega nasilja na temo nasilja, ki niso bila dobra (*ni blo najbolj /F36/*) ter niso pomagala.

Govor je tekel tudi o predavatelju preventivnih vsebin. Večinoma predavajo starejši ljudje, za katere učenci pravijo, da o njih ne vedo veliko in jih ne jemljejo resno (*ti njih ne jemlješ lih resno /E161/*), a kljub temu vedo, da imajo predavatelji znanje o nasilju (*da ima neko znanje o temu /H26/*). Izpostavili so, da bi bilo bolje, če bi bili predavatelji mlajši, blizu njihove starosti (*lažje tud če je oseba bližje naše starosti /H23/*), vendar ne iste starosti kot sami učenci. To bi omogočalo, da bi lažje sprejeli, kar pripovedujejo in bi spoštovali predavatelja (*maš spoštovanje /H25/*). Prednost mladosti učenci prepoznavajo v lažjem poistovetenju, boljšem razumevanju, zanimivejši predstavitvi (*ti zna predstaviti na bolj zanimiv način /E168/*) ter v deljenju osebne izkušnje nasilja (*prišla ena punca in je povedala svojo izkušnjo /K50/*). Hkrati mlajši predavatelji vedo, kakšno nasilje prevladuje in kaj je njim pomagalo ob soočanju z vrstniškim nasiljem (*ve, kaj je blo njemu v pomoč /E166/*).

Učenci menijo, da se problem poslabša ter so prisotni občutki neprijetnosti, če sta v pogovoru soočena žrtev in povzročitelj nasilja (*Ja pogovor s povzročiteljem še poslabša vse /C56/*). Če osebi ne zmoreta pogovora, je treba pogovor prekiniti (*vidš, če ne gresta skupi, pol nehaš s tem skupnim pogovorom /H22/*), četudi ta omogoča vpogled v zgodbo in občutja tako žrtve kot povzročitelja vrstniškega nasilja.

#### 4.4. Šolska svetovalna služba

##### Posredovanje šolske svetovalne službe

Navedli so, da je ena svetovalna delavka zadolžena za pogovor o splošnih problemih, prijateljskih težavah, stiski oziroma psihičnem nasilju (*ena je bolj za splošne probleme /R51/*), druga delavka pa za pogovor o nasilju, predvsem fizičnem (*druga pa fizičnega /N36/*). Učenci vedo, da so svetovalne delavke izobražene za delo z žrtvami in povzročitelji nasilja ter vedo, kaj in kako delajo, sprašujejo, kako rešiti problem (*pri svetovalni delavki še vseen filing, da če je neka izobražena oseba na tem področju /E112/*). To prinaša učencem dober občutek pri pogovoru s svetovalno službo. Pogovor s svetovalno službo pa je odvisen od resnosti nasilja (*odvisno, kok hudo je blo /H29/*).

Učenci so povedali, da osebe odidejo v šolsko svetovalno službo, da se pomirijo, s tem pa se umiri tudi situacija nasilja. Povedali so, da so na pogovor največkrat vabljeni sredi pouka (*vzame jih sred razreda /K34/*), kar preveč izpostavi žrtev oziroma povzročitelja (*Preveč te izpostavi pred vsemi /H16/*). Odnos s svetovalnimi delavkami opisujejo kot prijateljski, prijazen, zaupen (*vprašajo, kot da smo prjatli /O70/*). Poskrbljeno je za tolažbo in pogovor o počutju, šele nato o nasilju (*prvo prašajo, kako si /L54/*). Pomemben je način pogovora, v katerem rešujejo problem ter nadaljnje ukrepe oziroma sedanje ter prihodnje posledice (*pa kakšne so posledice /C102/*), v nasprotju pa je bilo omenjeno, da zna pogovor problem še spodbuditi. Izpostavili so, da je pogovor kot oblika pomoči primerna za nekatere osebe (*če sama misl, da mu bo to, da govori pomagal /B77/*), da se odprejo in zaupajo, medtem ko za druge to ni primerna pomoč. Dodali so tudi, da nekaterim žrtvam in povzročiteljem ni prijetno v šolski svetovalni službi ter da kdaj osebe ne vidijo, da jim želijo pomagati (*ne vidš, da ti hoče pomagat /E131/*).

Po navadi posredujejo z opozorili, ukrepi oziroma opomini. Mnenja o učinkovitosti teh posredovanj se razlikujejo. Nekateri menijo, da pomagajo, drugi pa so mnenja, da niso v pomoč, ker se ukrepi ne stopnjujejo ter se letno izničujejo (*se vsako leto izničjo /O73/*). Učenci menijo, da se popušča učencem, preden dobijo opomin (*je preveč enga popuščanja, preden je izveden nek opomin /F125/*) ter imajo pomisleke, koliko je izključitev po prijemu tretjega opomina (*pr tretjemu opominu ne vem, če se držijo izključitve /O75/*). Navedli so, da pomagajo grožnje, saj jih učenci spoštujejo in se ob njih zavedajo posledic svojih dejanj (*z njimi se oseba začne s tem zavedat posledic svojih dejanj /D31/*). Omenili so, da se v šolski svetovalni službi nikoli ne izve popolne resnice, saj vsaka oseba pove svoj vidik dogodka. Ob tem se po besedah učencev ne verjame osebi, ki ima različno pripoved od večine ali osebi, ki ima hujšo zgodbo (*tist k ma hujšo*

*zgodbo, tistmu vrjamejo /N40/*). Posledica, ki so jo izpostavili sogovorniki, je krivično kaznovanje učencev. Učenci so povedali še, da se pogovori ponavljajo in zato točno vedo, kaj želijo slišati delavke in jim to tudi povedo (*veš, kaj one hočejo slišat /E127/*). Nekateri učenci menijo, da svetovalne delavke rešijo problem namesto učencev (*oni tam rešijo zdaj to namesto tebe /O51/*) v smeri, da se izide vse popolno (*Ne, da samo probajo rešit, da je vse popolno /E137/*).

Obveščanje staršev po mnenju učencev poslabša situacijo in povzroči težave, saj svetovalne delavke, poleg učiteljev in razrednikov, ki tudi obveščajo, ne znajo staršem sporočiti novice na dober način (*se mi zdi da kdaj ne znajo lih najboljš sporočit staršem, kaj je blo /K62/*) ter jim povedo tudi za stvari, ki jih bi jih učenci želeli zadržati zase (*povejo staršem neki, kar ne želiš /J22/*). Poudarili so, da staršev nikoli ne obveščajo o dobrih stvareh, zato starši pričakujejo nekaj slabega, problem, ko prejmejo sporočilo ali klic (*je takoj prvo pričakovanje, da je neki slabga F100*). Obveščanje lahko povzroči večji stres za žrtev ali povzročitelja (*pol je žrtev al pa povzročitelj še bolj v stresu /G29/*).

#### Pričakovanja učencev glede šolske svetovalne službe

Učenci so povedali, da še naprej pričakujejo, da se ohranja prijateljski odnos (*obdrži ta prijateljski odnos v pogovoru /L57/*), želeli pa bi si kratkih, petminutnih, letnih pogovorov (*vsaj enkrat na leto, če učenec hoče pogovori o čemer kol /O76/*). Pogovori bi omogočili govor o morebitni stiski ter zaznavanje nasilja in bi potekali s svetovalno delavko, ki bi si jo izbral posamezen učenec (*svetovalko, k si jo sam zbere /O77/*). Omenili so, da bi svetovalne delavke morale opazovati dogajanje na šoli, povzročitelje nasilja ter izvor problema, šibke točke (*vidijo, kaj se dejansko dogaja pri posamezniku /E136/*). Opozorili so, da bi morale svetovalne delavke učenec na pogovor povabiti neopazno med malico, odmorom, po pouku oziroma bi jim učitelji diskretno povedali stran od razreda (*učitelj na skrivaj pove /F62/*). S tem bi se zmanjšalo zasliševanje s strani učitelja in drama v razredu (*s tem mnj drame /H33/*). Učenci so navedli, da bi moral povzročitelj nasilja dobiti določeno sankcijo (*Če nekdo nekoga psihično ponižuje in tepe, bi mogel dobit neke sankcije /C75/*) ter da niso kaznovane tudi osebe, ki niso krive za nasilje (*probajo rešit problem brez posledic za tiste, ki sploh niso krivi /D33/*). Še naprej pričakujejo, da se svetovalne delavke najprej pogovorijo tako z žrtvijo kot povzročiteljem nasilja (*To, da se pogovorijo z obema stranema /F106/*) ter skušajo pomagati pri rešitvi. Šele nato pa se obvešča starše o nasilju ter se jih vključi, ko učenca ne moreta razrešiti problema (*se učenca ne morta sama zment /G36/*). Nekateri učenci menijo, da svetovalne delavke že počnejo vse, kar lahko ter da je pogovor vse, kar lahko storijo (*več od tega že ne morejo /G34/*).

#### 4.5. Preprečevanje vrstniškega nasilja

##### Ustavitev vrstniškega nasilja

Ustavitev vrstniškega nasilja je odvisna od vsakega posameznega učenca (*odvisno od vsazga posameznika /F109/*). Nekaj učencev je mnenja, da ne vedo, kako ustaviti nasilje oziroma da ustavitev nasilja ni možna (*ne zdi realno, da bi se ga dal ustavit /I47/*), saj nastajajo vedno nove oblike (*vedno več je neki novih oblik /K73/*). Za ustavitev vrstniškega nasilja na šoli so učenci navedli, da je potrebna boljša preglednost in zavarovanost šol, pri čemer bi pomagali šolski varnostnik in/ali dežurni učitelji (*kakšen varnostnik /R61/*). Omenili so, da bi ukinitvev oziroma zmanjšanje števila opominov (*da se število opominov iz treh zmanjša na enega /D36/*) lahko pripomoglo k zavedanju posledic povzročitelja, saj bi bil ob prvem nasilnem dejanju izključen (*da te izključijo /D37/*). Nekateri so omenjali vključitev staršev v problem (*začel tud starše vključevat v probleme /E155/*), vendar so drugi učenci izrazili nasprotno mnenje, da to ni dobro, saj se s tem kaznuje starše učenca (*s tem kaznuješ tud starše /A29/*). Poudarili so, da mora povzročitelj nasilja sam prevzeti odgovornost, ki pa je odvisna od njegove starosti (*spet odvisno od starosti /A31/*). Navedli pa so tudi zavedanje med ljudmi, da ne moremo biti vsi ljudje enaki (*nismo vsi enaki in je to okej /H39/*).

Pri ustavitvi spletnega nasilja so učenci izpostavili, da ima danes vsak svoj telefon z mnogo aplikacijami, ki jih lahko uporabi za nasilno dejanje (*zarad teh omrežij se vse takoj razšir /F112/*), hkrati pa mu to omogoča tudi, da se problem hitro razširi med sošolce (*je v par minutah med celim razredom /F113/*). Da bi se ustavilo spletno vrstniško nasilje, noben učenec ne bi smel imeti telefona, dostopa do spleta in aplikacij (*dostopom do spleta /J45/; in aplikacij /J46/*). Dodali so, da bi se z ustavitvijo spletnega povečalo fizično nasilje (*nazaj vrnu fizično nasilje /J47/*).

##### Spodbuda, da povzročitelj preneha z vrstniškim nasiljem

Spodbudo v prenehanju vrstniškega nasilja s strani povzročiteljev učenci vidijo v pogovoru, ki ga vidijo kot glavno sredstvo pomoči. Povzročitelj bi se lahko v šoli pogovoril s svetovalno delavko ali razrednikom, kar bi omogočilo razumevanje o dogajanju v njegovem življenju ter problemih z žrtvijo nasilja (*pa kaj je problem s sošolcem /D45/*). Spodbudo so učenci prepoznali tudi v prenehanju spodbujanja nasilja s smehom in spodbudnimi besedami (*se ga neha spodbujat k temu s smejanjem /A38/*). Nekateri učenci menijo, da bi spodbuda povzročitelju lahko bila tudi enaka izkušnji nasilja, občutek neprijetnosti oziroma postavitve osebe v čevlje žrtve (*da se ga postavi v čevlje žrtve /F114/*), kjer ima priložnost razmisliti o počutju žrtve (*povzročitelji lahko potem bolj zamislili, kaj žrtve čutijo, ko jim oni to delajo /L61/*). Ob tem pa

nekateri drugi učenci menijo, da to osebi ni v pomoč, predvsem če je že doma žrtev nasilja (*če nasilje povzročitelj že doživlja sam doma /I48/; pol mu to ne bo pomagal, da neha /I49/*). V tem primeru se mora najprej ustaviti nasilje doma, kar lahko pripomore k ustavitvi vrstniškega nasilja (*pol pa bi mogoče tud on nehu /I51/*). Hkrati pa so povedali, da osebe ne moremo prisiliti, da neha z nasiljem.

#### Vloga odraslih oseb pri preprečevanju vrstniškega nasilja

Nekateri učenci menijo, da je vloga odraslih oseb pri preprečevanju vrstniškega nasilja dajanje napotkov, kako se pogovoriti s povzročiteljem nasilja (*oni predlagajo, kako se pogovorit s povzročiteljem /A41/*). Če učenec sam ni uspešen pri pogovoru s povzročiteljem ali ta ni možen, pa vlogo vidijo v pogovoru s starši o vedenju in ukrepanju učenca (*kaj in kako z njegovim vedenjem /A48/*). Poudarili so, da je vloga odraslih tudi, da skušajo razumeti otroke in jim pustiti, da sami povedo, kaj se je zgodilo (*pustit otroku, da lahko pojasne sam, kaj je blo /G38/*). Omenili so, da je pomembna tudi vzgoja ter vzor staršev (*Bo itak otrok pol reko, o lej on dela to /E176/*). Druga dejanja, ki lahko po mnenju otrok pripomorejo k preprečevanju vrstniškega nasilja, so ločitev žrtve in povzročitelja nasilja, s čimer bi se zmanjšala možnost provociranja oziroma ju navaditi na sobivanje (*ju navadt, da sta skupi /B91/*). Izpostavili so tudi, da se vzgoja in razlikovanje sprejemljivih dejanj doma in v šoli razlikuje (*Dostkrat je različno v šoli kokr doma /B92/*). Učenci menijo, da bi morala šola in starši pri vzgoji bolje sodelovati ter se na roditeljskih sestankih poenotiti o mnenjih sprejemljivih dejanj (*bi pol neke sprejemljive stvari za večino vn vzel iz tega /B95/*). Omenili so, da odrasle osebe v vrstniškem nasilju ne morejo pomagati in ga preprečiti. S prehitrim vmešavanjem in poskusi preprečevanja nasilja s strani staršev, učiteljev ter staršev, katerih otroci niso vpleteni v vrstniško nasilje, pa se problem veča.

#### Spremembe na šoli

Učenci menijo, da bi na šoli morali imeti manj predavanj o spletnem nasilju in več o tradicionalnih oblikah nasilja (*predavanje manj o spletnem nasilju /L58/*) ter zgodnejše spoznavanje teme nasilja (*prej začeti učiti mlajše na temo nasilja /H38/*). Poudarili so, da bi bili potrebni višji standardi obnašanja, ukrepanja ter izdaje opominov oziroma več discipline (*kdaž mogl bit več discipline /F124/*). Želijo si, da bi lahko dostopali med odmori do razredov ter bi bili ti odklenjeni (*ne zaklepajo razredov /D48/*), na hodnikih pa bi lahko bili dežurni učitelji (*Da bi imeli dežurne učitelje med odmori /D182/*). Poudarili so, da bi imeli kratke pogovore s šolskimi svetovalnimi delavkami, želijo večjo zaupnost s strani zaposlenih na šoli, ko jim nekaj zaupajo (*zadržijo zase, če se jim neki zaupa /S56/*) ter da učitelji v pogovoru ne bi več izpostavljali žrtev in povzročitelja nasilja, ko nista prisotna. Ob srečanju žrtve in povzročitelja



vrstniškega nasilja v šolski svetovalni službi so učenci omenili, da bi si želeli, da bi se lahko osebi ob prisotnosti svetovalne delavke pogovarjali o čemer koli (*bi lahko govorila o čemer koli /C96/*), kar bi spodbujalo pozabo dogodka in nadaljevanje odnosa med osebama (*se odnos nadaljuje, kot da se ni to zgodil /C98/*). Šolska svetovalna delavka bi s prisotnostjo skrbela za primeren pogovor in bi posegala le ob neprimernih, žaljivih pogovorih (*poseže pa samo, ko je neki neprimernega /C95/*), kar bi rezultiralo v podaljšan čas pogovora (*pet minut več na stolu /C93/*).

## 5. Razprava

### 5.1. Razumevanje vrstniškega nasilja

Prva tema, ki sem jo raziskovala, je bilo razumevanje vrstniškega nasilja in s tem povezano vprašanje: »Kako učenci razumejo izraz vrstniško nasilje? Raziskava je pokazala, da učenci izraz asociirajo z različnimi besedami, kot so na primer »bullying«, občutki neprijetnosti, strah ter različna dejanja. Učenci so med oblikami vrstniškega nasilja prepoznali fizično, psihično, spletno, ekonomsko ter spolno nasilje, za katero so poudarili, da se na šoli ne dogaja. Podatek pokaže, da so učenci dobro seznanjeni z oblikami nasilja, in da ga znajo prepoznati. Te oblike vrstniškega nasilja so namreč skladne z oblikami, ki jih navajajo Lešnik Mugnaioni, Koren, Logaj in Brejc (2009, str. 51).

Drugo raziskovalno vprašanje, ki sem ga raziskala znotraj teme razumevanja vrstniškega nasilja, je bilo: »Kaj vpliva na nastanek vrstniškega nasilja? Glede na pridobljene rezultate bi lahko vzroke za nastanek nasilja razdelili na vzroke pri povzročitelju ter vzroke pri žrtvi. Pri povzročitelju je vzrok lahko občutek jeze, za katerega Tomori (2000, str. 96) pravi, da izvira iz impulzivnosti, ki se pojavi, kadar mladi ne morejo obvladovati svojih čustev ter se odzovejo nestrpno in brez pomisleka. Iskanje pozornosti je še ena izmed lastnosti, ki so jo učenci prepoznali kot vzrok za nastanek nasilja. Otroci in mladostniki mnogokrat s svojim vedenjem ustvarjajo ali iščejo situacije, znotraj katerih zadovoljujejo svoje potrebe po vznemirjanju oziroma intenzivnem dogajanju (Tomori, 2000, str. 96). Med psihološkimi lastnostmi, kot jih navaja Tomori (2000, str. 96–97), sem zaznala nezadovoljujočo samopodobo povzročitelja nasilja, ki se lahko odraža v potrebi po doseganju moči nad sovrstniki, potrebi po sprejetosti, ki se kaže kot druženje s povzročiteljem nasilja ali v povzročanju nasilja in tudi pripisovanje krivde drugim osebam, saj učenci povzročitelji nasilja niso v vseh primerih sposobni prevzeti odgovornosti za svoje vedenje. Še eden izmed vzrokov za nasilje, ki ga učenci prepoznavajo pri povzročitelju, je stiska, ki je lahko odraz različnih razlogov, kot primer je bilo izpostavljeno nasilje v družini, ki ga pri opisu lastnosti povzročitelja omenjajo tudi Aničić idr. (2002, str. 111).

Vzroke za nastanek nasilja pri žrtvi so učenci identificirali v lastnosti žrtve ter s primanjkljajem te lastnosti pri povzročitelju. Lastnost je na primer lahko talent, spretnost, občutek ponosa. Lahko pa je vzrok povezan z »drugačnostjo«, kjer so sogovorniki omenjali predvsem osebno podobo žrtve, kar vključuje lase, telesno težo, slog oblačenja osebe oziroma njen zunanji videz, kar potrjuje tezo Mojce Pušnik (1999, str. 85), ki pravi, da otrok lahko postane žrtev, če na

zunaj izkazuje kakšno posebnost. Tako v širši družbi kot tudi v vrstniških skupinah je pri tematiki nasilja prisotna norma molčečnosti (Muršič, 2016, str. 14), kar se navezuje na zadnjega od vzrokov, ki je povezana z ukrepanjem ob primeru nasilja. Učenec opazovalec, ki poišče pomoč, je označen z nalepko »tožibabe«, zgube. Zaradi norme o molčečnosti je izpoved o dogajanju nasilja videna kot moralno sporna, učenec pa lahko zato v razredu izgubi svoj status. Hkrati obstaja možnost, da je od tistega trenutka dalje tudi sam žrtev vrstniškega nasilja. Muršič idr. (2016, str. 13–14) poudarjajo, da morajo biti opazovalci v nasilju sočutni, odzivni ter odgovorni s poročanjem o primeru vrstniškega nasilja, s čimer izrazijo tudi nestrinjanje z nasilnimi dejanji. Z nestrinjanjem ter odgovorno odzivnostjo pa se razvije vrstniški pritisk k nenasilju, kot ga poimenujejo Muršič idr. (2016, str. 14). Ta temelji na stališču učencev, ki so proti vrstniškemu nasilju. Učence je treba naučiti, da je ozaveščanje odraslih oseb odgovorno dejanje, ki lahko za žrtev vrstniškega nasilja pomeni pri korak k rešitvi problema (Muršič idr., 2016, str. 14). Vendar rezultati raziskave pokažejo, da obstajajo resne ovire za odzivnost na nasilje, ki jih učenci doživljajo kot vrstniški pritisk k neodzivnosti, saj v nasprotnem primeru tvegajo izključitev iz razredne skupnosti in se izpostavijo nasilju. Ni torej dovolj pozivati učencev k aktivni drži proti nasilju, temveč je treba spreminjati kulturo nasilja na ravni celotne šolske skupnosti. Vzgoja za nenasilje mora temeljiti na nesprejemanju nasilja, ki se odraža v celotnem delovanju šole kot skupnosti.

Poudarila bi, da je vedno, pri kateri koli obliki nasilja, treba pozornost pri obravnavi nameniti kontekstu nasilja ter osebnim okoliščinam osebe in njeni umeščenosti v družbo ter šolsko skupnost. Pri določenih kulturno specifičnih vzorcih, kjer je nasilje del vzgoje ali določenih prepričanj, kot je na primer, da je govor o nasilju tabu tema in je o tem treba molčati, je nasilje še danes nevidno ter ponekod videno kot legitimno dejanje. Podobno piše Tomori (1994, v Pušnik, 1999, str. 30), ki pravi, da je v nekaterih okoljih nasilje ustaljena norma, način komunikacije, obvladovanje okolja ter izražanja notranjih stisk, ki se ga otrok nauči med socializacijo. V raziskavi sem ugotovila, da z vidika socialnih kategorij ogroženosti otrok, med katere uvrščamo razred, spol, starost, etničnost, barvo kože, hendikep, spolni izraz ter usmerjenost, prihaja med učenci do zatiranja na podlagi ekonomske prikrajšanosti, prikrajšanosti zaradi etničnega ozadja (vključujoč jezik, vero, prepričanje, narodnost) ter barve kože (Zaviršek, Domiter Protner in Drobnič Radobuljac, 2019, str. 85). Druge omenjene oblike prikrajšanosti so še na podlagi spola ter glede na telesne, senzorne, kognitivne posebnosti in druge izkušnje bolezni (Zaviršek, Domiter Protner in Drobnič Radobuljac, 2019, str. 85). Pomembna je intersekcijska perspektiva (Zaviršek, Domiter Protner in Drobnič Radobuljac,

2019, str. 84), ki omogoča razumevanje prepleta osebnih okoliščin in socialnih kategorij ogroženosti otroka, s čimer se ustvarjajo nove neenakosti. Zaradi raznih osebnih okoliščin so otroci še ranljivejši za vrstniško nasilje, saj se na podlagi prikrajšanosti ali identitet lahko med učenci razvijejo konflikti, ki prerastejo v vzrok za nastanek vrstniškega nasilja (Lešnik Mugnaioni, Koren, Logaj in Brejc, 2009, str. 67). Ne gre pozabiti, da se nasilje dogaja v vseh slojih, tudi v premožnejših in izobraženih družinah, nikakor ni to pojav le med družinami, ki živijo pod mejo praga revščine.

Izpostavljeni dejavniki tveganja, ki po mnenju učencev vplivajo na nastanek in povzročanje vrstniškega nasilja, so predvsem družina, vrstniki in mediji. Pri družini so bile omenjene domače okoliščine, kot so na primer primerjava s sorojenci, razveza staršev, prepiri ter nasilje v družini, ki pri otroku povzročijo stisko, ki jo izrazi prek vrstniškega nasilja. V Sloveniji je Knafelc (2013, str. 288) v okviru magistrskega dela raziskovala dejavnike tveganja. Anketirala je osnovnošolce ter srednješolce in na vzorcu 463 respondentov ugotovila, da družinski odnosi oziroma klima vplivajo na povzročanje vrstniškega nasilja ter da »posamezne oblike nasilja nad svojimi vrstniki pogosteje izvajajo tisti otroci, ki izhajajo iz družin, kjer je prisotno nasilje med staršema« (Knafelc, 2013, str. 288). Pomemben vpliv ima tudi vzgoja, kjer je pomembno, da ima otrok pozornost svojih staršev, se čuti ljubljenega ter da so starši svojim otrokom zgled. Tuji avtorji ugotavljajo, da pomanjkanje starševske ljubezni, premila ali prestroga vzgoja ter premajhen nadzor staršev lahko vplivajo na razvoj neprimernega vedenja (Keenan, Loeber in Green, 1999, v Durjava, 2009, str. 32). Vpliv vrstnikov na povzročanje nasilja se odraža v prepričevanju učenca, da stori določeno obliko vrstniškega nasilja (npr. udari, porine, užali) ali v spodbujanju s spodbudnimi besedami ter smehom. Hkrati pa lahko status in ugled povzročitelja nasilja določeni učenci vidijo kot vzor ter zaradi tega začno tudi sami povzročati nasilje. Vpliv vrstnikov je resen dejavnik tveganja, saj lahko oseba, če se upre vrstnikovim spodbudam, sama postane žrtev nasilja. Raziskava je pokazala, da je dejavnik tveganja, ki je prisoten v šoli, predvsem neugoden odnos med učenci, kar lahko vpliva na nasilno vedenje otrok in se odraža v posmehu, norčevanju itd. (Lampe idr., 2002, str. 19, v Bučar Ručman, 2004, str. 149). Določeni varovalni dejavniki v šoli, ki jih prepozna Pušnik (1999, str. 18), kot so na primer učna ali interesna uspešnost, uspehi v športu ter talenti in spretnosti, ki so jih omenjali učenci, so se pokazali tudi kot razlogi, zaradi katerih so učenci žrtve vrstniškega nasilja. Ugotavljam, da učenci medije ter družbena omrežja prepoznavajo kot potencialen vzrok za nastanek nasilja, saj lahko na raznolikih platformah (tak je na primer Tik Tok) spremljajo,

kaj se dogaja po svetu. To jim omogoča dostop tudi do vsebin nasilja, kjer lahko pridobijo navdih ali ideje za vrstniško nasilje.

## 5.2. Izkušnje z vrstniškim nasiljem na šoli

Naslednje raziskovalno vprašanje se je glasilo: »Kakšne so izkušnje učencev z vrstniškim nasiljem na šoli?« Med lastnostmi učencev, ki so žrtve vrstniškega nasilja na šoli, so bile poudarjene dobre spretnosti oziroma talent ali pa ravno nasprotno, neznanje nečesa, šibkost oziroma nezmožnost, da se branijo pred nasiljem, ter zadržanost pred poročanjem o nasilju in molk o vrstniškem nasilju. Kar so učenci še opazili kot vzrok za nasilje, je bil videz oziroma slog oblačenja in spori. Pri povzročiteljih pa so to osebe in njegovi prijatelji, ki imajo v razredu ali na šoli nekakšen popularen status in imajo več moči. Hkrati pa so povzročitelji tudi osebe, ki se soočajo z občutki izključenosti, so sami v stiski, imajo doma težave in so morda tudi sami žrtve nasilja v družini. Vpliv na vzrok za nasilja naj bi bila tudi narodnost osebe, kjer je v določenih kulturah nasilje običajna norma (Tomori, 1994, v Pušnik, 1999, 30). Lahko pa je eden od razlogov, povezan z narodnostjo, tudi s sovraštvom do določenih etničnih skupin, ki se iz odraslih lahko prenese na otroke, ki se v šoli lahko srečajo z otroki različnih narodnosti (Habbe, 2000, str. 34).

Pri pogostosti nasilja so učenci imeli različna opažanja. Večina učencev se je strinjala, da do vrstniškega nasilja pogosteje prihaja ob odsotnosti učiteljev. Olweus (1995, str. 19) je v bergenski raziskavi prišel do ugotovitve, da dežurni učitelji pripomorejo k zmanjšanju vrstniškega nasilja med učenci na šoli. Ugotovila sem, da se vrstniško nasilje dogaja skozi celotno šolanje in ga učenci vedno pogosteje opažajo na nižjih stopnjah ter da se s starostjo pogosteje pojavljajo resnejše oblike nasilja. Pri oblikah nasilja je na šoli najpogostejše psihično nasilje, sledi fizično ter spletno nasilje. Razlikujejo se tudi prostori nasilja, in sicer največ na hodnikih.

Pri oblikah nasilja učenci ločujejo med malim in velikim nasiljem. Za malo nasilje so navajali udarce ter vračanje le-teh, lahko gre tudi za spotikanje in »frcanje«, česar ne vidijo kot nasilje in menijo, da to nima resnih posledic, ga torej normalizirajo. Male udarce prepoznajo kot šalo med prijatelji. Kot primer velikega nasilja pa so navedli lanskoletni primer vrstniškega nasilja v Celju. Glede psihičnega nasilja na šoli učenci opažajo govorice, laži in izmišljotine, posmehovanje, poniževanje, zbadanje, izpostavljanje, žaljenje, grožnje in izsiljevanje. Veliko je bilo govora tudi o izključevanju. Učenci so povedali, da se osebe izključujejo namerno ali zaradi drugačnosti, pomanjkanja skupnih interesov, premoženjskega statusa družine ter

popularnosti. Na podlagi izključevanja se oblikujejo skupine, kjer je vstop onemogočen učencem, ki so jih vrstniki izključili. Med izključenimi učenci se razvije tudi želja po vključenosti in sprejetosti v določeno skupino. To pa je lahko podlaga, da se začno prijateljstva razdirati ter za nastanek vrstniškega nasilja. Kot pravi Bučar Ručman (2004, str. 147–148), je mlada oseba za sprejetost v družbo oziroma med vrstnike pripravljena narediti marsikaj. Na drugi strani pa je možnost, da učenec, ki je vključen v določeno vrstniško skupino ter želi vključiti sošolca/-ko, ki ni del nje, postane žrtev vrstniškega nasilja. Pri fizičnem nasilju so učenci omenjali ščipanje, porivanje, pretepanje in boksanje, metanje stvari v osebe in uničevanje stvari. Pri spletnem nasilju pa so učenci izpostavili ustvarjanje lažnih profilov ter uporabo aplikacije Photoshop za dodajanje obrazov učencev na neprimerne fotografije.

Prostori vrstniškega nasilja na sodelujoči šoli v raziskavi so hodniki in razredi, kjer je prisotno fizično nasilje, pri športni vzgoji in na straniščih, kjer je prisotno psihično nasilje ter spletna okolja, kot sta družbeni omrežji Snapchat in Tik Tok, ter pogovori med učenci na raznih internetnih omrežjih za komuniciranje. Največ sogovornikov je, ko pride do pojava vrstniškega nasilja, v vlogi opazovalcev. Nekateri so povedali, da so bili v preteklosti tudi v vlogah žrtve ter povzročitelja nasilja.

Odzivanje in ukrepanje drugih oseb se je v raziskavi dotikalo učiteljev ter na staršev. Učitelji na šoli se po besedah učencev na vrstniško nasilje odzovejo glede na pretekle zamere in konflikte ter glede na njihovo razpoloženje, kjer so izpostavili jezo ter slabe dneve. Vpliv na ukrepanje pa ima tudi dejstvo, ali je učitelju mar za učence. Omenjeno je bilo, da nekateri ukrepajo šele, ko je to nujno potrebno, drugi pa se temu raje izognejo in učence usmerijo k razredniku. Pomembno je poudariti, da bi moral vsak zaposleni učitelj takoj ob zaznavi (opazi sam, mu povedo učenci) ukrepati in s tem zaščititi žrtev nasilja (Lešnik, Klemenčič, Filipčič, Rustja in Novaković, 2023, str. 25). Tudi Leskošek, Kodele in Mešl (2019, str. 11) poudarjajo, da je vsakdo, ki ima stik z otrokom, dolžan ukrepati, če otrok doživlja nasilje ali zanj obstaja sum. Ob tem je pomembno tudi, da ukrepamo pravočasno ter ne prehitro ali prepozno posežemo v situacijo nasilja. Odgovornosti za ukrepanje ob pojavu kakršne koli oblike nasilja ne smemo prepustiti otroku. Navedeni načini zaznanega ukrepanja so bili različni. Med njimi so bili omenjeni ustavitev nasilja, nadiranje, pogovor z žrtvijo in povzročiteljem, pogovor z opazovalci, kar po navadi naredi razrednik, grožnje s pogovorom in odhodom v šolsko svetovalno službo in pogovor s starši udeleženih otrok. Z izjemo nadiranja učencev učitelji sledijo protokolu ravnanj ob zaznavi vrstniškega nasilja skozi takojšnjo in procesno intervencijo (Lešnik, Klemenčič, Filipčič, Rustja in Novaković, 2023, str. 25). Ker v raziskavi ni bilo

omenjeno delo tima, vseeno predpostavljam, da se na šoli sestavi in skliče tim za nadaljnje delo in pogovore z udeleženiimi. Tim sestavljajo svetovalna delavka, razredniki in starši udeleženihi otrok, ravnatelj ter in po potrebi drugi zaposleni (Lešnik, Klemenčič, Filipčič, Rustja in Novaković, 2023, str. 43; Lešnik Mugnaioni in Klemenčič, 2014, str. 51). Dogajalo naj bi se, da učitelji želijo o dogodku nasilja komunicirati z razredom, brez prisotnosti žrtve in povzročitelja, v nasprotju pa naj bi poimensko izpostavljali udeležence vrstniškega nasilja, pred celotnim razredom ter na roditeljskih sestankih. V obeh primerih je ravnanje lahko neprimerno, saj jih pri izpostavljanju pred celotnim razredom, predvsem, kadar se učence, udeležene v nasilju, nadira in zaslišuje zaradi njihovih dejanj, lahko postavimo v neprijeten položaj, s čimer se njihova stiska lahko še poveča. Pri govoru brez njihove prisotnosti pa osebi ne nudimo možnosti pojasnitve svojih dejanj, s čimer ji odvzamemo tudi glas. Ukrepanje staršev naj bi se pogosto zgodilo prehitro ter lahko situacijo še napihne, reakcije pa naj bi bile, po raziskavi sodeč, tudi pretirane. Mnogokrat je pri starših prisoten občutek jeze nad vedenjem ter tudi molkom otrok o vrstniškem nasilju. Hkrati pa naj bi se situacija poslabšala, saj starši otrokom naj ne bi puščali prostora, da otroci povedo, kaj se je zgodilo, ker se na pripovedi učiteljev ali šolske svetovalne delavke bolj zanašajo in jih starši tudi bolj upoštevajo zaradi spoštovanja do zaposlenih. S tem ko starši ne želijo poslušati ter slišati svojih otrok, se pri otrocih krepijo občutki negotovosti, nezaupanja, nesprejetosti, neljubljenosti ter nemoči. Kot pravi Tomori (2000, str. 98), ima družina pomembno nalogo pri otrokovem razvoju občutka lastne vrednosti, ki se ga otroci naučijo tudi v odnosih s svojimi starši. Če je otrok brez izkušnje, da je njegovo mnenje pomembno, da so starši pripravljeni poslušati in slišati, kaj želi povedati, se s tem krepijo občutek nespoštovanja, nevrednosti ter molk o vrstniškem nasilju. Z zatiranjem otrokovega glasu pa se razvija in utrjuje tudi njegovo mišljenje, da ne more zaupati staršem ter se nanje obrniti po pomoč. Ugotovila sem, da pri spletnem nasilju učenci menijo, da jim druge osebe težje pomagajo, saj največkrat ne vedo zanj ter ne vedo, kaj točno se dogaja. Pomembno je, da učence spodbujamo, da je pomembno poročati o vseh oblikah nasilja, tudi o spletnem vrstniškem nasilju, saj lahko le tako preprečimo nadaljevanje nasilja. Z razvojem tehnologije so se na področju raznolikih oblik nasilja regijsko in nacionalno razvile razne točke, kot sta na primer Safe.si, kjer nudijo informacije o varni rabi interneta ter nasvete ob spletnem nasilju tako za otroke, starše in učitelje ter Spletno oko, kjer sprejmejo anonimne prijave sovražnega govora na internetu. Organizacije, ki delujejo nacionalno, so center Logout, ki nudi program pomoči za otroke žrtve spletnega nasilja, Društvo za nenasilno komunikacijo, ki nudi individualno delo, druženje z otroki in mladimi z izkušnjo nasilja, ponujajo tudi preventivne ter interventne delavnice na osnovnih šolah ter Združenje za MOČ, ki pokriva tudi področje dela

vrstniškega nasilja, svetovalno delo za mladostnike, starše in družino (Hauptman idr., 2020). Mlade je treba ozaveščati, da imamo v državi razne organizacije, na katere se lahko obrnejo po pomoč ali nasvet ob spletnem in drugih oblikah nasilja.

Pri raziskovanju počutja so učenci govorili o lastnih občutkih in doživljanju ter o občutkih žrtve in povzročitelja nasilja. Opazovalci nasilja reagirajo in ukrepajo na podlagi odnosa do oseb, ki so udeležene v nasilju ter njihovih (ne)prijateljskih odnosov. Če so udeleženi prijatelji, bodo učenci priskočili na pomoč, v nasprotnem primeru bodo nasilje le opazovali. Drugi omenjeni občutki so bili še živčnost, neprijetnost in strah pred tem, da bi ukrepali, nato pa sami postali žrtve nasilja. Pri občutkih in doživetju nasilja so za žrtve nasilja učenci menili, da osebi ni lahko, se ob njem slabo počuti, svojo stisko lahko izrazi tudi skozi jok. Pri povzročitelju nasilja so se mnenja razlikovala. Nekateri so menili, da tudi njemu ni lahko ter se slabo počuti, drugi pa so menili, da uživa ob takšnih dejanjih, se dobro počuti in se ne zaveda bolečine, ki jo povzroča. Omenjeno je bilo, da povzročitelj občuti jezo, ki se po besedah učencev lahko stopnjuje po pogovoru o dogodku. Izpostavljeno je bilo, da sogovorniki nasilja ne privoščijo nikomur, vendar so tudi učenci, ki drugim privoščijo, ter spodbujajo vrstniško nasilje. Muršič in Brvar (2010, str. 24) med čustvi, ki so po navadi značilna za učence, ki povzročajo nasilje, prepoznajo prezir, kljubovanje, sovraštvo, zavist, ljubosumje in privoščljivost. Ljudje se s čustvi odzivamo na zaznano sedanost, iz spomina priklicano preteklost ter zamišljeno prihodnost. Doživljamo pa jih, ko se naše predstave za nas pomembne v negativnem (ko so naši cilji, vrednote ogrožene) ali pozitivnem (ko se uresničujejo naši cilji, vrednote) smislu (Muršič, Milivojević in Lešnik Mugnaioni, 2010, str. 18). Pomembno je, da se učenci zavedajo, kako in zakaj se odzivajo na določen način. Zato bi jih bilo dobro v šoli poučiti o čustveni pismenosti. Osebe, ki so čustveno pismene, naj bi poznale čustva, razvijale ustrezna čustva do sebe in drugih, sebi dovoljevale doživljati čustva, vedele, katera čustva doživljajo in zakaj, sprejemale odgovornost za svoja čustva, znale prepoznavati čustva drugih ter se vživeti v soljudi ter znale svoja čustva ustrezno in nenasilno izražati (Muršič, Milivojević in Lešnik Mugnaioni, 2010, str. 19).

Posledice, ki jih pušča vrstniško nasilje na šoli, so prenehanje druženja med žrtvijo in povzročiteljem, ki sta bila prehodno prijatelja, menjava razreda, molk žrtve. Omenjene so bile tudi nevarne posledice, kot so udarci v glavo, skorajšnje izgube zavesti, oteženo dihanje ipd.

Pomembna ugotovitev raziskave je, da so tako med učenci kot tudi med učitelji na šoli prisotna spolno stereotipna prepričanja. Med učenci moškega spola prevladujejo prepričanja, da so boljši



in močnejši od deklet. Učenke pa so pojasnile, da so same v nekaterih zadevah boljše od fantov. Strinjanje med učenci pa je bilo prisotno pri prepričanju, da fantje pri vrstniškem nasilju bolj uporabljajo fizično nasilje, dekleta pa psihično nasilje, kar poudarja tudi Olweus (1995, str. 16). Pri učiteljih so učenci poudarili, da opazajo razlike pri obravnavi učencev glede na spol in obliko nasilja. Ob dekleškem ter psihičnem nasilju ukrepa učiteljica, ob fantovskem ter fizičnem nasilju pa učitelj. Večjo pozornost ob morebitni izključenosti ali obravnavi pri šolski svetovalni delavki učitelji namenjajo dekletom, medtem ko pri fantih ni tako. Izpostavljeno je bilo tudi, da so na šoli prisotna spolna pričakovanja, kjer naj bi dekleta bila pridna, lepo vzgojena, se ne tepla, saj se to zanje ne spodobi (Pušnik, 1999, str. 30). Fantovsko nasilje pa je videno kot normalno.

Drugo raziskovalno vprašanje, povezano z izkušnjami učencev ob vrstniškem nasilju, se je glasilo: »Kako se učenci odzovejo na vrstniško nasilje ter kako ukrepajo?« Ugotavljam, da je odzivanje odvisno od vsakega posameznika ter oseb, ki so udeležene v nasilju. Nekateri učenci bodo pomagali z iskanjem pomoči pri odraslih osebah, to so lahko učitelji ali družinski člani. Največkrat pa se bodo zaupali osebam, ki jim zaupajo, to so na primer najboljši prijatelj, sošolec ali sestrična. Ukrepi, ki jih izvedejo učenci opazovalci, so še ustavitev ali poseganje med udeležene, da bi jih odstranili eden od drugega in podpora žrtve. Nekateri učenci pa ukrepajo kot branilci žrtve (Pečjak, 2014, str. 64). Nekateri učenci ne bodo pomagali, temveč bodo udeleženi v nasilju kot opazovalci v vlogi »podpornikov nasilneža« (Pečjak, 2014, str. 64), ki nasilje spodbujajo s spodbudnimi besedami, smehom. Ne pomagajo tudi, kadar precenijo, da gre za šalo. Nekateri ne pomagajo, ker si ne upajo, saj vedo, da lahko sami postanejo žrtve vrstniškega nasilja s strani povzročitelja ali njegovih prijateljev, kar poudarjajo tudi Aničić idr. (2002, str. 113). Spet drugi pa ne pomagajo zaradi spolne specifik (dekleta so največkrat le opazovalke pri fantovskem nasilju). Ugotovila sem tudi, da žrtve ne želijo poslabšati svoje situacije, zato si ne upajo soočiti se s povzročitelji nasilja, temveč se ob pojavu le branijo in to največkrat z molčijo. Pomembno pri reševanju problematike vrstniškega nasilja je zavedanje dinamike nasilja, kjer je vedno prisotno manjše ali večje neravnovesje moči med žrtvijo in povzročiteljem. Žrtev vrstniškega nasilja med trajanjem nasilja občuti strah, krivdo, sram, nemoč, hkrati pa si o nasilju ne upa povedati nikjer, ne v šoli ne doma, in sicer zaradi bojazni, da bo nato situacija še slabša (Lešnik, Klemenčič, Filipčič, Rustja in Novaković, 2023, str. 14). Pušnik (1999, str. 89) izpostavi še mišljenje otrok, da se jih starši sramujejo, kar vpliva na odločitev za molk. Raziskava je pokazala, da učenci menijo, da so dobro seznanjeni z

ukrepanjem pri tradicionalnem ter spletnem nasilju, a v nekaterih primerih ne vedo, kako ravnati in ukrepati.

Izpostavljeno je bilo, da bi določeni učenci probleme reševali sami. Nekateri učenci ne zaupajo svojim učiteljem oziroma razrednikom. Povod za nezaupanje je pripovedovanje o izpovedi otrok drugim učiteljem. Hkrati pa te izpovedi slišijo tudi učenci, ki so v bližini. Izpoved se tako hitro razširi po šoli. Na takšen način učenci izgubijo izkušnjo spoštovanja in osebnega dostojanstva, ki ga v socialnem delu skušamo sogovornikom zagotoviti vedno znova, na vsakem srečanju (Čačinovič Vogrinčič, Kobal, Mešl in Možina, 2005, str. 7). Socialne delavke se pri vzpostavljanju delovnega odnosa opirajo na koncept dogovora o sodelovanju, kjer se ob začetku pogovora dogovori način sodelovanja, opredelijo se vloge (Čačinovič Vogrinčič, Kobal, Mešl in Možina, 2005, str. 9). Na tem mestu se lahko z učenci vzpostavi tudi možnost za pogovor o učiteljevih pooblastilih. Učencem glede na njihovo starost in zrelost povedo, da so vsi zaposleni na šoli ob primerih kakršne koli oblike nasilja ali suma nanj dolžni ukrepati dalje, tako da obvestijo ravnatelja, šolsko svetovalno službo, razrednika ter starše udeleženih otrok (Lešnik, Klemenčič, Filipčič, Rustja in Novaković, 2023, str. 44).

### 5.3. Pomoč ob vrstniškem nasilju

Tretja tema je bila pomoč pri vrstniškem nasilju, kjer me je zanimalo: »Kakšno pomoč ob primeru vrstniškega nasilja zagotavlja šola?« Na šoli ob zaznavi vrstniškega nasilja učenci gredo po učitelje, ki ukrepajo takoj, tako da ustavijo nasilje oziroma udeležence, nato pa sledi pogovor v šolski svetovalni službi z žrtvijo in povzročiteljem nasilja. Lešnik Mugnaioni in Klemenčič (2014, str. 49) poudarjata, da je ob takojšnji intervenciji potrebna ustavitev nasilja, s čimer se zaščiti žrtev vrstniškega nasilja. Na šoli sledi tudi procesna intervencija, kjer sledijo pogovori z žrtvijo, povzročiteljem in po potrebi z razredom, starši ter vključitev drugih institucij (Lešnik Mugnaioni in Klemenčič, 2014, str. 49–50). Pogovor so učenci izpostavili kot obliko pomoči, ki jo je treba nuditi tako žrtvi kot povzročitelju nasilja ob pojavu vrstniškega nasilja. Cilji pogovora so pomiritev, čustvena opora, če otrok želi tudi pogovor o dogodku in načrt naslednjih korakov za rešitev problema (Lešnik, Klemenčič, Filipčič, Rustja in Novaković, 2023, str. 26). Učenci so jasno opozorili, da pogovor ni primerna oblika pomoči za vse učence ter da ni primerno, da ga izvedemo takoj po ustavitvi nasilja med učencema zaradi razburjenosti. Poudarili so tudi, da soočanje žrtve in povzročitelja nasilja poslabša situacijo. Eno izmed načel obravnave vrstniškega nasilja (Lešnik, Klemenčič, Filipčič, Rustja in Novaković, 2023, str. 23) je ne soočanje žrtve in povzročitelja, saj zaradi dinamike nasilja, kjer je prisotno neravnovesje moči med žrtvijo in povzročiteljem, žrtev ne upa, ali ne zmore povedati, kaj se ji ali se ji je

dogajalo, saj ob prisotnosti povzročitelja čuti neprijetne občutke strahu, sramu itd. Soočenje lahko povzročitelju predstavlja še eno priložnost za psihološki nadzor žrtve (Lešnik, Klemenčič, Filipčič, Rustja in Novaković, 2023, str. 23). Šolske svetovalne delavke morajo oblikovati načrt za preprečevanje nasilja ter tim, ki ga sestavljajo svetovalna delavka, razredniki in starši udeleženih otrok, ravnatelj ter in po potrebi drugi zaposleni (Lešnik, Klemenčič, Filipčič, Rustja in Novaković, 2023, str. 43; Lešnik Mugnaioni in Klemenčič, 2014, str. 51). Naloge tima so izdelava načrta pomoči za žrtev, načrtovanje vzgojnega delovanja za povzročitelja, dela s starši, dela z oddelki, v katerih so vključeni udeleženci nasilja, seznanitev drugih zaposlenih na šoli s primerom nasilja, sodelovanje z zunanjimi organizacijami (Lešnik, Klemenčič, Filipčič, Rustja in Novaković, 2023, str. 43). Iskanje pomoči oziroma odhod v šolsko svetovalno službo se je v raziskavi izkazalo kot stigmatizirajoče. Za osebe, ki obiščejo svetovalne delavke, je to lahko nekakšna kazen, ki nanje »pusti nekakšno nalepko«, saj je po mnenju drugih učencev nekaj narobe s to osebo, hkrati pa se iz nje tudi norčujejo.

#### 5.4. Šolska svetovalna služba

Četrta tema, ki sem jo raziskovala, je bilo delo šolske svetovalne službe. S temo povezano raziskovalno vprašanje je bilo: »Kakšna so pričakovanja učencev pri vlogi šolske svetovalne službe in drugih odraslih pri vrstniškem nasilju?« Učenci od šolske svetovalne službe pričakujejo, da še naprej ohranjajo prijateljski odnos, ki ob prihodu temelji na lahkem začetnem pogovoru o počutju ter šele nato preide v poglobljen pogovor o problemu. Menim, da je pomembno poudariti, da so šolske svetovalne delavke v procesu reševanja problema spoštljive in odgovorne zaveznice otrok (Čaćinović Vogrinčič in Mešl, 2013, str. 22). Pomembno je, da v kontinuiranem delovnem odnosu otrokom nudijo možnost, da spregovorijo o čemer koli in ustvarjajo okolje, v katerem učenci pridobijo izkušnjo dela na problemu ter izkušnjo samospoštovanja in občutek lastne vrednosti (Čaćinović Vogrinčič in Mešl, 2013, str. 17). Raziskava je pokazala, da je od svetovalnih delavk pričakovano, da učence na pogovor povabijo diskretno, na primer med odmori, malico, po pouku ali pa bi jim za vabilo diskretno povedali učitelji brez prisotnosti drugih učencev. S tem bi pripomogli k zmanjšanju zasliševanja osebe o dogajanju s strani učencev, učiteljev. Učenci od šolskih svetovalnih delavk pričakujejo oziroma si želijo, da bi skupaj imeli kratke letne pogovore. Ugotovila sem, da si učenci želijo sami imeti prosto izbiro, s katero od svetovalk želijo govoriti ter menijo, da bi lahko eden izmed pozitivnih učinkov uvedbe letnih pogovorov bil govor o morebitnih stiskah ter prejšnje zaznavanje vrstniškega nasilja. Hkrati pa bi se s pogovori udeleževalo tudi, kar pravijo Čaćinović Vogrinčič idr. (1999, str. 17), da mora biti vsaka šolska svetovalna služba učencem dostopna in razvidna.

To bi lahko bil tudi prvi korak, da bi počasi destigmatizirali odhod v šolsko svetovalno službo ter iskanje pomoči. Raziskava je pokazala, da učenci pričakujejo, da bodo šolske svetovalne delavke pozorne na dogajanje na šoli, na povzročitelje nasilja in s tem tudi na sprožitelje, ki vplivajo na nastanek nasilja. Ugotavljam, da učenci še naprej menijo, da bi se šolske svetovalne delavke morale pogovoriti tako z žrtvijo kot tudi s povzročiteljem nasilja, kjer skušajo definirati korake za rešitev problema. Dobro je, da se šoli to že izvaja ter se ob takojšnji intervenciji pri vrstniškem nasilju šolske svetovalne delavke oziroma razredniki po potrebi pogovorijo tudi z opazovalci nasilja (Lešnik, Klemenčič, Filipčič, Rustja in Novaković, 2023, str. 42). To omogoča večji vpogled v situacijo ter tudi izogib v raziskavi omenjenemu kaznovanju učencev, ki niso krivi za nasilje. Ugotovila sem, da je želja učencev, da se najprej skuša problem razrešiti med učenci, ki so udeleženi v vrstniškem nasilju ter se šele nato obvešča in vabi na pogovor starše.

Zanimalo me je tudi, kako učenci vidijo vlogo drugih odraslih oseb pri vrstniškem nasilju. Mnenja so bila različna. Nekateri so menili, da odrasle osebe ne morejo pomagati in ga preprečiti. Drugi so povedali, da si želijo od odraslih oseb napotke, kako lahko sami postopajo pri ustavitvi nasilja in pri pogovoru s povzročiteljem. Hkrati pa so poudarili, da se ob prehitrem vmešavanju staršev, učiteljev in drugih oseb problem poveča. Ena izmed izpostavljenih vlog odraslih oseb je biti vzor otrokom ter jih poskušati razumeti in jim dopustiti, da sami povedo, kaj se jim je zgodilo. V socialnem delu uporabljamo jezik, ki vključuje, ter jezik sodelovanja, soustvarjanja (Čačinovič Vogrinčič, Kobal, Mešl in Možina, 2005, str. 6) in kot pravita Čačinovič Vogrinčič in Mešl (2013, str. 22) je dobro, da lahko učenec pove o stvareh, v katerih uživa, o počutju, o odnosih z drugimi, o družini itd. S tem se spoštuje tudi otrokov glas v šoli.

### 5.5. Preprečevanje vrstniškega nasilja

Zadnja tema moje raziskave je bila preprečevanje vrstniškega nasilja in s tem povezano raziskovalno vprašanje: »Ali izvajajo na šolah programe preprečevanja vrstniškega nasilja?« Olweus (1995, str. 42–44) za preprečevanje vrstniškega nasilja na ravni šole omenja ukrep šolskega dneva, namenjenega vrstniškemu nasilju, ki ga na raziskovani šoli prilagojeno izvajajo prek krajših preventivnih predavanj ter ukrep nadzora učencev v šoli in neposredni bližini, kar se je v raziskavi pokazalo kot pomanjkljivo, saj na hodnikih med odmori, kjer se najpogosteje dogaja nasilje, ni nikogar, ki bi spremljal dogajanje. Tudi Habbe (2000, str. 74) piše, da mora šola poskrbeti za navzočnost odraslih oseb v prostorih nasilja in skritih predelih šole med malico ter kosili. Dosledno pa se izvajajo ukrepi na ravni posameznika, in sicer pogovori z žrtvami, povzročitelji nasilja ter njihovimi starši (Olweus, 1995, str. 55–57; Razpotnik in Dekleva, 2015,

str. 225–226). Pomembno je, da se ob vsakem primeru vrstniškega nasilja odzovejo učitelji ter šolska svetovalna služba. S tem žrtvi nasilja sporočajo, da v tem ni sama, povzročitelju nasilja pa, da je takšno vedenje oziroma dejanje nesprejemljivo. S tem se krepi tudi načelo obravnave vrstniškega nasilja – ničelna toleranca do nasilja (Lešnik, Klemenčič, Filipčič, Rustja in Novaković, 2023, str. 21).

Kot sem že omenila, na šoli zunanji izvajalci izvajajo preventivne programe za preprečevanje vrstniškega nasilja. Največ preventive na tematiko nasilja poteka v obliki predavanj. Učenci so izpostavili, da se vsebine vsakoletno ponavljajo ter da se ne naučijo ničesar novega. Obenem pa je izvajanje predavanj in gledanje posnetkov brez učinka, saj se nasilje naj ne bi zmanjševalo. Drugi problemi, ki jih učenci zaznavajo, so, da predavanj določene osebe ne jemljejo resno, da je na enem mestu zbranih preveliko število udeleženi učencev iz celotne stopnje šolanja, kar povzroči klepet in motenje učencev, ki želijo spremljati predavanje. Rešitev vidijo v ločevanju razrednih prijateljskih skupin ali pa v izvajanju preventive po razredih oziroma generacijah. V primeru izvedbe programov preprečevanja nasilja po razredih je možno, da so delavnice prilagojene starosti, specifičnemu aktualnemu dogajanju v razredu ali drugim posebnostim, kot je na primer seznanjenost s tematiko nasilja (Horvat, 2017, str. 27). Dodatna ovira pri predajanju preventivnih vsebin je tudi starost osebe, ki predava. S starejšimi osebami se učenci ne morejo poistovetiti, njihov način predaje vsebin pa je nezanimiv. Učenci so poudarili, da bi raje poslušali, če bi oseba bila bližje njihovi starosti ter če bi predstavitve potekale na zanimivejši način. Omenili so, da največji učinek puščajo predstavitve, kjer so vključene tudi osebne izkušnje. Na šoli so imeli nahrbtnik Tom telefona, kjer so učenci lahko na listke zapisali svoje stiske. Žal takšna oblika preventive po besedah učencev ni bila uspešna, saj je do listkov lahko dostopal kdor koli, ki je lahko prebral, izvedel in razširil po šoli med druge učence. Hkrati pa se z anonimnostjo listkov ne bi uspelo rešiti ničesar, saj ne bi bilo možno identificirati avtorja. V literaturi avtorji in avtorice (Horvat, 2017, str. 27; Pečjak, 2014, str. 95–96) poudarjajo, da je treba za preprečevanje nasilja v družbi, vključno z vrstniškim nasiljem, pristopiti s celostnim in kontinuiranim pristopom, ki vključuje tako učence, starše kot tudi zaposlene v vzgojno-izobraževalnih institucijah.

Ugotovila sem, da je odločitev za ustavitev nasilja po mnenju učencev odvisna od vsakega posameznika. Nekateri menijo, da nasilja ni mogoče popolnoma ustaviti, saj se razvijajo nove oblike in načini. Rešitve za zmanjševanje in preprečevanje učenci na šoli prepoznavajo v uvedbi osebe, ki bo nadzirala šolske prostore (varnostnik ali dežurni učitelj), v odklenjenih razredih, pri rednem izdajanju potrebnih ukrepov, ko pride do nasilja, v prevzemanju odgovornosti za

svoja dejanja s strani povzročitelja nasilja ter v zavedanju in sprejemanju različnosti med ljudmi.

## 5.6. Kritično ovrednotenje uporabljene metodologije

Menim, da je bila raziskava uspešna, saj sem dobila odgovore na raziskovalna vprašanja, ki sem si jih zastavila. Vrsta raziskave je bila ustrezna, zbirala sem besedne opise, ki se nanašajo na raziskovani problem (Mesec, Rape Žiberna in Rihter, 2009, str. 85). Vprašanja sem si zastavila na podlagi obstoječe teorije. Raziskovala sem razumevanje pojava v treh generacijah, sodelovali pa so učenci tako ženskega kot moškega spola.

Menim, da je bila izbira vzorčenja primerna. Izbrani vzorec je bil neslučajnostni, saj vse enote v populaciji niso imele možnosti sodelovanja, ter priročen, saj sem raziskavo izvedla na šoli, ki je bila z mano pripravljena sodelovati, ter s šolsko svetovalno delavko, ki mi je pomagala pri zbiranju enot. Pri pogovoru o oblikah nasilja se je sprva med moškimi udeleženci raziskave pogovor razvil v smeri razlikovanja med malim nasiljem, ki so ga razumeli kot šalo in velikim nasiljem, kjer gre za resno nasilje. Za še boljši in globlji uvid v razumevanje malega in velikega nasilja ter tudi drugih tematik menim, da bi v raziskavo morala vključiti več oseb moškega spola. Razlog, zakaj je bilo udeleženih manj fantov, bi lahko bil, da nisem sama vabila enot k sodelovanju, ter se učenci niso počutili dovolj nagovorjeni za sodelovanje s strani svetovalne delavke. Lahko je vpliv imelo tudi prostovoljno odločanje za udeležbo v raziskavi, kjer so se za sodelovanje bolj odločala dekleta kot fantje ali pa da je vpliv imela izbira metode raziskovanja, kjer učenci morda niso želeli sodelovati v skupinski razpravi s celotno generacijo. Zadnji razlog, ki bi lahko vplival na odločitev, da se ne udeležijo razprave, pa so tudi morebitne osebne izkušnje v vlogi žrtev ali povzročitelja nasilja. Pri nadaljnjem raziskovanju bi bilo bolje, da bi v raziskavi sodelovalo več fantov. Menim, da bi to lahko v nadaljnjem raziskovanju zagotovili z osebnim vabljenjem ter z razpravami po posameznih razredih znotraj generacij. Ob tem se je pojavila dilema, kako zagotoviti, da v fokusni skupini ne bosta sodelovala morebitna žrtev in povzročitelj vrstniškega nasilja. Da do tega ni prišlo, sem za pomoč pri vabljenju učencev prosila šolsko svetovalno delavko, ki je poznala učence ter dogajanje na šoli. Ovira, s katero sem se soočila med zbiranjem udeležencev oziroma informiranih soglasij za sodelovanje v raziskavi, so bile odločitve staršev, da njihovi otroci ne bodo sodelovali v raziskavi. Menim, da je vzorec 18 enot zadosten, večje število bi mi omogočilo še boljši vpogled v raziskovano tematiko. Raziskovalni instrument je bil obsežen, z veliko vprašanji, ki so mi zagotovila pridobitev poglobljenega pogleda v razumevanje tematike vrstniškega nasilja.

Če bi raziskavo izvajala še enkrat, bi s seboj na fokusne skupine vzela še asistenta, ki bi skrbel za snemanje in zapisovanje. Sama bi se v primeru pomoči lahko v celoti osredotočila na spremljanje pogovora ter še boljše vključevanje vseh učencev v pogovor.

V procesu prepisa fokusne skupine sem zaznala, da bi ponekod lahko postavila še kakšno dodatno vprašanje, ki bi mi zagotovilo dodatne informacije in boljši vpogled v temo. Menim, da je bila izbira metode zbiranja podatkov primerna. Dilemo, da bi se učenci osebno razkrivali znotraj poteka fokusne skupine, sem preprečila z uvodnim pogovorom, kjer smo razjasnili, da bodo učenci podajali opažanja ter neosebni izkušnji ter z vzpostavitvijo varnega in zaupnega prostora, kjer je deljeno ostalo med udeleženci ter se ni širilo po šoli. Fokusne skupine so učencem zagotovile možnost glasu, pogovor o aktualni tematiki, deljenje opažanj na šoli, podajanje predlogov za spremembe in s tem slišnost.

## 6. Sklepi

Na podlagi raziskave, ki sem jo izvedla, sem prišla do naslednjih sklepov:

- Učenci vrstniško nasilje razumejo na različne načine in ga povezujejo z različnimi dejanji ter oblikami nasilja.
- Vzroke za nastanek in povzročanje vrstniškega nasilja učenci prepoznavajo tako pri žrtvah kot pri povzročiteljih vrstniškega nasilja. Med dejavniki tveganj prevladujejo družina, vrstniki ter mediji.
- Pri obravnavi katere koli oblike nasilja je pomembno, da šolski svetovalni delavci upoštevajo tudi kontekste nasilja, socialne kategorije (razred, spol, starost, etničnost, barvo kože, hendikep, spolni izraz in usmerjenost) ter ustaljene norme nekaterih kultur (nasilje, videno kot legitimen način komunikacije, izražanja stisk itd.).
- Na šoli je najpogostejše prisotno psihično nasilje, sledi mu fizično ter spletno vrstniško nasilje. Nasilje se odvija na hodnikih, v razredih ter malo manj na straniščih.
- Na šoli učenci s strani učiteljev zaznavajo stereotipno obravnavo na podlagi spola in oblike nasilja. Ko gre za ukrepanje pri dekletih, posredujejo učiteljice in pri fantih učitelji. Pri izključenosti se več pozornosti nameni dekletom. Prisotna so tudi prepričanja, da je nasilje med dekleti nespodobno, med fanti pa je to normalno.
- Odzivanje in ukrepanje učencev je odvisno od vsakega posameznika ter oseb, udeleženih v nasilju. Učenci pomoč iščejo pri učiteljih, osebah, ki jim zaupajo, prijatelji itd. Vedo, da se lahko obrnejo na šolsko svetovalno službo. Nekateri učenci nasilje spodbujajo z besedami in smehom. Eni vanj posegajo z ubranitvijo žrtve, drugi pa ne posegajo zaradi strahu pred možnostjo, da sami postanejo žrtve nasilja.
- Učenci največkrat skušajo probleme reševati sami, saj imajo majhno zaupanje do učiteljev. Razlogi za nezaupanje so širjenje izpovedi med učitelji in učenci šole, kar se zgodi (ne)namerno.
- Zaposleni na šoli večinoma sledijo protokolu ravnanj ob zaznavi vrstniškega nasilja, ki zajema ustavitev nasilja, zaščito žrtve, pogovor z žrtvijo in povzročiteljem nasilja ter s starši udeleženih otrok, po potrebi vključijo druge institucije. Izjeme ravnanj se pojavijo ob kričanju na učence ter pri usmerjanju učencev k iskanju razrednika, da ukrepa pri vrstniškem nasilju.
- Na šoli naj bi se v pogovoru soočalo žrtev in povzročitelja nasilja, kar krši načelo obravnave vrstniškega nasilja. S tem se povzročitelju nasilja omogoči psihološki nadzor



žrtve, žrtev pa zaradi neravnovesja moči ne more oziroma si ne upa povedati resnice ter doživlja neprijetne občutke.

- Iskanje pomoči oziroma odhod v šolsko svetovalno službo se je v raziskavi izkazal kot stigmatizirajoč. Za osebe, ki obiščejo svetovalne delavke, je to lahko kazen, ki nanje »pusti nekakšno nalepko«, saj je po mnenju drugih učencev nekaj narobe z osebo, hkrati pa se iz nje tudi norčujejo.
- Iskanje pomoči je med učenci videno kot izdaja razreda. Učenec, ki išče pomoč v šoli ali drugod, izgubi svoj položaj in status v razredu ter je označen z nalepko »tožibaba«. S tem ko si učenec ne upa ali ne more zaupati nikomur, saj ga je strah, kaj se bo zgodilo, se vrata izhoda iz vrstniškega nasilja zapirajo.
- Na šoli se izvajajo preventivni programi preprečevanja nasilja, vendar bi bilo treba posodobiti teme ter način predaje vsebine.
- Učenci imajo željo po večjem zaupanju učiteljem, letnih pogovorih v šolski svetovalni službi, diskretnih povabilih na pogovor v šolsko svetovalno službo ter dežurnem učitelju oziroma varnostniku na hodnikih.

## 7. Predlogi

Na podlagi prebrane literature, izvedene raziskave in analize rezultatov sem prišla do naslednjih predlogov:

- Nadaljevanje truda z ničelno toleranco do nasilja na šoli – šola mora kontinuirano izvajati preventivne dejavnosti s pomočjo šolskih svetovalnih delavk ali zunanjih izvajalcev. Dosledno morajo vsi zaposleni na šoli, ob kakršni koli zaznavi vrstniškega nasilja ukrepati po protokolu zaznave vrstniškega nasilja. S tem bodo zaščitili žrtev ter povzročitelju pokazali, da njegova dejanja niso primeren način izražanja. Pomembno je tudi, da se odgovornost za ukrepanje ne prelaga iz enega učitelja na druge zaposlene ali učence.
- Posodobitev vsebine preventivnih delavnic s strani organizacij, ki jih izvajajo ter ozaveščanje o vseh vrstah vrstniškega nasilja – delavnice bi lahko bile izvedene že v nižjih razredih prek iger ter v manjšem obsegu (morda po generaciji razredov), kar bi omogočilo večji prostor za več dinamičnih ter interaktivnih načinov (igre vlog) spoznavanja vsebine vrstniškega nasilja.
- Učenci so izrazili željo po varnostniku ali dežurnem učitelju, ki bi spremljal dogajanje na šolskih hodnikih med odmori. Poudarili so tudi, da si želijo, da bi bili razredi odklenjeni. To bi lahko pripomoglo k manjšemu številu učencev, ki preživljajo odmore na hodnikih in manjšem številu nasilnih dogodkov, do katerih pride med odmori na hodnikih šole.
- Eden izmed predlogov učencev je bil kratek letni pogovor v šolski svetovalni službi. Letni pogovor bi bil na voljo učencem, ki bi želeli s šolsko svetovalno delavko, ki bi si jo izbrali sami, govoriti o kateri koli temi. Za začetek bi lahko svetovalne delavke določile dan in uro v mesecu, ko bi imele čas za pogovore. Z večjim zanimanjem pa bi se tudi način izvajanja pogovorov lahko prilagodil z dodajanjem terminov v mesecu. Pogovori bi lahko pripomogli k zgodnejšemu prepoznavanju vrstniškega nasilja ali morebitnih drugih oblik.
- Potrebna je destigmatizacija odhoda v šolsko svetovalno službo – šolske svetovalne delavke bi lahko učencem že v nižjih razredih predstavile svoje delo. To bi lahko storili v obliki kariernega dne, kjer bi se predstavile naloge različnih oseb na šoli in njihovih poklicev (ravnatelj, šolska svetovalna delavka, učitelj, hišnik, kuhar itd.). Pomembno je, da otroke spodbudimo, da tudi sami pridejo na pogovor o čemer koli v šolsko

svetovalno službo, s tem pa bi se počasi zmanjševala tudi perspektiva, da odhod v šolsko svetovalno službo pomeni nekaj slabega ali je le kazen za učence.

- Potrebna je destigmatizacija iskanja pomoči – ker je obisk šolske svetovalne službe zaznamovan z mišljenjem »nekaj je narobe z osebo« ter ker učenec, ki išče pomoč bodisi v šoli bodisi doma izgubi svoj status v razredu ter pridobi nekakšno nalepko »tožibabe«, je logično, da vedno manj učencev ob pojavu vrstniškega nasilja poišče pomoč. Potrebno je, da se ozavešča in krepi moč učencev, ki so v vlogi žrtve ali opazovalcev vrstniškega nasilja, da prosijo za pomoč, saj s tem pripomorejo k »odgovornemu obveščanju odraslih o ogroženosti vseh vpletenih otrok, da se lahko pravočasno ukrepa in zaščiti otroke« (Muršič idr., 2016, str. 14).
- Treba je poskrbeti za večjo diskretnost pri vabljenju učencev na pogovor s strani šolske svetovalne delavke in pri prenosu vabila k šolski svetovalni delavki prek učiteljev. To je možno storiti tako, da se do učenca pristopi v času odmora, malice, na hodniku in ne v razredu ter med poukom. S tem se bodo zmanjšali neprijetni občutki učenca, ko se vrne v razred ter poizvedovanje s strani sošolcev ter učiteljev.
- Še en predlog, podan s strani učencev, je bilo ohranjanje večje zaupnosti. To pomeni, da učitelji o stiski, informaciji ali dogodku, o katerem jim pove učenec, ne govorijo dalje vpričo drugih učencev, drugih staršev ter drugih zaposlenih na šoli. Seveda pa mora učitelj učencu povedati in pojasniti, da bo povedal za pogovor vodstvu šole, v primeru, ko je situacija za učenca nevarna in potrebuje zaščito. Vodstvo šole pa mora zatem ukrepati dalje in oceniti, kdo vse mora biti seznanjen s situacijo. Učitelj lahko učenca usmeri na pogovor v šolsko svetovalno službo.
- Potrebna je osvežitev znanja učiteljev in učiteljic o ravnanju ob zaznavanju ter obravnavi vrstniškega nasilja prek izobraževanj. Pomembno je, da se znanje izpopolnjuje in da vsakdo lahko pridobi nekaj novega za svoje nadaljnje delo.

## 8. Uporabljena literatura

Aničić, K., Hrovat Svetičič, T., Hrovat, T., & Sušnik, A. (2017). *Nasilje nad otroki: strokovne smernice za delo z otroki, ki doživljajo zanemarjanje in/ali nasilje* (Elektronska izd.). Ljubljana: Društvo za nenasilno komunikacijo. Pridobljeno 10.1.2024 s [https://www.drustvo-dnk.si/images/publikacije/2017-smernice\\_otroci.pdf](https://www.drustvo-dnk.si/images/publikacije/2017-smernice_otroci.pdf)

Aničić, K., Lešnik Mugnaioni, D., Plaz, M., Vanček, N., Verbnik Dobnikar, T., Veselič, Š. & Zabukovec Kerin, K. (2002). *Nasilje - nenasilje: priročnik za učiteljice, učitelje, svetovalne službe in vodstva šol*. Ljubljana: i2.

Bučar Ručman, A. (2004). *Nasilje in mladi. Nasilje in mladi*. Novo mesto: Klub mladinski kulturni center Novo mesto.

Čačinovič Vogrinčič, G. (2020). Socialno delo: soustvarjanje podpore in pomoči družinam s številnimi izzivi in preprečevanje socialne izključenosti. *Socialno delo* 59(2-3), 163–175.

Čačinovič Vogrinčič, G., & Mešl, N. (2019). Socialno delo z družino. *Soustvarjanje zelenih izidov in družinske razvidnosti*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

Čačinovič Vogrinčič, G., & Mešl, N. (2013). Šolska svetovalna služba kot prostor varovanja soustvarjanja procesov učenja in pomoči v šoli: delovni odnos soustvarjanja in izvirni delovni projekt pomoči: od prvih korakov v šolski prostor k temeljnemu konceptu dela. *Šolsko svetovalno delo*, 17(3/4), 15–25. <http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-R24FYRY3>

Čačinovič Vogrinčič, G., Bregar-Golobič, K., Pečjak, S., Resman, M., Bezić, T., Dobnik Žerjav, M., Grgurevič, J., Niklanovič, S., Šmuk, B., Tancig, S., Rupar, B., Zorc-Maver, D. & Žvokelj, M. (Eds). (1999). *Svetovalna služba v osnovni šoli: programske smernice*. Ljubljana: Strokovni svet RS za izobraževanje.

Čačinovič Vogrinčič, G. (2000). Svetovalno delo v vrtcih in šolah: prispevek socialnega dela: teze. *Šolsko svetovalno delo*, 5(3), 22–29.

Čačinovič Vogrinčič, G., Kobal, L., Mešl, N., in Možina, M. (2005). Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

Durjava, N. (2009). *Prikrite oblike agresivnega vedenja deklet* (Magistrsko delo). Pridobljeno 15.5.2024 s <https://repozitorij.uni-lj.si/IzpisGradiva.php?id=76669&lang=eng&prip=dkum:11314142:d4>

Habbe, J. (2000). *Nasilje in varnost otrok v šolah: nasveti za ravnatelje, učitelje, starše in vse, ki skrbijo za varnost v osnovnih in srednjih šolah*. Ljubljana: Lisac & Lisac.

Hauptman, A., Kračan, B., Maj, M., Miklič, N., Miljavec, L. L., Motl, A., Puschner, M., Rajšp, S., Strašek, M., Vlasak, K., & Zemljčič, I. (2020). *Spletno nasilje in spletne zlorabe otrok in mladostnikov: priročnik za strokovne delavke in delavce centrov za socialno delo in druge strokovnjake* (Elektronska izd.). Fakulteta za družbene vede, Založba FDV. Pridobljeno 21.5.2024 s [https://safe.si/sites/default/files/spletno\\_nasilje\\_elektronska\\_izdaja\\_-\\_koncna.pdf](https://safe.si/sites/default/files/spletno_nasilje_elektronska_izdaja_-_koncna.pdf)

Hrovat, T. (2017). Preventivne delavnice Društva za nenasilno komunikacijo na področju vrstniškega nasilja. *Vzgoja in izobraževanje*, 48(1/2), 27–31. Pridobljeno 16.5.2024 s <http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-0UE6O0X5>

Kodele, T., Leskošek, V., & Mešl, N. (2019). Uvod. V V. Leskošek, T. Kodele & N. Mešl. (ur.), *Zaščita otrok pred nasiljem in zanemarjanjem v Sloveniji* (str. 9–16). Fakulteta za socialno delo.

Kodele, T. & Mešl, N. (2013). Predstavitev slikovnega podpornega gradiva za pomoč pri vključevanju otrokovega glasu. V G. Čačinovič Vogrinčič, K. Bregar-Golobič, L. Šugman Bohinc, B. Akerman, K. Kustec, I. Kvaternik, T. Kodele, N. Mešl & S. Dogenik. *Otrokov glas v procesu učenja in pomoči: priročnik za vrtce, šole in starše* (str.177-191). Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Knafelc, B. (2013). *Analiza nasilja nad osnovnošolci in srednješolci* (Magistrsko delo). Repozitorij Univerze v Ljubljani. Pridobljeno s 20.5.2024 s <https://repozitorij.uni-lj.si/IzpisGradiva.php?id=27605&lang=eng>

Kristančič, A. (2002). *Socializacija agresije*. Ljubljana: AA Inserco, svetovalna družba.

Krvina, D. (ur.) (2014-). *Geslo Vrstniško nasilje*. Pridobljeno 5.8.2023 s <https://fran.si/iskanje?View=1&Query=vrstni%5%a1ko+nasilje&All=vrstni%5%a1ko+nasilje>

Lešnik, D., Klemenčič, I., Filipčič, K., Rustja, E., & Novaković, T. (2023). *Protokol za ravnanje ob zaznavi in obravnavi medvrstniškega nasilja v vzgojno-izobraževalnih zavodih* (1. izd., str. 44). Zavod RS za šolstvo. Pridobljeno 12.5.2024 s [https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/SRI/NASILJE/Protokol\\_medvrstnisko\\_nasilje.pdf](https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/SRI/NASILJE/Protokol_medvrstnisko_nasilje.pdf)

Lešnik, D. & Klemenčič, I. (2014). Smernice za obravnavo vrstniškega nasilja v šoli. *Vodenje v vzgoji in izobraževanju*, 12(1), str. 33-57. Pridobljeno 20.5.2024 s <https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-E8990YCS>

Lešnik Mugnaioni, D., Koren, A., Logaj, V., & Brejc, M. (2009). *Nasilje v šoli: opredelitev, prepoznavanje, preprečevanje in obravnavo*. Ljubljana: Šola za ravnatelje.

Mesec, B., Rape Žiberna, T. (ur.) & Rihter, L. (ur.) (2009). Metodologija raziskovanja v socialnem delu 1: *Načrtovanje raziskave: Študijsko gradivo za interno uporabo*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

Mešl, N. (2005). Sodobni pristopi v socialnem delu v šoli: delovni odnos in izvorni delovni projekt pomoči. *Šolsko svetovalno delo*, 10(3/4), 15–20.

Muršič, M. & Brvar, B. (2010). Izbor (s čustvi povezanih) ugotovitev naše raziskave. V M. Muršič, Z. Milivojević, B. Brvar, K. Filipčič, D. Lešnik, & M. Pušnik. *Znanje o čustvih za manj nasilja v šoli* (str. 57). Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti.

Muršič, M., Klemenčič, I., Zabukovec, K., Filipčič, K., Karajić, E., & Bertok, E. (2016). *Osnove sistemskega pristopa k medvrstniškemu nasilju in evalvacija projekta NasVIZ: priročnik št. 1* (str. 56). Ljubljana: Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti. Pridobljeno 12.2.2024 s [Publikacije \(drustvo-dnk.si\)](http://Publikacije(drustvo-dnk.si))

Muršič, M. Milivojević, Z. & Lešnik Mugnaioni, D. (2010). O medosebnem nasilju in čustvih. V M. Muršič, Z. Milivojević, B. Brvar, K. Filipčič, D. Lešnik & M. Pušnik. *Znanje o čustvih za manj nasilja v šoli* (str. 57). Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti.

Olweus, D. (1995). *Trpinčenje med učenci: kaj vemo in kaj lahko naredimo* (1. natis). Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo in šport.

Organizacija združenih narodov. (1989). *Konvencija o otrokovih pravicah*. Pridobljeno 15.10.2023 s [Konvencija | UNICEF Slovenija](http://Konvencija|UNICEF.Slovenija)

Pečjak, S. (2014). *Medvrstniško nasilje v šoli*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

Postrak, M. (2015). Koncepti socialnega dela z mladimi. *Socialno delo*, 54(5), 269–280.

Pušnik, M. (1999). *Vrstniško nasilje v šoli*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Razpotnik, Š., & Dekleva, B. (2015). Medvrstniško nasilje v šoli: socialnopedagoški pogled. *Socialna pedagogika*, 19(3/4), 217–230.

Resman, M. (1999). Pojem in karakteristike šolskega svetovanja. V M. Resman, J. Bečaj, T. Bezić, G. Čačinovič Vogrinčič & J. Musek. *Svetovalno delo v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah*. (str.13-21). Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Šugman Bohinc, L. (2014). Kompetence diplomantk in diplomantov socialnega dela za delo v šolski svetovalni službi. *Šolsko svetovalno delo*, 18(3/4), 41–48.

Tomori, M. (2000). Psihosocialni dejavniki pri mladoletniškem prestopništvu. V A. Šelih (ur.), *Prestopniško in odklonsko vedenje mladih: vzroki, pojavi, odzivanje* (str.89-112). Ljubljana: Bonex.

*Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI-UPB4)* (2005). Ur. l. RS, št. 98/05.

Zaviršek, D., Domiter Protner, K., & Drobnič Radobuljac, M. (2019). Različnost otrok v kompleksnih okoliščinah: prepoznavanje in preprečevanje nasilja ter podpora otrokom z uporabo interdisciplinarnosti in intersekcije. V V. Leskošek, T. Kodele & N. Mešl. (ur.), *Zaščita otrok pred nasiljem in zanemarjanjem v Sloveniji* (str. 83–123). Fakulteta za socialno delo.

Yerger, W., & Gehret, C. (2011). Understanding and Dealing With Bullying in Schools. *The Educational Forum (West Lafayette, Ind.)*, 75(4), 315–326. Pridobljeno 12.11.2023 s <https://doi.org/10.1080/00131725.2011.602468>

## 9. Priloge

### 9.1. Merski instrument – smernice za fokusno skupino

#### **Razumevanje vrstniškega nasilja** - Kako učenci razumejo izraz »vrstniško nasilje«?

- Asociacije/definicije/pomen VN?
- Katere oblike VN poznajo?
- Kaj vpliva na nastanek VN/zakaj nekdo izvaja VN?

#### **Izkušnje** - Izkušnje učencev z vrstniškim nasiljem na šoli.

- Kdo so žrtve VN
- Kako pogosto se dogaja VN na šoli
- Katere oblike VN so najpogostejše
- Kako so udeleženi v VN
- Kje se dogaja VN (prostori)/kako bi tam izboljšali varnost
- Kako reagirajo na VN ter kako ukrepajo
- Kako reagirajo in ukrepajo na VN druge osebe (sošolci, učitelji)
- Kako se počutijo ob VN

#### **Pomoč** - Kaj bi lahko bilo v podporo učencem, ki so udeleženi v VN?

- Na koga bi se lahko obrnili po pomoč ob primeru VN?
- Kakšno pomoč potrebuje/bi potrebovala žrtev VN?
- Kakšno pomoč potrebuje/bi potreboval povzročitelj VN?
- Kakšno pomoč bi bilo potrebno še zagotoviti ob primeru VN?

#### **Šolska svetovalna služba**

- Kako posreduje ŠSS v primeru VN?
- Kakšna so pričakovanja učencev pri vlogi šolske svetovalne službe?

#### **Preprečevanje vrstniškega nasilja**

- Kako bi ustavili VN?
- Kaj bi spodbudilo povzročitelja nasilja da preneha z VN?
- Kakšna je vloga odraslih pri preprečevanju VN?
- Kaj bi se moralo spremeniti na šoli, da ne bi bilo VN?



## 9.2. Informirano soglasje o sodelovanju v raziskavi

Raziskavo ***Razumevanje vrstniškega nasilja med učenci v zadnji triadi osnovne šole***, v okviru diplomskega dela, izvaja Urška Strah, študentka 4. letnika Fakultete za socialno delo, pod mentorstvom prof. dr. Vesne Leskošek.

Namen raziskave je poglobiti razumevanje vrstniškega nasilja med učenci. Tekom raziskave bo otrok delil svoje mnenje o tematikah kot so razumevanje vrstniškega nasilja, izkušnje vrstniškega nasilja na osnovni šoli, pomoč ob primeru vrstniškega nasilja, vloga šolske službe pri vrstniškem nasilju, preprečevanje vrstniškega nasilja. V raziskavi ne bomo zbirali osebnih izkušenj ali zasebnih informacij, ki bi lahko vplivale na razkritje osebnih identitet.

Raziskava bo potekala po dogovoru z osnovno šolo, v obliki skupinskih razprav po posamezni generaciji. Razprava bo trajala približno 60 minut. Skupinska razprava bo avdio (zvočno) snemana za namen lažjega prepisa in analize pogovora. Med samim prepisom bo poskrbljeno za anonimizacijo, na način, da bo udeležnim učenkam in učencem dodeljena šifra, kar pomeni, da identiteta otrok ne bo razkrita.

Sodelovanje v raziskavi je prostovoljno in ga lahko kadarkoli brez posledic prekinete.

Podatki, pridobljeni v raziskavi, bodo pri izvajalki raziskave shranjeni le do zagovora diplomskega dela, potem bodo trajno izbrisani.

V primeru morebitnih vprašanj, dilem oziroma dodatnih informacij, sem Vam na voljo po elektronski pošti [urska.strah@gmail.com](mailto:urska.strah@gmail.com)

---

S podpisom **soglašam**, da \_\_\_\_\_ (ime, priimek in razred otroka) lahko sodeluje v raziskavi *Razumevanje vrstniškega nasilja med učenci v zadnji triadi osnovne šole*.

Kraj in datum:

Podpis starša/skrbnika:

## 9.3. Transkripti fokusnih skupin

### 9.3.1. Transkript 7. razred

JAZ: Kako razumete izraz vrstniško nasilje? Kakšne so vaše asociacije?

L: Da se nad nekom znašaš[L1], mu daješ neprijeten občutek[L2]. se boji pridt do tebe[L3], v stik s tabo[L4], ker ve kaj se bo zgodil[L5].

S: Jst bi dodala, neki kar je nekomu neprijetno[S1]. Povzročitelj uživa v tem[S2], žrtev pa trpi[S3].

R: Največji problem se mi zdi v vrstniškem fizično nasilje[R1].

N: V naši starosti vseen tud bolj psihično nasilje[N1]. Se mi zdi da bolj prevladuje[N2].

M: Fizičnega je manj[M1].

L: Psihično je bol začetek[L6], pol pa pride do te stopnje da se tepeš[L7]. Samo kdaj psihično bolj boli[L8]. Zdej se pojavljajo novi izrazi[L9] ko fantje punci rečejo ti si deska[L10]. Njim je to fora[L11], lahko pa človeka ful prizadane[L12], oni se pa sploh ne zavedajo[L13].

R: Men se zdi, da je pr tem ful razlike med fanti in puncami[R2]. Ker pr fantih bo velik prej pršlo do fizičnega nasilja[R3], kot psihičnega[R4].

N: Men se pa zdi, da pr fantih prvo nekdo nekoga užali torej je psihično nasilje[N3] in pol postane jezn[N4] in se spremeni v fizično nasilje[N5].

O: Pri puncah se pa prvo res dobr skregamo[O1g. Ampak tud fizično se dogaja med puncami[O2].

JAZ: Katere oblike vrstniškega nasilja še poznate ali opazate na šoli?

R: Psihično[R5] in fizično[R6].

O: Spletno[O3].

N: Spolno, samo se ne dogaja[N6].

JAZ: Super hvala, kaj po vašem mnenju vpliva na nastanek vrstniškega nasilja? Zakaj nekdo izvaja vrstniško nasilje?

O: Men se zdi, da slabo počutje povzročitelja[O4].

R: Ja, da osebo moti neki na žrtvi[R7] in je mal bolj drugačna kot povzročitelj[R8]. In počne, da se boljš on počuti[R9].

JAZ: V kakšnem smislu drugačen?

R: Recimo, da imaš drugačen stil[R10], drugačne lase[R11].

S: Mogoče tud narodnost osebe[S4]. povzročitelj bo izkoristu karkol[S5], da bi pol ponižu[S6], uniču osebo[S7]. Velikrat če si na neki ponosen[S8], se bo najdu nekdo, k te pol besedno napade[S9].

M: Velikrat lahko tud prjatli vplivajo nate[M2]. Te prepričajo, da nekomu neki rečeš[M3], nardiš[M4], ker oni sami iz enga razloga[M5] niso v dobrem odnosu s to žrtvijo[M6].

R: Ljubosumje[R12] iz tega ker žrtev recimo neki dobr zna[R13], ma dobre ocene[R14]. Neki kar povzročitelj nima[R15], žrtev pa ima[R16].

O: Vpliva tud domače okolje[O5]. Recimo če se starši ločujejo[O6] in pr žrtvi so pa srečni v zakonu tud vpliva[O7]. Al pa če je doma nasilje[O8], pol mogoče se boljš počuti[O9], če se spravi na eno osebo, ki tega doma nima[O10]. Sej tud njemu ni lahko v tem primeru[O11], pa je to pol stiska[O12].

JAZ: Okej, kdo so po navadi žrtve vrstniškega nasilja?

N: Če izstopaš z videzom[N7], kako se oblačiš[N8] pol si velikrat lahko žrtev, da se ti smejiijo[N9] al pa o teb govorijo[N10].

L: Tud samo iz heca[L14], ko ima najbrž povzročitelj določene razloge[L15]. Samo to osebo ful prizadane[L16].

O: Men se zdi, da kdaj namerno se začne oseba izločat iz skupine[O13] zaradi enega razloga[O14] al je to videz[O15], talent[O16], nek spor[O17]. Pri puncah se velik bolj dogaja[O18], se tudi pri fantih[O19], samo bodo učili prej opazli če se puncu zgodi[O20].

S: Velikrat se ločuje fante in punce[S10] že v šoli pri športni[S11] recimo. Drugače pa se tud sami damo v skupine[S12] po nekih interesih[S13].

L: Jst mislm, da je v vsakem razredu vsaj ena oseba izločena[L17], ker ne najde skupnih interesov z ostalimi skupinami[L18]. In tud če jo hočeš vključit[L19], se bodo drugi takoj pol nate spravl[L20] zakaj jo hočeš vključit[L21] in se družit z njo[L22].

R: Men se zdi, da recimo tisti, ki imajo več denarja v družini[R17] in so bolj popularni[R18], se lepš oblačjo[R19] se združijo v eno skupino[R20]. Drugi ker pač ne morejo pridt v to skupino[R21] se pol oblikujejo v svojo[R22].

P: Velikrat pol drugi, da bi pršli v to družbo[P1] ratajo nesramni[P2]. Pač te ki imajo izključujejo ostale[P3].

M: Ja se zgodi, da se prjatu proti teb obrne[M7], te žali pred njimi[M8], ponižuje[M9] zato da bi bil del te popularne skupine[M10].

N: Žrtev si po navadi tud ne upa nič rečt nazaj[N11], ker noče da je slabš[N12].

JAZ: Bi še kdo kaj dodal? Kako pogosto pa se dogaja vrstniško nasilje na šoli, ko ni v hecu?

S: Bolj malo[S14].

O: Redko[O21].

P: V hecu pa je vsak dan[P4], samo kdaj ni vidt kot hec[P5].

M: Ja te manj resne stvari so skos na šoli[M11].

N: Samo to nasilje v hecu, se kdaj tud spremeni v resno nasilje[N13] in pol je treba ukrepat[N14].

R: Po moje tud starejši kot si, več se dogaja teh resnih situacij[R23].

JAZ: Katere oblike vrstniškega nasilja so najpogostejše na šoli?

M: Neki mal je fizičnega[M12], drugače pa psihično[M13].

O: Ja psihičnega je največ[O22], samo pol nastane iz njega fizično[O23].

L: Jst vem da je enkrat povzročitelj osebo izsiljeval[L23], da če mu ne da denarja[L24] bo povedu ostalim neki o njej[L25].

JAZ: Pri oblikah ste omenili tudi spletno nasilje?

S: Spletno se mi zdi, da se nam mal mnj dogaja[S15]. Zdi se mi, da učitli misljo, da se veliko bolj dogaja[S16]. Se sem in tja zgodi[S17].

P: O tej obliki se tud največ govori[P6], kot o ostalih ki so bolj pogosta[P7].

R: Spletno se zgodi lih enkrat na pol leta[R24] če se lih tok neki da nekdo nekemu napiše[R25], ni velik problem[R26]. Medtem k psihično se skos[R27]. Sej je dobr, da si s tem seznanjen[R28], ker pr njemu ne veš kako ukrepat[R29]. Pr fizičnem in psihičnem točno veš kako ukrepat[R30], ker večina nas je to že doživela[R31].

M: O spletnem se največ govori[M14], lih ker jih je strah[M15] ker tam ne vidijo kaj se dogaja[M16]. Na šoli vse vidijo[M17], slišijo[M18]. Tud predavanja, ki jih imamo o tem se ponavljajo[M19].

JAZ: Kako ste vi udeleženi v vrstniškem nasilju?

R: Priča[R32].

P: Očevidec[P8].

L: PričaL[26].

O: Priča[O24].

S: Priča[S18].

JAZ: Dobro, kje pa se dogaja vrstniško nasilje na šoli?

P: Fizično je na hodnikih[P9].

N: Fizično je tudi med odmori[N15] v razredu[N16]. Sicer se jih zaklepajo[N17] ampak eni niso[N18].

O: Psihično se na stranišču[O25], ker tam ni učiteljev[O26].

S: Tam je zbirno mesto med vsakim odmorom[S19], ker tam te res ne more noben učitelj dobiti[S20].

JAZ: Kako vi reagirate in ukrepate ob vrstniškem nasilju?

S: Ko je res hudo probam to ustaviti[S21]. Če vidim da gre za hudo pustim[S22], da se sama umirita[S23].

R: Realno, če bom videl dva k se tepeta bi bilo odvisno v kakšnih odnosih sem z njima[R33]. Če sta dva, ki jih ne maram[R34] pol bi probal dat narazen[R35]. Če je en moj prijatelj, pa drug ne[R36] bi pomagal prijatelju[R37]. Če pa sta oba moja prijatelja[R38] bi pa tudi probal dat narazen[R39].

O: Jst se strinjam, da je odvisno kdo je vpleten[O27]. Tudi če so starejši[O28] se mi zdi, da si nebi lahko upu kaj narediti[O29].

N: Pri fantih se mi zdi, da velikokrat spodbujajo[N19], punce pa gredo po učitelje[N20].

P: Al pa po razrednika[P10].

N: Tistega učitelja, koga prvega najdeš[N21].

S: Pri nas ne gredo skoraj nikoli po razrednika[S24], ker se mi zdi da imajo bolj malo zaupanja do njega[S25]. On izve od drugih učiteljev[S26].

JAZ: Kako pa reagirajo in ukrepajo na vrstniško nasilje druge osebe?

R: Če gre za fizično nasilje pride pol moški učitelj[R40].

O: Ja tuki učiteljica ne more nihče neki nič narediti[O30], razen da reče neje nehoti[O31]. Ne more jo dati narazen[O32].

M: Pri puncah ko so vpletene pridejo ženske učiteljice[M20], ko pa fantje pa moški učitelji[M21].

P: Nič bolj so pozorni ne punce[P11] kot fantje[P12]. Tako ko bo ena sama, jo bodo takoj spraševali če je vse okej[P13]. Pri fantih ni tako[P14].

L: Meni se zdi, da se dela razlike med fanti in puncami[L27]. Enakopravno bi mogli biti[L28], pomoč[L29] in posledice[L30].

S: Velikokrat če gre punca k svetovalki[S27], rada pol panika kje je[S28], kaj je blo[S29]. Pri fantih je tega manj[S30].

N: Ja kdaj ko grozijo s pogovori[N22] s svetovalno službo[N23] zaradi malenkosti[N24].

JAZ: Okej, kako se vi počutite ob vrstniškem nasilju?

S: Hočem, da neha[S31]. Jst ne privoščim nikomur[S32], da se mu to dogaja. Občutek jim ni prijeten[S33].

L: Veš da žrtvi ni dobro[L31] in se slabo počuti[L32]. Pol se tudi ti slabo počutiš[L33]. Opažam tudi, da se v nižjih razredih zdej pogosto dogaja[L34] da se porivajo[L35] in brcajo[L36].

M: Pri športu[M22] je ful psihičnega nasilja[M23], v smislu kok je nekdo slab[M24] in nič ne zna[M25]. Učitelji velikokrat dajo žogo[M26] in ne gledajo kaj se dogaja[M27].

O: Nič je stereotipa[O33], da so fantje boljši od punc[O34], ker so močnejši[O35]. Pač tudi punce smo močnejše[O36] in lahko fantje na primer premagamo pri športu[O37]. Pri nas v razredu se mi zdi, da se na punce gleda kot da smo slabše od fantov[O38].

R: Jst bi rekel da pa še vseeno drži stereotip[R41], da smo fantje bolj fizično[R42] in punce bolj psihično nasilne[R43].

N: Meni se tudi zdi, da se fantje bolj tepejo[N25] in punce bolj besedno napadajo[N26].

L: Če se kakšna punca tepe je že vse narobe[L37], če se fant je normalno[L38].

O: Tud pri žaljivkah je isto, punca bo takoj ukrepanje[O39], če pa fant ne bo nič[O40], če ga učiti sliši[O41].

P: Kakšni učitelji so zlo stereotipični[P15], da so punce pridne[P16], fantje ne tok[P17]. In fante bodo takoj zapisal za malenkosti[P18].

S: Od punce se res pričakuje[S34] da bomo lepo vzgojene[S35] in pridne[S36].

JAZ: Na koga bi se vi še obrnili po pomoč ob primeru vrstniškega nasilja?

S: Če se zgodi v šoli pol poveš sošolki[S37], učitelju[S38], razredniku[S39].

L: Lahko tudi družinskim članom[L39], k mu zaupaš[L40]. Recimo sestrični[L41].

N: Najboljši prijatelji[N27].

O: Jst staršem ne bi povedala sama od sebe[O42]. Bi probala reš sama[O43]. Oni zvejo prek šole[O44].

JAZ: Kakšno pomoč potrebuje ali bi potrebovala žrtev vrstniškega nasilja?

S: Tisto kar sama misli, da ji bo pomagala[S40].

O: Meni se zdi, da učitelji mislijo da rešijo stvar s tem, da te peljejo v svetovalno službo[O45]. Sploh če pride med poukom po osebo[O46], to samo še poslabša[O47], ker te cel razred zafrkava[O48], ko prideš nazaj[O49]. Res mislim, da nima učinka da greš tja[O50] in oni tam rešijo zdaj to namesto tebe[O51].

N: Sej najbrž nekemu pomaga pogovor[N28], samo ni pa za vse[N29]. Mogoče se res pol mal bolj počutiš[N30], ne spremeni pa zdej situacije[N31].

P: Men se zdi slabo je, ko ni žrtve v šoli in se začnejo učitelji pogovarjati z nami o tem[P19], ker lah so oni neki drugja slišal[P20]. Žrtve pa ni zraven[P21], da bi potrdila[P22] al pa zanikala[P23].

JAZ: Bi še kdo kaj dodal? Kakšno pomoč potrebuje/bi potreboval povzročitelj vrstniškega nasilja?

O: Pri fizičnem bi rekla da ima oseba preveč energije[O52], ki jo mora nekje sprostiti[O53]. Recimo na boksarski vreči[O54]. Sej najbrž ma neko stisko[O55], k se je treba tudi pogovoriti[O56], samo ne vem kak učinkovito je to narediti takoj po dogodku[O57], ko je poln te energije[O58] in more pol sedet tam na miru[O59].

L: Odvisno kaj se njemu dogaja[L42], kakšna je njegova zgodba[L43]. Da te zvlečejo na pogovor[L44], sred pouka[L45], ti more postati hudo[L46]. Ne pomaga, da te še vsi zaslišujejo kaj je bilo[L47].

P: Men se zdi prav, da bi te učitelj ena na ena vprašal kaj je bilo[P25], ne pred celim razredom[P26]. K se pol eni režijo[P27], eni privoščijo[P28], kšni še kaj zmislijo in dodajo[P29]. Povzročitelju je pa še težje[P30], če se nekdo dere pred drugimi nanjo[P31], ne more dokazati kaj je bilo res in kaj ne[P32]. Strah te je[P33] če bo pol tudi naslednik ko se vidita učitelj dru nate[P34]. Tudi žrtvi ni lahko [P35].

M: Ja sej po navadi je zgodba resnična[M28], samo se stopnjuje[M29] in pol kako boš dokazal kaj je res kaj ne[M30]. In se zgodi, da pol dobi ukrep nekdo po krivem[M31].

R: Na roditeljskih[R44] se tudi večkrat izpostavi točno kaj se dogaja[R45] in kdo je vpleten v kakšno nasilje[R46], s strani staršev[R47], ki zvejo od otrok[R48]. Tudi starši kakšni znajo reči kaj o izgledu določenih učencev[R49], kar pol njihovi otroci govorijo naprej v šoli[R50].

N: Tudi učitelji kdaj na roditeljskem izpostavi pred vsemi[N32], namesto da bi se pogovoril samo s starši tistih vpletenih[N33] in na govorilnih[N34].

S: Pač sej ti zaupaš nekemu neki[S41] kar ne želiš da se razve takoj[S42], na koncu pa zveš, da vsi učitelji vejo[S43] za to ker si vse povejo v zbornici[S44] in se to pol tudi razširi med učence[S45]. Čepru mi je učitelj reku da ne bo nobenemu povedal[S46]. Ne zaupaš pol več[S47].

O: Oni so jezni[O60] ko jim ne zaupaš[O61], kako jim boš če gre vse okoli[O62].

L: Pr svetovalkah ni tko[L48], one še kr zadržijo to zase[L49].

JAZ: Ima kdo še kaj za dodati? Če ne kakšno pomoč bi bilo potrebno še zagotoviti ob primeru vrstniškega nasilja?

L: Če se po pogovoru na šoli to ne neha[L50], mogoče še kakšnega psihologa za žrtev[L51] in povzročitelja[L52].

O: Jst res mislim, da bi bilo dobro, da ko gre za fizično nasilje se oseba ne sme it takoj pogovarjat[O63]. Ker se mi zdi, da bi ta jeza lahko ratala še večja[O64] in bi se mogu on te energije znebit[O65], s hojo[O66], tekom[O67], boksanjem[O68].

S: Ful je te reklame za tom telefon[S48], sej ne vem čist kako zgleda to[S49]. Za pogovor z nekom[S50], k ga ne poznaš[S51] in on ne pozna tebe [S52], mu lažje poveš vse svoje probleme[S53].

JAZ: Bi še kdo imel kaj za dopolnit, dodat? Gremo na četrti sklop. Zanima me kako posreduje šolska svetovalna služba v primeru vrstniškega nasilja?

O: Če greš k njim se mi zdi, da so prijazni[O69]. Te vprašajo kot, da smo prjatli[O70]. Niso hladne[O71].

L: Fajn je ker ne začnejo takoj s problemom[L53]. Te prvo prašajo kako si[L54], kaj se je dogajal pred tem dogodkom[L55]. Ker učitli te takoj obsojajo[L56].

R: Men se zdi, da ena je bolj za splošne probleme[R51] če te kej muči[R52], prijateljske težave[R53], druga bolj za probleme z nasiljem[R54] in se bo pogovorila z osebo[R55] in dala nek potreben ukrep[R56].

N: Meni se tud zdi, da je ena bolj za reševanje psihičnega nasilja[N35] druga pa fizičnega[N36].

O: Prej k smo omenil ukrepe, men se opomini ne zdijo učinkoviti[O72]. Ker itak se vsako leto izničijo[O73], se ne stopnjujejo[O74]. Tud pr tretjemu opominu ne vem če se držijo izključitve[O75].

N: Kdaj jih dobi tud napačen učenec[N37], po krivem[N38] ker oseba nima dokazov[N39]. In tist k ma hujšo zgodbo tistmu vrjamejo[N40].

JAZ: Kakšna so pričakovanja učencev pri vlogi šolske svetovalne službe?

R: Jst osebno nebi šel do njih[R57], bi probu sam reš svoje probleme[R58].

M: Jst tudi nebi šla tja[M32] in rekla probleme mam[M33].

L: Da se obdrži ta prijateljski odnos v pogovoru[L57].

O: Mogoče bi blo komu v pomoč, če bi se lah kadarkoli vsaj enkrat na leto če učenec hoče pogovori o čemer kol [O76] s svetovalko, k si jo sam zbere[O77]. Lih za par minut[O78]. Loh bi se tko tud prej zaznal če se kej dogaja[O79].

JAZ: Ima če kdo kaj kar bi dodal? Kako bi ustavili vrstniško nasilje?

R: Bolj zavarovane šole[R59], da je boljši pregled[R60]. Ne vem kakšen varnostnik[R61].

M: Ja mogoče ne bi blo slabo met dežurnega učitla[M34], da mal gleda kej se dogaja[M35].

JAZ: Še kdo drug? Kaj pa bi spodbudilo povzročitelja nasilja da preneha z vrstniško nasilje?

S: To, da bi tud on izkusu[S54].

O: Ja da bi bil deležen tistga kar daje drugim[O80], ker si enostavno ne upaš mu rečt[O81], ker se poslabša[O82], al pa pol se še prjatli njegovi spravjo nate[O83].

JAZ: Ima še do kakšen drug predlog? Če ne kakšna je pa vloga odraslih pri preprečevanju vrstniškega nasilja?

O: Jst ne vidim kje bi lahko kaj nardili[O84]. Po navadi postane problem večji[O85], ko se kdo od odraslih vmeša[O86].

N: Pol se pa vmešavajo učitli[N41] in vsi starši[N42], ne samo od vpletenih[N43].

JAZ: Razumem, zadnje vprašanje kaj bi se moralo spremeniti na šoli, da ne bi bilo vrstniško nasilje?

L: Mogoče dat kakšno predavanje manj o spletnem nasilju[L58] in kakšno več o psihičnem[L59], fizičnem[L60]. Mogoče bi se povzročitelji lahko potem bolj zamislili kaj žrtve čutjo, ko jim oni to delajo[L61].

P: Tud, da se ne izpostavlja žrtve in povzročitelja[P36], ko nista prisotna[P37] se mi zdi pomembno.

S: Js sm za te male razgovore s svetovalkami[S55] pa da zadržijo zase, če se jim neki zaupa[S56].

JAZ: Ima kdo če kaj za podelit? Če se vam zahvaljujem za sodelovanje in sem vam v primeru vprašanj na voljo po gmailu.

### 9.3.2. Transkript 8. razred

JAZ: Ob besedi vrstniško nasilje kaj je vaša prva asociacija, na kaj pomislite?

A: Med vrstniki neko nasilje [A1].

B: Ja pač nasilje v razredu [B1], med sošolci [B2].

C: Ja jz bi isto reku neko nasilje med sošolci [C1].

D: Ja tko kot ameriška beseda bullying [D1].

E: Jst bi rekla izključevanje[E1], zaradi drugačnosti[E2].

C: Jz pa nebi reku, da je to vrstniško nasilje, če nekoga izključuješ [C2]. Jz bi reku, da je to bolj tvoje osebno mnenje[C3].

E: Ja ampak mogoče se iz nekega takega razloga razvije pol neko nasilje[E3], sej ni nujno da je fizično[E4] lah je tudi samo z besedami[E5].

JAZ: Super tu ste že dotaknili nekaterih oblik vrstniškega nasilja pa zanima katere poznate?

D: Ja verbalno[D2] je isto kot psihično[D3].

C: E. je že omenla fizično nasilje[C4].

A: Mogoče tud ko nekdo objav kšne fotografije[A2], k jih neb smel[A3].

JAZ: Kako pa rečemo tej vrsti nasilja?

A: Spletno[A4].

JAZ: Dobro tole vprašanje smo dobro izčrpali. Kaj pa po vašem mnenju vpliva na nastanek vrstniškega nasilja?

B: Recimo če je neka velika skupina prijateljev v razreduB3 in če se nekdo ne druž z njimi[B4] lahko postane tarča zaradi tega [B5].

D: Da je drugačen[D4].

JAZ: V kakšnem smislu?

D: Da je temnopolt[D5] al pa debeu[D6] al pa da je blondinec[D7].

C: Da nima istga prepričanja kt ti[C5].

A: Ja druga vera[A5], kultura[A6], narodnost[A7].

JAZ: Če prav razumem, določene fizične in kulturne lastnosti vplivajo na to, da hitreje oseba postane žrtev?

E: Ja, saj že če ti človek ni všeč[E6] najdeš neko najmanjšo stvar s katere se pol lah norčuješ[E7]. In pol če maš prijatelje in če si mal bol kul ti bodo itak vsi sledil[E8]. Pol pa tista žrtev sploh nima možnosti[E9]. In pol nam vsi starejši govorijo, ja takoj če se kej takega zgodi nam povejte [E10] in potem greš povedat[E11] in izpadš kot tožibaba[E12]. To je še en razlog več, da izpadš kot ena zguba[E13].

JAZ: Vredu, zdaj smo malo pogledali žrtev nasilja, kaj pa povzročitelj kaj lahko vpliva nanj, da se odloči, da bo nasilen do nekoga?

C: Medvrstniški vpliv[C6].

E: Telefoni[E14], če je vidu na družabnih omrežjih kaj v drugih državah delajo otroc[E15] in ga tm pol navdihnejo[E16]. Imajo mediji tudi vpliv[E17].

JAZ: Ima še kdo karkoli za dodati? Dobro prehajamo na drugi sklop vprašanj o izkušnjah, kjer vas še enkrat prosim, da delite splošna mnenja, opažanja ne osebnih izkušenj. Malo smo se že dotaknili žrtve nasilja pa me zanima kdo še je lahko žrtev nasilja?

D: Nekdo k se ne zna brant[D8].

C: ja, en k je šibek[C7], si ne upa povedat da se mu kej dogaja[C8].

JAZ: Še kaj? Kako pogosto bi rekli, da se dogaja vrstniško nasilje na šoli?

D: Čist odvisno al govorimo o nečem malem[D9] ali o čem bolj velkem[D10].

JAZ: Kaj pa je za vas nekaj malega?

D: Ja da en nekoga udar[D11] in pol on njega nazaj[D12].

B: Ja to se kar dosti dogaja[B6].

E: Mislm velika stvar zame osebno je blo tist v Celju[E18], ko so eno punco ful nadlegoval[E19]. To ni bilo neki malega. Mislim sej se vsak dan mal pretepajo[E20], pa valjajo po tleh sošolci[E21]. Ampak oni pravijo, da je to v hecu[E22], čeprau običajno ni tko[E23]. Drugač pa tud, ko se smejiš situaciji[E24] samo prispevaš k nasilju[E25].

C: Men se zdi da je razlika če se smejiš tako, da se zravni še zafrkavaš[C9] al pa da se samo smejiš ker ti je smešna okoliščina[C10] in ne morš tega kontrolirat[C11].

B: Mislm, ja da pol ne izpostavljaš še bol po dogodku[B7]. Se mal zahihitaš in je to to[B8], ne da pol naprej govoriš še stvari[B9].

JAZ: Okej, torej te mali udarci, se dosti pogosto dogajajo?

C: Ja ampak, večinoma te mali udarci niso nasilje[C12]. Je bol med prijatelji[C13] in je to bol v hecu[C14].

D: Sej ni vedno udarc[D13], kdaj koga spotakneš[D14], frčneš[D15].

JAZ: Dobro dejmo zdaj pogledati še iz tega vidika ko gre res za resno, napeto situacijo nasilja?

D: To se dogaja[D16]. Eden od naših sošolcev je enega družga sošolca res fajn prebotal[D17], da je pol ta žrtev začela jokati[D18].

B: Povzročitelj se je pa najbrž počutu izključenga[B10], ker se je v 4. razredu[B11] žrtev začela družiti z novim sošolcem[B12]. Jima je začel nagajat[B13], iskat pozornost[B14]. Sej onadva sta hotla njegovo družbo[B15] sam, ko so bli skupi je ta povzročitelj vedn neki metu vanju[B16], uničvou stvari[B17]. In pol sta se nehala z njim družiti[B18]. In ta žrtev in povzročitelj se od takrt ne marata med sabo[B19].

E: Jst se spomnm en primer v 6. razredu[E26]. Vem, da je eden raztrgal drugmu majco napol po hrbtu[E27].

C: Ja on je več ljudi že skor sprau v bolnico[C15]. Enmu je vrgu košarkarsko žogo v glavo[C16], da je skor skupi padala ta oseba[C17]. Enga je pa spotaknu[C18], da je v rob mize zadel z glavo[C19].

E: On je iz druge države[E28] in najbrž ni doma ravn tako mu blo z rožicami poslano[E29]. Se je vidl, da ima neke težave,[E30], da ni lih okej[E31].

JAZ: Bi lahko rekli, da potem tudi vzgoja pripomore k temu, da nekdo izvaja vrstniško nasilje?

C: Zlo velik vpliva vzgoja[C20].

A: Ja, men se zdi, da tak kot je doma vzor[A8], tak bo otrok[A9].

JAZ: Zdaj sem kar veliko slišala, ko so bili ob nasilju prisotni fantje kako pa je pri vrstniškem nasilju pri dekletih?

E: Ja imamo eno sošolko, ki je bla žrtev je bla mal močnejša[E32] in jo je ta povzročiteljica začela zbadat[E33], tak nekak si je mogla pridobiti pozornost[E34] in je na tak način, da je pršlo tko daleč, da sta se začele mame vpletati v to[E35]. Učitelca je mela neke pogovore[E36]. Me se nismo fizično teple[E37], smo se sam z besedami[E38], da je bolelo[E39].

A: Ja ona je znala tud z besedami zlo zbadati[A10]. Pa tudi fantje so nas zbadali[A11].

B: Ja samo to v nižjih razredih[B28].

A: Velikrat nimajo žrtve poguma, da bi povedale to[A12] učitelju[A13a] al pa svojim staršem[A14a]. In na koncu starši zvejo od nekoga družga[A15a], recimo družga starša[A16a] kar še poslabša situacijo[A17a] ker želijo zvedeti zakaj jim nisi to povedu[A18a], kdaj se je začel[A19a].

JAZ: Dobro super bi še kdo kaj dodal pri tem vprašanju?

B: Jz se spomnm ene sošolke v 1. razredu[B29], ki je vedn vse boksala[B30], ščipala[B31], zafrkavala[B32].



JAZ: Super, zdaj me pa zanima kako ste vi udeleženi v vrstniškem nasilju?

D: V zadnjem času očevidec[D19].

E: Jz odvisn a so fantje ali punce[E40]. Če so punce se skušam zavzet[E41], da bi neki rešila[E42]. Če so pa fantje se pa ne vpletam[E43]. V obeh primerih pa ja bolj kot očevidec[E44].

B: Jz sm dostkrat biu žrtev[B33].

C: Misl, da smo vsi bli vsaj enkrat žrtve[C21].

A: Jz tud bol očevidec[A20a].

JAZ: Kaj pa kot povzročitelji?

D: Jz bi reku, da sm biu včasih povzročitelj[D20].

E: Men se zdi, da vsak naš sošolec je nekje dobival neko spodbudo[E45], s smejanjem[E46]. Za te vloge iskreno mislm, da se punce k fantom res ne vtikamo[E47], če imajo kej smo bol očevidci[E48] in pol pride razrednik k nm ko rešuje te težave[E49]. Ns vpraša če smo kaj vidle[E50]. Pri puncah je pa tko, da če dve začneta mam kot neka zaveznitva[E51]. Če jst z eno nisem v redu, bom stopila na stran tiste druge[E52]. Sej skregani sta samo tiste dve[E53], pol smo vse skregane[E54], pol naenkrat smo pa vse okej[E55].

JAZ: Potem bi rekli, da smeh in določene besede, spodbujajo povzročitelje k nasilju?

C: Besede spodbujajo[C22], smeha ne moreš nadzorovat[C23].

JAZ: Kje pa se največ dogaja vrstniško nasilje?

C: V razredu[C24].

D: Po hodnikih[D21].

E: Ja po hodnikih[E56], med odmori[E57]. Jz ko sprašujm majo na večini šol dežurne učitle[E58], ki so na hodniku[E59] in med odmori drugi učitli ne hodjo vn iz razreda[E60]. Se mi zdi, da se pol tam manj dogaja nasilje[E61]. Pri nas pa takoj ko zazvoni rečejo adijo[E62], grejo iz razreda[E63], večina ga zaklene[E64] in gre v zbornico[E65]. Mi pa pol sedimo na hodniku[E66] in se hitrej zgodi kaj tazga[E67], ko učitlov ni zavr[E68], ne morjo nič videt[E69].

JAZ: Še kakšen del šole?

B: Včasih je blo na stranišču[B34]. Sam zdej ne več tok[B35].

JAZ: Kot sem razumela je ena izmed reakcij ob vrstniškem nasilju, da raje ne vpletate učiteljev, probate rešiti sami. Kako še...

D: Povečini pri fantih probamo učitle čim manj vključit[D22], ker se zavedamo da lahko skupi vse sami rešmo[D23].

C: Skor vedno nam rata, da sami zrihtamo[C25]. Na nižjih stopnjah je boljš če učitli posredujejo[C26], zarad tega ker takrt še ne poznaš nekih mej[C27]. Pol v višjih pa poznamo meje[C28], k jih pol k so kršene[C29], sami rešmo te stavri[C30].

B: Čist odvisn za kaj gre[B36]. K vidš da gre za res[B37] in se ne ustavlja situacija[B38], pol probamo dat te osebe narazn[B39], da nehata[B40]. Sam pol pr kakšnih loh tud ti z vpletanjem postanš del tega nasilja[B41]. Večkrat pol učitli zvejo sami od drugih[B42] in pol ukrepajo[B43].

JAZ: Kako potem učitelji ko vidijo, da se nekaj nasilnega dogaja, kako reagirajo?

C: Odvisno od učitla[C31].

E: Čist odvisno kok mu je mar[E70]. Pol so kakšni ki te takoj začnejo nadirat[E71], eni ki ukrepajo ko je res skrajno nujno[E72], kakšne ki te peljejo k ravnatlu za brez veze[E73].

JAZ: Bi še kdo kaj dodal tu? Na čem pa menite, da temelji kako učitelj ukrepa?

D: Od razpoloženja[D24].

B: Včasih če so prej kej jezni[B44], se takoj razjezijo[B45].

C: Ja če dobiš učitla na slabših dneh[C32], ko ga učenci pred tabo razjezijo[C33] in pol je jezen na tebe[C34].

E: Mislm sej tko, da vsakič posreduje itak razrednik če je kej hujšga[E74]. Velik učitlov hočjo met vse pod kontrolo[E75], vedt zakaj hodmo k svetovalnim delavkam[E76]. Hočjo vedt a se je kdo stepu[E77]. Pol so pa kšne ko sam gremo do njih[E78] in jim povemo da se neki dogaja[E79], pol pa vpraša kje mate razrednika[E80], pejte k njemu[E81], ker se ji preprosto ne da ukvarjat z nami[E82].

JAZ: Kako se pa vi počutite ob nasilju?

C: Odvisno kdo je[C35]. Če je kdo k ga ful ne maram[C36], mi je vseen[C37]. Če pa je nekdo k se razumeva[C38] pol mi je mar[C39], ni mi lih vseen zanga[C40].

E: Iskreno mi ni fajn gledat[E83], sploh k drugi to še spodbujajo[E84]. Velikrat je tud da se davjo[E85]. Punce to gledamo[E86], drugim je pa tko vseen[E87]. Js probam ugotovit al se res davjo al ne[E88]. Ratam živčna[E89]. Ni mi prijetno.[E90] Oni se mal bockajo[E91], vem kdaj je za hec[E92] sam kdaj res nemoreš vedt[E93].

C: Pri ns če se kdo res razburi ga boš držal[C41], ne boš ga davu[C42]. Vem, da drugi mogoče res ne vidjo razlike[C43].

B: Ja sam rataš mal bolj živčn[B46], če to gledaš[B47] pa ne veš kaj zdej[B48].

E: Meni je tudi neprijetno[E94], ko se en močnejši sošolec usede na drugega[E95], ki rata čisto rdeč v obraz[E96], komi diha[E97] on pa tam umira od smeha[E98]. In pol se še kdo drug gor vrže na njiju dva[E99].

B: On to uporablja kot neko obrambo[B49], ko ga vsi neki izzivajo[B50].

JAZ: Občutki torej so odvisni od tega kdo je žrtev nasilja in kdo povzročitelj.

A: Meni je mar za tistga ki poznam[A13b], mi je bolj pomemben[A14b] in se trudim rešit[A15b], pomagat[A16b], zvedt kaj se dogaja[A17b]. Mal probam prek pogovora raziskat kaj se dogaja[A18b].

JAZ: Dobro. Gremo sedaj naprej na predel, ki se dotika pomoč. Izvedela sem že, da raje sami rešujete situacije, če je le možno. Če ni možno je razrednik tisti, ki ukrepa. Kdo so še drugi, ki bi se nanje obrnili za pomoč?

C: Pri nas je tako, da probamo dat malo nazaj tistga, ki začne[C44]. Probamo ga umaknt stran[C45], da se vse skupi reši[C46]. Tist drugi, torej žrtev, ki se načeloma brani[C47], se pa tudi po navadi umiri[C48]. Probamo res brez razrednika rešit[C49], ker če pride on pol v vsakem primeru sta oba kaznovana[C50].

A: Vedno je tuki glavn razrednik[A19b]. Loh bi tudi povedu na tom telefon[A20b], al pa komu k mu zaupaš[A21].

B: Sej loh tud da nobenga družga nimaš[B51] in greš sam čez to[B52]. Tud staršem je težko kdaj kej povedat[B53], ker loh pol to vpliva na odnos med tabo in starši[B54]. Lažje je pol zaupat nekomu drugmu[B55] in od njih dobit čim več napotkov[B56] pa pomoči[B57]. Najlažje je najboljšmu prjatlu[B58], nekoga k mu lahko zaupaš[B59]. K je tam zate ko maš težave[B60] in ti pomaga ne glede na vse[B61]. Sej drugače lahko probaš pomoč dobit tudi v šoli[B62], šolski svetovalni službi[B63].

JAZ: Kakšno pomoč pa bi potrebovala žrtev poleg pogovora?

C: Jz bi reku, da odvisno od primera[C51].

B: Za povzročitelja je pogovor [B64], ukrep [B65], opozorila [B66], izključitev[B67].

E: Podporo[E100], da si bolj samozavesten[E101], da se postaviš zase[E102] in probaš sam rešit[E103]. Če pa gre predaleč pa nekomu poveš[E104].

JAZ: Okej, še karkoli?

C: Ja načeloma tud to, da maš nekoga ki ti bo pomagu[C52], da ne tepejo samo tebe[C53]. Tepejo tudi njega[C54]. Nek zaveznik[C55].

B: Jz bi hotu met raj, da bi mi prej nekdo razložil o takih stvareh[B68], zakaj pride do takih stvari k se ti potencialno loh dogajajo[B69].

JAZ: Kaj pa pogovor s povzročiteljem nasilja?

D: Ta pogovor s povzročiteljem ne pomaga[D25].

C: Ja pogovor s povzročiteljem še poslabša vse[C56].

E: Pr fantih ni lih najbolj miren pogovor[E105] med puncami je pa bolj mirno[E106]. Mogoče, če bi se pogovarju, da je vsaj še neka odrasla odgovorna oseba zavn[E107].

C: Samo te pogovori ne pomagajo[C57].

E: Še vseeno morš počakat k nima učinka[E108], če se pogovarjaš takoj po temu ko si se na polno stepu[E109]. Ni lih dobro[E110].

JAZ: Kdo pa bi bila ta odrasla oseba, ki bi bila zraven?

E: Mogoče je pri svetovalni delavki še vseen filing, da če je neka izobražena oseba na tem področju[E112], ki ve kaj dela[E113], kaj sprašuje[E114] in kako rešit to[E115]. Imaš boljši občutek[E116], ker veš da ona ve kaj dela[E117].

C: Pogovor je bolj začasna rešitev[C58] dolgega problema[C59]. Sej kdaj se stvar sama umiri[C60], osebam rata dolgčas[C61].

A: Kdaj pogovori pomagajo[A22], samo kdaj pa res ne zaležejo[A23] in ni to neki kar bi rabil[A24].

D: Včasih je odvisen od situacije pogovor[D26]. Ker kakšnih stvari se ne da oprostiti[D27].

JAZ: Kakšno pomoč bi pa potreboval povzročitelj nasilja?

C: Moje mnenje je nezaželeno, ampak da se najde pri fizičnem nekdo, ki bo njega pretepel[C62]. Pol bo tud on občutu kako je to[C63]. Včasih, k še ni blo tok tega ozaveščanja o nasilju[C64], če si se ti spravlju na starejše[C65], si jih dubu[C66] in si nehu[C67]. Zdej pa tega ni več[C68].

B: samo če gre predeleč ti lohka prekipi[B70] pa ga nazaj užgeš[B71], samo ga lahko pol poškoduješ[B72].

C: ko smo bli mlajši nismo nikol komu iz višjih razredov karkol nardil[C69]. Zarad tega ker je bil nek strah[C70].

D: Tamali nimajo nobenga spoštovanja[D28]. Pa tud ko jim rečeš da nej nehajo[D29], oni še kr naprej[D30].

A: Generacije se ful spreminjajo[A25]. Jst po navadi pri teh mlajših kar ignoriram[A26].

E: Za povzročitelje pr puncah, te ko se grdo obnašajo do vseh[E118], se mi zdi da majo lahko druge probleme[E119] na primer probleme doma[E120]. Najbrž jim ni lih lahko[E121] in misljo, da je način v tem, da se znašajo nad vrstniki[E122]. Ubistvu je pomoje ena najboljših rešitev, če se pogovoriš[E123] a je kej narobe[E124]. Najbrž je več možnosti, da ti ne bo povedala, kot da ti bo[E125].

JAZ: Bi želel še kdo kaj dodati? Če nadaljujemo na naslednjo temo me šolske svetovalne službe, me zanima kako svetovalne delavke posredujejo ob vrstniške nasilju?

E: Men se zdi, da tem žrtvam in povzročiteljem ni prijetno v svetovalni[E126]. Misl, ti veš kaj one hočejo slišat[E127] in to tud poveš[E128], da je ona srečna[E129]. Če si ti v nekem svojem svetu s svojimi problemi[E130], ne vidš da ti hoče pomagat[E131]. Tud če te samo tolažjo[E132], brez da bi ti rekl da bodo neki nardil[E133], ti ne more bit lahko[E134].

A: Meni se zdi da greš tja samo, da se ti pomiriš[A27], pa cela situacija[A28].

C: Sami pogovori pri svetovalkah po mojem ne pomagajo[C71]. Bolj pomagajo grožnje[C72] z ukrepi[C73] in opomini[C74].

D: Ja ker z njimi se oseba začne s tem zavedat posledic svojih dejanj[D31], ker maš vseen tisto spoštovanje do te grožnje[D32].

JAZ: Torej pogovor pri svetovalni službi po vašem mnenju lahko žrtev spravi v neprijeten položaj in za povzročitelja so grožnje tiste bolj učinkujejo kot sam pogovor.

B: Odvisno je tud na kakšen način se pogovarjaš[B73]. Enim bo ful pomagu[B74], če se lahko odpre[B75], zaupa[B76], če sama misl, da mu bo to da govori pomagal[B77].

JAZ: Super hvala. Kaj pa vi pričakujete od šolske svetovalne službe? Kaj je njihova vloga pri vrstniškem nasilju?

E: Da bolj opazujejo[E135], da vidijo kaj se dejansko dogaja pri posamezniku[E136]. Ne, da samo probajo rešit, da je vse popolno[E137]. Če vidjo, da ne zamižijo[E138] in grejo mimo[E139]. Opazujejo, kje je od učenca šibka točka[E140], od kje izvira problem[E141], da mu tam pomagajo[E142].

C: Če nekdo nekoga psihično ponižuje in tepe bi mogel dobit neke sankcije[C75]. Čeprou tud ko si ti tam se ne izve čista resnica[C76], ker vsak svoje pove[C77]. Sej razumem, da bodo verjel če trije govorijo isto[C78], nekdo drug pa drugače[C79]. Ampak se je že zgodil, da so bli po krivem kaznovani[C80].

D: Ja, da probajo rešit problem brez posledic za tiste, ki sploh niso krivi[D33].

B: Ja se dogaja da se laže o tem kaj se dogaja[B78], okrivi še druge[B79].

JAZ: Še karkoli drugega?

C: Moj predlog je, da se vsakega učenca enkrat na leto povabi na pogovor[C81].

E: Iskreno mislm, da če greš za 5 minut tja[E143] te oni vprašajo če te kaj teži[E144], bi blo za velik učencev koristno[E145]. Smo imeli ruzak od Tom telefona[E146], da si lahko napisu svoje težave na listek[E147]. Ruzak je bil odprt[E148], lih vsakdo bi lahko vzel listke ven[E149] in vidu kaj je napisan[E150]. Slabo bi se počutila oseba[E151], če bi šlo po šoli[E152].

B: Sej je blo lahko anonimno[B80], samo to se pol stvari ne bi lih rešile[B81].

D: Js zmeri ko grem do svetovalne delavke, mava vedno pol še kratek pogovor o men[D34]. In mi je fajn, povedat kako sem[D35].

JAZ: Super, ima še kdo kaj za dodati na to temo? zdaj bomo pogledali še zadnjo temo preprečevanje vrstniškega nasilja. In me zanima kako bi vi ustavili vrstniško nasilje?

D: Zdej v šoli, mogoče s tem da se število opominov iz treh zmanjša na enega[D36], da te izključijo[D37].

B: Ja samo res, da niti enga ne smeš dobit[B82], pol bi vsi vedl točno kaj jih čaka[B83]. Čeprou men se zdi, da itak niso koristni[B84].

C: Zarad enga incidenta na šoli bomo mel tud predavanje s policijo[C82].

E: Sej zdej so nehal tok dajat opomin[E153], ker so dojel, da sploh ne pomagajo[E154]. So pa začel tud starše vključevat v probleme[E155]. Se mi zdi, da bi do neke mere pomagal, da se bolj vključi starše[E156].

A: Jst mislim, da s tem kaznuješ tud starše[A29]. Jst se strinjam, da more učenc prevzet odgovornost[A30], spet odvisno od starosti[A31]. Več kot si star bolj lahko prevzemaš odgovornost za svoje početje[A32].

B: Ja samo za kakšne ta vključitev ni ok[B85], sploh če majo stroge starše[B86], je loh še hujš[B87].

A: Jst zdej razmišljam tudi o duševno bolnih otrocih[A33], ker oni lahko naredijo kakšno nasilno dejanje[A34] pa ne vejo, da je narobe[A35]. Je treba bit tuki ful bolj pozorn[A36] kako pol ravnat s celo situacijo[A37].

E: Pa sej osebno jst na splošno ne vem kaj bi lahko nardil, da bi to ustavl[E157]. Sej na naši šoli je ful predavanj[E158]. Iskreno se mi zdi, da se nič manj ne zbadajo al pa tepejo[E159]. Ta predavanja so vsak let ista[E160], ti njih ne jemlješ lih resno[E161]. Po navadi so to starejši ljudje[E162], k si misliš kaj pa oni vejo o nas[E163].

JAZ: Pa mislite, da bi bilo bolje če bi predavali mlajši ljudje, recimo moje starosti?

C: Boljš bi blo, da so mlajše[C83], ker so bližje našemu razumevanju[C84].

E: Lažje se je poistovetiti z njimi[E164], pa vidš da te zašteka[E165], pa ve kaj je blo njemu v pomoč[E166] ko je bil v šoli, kaj je bolj popularno trenutno[E167] In ti zna predstaviti na bolj zanimiv način[E168].

D: Ja predstavijo to bolj na način da je dobr, da se ne tepemo[D38], besedno napadamo[D39], držimo kot skupnost[D40]. Ne pa da pridejo in rečejo ne se pretepat[D41], ne tega in tistga delat, ker je to slabo[D42]. To se nas ne prime[D43].

JAZ: Razumem vas. Kaj bi pa spodbudilo povzročitelja, da preneha z vrstniškim nasiljem?

A: Da se ga neha spodbujati k temu s smejanjem[A38], pa nekimi dej ga![A39]

D: Če bi ga razumel, kaj se njemu dogaja v življenju[D44] al pa kaj je problem s sošolcem[D45], da to pove pri svetovalni delavki[D46], al razredniku[D47].

JAZ: Bi še kdo kaj dodal? Kakšna je pa vloga odraslih pri preprečevanju nasilja?

B: Lahko bi na primer držal dva ki se vedno prepirata, tepeta, karkoli mal bolj narazen[B88]. S tem se bi pol tud zmanjšala možnost, da se provocirata[B89], živcirata[B90] karkol že. Al pa ju navadt, da sta skupi[B91].

C: Nekak bi vsi mogli uporabiti to mišljenje jaz sem boljši od tega[C85] in se ne bom spustil tako nizko[C86].

E: Ja, sej so nam skos govoril pametnejši odneha[E169]. Sej je težko nehat[E170], samo še vseen maš pol lah ti boljši občutek[E171], ok sem odnehu[E172], ni pršlo do nasilja[E173].

A: Jst še zmeri vidm vlogo odraslih tko, da jim ti poveš o težavi[A40] in oni predlagajo kako se pogovoriti s povzročiteljem[A41], dajo neke napotke[A42]. Če pa ni te možnosti[A43], pač ne gre pogovor[A44] in se to nasilje nadaljuje[A45] potem pa poveš v svetovalni službi[A46] in pride ta učenec s starši in bi se pogovoril[A47] kaj in kako z njegovim vedenjem[A48].

JAZ: Še kdo karkoli za dodat?

E: Sej vzgoja je pomembna[E174]. Če starš dela to kar pravi otroku naj ne dela[E175], bo itak otrok pol reko o lej on dela to[E176], to pomen, da lahko tud jst[E177]. Mislim, če so doma starši alkoholiki[E178], odvisniki[E179], izvajajo nasilje[E180] najbrž tudi otrok ne bo lih perfekten[E181].

C: Meni se zdi pomembn, da šola s straši bolj sodeluje pri vzgoji[C87].

B: Dostkrat je različno v šoli kokr doma[B92]. To bi se mogl na teh sestankih, k so starši[B93] bi se mogoče mogl posvetovati o mnenjih[B94], pa bi pol neke sprejemljive stvari za večino vn vzel iz tega[B95]. Ker pol se velikrat zgodi, da v šoli neki lahko nardiš doma pa ne[B96]. Učil so nas o naših pravicah[B97], ne boš staršu reku da maš pravico do govora[B98].

JAZ: Dobro, kaj bi se potem moglo spremeniti tu na šoli?

E: Da bi imeli dežurne učitelje med odmori[D182].

C: Namesto, da ona sprašuje[C88] ju bi samo pustili v sobi[C89]. Pustiš, da se pogovarjata o čemerkol[C90]. Vsaka neprimerna beseda[C91], žalitev[C92] je 5 minut več na stolu[C93].

JAZ: Pa je svetovalna delavka zraven?

C: Svetovalka je le zraven[C94], poseže pa samo ko je neki neprimernega[C95]. Ker bi lahko govorila o čemerkoli[C96] se mi zdi, da se s tem spodbuja da se ta incident pozabi[C97] in se odnos nadaljuje kot da se ni to zgodil[C98]. Ker vsakič ko prideš k svetovalni je isti pogovor[C99] kdo je začel[C100] in kakšne bodo posledice prihodnjič[C101] al pa kakšne so posledice[C102]. Ker meni se zdi če ti govoriš o temu problemu[C103] to težavo sam spodbujaš[C104].

D: Jst bi reku, da ne zaklepajo razredov[D48], da gremo lahko v razred[D49], ker na hodniku se največ pretepoz dogaja[D50].

JAZ: Ok, ima kdorkoli še karkoli za dodati na katerokoli temo, vprašanje? Če ne bi se vam rada zahvalila za vaše sodelovanje. Če bi kdorkoli imel še kakšno vprašanje kasneje sem vam na voljo po mailu ali pa še v prihodnjih tednih ko bom na šoli.

### 9.3.3. Transkript 9. razred

JAZ: Kako razumete, na kaj pomislite ob izrazu vrstniško nasilje?

F: Pomoje je to kr problem[F1], ker se vedn bolj pojavlja[F2]. Sploh v šolah, se zna bolj izpostavljat kako se kdo oblači[F3], kako zgleda[F4].

G: Tko kot je F. rekla, večji problem ratuje[G1]. Jst opažam, da vedno več jih hoče na take šole kot je oblikovna[G2], ker tm je vseen kako se oblačš[G3], kako zgledaš[G4]. Noben se ne bo norčevou iz tebe[G5].

I: Ja jst prvo pomislm na to, da se ljudje zafrkavajo iz tebe[I1] zarad tvojga videza[I2].

K: Pa vsi misljo, da rabjo zgledat tko ful enako kokr vsi[K1].

I: Da ne morš bi sam svoj[I3]. Da rabš zgledat tko kot drugi[I4].

JAZ: Bi še katera kaj dodala?

H: jst sem prvo pomislna na pretep[H1], žaljenje[H2], grožnje[H3].

J: Ja enako, na nek pretep med sošolci[J1].

JAZ: Katere vse oblike vrstniškega nasilja poznate?

G: Verbalno[G6].

K: Fizično[K2].

JAZ: Še kakšno?

J: Psihično[J2].

G: Uno na internetu[G7].

F: Spletno nasilje[F5].

JAZ: Kaj pa po vašem mnenju vpliva na nastanek vrstniškega nasilja? Zakaj nekdo izvaja nasilje?

H: Ja men se zdi, da okoliščine doma[H4].

F: Če se doma ful kregajo[F6], pol to bolj vpliva na človeka[F7]. In pol zna on to ven dat na druge[F8].

K: Al pa če se ne počutiš v svoji koži dobr[K3], da pol druge dol spravljaš[K4], da se boljš sam počutiš[K5].

I: Lahko išče pozornost[I5].

G: Mogoče čuti da rab sebe obrant pred drugimi[G8].

K: Povzročitelj je velikrat sama prej žrtev nečesa[K6]. Pol se zarad tega obrne in dela nasilne stvari[K7].

J: Vzgoja je tud pomembna[J3]. Ker če se starši ne ukvarjajo z otrokom[J4] pa mu ne povejo kaj je prou in kaj ne[J5] kako bo on pol vedu da je narobe[J6].

F: Ja če mu ne posvečajo pozornost[F9], al pa te primerjajo s sorojencem[F10], kok je on boljši[F11] tud to mogoče potem povzroči neko jezo[F12], ki jo more dat ven[F13].

K: Tud če je sam žrtev nasilja doma[K8], to pol mu daje nek pogled[K9], da lahko doseže neko moč[K10]. Sej s tem je tud on pol v neki stiski[K11], sam jo izrazi na napačen način[K12].

JAZ: Ima katera še kaj za dopolnit? Če ne me zanima kdo so žrtve na šoli?

J: Po navad tisti, k majo dobre ocene[J7].

F: Jst se ne strinjam, po navad se kakšni starejši znajo spravljat na mlajše[F14], ker vejo, da se tamali ne bodo posval zase[F15]. Ali pa je nekdo, k je v nečem bolši[F16], al misl da neki več velja[F17] se zna pol na druge spavlat.

K: Mogoče tud tisti, ki so bolj zase zadržani[K13] so tud velikrat žrtve.

F: Tisti, ki se ne znajo posavt zase[F18]. Tud če ma kdo drugačen stil[F19] znajo hitr kej rečt, če ne zgleda isto kokr vsi drugi[F20].

G: Al pa se sam začnejo smejat[G10] pa pol okol govorijo o njih[G11].

F: Tud če nimaš kakšnih najdražjih oblačil[F21], znamk oblek[F22].

I: Tud barva kože[I6] vpliva.

H: Mogoče tud jezik k ga govoriš[H5], pa iz kje si pršu[H6].

J: Kakšna je tvoja narodnost[J8].

JAZ: Zdaj me pa zanima kako pogosto se dogaja, opažate vrstniško nasilje na šoli?

J: Jst ga sploh ne opažam[J9].

K: Jst ga bolj redko v šoli[K14].

H: Jst ga sploh ne[H7].

F: Jst ga sm pa tja[F23].

JAZ: Za kakšne oblike pa gre po navadi?

F: Ne tok fizično[F24], bolj psihično[F25]. Ful hitr te velikrat znajo kej zafrkavat[F26]. Je pa tud čist odvisn koga[F27]. Ker tist k se res ne zna postavt zase[F28], mu znajo res velik težit[F29].

I: Jst tud bolj opažam psihično[I7].

JAZ: Omenile ste tudi spletno nasilje? Je ta oblika prisotna na šoli?

J: Ja tega je ful[J10].

K: Ja, sploh v teh skupinskih pogovorih[K15], k jih mam v razredu na socialnih omrežjih[K16].

F: Najbolj pa na tiktoku[F30] in snepu[F31].

JAZ: Je bila ta oblika nasilja vedno prisotna?

F: Pr ns je ful slabo ratal[F32], da je šou en v drug razred[F33]. To je blo ko smo bli online[F34]. Sej so nam predvajal videe kako se vsak v tej vlogi počut[F35]. Po moje to ni blo najbolj[F36], ker lih to da smo bli online, smo delal čist druge stvari[F37].

K: Ful se je poslabšal od korone[K17], ker smo bli samo v tem spletnem okolju[K18] in se je vse tja preselil[K19]. Med poukom so skos piskal telefoni[K20].

G: Mel smo en primer med sošolkama, ko je ena nardila fejk račun na eni aplikaciji kjer lahko ponarediš sporočila[G12] in pol ja je ta sošolka sebe nardila žrtv[G13]. Pač zlo lahko je na spletu ker si skrit[G14], ne rabiš neki nekomu v obraz rečt[G15].

JAZ: Dobro, kako pa ste udeležene v nasilju?

F: Priča[F38].

J: Očevidec[J11].

I: Priča[I8].

G: Priča[G16].

H: Priča[H8].

JAZ: Kako reagirate, ukrepate ob vrstniškem nasilju?

F: Odvisn kdo je[F39]. Mislim tud če se znaš ti postavt za nekoga[F40], da se to konča[F41].

K: Probaš podpret[K21], če to vzame preveč resno. Poveš, da to ni res[K22], da si je oseba zlagala[K23], odvisno od situacije[K24].

I: Ja ni zmeri vse tako kot zgleda[I9]. So tud druga mnenja, ni samo od tistga k izvaja nasilje[I10].

F: Probaš tud ustavn storilca[F42].

J: Al pa greš po kakšno starejšo osebo[J12].

JAZ: Ima katera želela še kaj dodati? Kje pa se največkrat dogaja nasilje, ko ga opazite na šoli?

J: Jst ga res bolj na spletu[J13].

F: Tam si več upajo[F43].

K: Vsi bolj prek spleta lažje izvedejo[K25]. Ker je lažje neki napisat[K26], kot pa rečt v živo[K27].

H: Ta generacija je ful elektronska[H9], ker smo skos na telefonih[H10].

JAZ: Dobro, večinoma se torej dogaja v spletnem prostoru. Če izvezamemo splet, bi lahko rekle, da je kakšen prostor, kjer se dogaja nasilje?

F: Js bi rekla na hodniku[F44].

J: Men se zdi, da je povsod možnost, da se ti neki zgodi[J14], ti nekdo kej reče[J15].

I: Ja, lih to. Prejšnji deveti so se obnašal tako da je cela šola njihova[I11] in da lahko delajo vse[I12], njim pa noben nič[I13].

K: Učitelji so jim tudi veliko več pustili[K28].

G: Po mojem mnenju si niti ne upajo učitli jim rečt kej velik nazaj[G17].

I: Ni se jim niti dal razložiti[I14], ker so bli čist brez razumevanja[I15], brez spoštovanja do kogarkoli[I16].

F: Isto so delal tud če so bli kaznovani[F45], njim je blo čist vseen[F46].

JAZ: Kako reagirajo in ukrepajo druge osebe na primer učitelji na nasilje v šoli?

G: Na spletu bolj težko[G18], ker ne vejo lih zanjga[G19], ne morejo pol niti ukrepat tok[G20].

H: Ubistvu se je zgodil, da sta dva učenca na šoli sta obraze od dveh drugih sošolcev photoshopala na neprimerne slike[H11] in sta prepošiljala okol[H12] in so jih še drugi mel[H13]. Pol so pa tud učitlji mogl posežt[H14] in so dobil pol opomine[H15].

J: Ta k so obraz fotoshopiral ni nič narobe nardila[J16]. Samo mal neprijetno ji je blo [J17] zarad okoliščin slike[J18], ker ni blo primerno[J19].

F: Tud policijo so vključl[F47], so pol oni spraševat ta dva, ki sta to delala[F48] in enega, ki je prepošiljal okoli[F49]. Oni pol tud niso smel uporabljat telefona[F50], pa takrat ko bi ravnatelj in svetovalna služba hotl pregledt torbo[F51] bi mogl oni to pustit[F52].

I: Eni starši se tud čist prehitro vmešajo[I17].

G: Kkšni začnejo tud pisat v imenu svojga otroka[G21].

J: Kakšni znajo mal pretiravat[J20] in neko malo stvar čist napihnejo[J21].

JAZ: Okej, hvala. Kako pa se počutite ob vrstniškem nasilju?

F: Če si žrtev itak ni dobr[F53]. Je pa odvisno, če se to zgodi to tvojemu kolegu ti je itak slabo[F54]. Mu probaš kej pomagat[F55].

K: Če je tvoj prjatu žrtev mu pomagaš[K29], se pa pol tud obrneš proti povzročitelju[K30].

I: Men je neprijetno komurkol se dogaja[I18].

G: Ja men tud ni prijetno[G22], ampak pol kdaj sploh ne veš kako bi pomagu[G23], da ne bi tud ti postau žrtev[G24].

JAZ: Na koga bi se lahko obrnile po pomoč ob primeru nasilja?

F: Tuki na šoli je najlažje na razrednika[F56], mi mam ful fajna razrednika[F57].



I: Sam men se to ne zdi neki ful v pomoč[I19], ker on pol takoj pove svetovalni delavki[I20a] in ona bo povedala celmu razredu naj se ne norčujejo iz tega[I20b]. In pol se še bolj[I21], sploh če vsi vejo na koga leti[I22], ker po navad vejo da se je neki zgodil[I23].

H: Preveč te izpostavi pred vsemi[H16].

J: Velikrat tud te pol povejo staršem neki kar ne želiš[J22]. To se pol takoj vse razširi[J23].

K: Al pa ko jih pridejo iskat če se hočejo z njimi pogovorit[K31] o tem kaj se je zgodil[K32], vzame jih sred razreda[K33], pr pouku[K34]. In vsi pol vejo[K35], se sprašujejo kaj se dogaja[K36].

I: Iz tega nastane pol cela drama[I24] in samo razširi problem po šoli[I25].

F: Mogl bi med malco[F58], po pouku[F59], med odmorom[F60] samo na stran vzet[F61], al pa da ti učitelj na skrivaj pove[F62]. Ne pa pred vsemi [F63].

JAZ: Super, kakšno pomoč bi potrebovala žrtev?

F: Pogovor[F64], da lahko pove kako je[F65], kaj rabi[F66], kako je blo[F67]. Povzročitelj tud rab pogovor[F68], je treba tud z njim neki narest[F69].

K: Mogoče če si ti med, žrtvijo in povzročiteljem[K37] bi loh bla v podporo žrtvi[K38] in pol probala pojsnt[K39] kok je lahko žrtvi hudo[K40], da ni blo vredu kar je nardila[K41]. Da se tud z njim pogovoriš[K42].

J: Ja, da tistmu k je to naredu greš povdat[J24], da je grozen kar dela[J25], da nej proba razmislt kaj je nardila[J26].

I: Men se zdi, da to nima učinka[I26]. Ker če greš to povedat[I27] in pol boš tud ti loh ta žrtev[I28], ker on ma več teh svojih frendov[I29], ker so popularni[I30]. In pol cela ta njegova banda pride[I31], je samo nov problem[I32].

H: Ta storilec ma itak več moči[H17], si pol mu noben ne upa nč rečt[H18].

F: Tud druge se je strah postavt za nekoga[F70], ker vejo da lahko tud oni ratajo žrtve[F71].

JAZ: Kakšno pomoč bi potreboval povzročitelj nasilja?

H: Pogovor[H19].

G: Rednega psihologa[G25].

F: Pogovor[F72], zato da pove zakaj pride do tega[F73]. Al se razjezi[F74] tok, al če ga neki prizadane[F75]. Če hoče on to povedat[F76], tud nasplošno če je kej narobe[F77], to bi loh pomagal[F78].

J: Jst mislm, da se je treba z njim posebi usest pogovorit[J27] pa jih vpršat kaj se jim dogaja[J28]. Tud ne vem kok je smisla se pogovarjat[J29] z nekom takoj po tem ko se prekine nasilje[J30], al pa da se pol sooči žrtev in povzročitelj[J31]. Ker najbrž ni prijetno nobenmu[J32].

H: Ja ampak na ta način slišiš zgodbo iz obeh strani[H20], pa kako se oba počutita[H21]. Sej pol vidš, če ne gresta skupi pol nehaš s tem skupnim pogovorom[H22].

JAZ: Kakšno pomoč pa bi bilo potrebno še zagotoviti ob primeru vrsniškega nasilja?

G: Večkrat mam kakšne videe[G26], k ne pomagajo[G27].

J: Ja men se tud zdi da ne pomagajo[J33], ker večini je samo fajn da zamudijo pouk[J34].

F: Ne jemljejo resno[F79], se smeji ob temu[F80].

K: Po moje bi blo boljše če bi dal to posebi[K43], ne pa celo višjo stopnjo skupi v telovadnco[K44], ker se vsi sam pogovarjajo[K45], učitli se derejo[K46] da nej bo mir[K47] in tišina[K48].

F: Ljudje niso zbrani[F81], ker je tok ljudi[F82].

I: Enih to niti najmanj ne zanima[I33].

J: Sej mam vsak let ista predavanja[J35], nič novega niti ne zveš[J36].

F: Če hočjo, da ostane za celo stopnjo[F83], bi mogl zmešat skupine[F84], da niso lih neke prijateljske skupine[F85], ker se nebi tok pogovarjal[F86], motil drugih[F87].

K: Jst se spomnm, k smo mel neko predavanje[K49], je prišla ena punca in je povedala svojo izkušnjo[K50]. Se mi je zdel, da so se vsi bolj zamislili[K51], nima smisla ko nam govorijo tega ne smete delat[K52], ker se lahko to in tisto zgodi[K53].

H: Men se zdi, da je lažje tud če je oseba bližje naše starosti[H23], še zmeri starejši[H24] k maš spoštovanje[H25] in da ima neko znanje o temu[H26].

F: Ja če je tok star kot mi ni okej[F88], pol bi se lahko najdu nekdo k bi loh to da se izpostavi ta oseba izkoristu za nasilje[F89].

K: Men se tudi kot je rekla H. zdi da je boljš če je oseba blizu naše starosti[K54] ampak starejša ker jo tud lažje pol sprejmeš[K55] in kar ona govori[K56]. Je pa odvisno tudi od generacije[K57] ker zdej je ful v ospredju spletno nasilje[K58] pri nas, par let nazaj je blo pa loh fizično bolj[K59] al pa psihično[K60].

JAZ: Bi še katera izpostavila kaj drugega kar bi pomagalo ko pride do katerekoli oblike nasilja?

I: Men se zdi da al se sama ustavta[I34] al pa prekine pol učitelj če vid[I35] al ga nekdo gre iskat[I36] in pol ukrpa naprej s tem da se pogovori s tema osebama[I37] al pa pošlje k svetovalki[I38] je vse kar lahko nardimo. Pol pa oni tam raziskujejo kaj je blo[I39] pa kako naprej[I40].

JAZ: Dobro, bi katera dodala kej k temu? Če ne bomo šle naprej na četrti sklop, ki obravnava šolsko svetovalno službo. In me zanima kako ta posreduje v primeru vrstniškega nasilja?

H: Ja, ko one zvejo za neki bodo vzele sred pouka osebo[H27] iz pouka na pogovor[H28]. Pol pa čist odvisno kok hudo je blo [H29] bodo dale opozorilo[H30], opomin[H31].

F: Ni lih najboljš, da takoj staršem rečejo[F90]. Ker je takoj večji problem[F91] Sploh če je doma kakšen problem[F92] in pol zna to še poslabšat ko zvejo starši[F93]. In pol je neka jeza še doma[F94], zakaj se otrok tako obnaša[F95]. Fajn je da se usedejo prvo z učencem razčistijo kaj se je zgodil[F96] in pol starše obvestijo[F97].

G: Nikol tud neveš loh da so doma starši nasilni[G28] in pol je žrtev al pa povzročitelj še bolj v stresu[G29] in je vse samo še hujš[G30].

J: Ja bolš bi blo če bi se prvo probal reševat med učenci[J37] in če res ne gre, vključit tudi starše[J38].

K: Sej znaš ti pol itak sam tud staršem povedat kaj je blo[K61], ker se mi zdi da kdaj ne znajo lih najboljš sporočit staršem kaj je blo[K62]. Kar pol kot so rekle ostale povzroči dost težav[K63] in poslabša[K64].

F: Ja sej že tko če kličejo[F98], pišejo iz šole[F99] je takoj prvo pričakovanje da je neki slabga[F100], nek problem[F101]. Nikol ne pričakujejo neki dobrega[F102].

I: Dostkrat že sami razredniki[I41] al pa učitelj kličejo ko se neki zgodi[I42] in starši itak ne bodo nč njim rekl[I43], pol pa prideš domov pa te starši itak nočjo poslušat kaj se je zgodil[I44], ker so jezni[I45] in jim je dovolj to kar je učitelj povedu[I46].

K: Ja do njih majo neko spoštovanje[K65], ker so starejši[K66] pa nej bi vedl kaj je res blo[K67].

G: Samo dostkrat tud učitelj razumejo narobe[G31], ne poslušajo vsake osebe[G32] in mogoče še nenamerno preoblikujejo kaj je blo[G33].

J: Tud če imajo nekoga raje to vpliva na vse skupi[J39]. Se opazi tud če govorijo da to ni res[J40]. Če si se ti njemu zameru[J41], pa nisi kriv v nekem dejanju[J42], se zna zgodit, da se bodo postavl na drugo stran[J43].

JAZ: Kakšna so pa potem vaša pričakovanja pri vlogi šolske svetovalne službe?

H: Da mal bolj neopazno vzamejo iz razreda učence[H32], ker bo s tem mnj drame[H33] in enga zaslišvanja s stari učitelov[H34].

F: Sej kej več od tega kar delajo težko nardijo[F103], kot to da se pogovorijo z osebami[F104]. Osebe ne more noben prisilit da neha.[F105] To da se pogovorijo z obema stranema[F106] je vse kar lahko naredi[F107]. Ne vidim kaj bi še lahko nardili[F108].

G: Ja, več od tega že ne morejo[G34], razen da pol vključijo še starše[G35], ko se učenca ne morta sama zment[G36].

JAZ: Hvala, bi še katera kaj dodala? Če ne me zanima kako bi ustavile vrstniško nasilje?

F: Ful je odvisno od vsazga posameznika[F109], ker če govorimo o spletnem nasilju ma vsak telefon[F110] in vsak dve aplikaciji k jih lahko uporab za to, da je nasilen do nekoga[F111]. Tud zarad teh omrežij se vse takoj razšir[F112] in je v par minutah med celim razredom[F113].

J: Če bi hotl da se spletno ustav pol noben nebi smel met ne telefona[J44] z dostopom do spleta[J45] in aplikacij[J46]. Samo pol bi se po mojem mnenju nazaj vrnu fizično nasilje[J47].

K: Jst mislm da je nemogoče ustavit nasilje[K68]. Vedno so ble grožnje[K69], izsiljevanja[K70], neke laži[K71], pa skrivnosti[K72] in tud vedno več je neki novih oblik[K73].

I: Men se ne zdi realno da bi se ga dal ustavt[I47].

JAZ: Kaj pa bi na primer spodbudilo povzročitelja nasilja da preneha z VN?

H: Men se zdi, da za tiste ko ne zaleže noben ukrep[H35] in pogovor[H36], bi zalegla samo ista izkušnja nasilja[H37].

F: Mogoče res to ja da se ga postavi v čevlje žrtve[F114].

J: Ja, s tem pol izkusi kako neprijetno[J48] je za nekoga lahko njegovo početje[J49].

I: Samo če nasilje povzročitelj že doživlja sam doma[I48], pol mu to ne bo pomagal da neha[I49]. Najprej bi se pr njemu doma mogl nehat[I50], pol pa bi mogoče tud on nehu[I51].

JAZ: Ima še katera kaj za dodati na tej točki? Kakšna pa je vloga odraslih pri preprečevanju vrstniškega nasilja?

G: Starši bi mogl bit bolj razumevajoči[G37] pa pustit otroku, da lahko pojasne sam kaj je blo[G38]. Ne da se zanaša na točno tist kar so mu v šoli povedal[G39].

F: Men se zdi, da bi učitli mogl se zavzet za vsakega isto[F115], ne glede a sta mela kakšen konflikt[F116]. Ne pa se pol zavzemat za tistga k ga majo mogoče raje[F117], al pa misljo da ja on sigurno ni tak[F118], nebi mogu česa tazga[F119].

JAZ: Bi še ostale kaj podelile na to vprašanje?

I: Ful se tud opaz da so te starejši učitli mal nagnjeni k tem neki stereotipom[I52], da se pač punce ne tepejo[I53] in morjo bit pridne[I54], da fantje so pač taki ko se tepejo[I55] in je to normaln[I56]. Tud pol ko ukrepajo so za punce bolj učitlce[I57], za fante bolj učitli[I58]. Te mlajši učitli pa niso lih taki[I59].

J: Ja opazi se, da majo različno vzgojo te starejši še tako bolj staro[J50]. Tud pol vzgoja doma pa šoli je loh čist različna[J51], kar je neki v šoli narobe bo doma mogoče videno okej[J53].

JAZ: Hvala. Moje zadnje vprašanje ta vas je kaj bi se moralo spremeniti na šoli, da ne bi bilo vrstniškega nasilja?

F: Višji bi mogl bit standardi obnašanja[F120] in pol tud ukrepi[F121], pa opomini[F122]. Se mi zdi, da bi kdaj mogl bit več discipline[F123] v smislu, da je preveč enga popuščanja preden je izveden nek opomin[F12].

H: Mogoče bi blo dobro tud prej začet učit mlajše na temo nasilja[H38] in na to, da si nismo vsi enaki in je to okej[H39].

K: Ja jst se strinjam, da treba bi blo spremenit zavedanje da si nismo vsi enaki[K74].

JAZ: S tem smo zaključile naš pogovor. A ima katerakoli še karkoli za dodati ali pa kakšno vprašanje? Če ne bi se vam rada zahvalila za vaše sodelovanje. Če boste imele še kakšno vprašanje kasneje sem vam na voljo po mailu.

## 9.4. Odprto kodiranje

### 9.4.1. Odprto kodiranje fokusne skupine 7. razred

| Št. izjave | Izjava                                                   | Koda/pojem                                | Podkategorija                   | Kategorija                    | Tema                            |
|------------|----------------------------------------------------------|-------------------------------------------|---------------------------------|-------------------------------|---------------------------------|
| L1         | se nad nekom znašaš                                      | Znašanje nad osebo                        |                                 | asociacija                    | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| L2         | mu daješ neprijeten občutek                              | Neprijetni občutki žrtve                  |                                 | asociacija                    | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| L3         | se boji pridt do tebe                                    | Strah pred stikom s povzročiteljem        |                                 | asociacija                    | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| L4         | v stik s tabo                                            | Strah pred stikom s povzročiteljem        |                                 | asociacija                    | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| L5         | ker ve kaj se bo zgodil                                  | Zavedanje posledic stika                  |                                 | asociacija                    | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| S1         | neki kar je nekomu neprijetno.                           | Neprijetni občutki žrtve                  |                                 | asociacija                    | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| S2         | Povzročitelj uživa v tem,                                | Užitek povzročitelja                      |                                 | Počutje ob vrstniškem nasilju | Izkušnje učencev                |
| S3         | žrtev pa trpi.                                           | Trpljenje žrtve                           |                                 | asociacija                    | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| R1         | Največji problem se mi zdi v vrstniškem fizično nasilje. | Fizično nasilje je največji problem       | Fizično nasilje                 | Oblike nasilja                | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| N1         | V naši starosti vseen tud bolj psihično nasilje          | Psihično nasilje                          | Psihično nasilje                | Oblike nasilja                | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| N2         | bolj prevladuje                                          | Psihično nasilje prevladuje               | Psihično nasilje                | Oblike nasilja                | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| M1         | Fizičnega je manj                                        | Manj fizičnega nasilja                    | Fizično nasilje                 | Oblike nasilja                | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| L6         | Psihično je bol začetek,                                 | Psihično nasilje preide v fizično nasilje | Psihično nasilje                | Oblike nasilja                | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| L7         | pride do te stopnje da se tepeš.                         | Psihično nasilje preide v fizično nasilje | Psihično nasilje                | Oblike nasilja                | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| L8         | kdaj psihično bolj boli.                                 | Psihično nasilje bolj boli                | Doživljanje vrstniškega nasilja | Počutje ob vrstniškem nasilju | Izkušnje učencev                |

|     |                                                             |                                       |                                      |                               |                                 |
|-----|-------------------------------------------------------------|---------------------------------------|--------------------------------------|-------------------------------|---------------------------------|
| L9  | pojavnjajo novi izrazi                                      | Novi izrazi žaljenja                  | Psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrsniškega nasilja     | Izkušnje učencev                |
| L10 | ko fantje punci rečejo ti si deska                          | deska                                 | Psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrsniškega nasilja     | Izkušnje učencev                |
| L11 | Njim je to fora                                             | Šala                                  | Psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrsniškega nasilja     | Izkušnje učencev                |
| L12 | lahko pa človeka ful prizadane                              | Psihično nasilje prizadene            | Doživljanje vrstniškega nasilja      | Počutje ob vrstniškem nasilju | Izkušnje učencev                |
| L13 | oni se pa sploh ne zavedajo.                                | Povzročiteljevo ne zavedanje bolečine |                                      | Počutje ob vrstniškem nasilju | Izkušnje učencev                |
| R2  | Je ful razlike med fanti in puncami.                        | Razlika med fanti in dekleti          |                                      | Oblike nasilja                | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| R3  | pr fantih bo velik prej pršlo do fizičnega nasilja          | Več fizičnega nasilja pri fantih      | Fizično nasilje                      | Oblike nasilja                | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| R4  | kot psihičnega                                              | Več fizičnega nasilja pri fantih      | Fizično nasilje                      | Oblike nasilja                | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| N3  | pr fantih nekdo prvo nekoga užali torej je psihično nasilje | Najprej psihično nasilje pri fantih   | Psihično nasilje                     | Oblike nasilja                | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| N4  | pol postane jezn                                            | Jeza                                  | Vzroki za nasilje pri povzročitelju  | Vzrok za nastanek nasilja     | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| N5  | se spremeni v fizično nasilje.                              | Nato fizično nasilje pri fantih       | Psihično nasilje                     | Oblike nasilja                | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| O1  | Pri puncah se pa prvo res dobr skregamo                     | Najprej psihično nasilje pri dekletih | Psihično nasilje                     | Oblike nasilja                | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| O2  | tud fizično se dogaja med puncami                           | Fizično nasilje pri dekletih          | Fizično nasilje                      | Oblike nasilja                | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| R5  | Psihično                                                    | Psihično nasilje                      | Psihično nasilje                     | Oblike nasilja                | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| R6  | fizično                                                     | Fizično nasilje                       | Fizično nasilje                      | Oblike nasilja                | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| O3  | Spletno                                                     | Spletno nasilje                       | Spletno nasilje                      | Oblike nasilja                | Razumevanje vrstniškega nasilja |

|     |                                           |                                        |                                      |                            |                                 |
|-----|-------------------------------------------|----------------------------------------|--------------------------------------|----------------------------|---------------------------------|
| N6  | Spolno, samo se ne dogaja                 | Spolno nasilje se ne dogaja            |                                      | Oblike nasilja             | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| O4  | slabo počutje povzročitelja               | slabo počutje povzročitelja            |                                      | Vzrok za nastanek nasilja  | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| R7  | osebo moti neki na žrtvi                  | Žrtev ima nekaj kar moti povzročitelja | Vzroki za nasilje pri žrtvi          | Vzrok za nastanek nasilja  | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| R8  | je mal bolj drugačna kot povzročitelj     | Žrtev je drugačna                      | Vzroki za nasilje pri žrtvi          | Vzrok za nastanek nasilja  | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| R9  | počne, da se boljš on počuti.             | Dobro počutje povzročitelja            |                                      | Vzrok za nastanek nasilja  | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| R10 | imaš drugačen stil                        | Stil                                   | Vzroki za nasilje pri žrtvi          | Vzrok za nastanek nasilja  | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| R11 | drugačne lase                             | lasje                                  | Vzroki za nasilje pri žrtvi          | Vzrok za nastanek nasilja  | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| S4  | Narodnost osebe                           | narodnost                              |                                      | Vzrok za nastanek nasilja  | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| S5  | povzročitelj bo izkoristu karkol          | Izkoriščanje česarkoli                 | Vzroki za nasilje pri povzročitelju  | Vzrok za nastanek nasilja  | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| S6  | da bi pol ponižu                          | Poniževanje                            | psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| S7  | Uniču osebo                               | Uničevanje žrtve                       | psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| S8  | če si na neki ponosen                     | Ponos                                  | Vzroki za nasilje pri žrtvi          | Vzrok za nastanek nasilja  | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| S9  | najdu nekdo, k te pol besedno napade      | Psihično nasilje                       | Psihično nasilje                     | Oblike nasilja             | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| M2  | Velikrat lahko tud prjatli vplivajo nate. | Vpliv prijateljev                      | Vrstniki                             | Vzrok za nastanek nasilja  | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| M3  | Te prepričajo, da nekomu neki rečeš,      | Prepričevanje prijateljev v            | Vrstniki                             | Vzrok za nastanek nasilja  | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| M4  | nardiš                                    | Prepričevanje prijateljev v dejanje    | Vrstniki                             | Vzrok za nastanek nasilja  | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| M5  | ker oni sami iz enga razloga              | Povzročitelj ima razlog                | Vzroki za nasilje pri povzročitelju  | Vzrok za nastanek nasilja  | Razumevanje vrstniškega nasilja |

|     |                                               |                                             |                                      |                               |                                 |
|-----|-----------------------------------------------|---------------------------------------------|--------------------------------------|-------------------------------|---------------------------------|
| M6  | niso v dobrem odnosu s to žrtvijo             | Povzročitelj in žrtve nista v dobrem odnosu | Vzroki za nasilje pri povzročitelju  | Vzrok za nastanek nasilja     | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| R12 | Ljubosumje                                    | Ljubosumje                                  | Vzroki za nasilje pri žrtvi          | Vzrok za nastanek nasilja     | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| R13 | ker žrtev recimo neki dobr zna                | Talent žrtve                                | Vzroki za nasilje pri žrtvi          | Vzrok za nastanek nasilja     | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| R14 | ma dobre ocene                                | Dobre ocene žrtve                           | Vzroki za nasilje pri žrtvi          | Vzrok za nastanek nasilja     | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| R15 | Neki kar povzročitelj nima                    | Povzročitelj nima nečesa                    | Vzroki za nasilje pri žrtvi          | Vzrok za nastanek nasilja     | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| R16 | žrtev pa ima                                  | Žrtev ima nekaj kar povzročitelj nima       | Vzroki za nasilje pri žrtvi          | Vzrok za nastanek nasilja     | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| O5  | Vpliva tud domače okolje                      | Vpliv domačega okolja                       | Družina                              | Vzrok za nastanek nasilja     | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| O6  | če se starši ločujejo                         | Ločitev staršev                             | Družina                              | Vzrok za nastanek nasilja     | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| O7  | pr žrtvi so pa srečni v zakonu tud vpliva     | Žrtev ima nekaj kar povzročitelj nima       | Vzroki za nasilje pri žrtvi          | Vzrok za nastanek nasilja     | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| O8  | če je doma nasilje                            | Nasilje doma                                | Družina                              | Vzrok za nastanek nasilja     | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| O9  | mogoče se boljš počuti                        | Dobro počutje povzročitelja                 |                                      | Vzrok za nastanek nasilja     | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| O10 | če se spravi na eno osebo, ker tega doma nima | Žrtev ima nekaj kar povzročitelj nima       | Vzroki za nasilje pri žrtvi          | Vzrok za nastanek nasilja     | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| O11 | tud njemu ni lahko v tem primeru              | Povzročitelju ni lahko                      |                                      | Počutje ob vrstniškem nasilju | Izkušnje učencev                |
| O12 | je to pol stiska                              | Povzročitelj ima stisko                     | Vzroki za nasilje pri povzročitelju  | Vzrok za nastanek nasilja     | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| N7  | izstopaš z videzom                            | videz                                       |                                      | Žrtve vrstniškega nasilja     | Izkušnje učencev                |
| N8  | kako se oblačiš                               | stil                                        |                                      | Žrtve vrstniškega nasilja     | Izkušnje učencev                |
| N9  | da se ti smejiijo                             | posmehovanje                                | Psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja    | Izkušnje učencev                |
| N10 | pa o teb govorijo                             | govorice                                    | Psihična dejanja                     | Oblike vrstniškega nasilja    | Izkušnje učencev                |

|     |                                                |                                              |                                      |                               |                                 |
|-----|------------------------------------------------|----------------------------------------------|--------------------------------------|-------------------------------|---------------------------------|
|     |                                                |                                              | vrstniškega nasilja                  |                               |                                 |
| L14 | samo iz heca                                   | šala                                         | Psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja    | Izkušnje učencev                |
| L15 | ima najbrž povzročitelj določene razloge       | Povzročitelj ima razlog                      | Vzroki za nasilje pri povzročitelju  | Vzrok za nastanek nasilja     | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| L16 | to osebo ful prizadane                         | Šala prizadane osebo                         |                                      | Počutje ob vrstniškem nasilju | Izkušnje učencev                |
| O13 | kdaj namerno se začne osebo izločat iz skupine | Izključevanje iz skupine                     | Psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja    | Izkušnje učencev                |
| O14 | zaradi enega razloga                           | Povzročitelj ima razlog                      | Vzroki za nasilje pri povzročitelju  | Vzrok za nastanek nasilja     | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| O15 | videz                                          | videz                                        |                                      | Žrtve vrstniškega nasilja     | Izkušnje učencev                |
| O16 | talent                                         | talent                                       |                                      | Žrtve vrstniškega nasilja     | Izkušnje učencev                |
| O17 | nek spor                                       | spor                                         |                                      | Žrtve vrstniškega nasilja     | Izkušnje učencev                |
| O18 | Pri puncah se velik bolj dogaja,               | Izključevanje se bolj dogaja pri dekletih    | Psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja    | Izkušnje učencev                |
| O19 | se tudi pri fantih                             | Izključevanje se dogaja pri fantih           | Psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja    | Izkušnje učencev                |
| O20 | bodo učili prej opazl če se punce zgodi        | Dekliško izključevanje učitelji prej opazijo | Psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja    | Izkušnje učencev                |
| S10 | Velikrat se ločuje fante in punce              | Ločevanje fantov in deklet                   |                                      | Splošna opažanja              | Izkušnje učencev                |
| S11 | v šoli pri športni                             | Športna vzgoja                               |                                      | Prostor vrstniškega nasilja   | Izkušnje učencev                |
| S12 | tud sami damo v skupine                        | Lastno združevanje učencev po skupinah       | Psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja    | Izkušnje učencev                |



|     |                                                 |                                                                     |                                      |                                   |                  |
|-----|-------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|-----------------------------------|------------------|
| S13 | po nekih interesih                              | Interes                                                             | Psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja        | Izkušnje učencev |
| L17 | je v vsakem razredu vsaj ena oseba izločena,    | V razredu je vsaj ena oseba izključena                              | Psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja        | Izkušnje učencev |
| L18 | ne najde skupnih interesov z ostalimi skupinami | Ni skupnih interesov                                                | Psihična dejanja vrstniškega nasilja | Splošna opažanja                  | Izkušnje učencev |
| L19 | če jo hočeš vključit,                           | Vključevanje izključene osebe                                       |                                      | Reagiranje in ukrepanje učencev   | Izkušnje učencev |
| L20 | se bodo drugi takoj pol nate spravl             | Učenci se spravijo na osebo, ki skuša vključiti izključenega učenca | Psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja        | Izkušnje učencev |
| L21 | zakaj jo hočeš vključit                         | Vključevanje žrtve                                                  |                                      | Reagiranje in ukrepanje učencev   | Izkušnje učencev |
| L22 | se družiti z njo.                               | Druženje z žrtvijo                                                  |                                      | Reagiranje in ukrepanje učencev   | Izkušnje učencev |
| R17 | tisti, ki imajo več denarja v družini           | Učenci iz premožnih družin                                          |                                      | Povzročitelji vrstniškega nasilja | Izkušnje učencev |
| R18 | so bolj popularni                               | Popularni učenci                                                    |                                      | Povzročitelji vrstniškega nasilja | Izkušnje učencev |
| R19 | lepš oblačjo                                    | Učenci z lepšim oblačenjem                                          |                                      | Povzročitelji vrstniškega nasilja | Izkušnje učencev |
| R20 | se združijo v eno skupino                       | Združitev v skupino                                                 |                                      | Oblike vrstniškega nasilja        | Izkušnje učencev |
| R21 | Drugi ker pač ne morejo pridt v to skupino      | Nedostopnost učencem v skupino                                      |                                      | Oblike vrstniškega nasilja        | Izkušnje učencev |
| R22 | pol oblikujejo v svojo.                         | Oblikovanje lastne skupine                                          | Psihična dejanja vrstniškega nasilja | Splošna opažanja                  | Izkušnje učencev |
| P1  | da bi pršli v to družbo                         | Želja po vključenosti v popularno skupino                           |                                      | Splošna opažanja                  | Izkušnje učencev |
| P2  | ratajo nesramni                                 | nesramnost                                                          | Psihična dejanja                     | Oblike vrstniškega nasilja        | Izkušnje učencev |

|     |                                                      |                                                    |                                      |                                     |                  |
|-----|------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|--------------------------------------|-------------------------------------|------------------|
|     |                                                      |                                                    | vrstniškega nasilja                  |                                     |                  |
| P3  | te ki imajo izključujejo ostale.                     | Izključevanje učencev, ki niso iz premožnih družin | Psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja          | Izkušnje učencev |
| M7  | se prjatu proti teb obrne,                           | Prijatelj se obrne proti tebi                      |                                      | Oblike vrstniškega nasilja          | Izkušnje učencev |
| M8  | te žali pred njimi,                                  | Žaljenje                                           | Psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja          | Izkušnje učencev |
| M9  | ponižuje                                             | Poniževanje                                        | Psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja          | Izkušnje učencev |
| M10 | da bi bil del te popularne skupine.                  | Želja po vključenosti v popularno skupino          |                                      | Splošna opažanja                    | Izkušnje učencev |
| N11 | Žrtev si po navadi tud ne upa nič reči nazaj         | Žrtev ne upa soočiti povzročitelja                 |                                      | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| N12 | ker noče da je slabš                                 | Želja po ne poslabšanju situacije                  |                                      | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| S14 | Bolj malo                                            | Vrstniško nasilje se dogaja malo                   |                                      | Pogostost vrstniškega nasilja       | Izkušnje učencev |
| O21 | Redko                                                | Vrstniško nasilje se dogaja redko                  |                                      | Pogostost vrstniškega nasilja       | Izkušnje učencev |
| P4  | V hecu pa je vsak dan,                               | Manj resne stvari so pogoste                       |                                      | Pogostost vrstniškega nasilja       | Izkušnje učencev |
| P5  | kdaj ni vidt kot hec                                 | Šale kdaj niso videti tako                         | Psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja          | Izkušnje učencev |
| M11 | manj resne stvari so skos na šoli                    | Manj resne stvari pogoste                          |                                      | Pogostost vrstniškega nasilja       | Izkušnje učencev |
| N13 | nasilje v hecu, se kdaj tud spremeni v resno nasilje | Šala se spremeni v resno nasilje                   | Psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja          | Izkušnje učencev |
| N14 | pol je treba ukrepat                                 | Potrebno ukrepanje                                 |                                      | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |

|     |                                                           |                                                      |                                      |                              |                                 |
|-----|-----------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|--------------------------------------|------------------------------|---------------------------------|
| R23 | starejši kot si, več se dogaja teh resnih situacij        | Resno nasilje je pogostejše s starostjo              |                                      | Pogostost vrsniškega nasilja | Izkušnje učencev                |
| M12 | mal je fizičnega                                          | Malo fizičnega nasilja                               |                                      | Pogostost vrsniškega nasilja | Izkušnje učencev                |
| M13 | psihično                                                  | Psihično nasilje                                     |                                      | Pogostost vrsniškega nasilja | Izkušnje učencev                |
| O22 | psihičnega je največ                                      | Največ psihičnega nasilja                            |                                      | Pogostost vrsniškega nasilja | Izkušnje učencev                |
| O23 | nastane iz njega fizično                                  | Psihično nasilje preide v fizično nasilje            | Psihično nasilje                     | Oblike nasilja               | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| L23 | enkrat povzročitelj osebo izsiljeval,                     | Izsiljevanje                                         | Psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja   | Izkušnje učencev                |
| L24 | da če mu ne da denarja                                    | Izsiljevanje denarja                                 | Psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja   | Izkušnje učencev                |
| L25 | bo povedu ostalim neki o njej                             | Izsiljevanje z govorom o žrtvi                       | Psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja   | Izkušnje učencev                |
| S15 | Spletno se mi zdi, da se nam mal manj dogaja.             | Spletno nasilje se ne dogaja pogosto                 |                                      | Pogostost vrsniškega nasilja | Izkušnje učencev                |
| S16 | Zdi se mi, da učitelji mislijo, da se veliko bolj dogaja. | Učitelji menijo da se spletno nasilje pogosto dogaja |                                      | Pogostost vrsniškega nasilja | Izkušnje učencev                |
| S17 | Se sem in tja zgodi                                       | Spletno nasilje se ne dogaja pogosto                 |                                      | Pogostost vrsniškega nasilja | Izkušnje učencev                |
| P6  | tej obliki se tud največ govori                           | Največ govora o spletnem nasilju                     |                                      | Splošna opažanja             | Izkušnje učencev                |
| P7  | kot o ostalih ki so bolj pogosta                          | Manj govora o tradicionalnih oblikah                 |                                      | Splošna opažanja             | Izkušnje učencev                |
| R24 | Spletno se zgodi lih enkrat na pol leta                   | Spletno nasilje se ne dogaja pogosto                 |                                      | Pogostost vrsniškega nasilja | Izkušnje učencev                |
| R25 | lih tok neki da nekdo komu napiše                         | Spletno nasilje se ne dogaja pogosto                 |                                      | Pogostost vrsniškega nasilja | Izkušnje učencev                |

|     |                                                 |                                              |          |                                     |                  |
|-----|-------------------------------------------------|----------------------------------------------|----------|-------------------------------------|------------------|
| R26 | ni velik problem                                | Spletno nasilje ni velik problem             |          | Oblike nasilja                      | Izkušnje učencev |
| R27 | psihično se skos                                | Psihično nasilje se dogaja skos              |          | Pogostost vrsniškega nasilja        | Izkušnje učencev |
| R28 | dobr, da si s tem seznanjen                     | Seznanjenost s spletnim nasiljem je dobra    |          | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| R29 | pr njemu ne veš kako ukrepat                    | Pri spletnem nasilju ne veš kako ukrepati    |          | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| R30 | Pr fizičnem in psihičnem točno veš kako ukrepat | Pri tradicionalnem nasilju veš kako ukrepati |          | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| R31 | večina nas je to že doživela                    | Večina je doživela tradicionalno nasilje     |          | Oblike vrsniškega nasilja           | Izkušnje učencev |
| M14 | O spletnem se največ govori,                    | Največ govora o spletnem nasilju             |          | Pogostost vrsniškega nasilja        | Izkušnje učencev |
| M15 | jih je strah                                    | Učitelje je strah                            | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| M16 | ker tam ne vidijo kaj se dogaja.                | Učitelju ne vidijo kaj se dogaja na spletu   | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| M17 | Na šoli vse vidijo,                             | Učitelji na šoli vidijo vse                  | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| M18 | slišijo.                                        | Učitelji na šoli slišijo vse                 | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| M19 | predavanja, ki jih imamo o tem se ponavljajo.   | Ponavljajoča predavanja o nasilju            |          | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| R32 | Priča                                           | Opazovalec                                   |          | Vloga v vrstniškem nasilju          | Izkušnje učencev |
| P8  | Očevidec                                        | Opazovalec                                   |          | Vloga v vrstniškem nasilju          | Izkušnje učencev |
| L26 | Priča                                           | Opazovalec                                   |          | Vloga v vrstniškem nasilju          | Izkušnje učencev |
| O24 | Priča                                           | Opazovalec                                   |          | Vloga v vrstniškem nasilju          | Izkušnje učencev |

|     |                                       |                                                |  |                                 |                  |
|-----|---------------------------------------|------------------------------------------------|--|---------------------------------|------------------|
| S18 | Priča                                 | Opazovalec                                     |  | Vloga v vrstniškem nasilju      | Izkušnje učencev |
| P9  | Fizično je na hodnikih                | Fizično nasilje na hodniku                     |  | Prostor vrstniškega nasilja     | Izkušnje učencev |
| N15 | Fizično je tudi med odmori            | Fizično nasilje med odmori                     |  | Prostor vrstniškega nasilja     | Izkušnje učencev |
| N16 | v razredu                             | razred                                         |  | Prostor vrstniškega nasilja     | Izkušnje učencev |
| N17 | jih zaklepajo                         | Zaklenjen razred                               |  | Prostor vrstniškega nasilja     | Izkušnje učencev |
| N18 | ampak eni niso.                       | Odklenjeni razredi                             |  | Prostor vrstniškega nasilja     | Izkušnje učencev |
| O25 | Psihično se na stranišču,             | Stranišče                                      |  | Prostor vrstniškega nasilja     | Izkušnje učencev |
| O26 | ker tam ni učiteljev                  | Na stranišču ni učiteljev                      |  | Prostor vrstniškega nasilja     | Izkušnje učencev |
| S19 | zbirno mesto med vsakim odmorom       | Stranišče je zbirno mesto med odmori           |  | Prostor vrstniškega nasilja     | Izkušnje učencev |
| S20 | ne more noben učitelj dobiti          | Stranišče nedostopno učiteljem                 |  | Prostor vrstniškega nasilja     | Izkušnje učencev |
| S21 | probam to ustaviti                    | Ustavitev nasilja                              |  | Reagiranje in ukrepanje učencev | Izkušnje učencev |
| S22 | vidim da gre za nekaj pustim,         | V šali, se ne ukrepa                           |  | Reagiranje in ukrepanje učencev | Izkušnje učencev |
| S23 | da se sama umirita.                   | Povzročitelj in žrtev se sama pomirita         |  | Reagiranje in ukrepanje učencev | Izkušnje učencev |
| R33 | odvisni v kakšnih odnosih sem z njima | Odvisno od odnosa z žrtvijo in povzročiteljem  |  | Reagiranje in ukrepanje učencev | Izkušnje učencev |
| R34 | dva, ki jih ne maram                  | Ni dobrega odnosa z žrtvijo in povzročiteljem  |  | Reagiranje in ukrepanje učencev | Izkušnje učencev |
| R35 | probam dati narazen                   | Žrtev in povzročitelja skuša dati narazen      |  | Reagiranje in ukrepanje učencev | Izkušnje učencev |
| R36 | en moj prijatelj, pa drugi ne         | Prijatelj in oseba s katero ni v dobrem odnosu |  | Reagiranje in ukrepanje učencev | Izkušnje učencev |

|     |                                          |                                               |          |                                     |                  |
|-----|------------------------------------------|-----------------------------------------------|----------|-------------------------------------|------------------|
| R37 | bi pomagu prijatlu.                      | Pomoč prijatelju                              |          | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| R38 | Če pa sta oba moja prijatla              | Dober odnos z žrtvijo in povzročiteljem       |          | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| R39 | tud probu dat narazen                    | žrtev in povzročitelja skuša dati narazen     |          | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| O27 | odvisno kdo je vpleten                   | Odvisno od odnosa z žrtvijo in povzročiteljem |          | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| O28 | če so starejši                           | Starejši učenci                               |          | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| O29 | si nebi lih upu kej nardit               | Ne upajo ukrepati                             |          | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| N19 | fantih se mi zdi, da velikrat spodbujaj, | Spodbujanje nasilja                           |          | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| N20 | punce pa gremo po učitle                 | Dekleta gredo po učitelje                     |          | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| P10 | po razrednika                            | Po razrednika                                 |          | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| N21 | Tistga učitla, k ga prvega najdeš        | Prvega učitelja, ki ga najdejo                |          | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| S24 | ne gremo skor nikol po razrednika        | Ne gredo po razrednika                        |          | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| S25 | mamo bolj mal zaupanja do njega.         | Ni zaupanja do razrednika                     |          | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| S26 | On izve od drugih učitlov                | Razrednik izve od drugih učiteljev            |          | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| R40 | fizično nasilje pride pol moški učitl    | Pri fizičnem nasilju ukrepajo moški učitelji  | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| O30 | učitljica ne more lih neki ful nardit    | Učiteljica ne more veliko narediti            | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| O31 | reče nej nehata                          | Učiteljica lahko reče naj nehata              | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| O32 | Ne more ju dat narazen                   | Učiteljica ju ne more dati narazen            | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |

|     |                                                         |                                                  |          |                                     |                  |
|-----|---------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|----------|-------------------------------------|------------------|
| M20 | Pri puncah ko so vpletene pridejo ženske učiteljce,     | Pri dekliskem nasilju ukrepajo ženske učiteljice | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| M21 | ko pa fantje pa moški učitelj.                          | Pri fantovskem nasilju ukrepajo moški učitelji   | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| P11 | bolj so pozorni ne punce                                | Učitelji so bolj pozorni na dekleta              | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| P12 | kot fante                                               | Učitelji so manj pozorni na fante                | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| P13 | ko bo ena sama, jo bodo takoj spraševal če je vse okej. | Učitelji so bolj pozorni na dekleta              | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| P14 | Pri fantih ni tako.                                     | Učitelji so manj pozorni na fante                | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| L27 | se dela razlike med fanti in puncami.                   | Dela se razliko med dekleti in fanti             | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| L28 | Enakopravno bi mogl bit,                                | Enakopravnost med fanti in dekleti               | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| L29 | pomoč                                                   | Enakopravnost pri pomoči                         | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| L30 | posledice.                                              | Enakopravnost pri posledicah                     | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| S27 | če gre punca k svetovalki                               | Odhod dekleta k svetovalni delavk                | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| S28 | rata pol panika kje je                                  | Panika kje je dekle                              | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| S29 | kaj je blo.                                             | Panika kaj se je zgodilo dekletu                 | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| S30 | Pri fantih je tega manj.                                | Panike je manj pri fantih                        | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| N22 | kdaj kr grozijo s pogovori                              | Grožnje s pogovori                               | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |

|     |                                      |                                     |                                     |                                     |                  |
|-----|--------------------------------------|-------------------------------------|-------------------------------------|-------------------------------------|------------------|
| N23 | s svetovalno službo                  | Grožnje s svetovalno službo         | Učitelji                            | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| N24 | zarad malenkosti                     | Grožnje zaradi malenkosti           | Učitelji                            | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| S31 | Hočeš, da nehajo                     | Želi, da nehajo                     |                                     | Počutje ob vrstniškem nasilju       | Izkušnje učencev |
| S32 | ne privoščim nikomur                 | Ne privošči nikomur                 |                                     | Počutje ob vrstniškem nasilju       | Izkušnje učencev |
| S33 | Občutek jim ni prijeten              | Občutek neprijetnosti               |                                     | Počutje ob vrstniškem nasilju       | Izkušnje učencev |
| L31 | žrtvi ni dobr                        | Žrtvi ni dobro                      |                                     | Počutje ob vrstniškem nasilju       | Izkušnje učencev |
| L32 | se slabo počuti                      | Žrtev se slabo počuti               |                                     | Počutje ob vrstniškem nasilju       | Izkušnje učencev |
| L33 | se tud ti slabo počutiš              | Opazovalec se slabo počuti          |                                     | Počutje ob vrstniškem nasilju       | Izkušnje učencev |
| L34 | v nižjih razredih zde pogosto dogaja | Pogosto nasilje v nižjih razredih   |                                     | Pogostost vrstniškega nasilja       | Izkušnje učencev |
| L35 | se porivajo                          | Porivanje                           | Fizična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja          | Izkušnje učencev |
| L36 | brcajo                               | Brcanje                             | Fizična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja          | Izkušnje učencev |
| M22 | Pri športu                           | Nasilje pri športni vzgoji          |                                     | Oblike vrstniškega nasilja          | Izkušnje učencev |
| M23 | je ful psihičnega nasilja            | Psihično nasilje pri športni vzgoji |                                     | Prostor vrstniškega nasilja         | Izkušnje učencev |
| M24 | kok je nekdo slab                    | Slabe spretnosti                    |                                     | Oblike vrstniškega nasilja          | Izkušnje učencev |
| M25 | nič ne zna                           | Neznanje                            |                                     | Oblike vrstniškega nasilja          | Izkušnje učencev |
| M26 | Učitli velikrat dajo žogo            | Učitelji ne spremljajo dogajanja    | Učitelji                            | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| M27 | ne gledajo kaj se dogaja.            | Učitelji ne spremljajo dogajanja    | Učitelji                            | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| O33 | Ful je stereotipa                    | Stereotipi                          | Stereotipna prepričanja             | Splošna opažanja                    | Izkušnje učencev |



|     |                                                 |                                            |                         |                                     |                  |
|-----|-------------------------------------------------|--------------------------------------------|-------------------------|-------------------------------------|------------------|
| O34 | so fantje boljši od punc,                       | Fantje so boljši od deklet                 | Stereotipna prepričanja | Splošna opažanja                    | Izkušnje učencev |
| O35 | ker so močnejši                                 | Fantje so močnejši od deklet               | Stereotipna prepričanja | Splošna opažanja                    | Izkušnje učencev |
| O36 | tudi punce smo močne                            | Dekleta so močne                           | Stereotipna prepričanja | Splošna opažanja                    | Izkušnje učencev |
| O37 | lah fantje na primer premagamo pri športu       | Dekleta lahko premagajo fantje pri športu  | Stereotipna prepričanja | Splošna opažanja                    | Izkušnje učencev |
| O38 | na punce gleda kot da smo slabše od fantov      | Dekleta so slabša od fantov                | Stereotipna prepričanja | Splošna opažanja                    | Izkušnje učencev |
| R41 | drži stereotip                                  | Stereotip resničen                         | Stereotipna prepričanja | Splošna opažanja                    | Izkušnje učencev |
| R42 | fantje bolj fizično                             | Fantje so fizično nasilni                  | Stereotipna prepričanja | Splošna opažanja                    | Izkušnje učencev |
| R43 | punce bolj psihično nasilne.                    | Punce so psihično nasilne                  | Stereotipna prepričanja | Splošna opažanja                    | Izkušnje učencev |
| N25 | fantje bolj tepejo                              | Fantje so fizično nasilni                  | Stereotipna prepričanja | Splošna opažanja                    | Izkušnje učencev |
| N26 | punce bolj besedno napadajo                     | Punce so psihično nasilne                  | Stereotipna prepričanja | Splošna opažanja                    | Izkušnje učencev |
| L37 | Če se kakšna punce stepe je že vse narobe       | Fizično nasilje deklet videno kot napačno  | Stereotipna prepričanja | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| L38 | če se fant je normalno                          | Fizično nasilje fantov videno kot normalno | Stereotipna prepričanja | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| O39 | pri žaljivkah je isto, punca bo takoj ukrepanje | Ukrepanje pri dekliškem nasilju            | Stereotipna prepričanja | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| O40 | fant ne bo nič,                                 | Ne ukrepanje pri fantovskem nasilju        | Stereotipna prepričanja | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| O41 | če ga učiti sliši                               | Učitelji slišijo žaljivke                  | Stereotipna prepričanja | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| P15 | Kakšni učitelji so zlo stereotipni              | Učitelji ravna po stereotipih              | Stereotipna prepričanja | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| P16 | so punce pridne,                                | Dekleta so pridne                          | Stereotipna prepričanja | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |

|     |                                        |                                       |                         |                                        |                             |
|-----|----------------------------------------|---------------------------------------|-------------------------|----------------------------------------|-----------------------------|
| P17 | fantje ne tok                          | Fantje niso pridni                    | Stereotipna prepričanja | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb    | Izkušnje učencev            |
| P18 | fante bodo takoj zapisal za malenkosti | Fantje dobijo opozorila za malenkosti | Stereotipna prepričanja | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb    | Izkušnje učencev            |
| S34 | Od punce se res pričakuje              | Pričakovanja dekleškega obnašanja     | Stereotipna prepričanja | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb    | Izkušnje učencev            |
| S35 | lepo vzgojene                          | Dekleta so lepo vzgojene              | Stereotipna prepričanja | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb    | Izkušnje učencev            |
| S36 | pridne                                 | Dekleta so pridne                     | Stereotipna prepričanja | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb    | Izkušnje učencev            |
| S37 | poveš sošolki,                         | Sošolka                               |                         | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| S38 | učitlom,                               | Učitelj                               |                         | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| S39 | razredniku                             | Razrednik                             |                         | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| L39 | družinskim članom                      | Družinski član                        |                         | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| L40 | k mu zaupaš                            | Oseba, ki jih zaupaš                  |                         | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| L41 | sestrični                              | Sestrična                             |                         | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| N27 | Najboljši prijatelji                   | Najboljši prijatelj                   |                         | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| O42 | staršem ne bi povedala sama od sebe.   | Staršem ne bi povedal                 |                         | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| O43 | Bi probala reš sama.                   | Lastno reševanje problema             |                         | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| O44 | Oni zvejo prek šole                    | Starši izvejo od šole                 |                         | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč | Pomoč ob vrstniškem nasilju |

|     |                                                                           |                                                           |                                      |                              |                             |
|-----|---------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|--------------------------------------|------------------------------|-----------------------------|
| S40 | Tisto kar sama misli, da ji bo pomagala.                                  | Pomoč, za katero žrtev misli, da bo pomagala              |                                      | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| O45 | učitli mislijo da rešijo stvar s tem, da te peljejo v svetovalno službo   | Učitelji problem rešijo z napotitvijo v svetovalno službo |                                      | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| O46 | če pride med poukom po osebo,                                             | Odhod na pogovor sredi pouka                              |                                      | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| O47 | samo še poslabša,                                                         | Odhod na pogovor še poslabša situacijo                    |                                      | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| O48 | te cel razred zafrkava,                                                   | Zafrkavanje s strani razreda                              | psihična dejanja vrstniškega nasilja | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| O49 | ko prideš nazaj.                                                          | Zafrkavanje po prihodu s pogovora                         | psihična dejanja vrstniškega nasilja | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| O50 | nima učinka da greš tja                                                   | Pogovor nima učinka                                       |                                      | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| O51 | oni tam rešijo zdaj to namesto tebe.                                      | Svetovalne delavke rešijo problem namesto učenca          |                                      | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| N28 | najbrž nekomu pomaga pogovor                                              | Pogovor pomaga nekaterim                                  |                                      | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| N29 | samo ni pa za vse                                                         | Pogovor ni za vse                                         |                                      | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| N30 | Se pol mal bolj počutš,                                                   | Boljše počutje po pogovoru                                |                                      | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| N31 | ne spremeni pa zdej situacije                                             | Pogovor ne spremni situacije                              |                                      | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| P19 | slabo je, ko ni žrtve v šoli in se začnejo učitli pogovarjat z nami o tem | Pogovor o nasilju ko ni žrtve                             | Učitelji                             | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| P20 | lah so oni neki družga slišal.                                            | Učitelji lahko drugače slišijo o dogodku                  | Učitelji                             | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev | Pomoč ob vrstniškem nasilju |

|     |                                                          |                                               |                                     |                                       |                             |
|-----|----------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|-------------------------------------|---------------------------------------|-----------------------------|
| P21 | Žrtve pa ni zraven,                                      | Odsotnost žrtve                               | Učitelji                            | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev          | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| P22 | da bi potrdila                                           | Potrđitev žrtve                               | Učitelji                            | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev          | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| P23 | al pa zanikala                                           | Zanikanje žrtve                               | Učitelji                            | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev          | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| O52 | Pri fizičnem bi rekla da ima oseba preveč energije,      | Povzročitelj ima preveč energije              |                                     | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj   | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| O53 | ki jo mora nekje sprost                                  | Sproščanje energije                           | Sproščanje energije                 | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj   | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| O54 | boksarski vreči                                          | Boksarska vreča                               | Sproščanje energije                 | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj   | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| O55 | ma neko stisko                                           | Povzročitelj ima stisko                       | Vzroki za nasilje pri povzročitelju | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj   | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| O56 | se je treba tud pogovorit                                | Pogovor s povzročiteljem                      |                                     | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj   | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| O57 | samo ne vem kok učinkovito je to nardit takoj po dogodku | Pogovor nima smisla takoj po nasilnem dejanju |                                     | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj   | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| O58 | ko je poln te energije                                   | Povzročitelj ima preveč energije              |                                     | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj   | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| O59 | more pol sedet tm na miru                                | Sedenje povzročitelja                         |                                     | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj   | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| L42 | Odvisno kaj se njemu dogaja,                             | Pomoč odvisna od dogajanja pri povzročitelju  |                                     | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj   | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| L43 | kakšna je njegova zgodba                                 | Pomoč odvisna od povzročiteljeve zgodbe       |                                     | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj   | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| L44 | te zvleče na pogovor,                                    | Odhod na pogovor                              |                                     | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj   | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| L45 | sred pouka,                                              | Svetovalna služba vzame učence sredi pouka    |                                     | Posredovanje šolske svetovalne službe | šolska svetovalna služba    |

|     |                                                |                                               |                                      |                                     |                             |
|-----|------------------------------------------------|-----------------------------------------------|--------------------------------------|-------------------------------------|-----------------------------|
| L46 | ti more postat hudo                            | Težki občutki povzročitelja                   |                                      | Počutje ob vrstniškem nasilju       | Izkušnje učencev            |
| L47 | te še vsi zaslišujejo kaj je blo.              | Zasliševanje o dogodku                        | Učitelji                             | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev            |
| P25 | da bi te učitli ena na ena vprašal kaj je blo  | Pogovor z učitelji ena na ena                 | Učitelji                             | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev            |
| P26 | ne pred celim razredom                         | Zasliševanje pred razredom                    | Učitelji                             | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev            |
| P27 | eni režijo                                     | Zafrkavanje s smehom                          | psihična dejanja vrstniškega nasilja | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| P28 | eni privoščijo                                 | Privoščljivost                                |                                      | Počutje ob vrstniškem nasilju       | Izkušnje učencev            |
| P29 | kšni še kej zmislijo in dodajo                 | Izmišljevanje                                 | psihična dejanja vrstniškega nasilja | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| P30 | povzročitelju je pa še težje                   | Težki občutki povzročitelja                   |                                      | Počutje ob vrstniškem nasilju       | Izkušnje učencev            |
| P31 | dere pred drugimi nanjo                        | Vpitje učitelja na povzročitelja pred drugimi | Učitelji                             | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev            |
| P32 | ne more dokazat kaj je blo res in kaj ne       | Povzročitelj ne more dokazovati resničnosti   | Učitelji                             | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev            |
| P33 | Strah te je                                    | Strah                                         |                                      | Počutje ob vrstniškem nasilju       | Izkušnje učencev            |
| P34 | pol tud naslednič ko se vidta učitlj dru nate, | Vpitje učitelja na povzročitelja pred drugimi | Učitelji                             | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev            |
| P35 | Tud žrtvi ni lahko.                            |                                               |                                      | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev            |
| M28 | po navadi je zgodba resnična,                  | Resničnost zgodbe                             |                                      | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| M29 | samo se stopnjuje                              | Stopnjevanje zgodbe                           |                                      | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj | Pomoč ob vrstniškem nasilju |

|     |                                                          |                                                                 |          |                                     |                                 |
|-----|----------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|----------|-------------------------------------|---------------------------------|
| M30 | kako boš dokazu kaj je res kaj ne                        | Dokazovanje resničnosti                                         |          | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj | Pomoč ob vrstniškem nasilju     |
| M31 | pol dobi ukrep nekdo po krivem.                          | Krivo dajanje ukrepa                                            |          | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj | Pomoč ob vrstniškem nasilju     |
| R44 | roditeljskih                                             | Roditeljski sestanki                                            |          | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev                |
| R45 | večkrat izpostau točen kaj se dogaja                     | Izpostavljanje nasilja na roditeljskih sestankih                | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev                |
| R46 | kdo je vpleten v kakšno nasilje,                         | Izpostavljanje udeležencev v nasilju                            | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev                |
| R47 | s strani staršev,                                        | Izpostavljanje nasilja s strani staršev                         | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev                |
| R48 | ki zvejo od otrok                                        | Izpostavljanje nasilja                                          | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev                |
| R49 | starši kšni znajo rečt kej o izgledu določenih učencev   | Starši govorijo o izgledu učencev                               |          | Vzrok za nastanek nasilja           | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| R50 | njihovi otroci govorijo naprej v šoli                    | Otroci staršev, ki govorijo o izgledu učencev to govorijo dalje |          | Vzrok za nastanek nasilja           | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| N32 | učitli kdaj na roditelskem izpostavjo pred vsemi,        | Izpostavljanje na roditeljskih sestankih pred vsemi starši      | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev                |
| N33 | namest da bi se pogovoril samo s starši tistih vpletenih | Pogovor le s starši udeleženih učencev                          | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev                |
| N34 | na govorilnih.                                           | Govorilne ure                                                   | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev                |
| S41 | zaupaš nekomu neki                                       | Zaupanje stiske                                                 |          | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev                |
| S42 | ne želiš da se razve takoj                               | Želja po zaupanju učitelja                                      |          | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev                |

|     |                                                                |                                               |          |                                      |                             |
|-----|----------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|----------|--------------------------------------|-----------------------------|
| S43 | zveš, da vsi učitelji vejo                                     | O stiski vedo vsi učitelji                    |          | Reagiranje in ukrepanje učencev      | Izkušnje učencev            |
| S44 | si vse povejo v zbornici                                       | Pogovori o stiski med učitelji v zbornici     |          | Reagiranje in ukrepanje učencev      | Izkušnje učencev            |
| S45 | se to pol tud razšir med učence                                | Širjenje pogovora o stiki med učenci          |          | Reagiranje in ukrepanje učencev      | Izkušnje učencev            |
| S46 | je učitelj reku da ne bo nobenmu povedu                        | Izdaja zaupanja s strani učitelja             |          | Reagiranje in ukrepanje učencev      | Izkušnje učencev            |
| S47 | Ne zaupaš pol več.                                             | Nezaupanje do učiteljev                       |          | Reagiranje in ukrepanje učencev      | Izkušnje učencev            |
| O60 | so jezni                                                       | Jeza učiteljev                                | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb  | Izkušnje učencev            |
| O61 | jim ne zaupaš                                                  | Nezaupanje do učiteljev                       |          | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj  | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| O62 | kako jim boš če gre vse okoli                                  | Širjenje pogovora o stiki med učenci          |          | Reagiranje in ukrepanje učencev      | Izkušnje učencev            |
| L48 | Pr svetovalkah ni tko,                                         | Zaupanje do svetovalnih delavk                |          | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj  | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| L49 | one še kr zadržijo to zase.                                    | Zaupnost povedanega svetovalnih delavk        |          | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj  | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| L50 | po pogovoru na šoli to ne neha                                 | Nadaljevanje nasilja po pogovoru              |          | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev         | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| L51 | kakšnega psihologa za žrtev                                    | Psihološka pomoč žrtvi                        |          | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev         | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| L52 | povzročitelja                                                  | Psihološka pomoč                              |          | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj  | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| O63 | ko gre za fizično nasilje se oseba ne sme it takoj pogovarjat. | Pogovor nima smisla takoj po nasilnem dejanju |          | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| O64 | jeza lahko ratala še večja                                     | Po pogovoru je občutek jeze večji             |          | Počutje ob vrstniškem nasilju        | Izkušnje učencev            |

|     |                                   |                                     |                                  |                                        |                             |
|-----|-----------------------------------|-------------------------------------|----------------------------------|----------------------------------------|-----------------------------|
| O65 | bi se mogu on te energije znebit  | Sprostitev energije                 | Sproščanje energije              | Pomoč ki jo potrebuje povzročitelj     | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| O66 | hojo,                             | hoja                                | Sproščanje energije              | Pomoč ki jo potrebuje povzročitelj     | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| O67 | tekom,                            | tek                                 | Sproščanje energije              | Pomoč ki jo potrebuje povzročitelj     | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| O68 | boksanjem                         | boks                                | Sproščanje energije              | Pomoč ki jo potrebuje povzročitelj     | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| S48 | reklame za tom telefon            | Reklama za tom telefon              | Telefon za otroke in mladostnike | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju   | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| S49 | ne vem čist kako zgleda to        | Nepoznavanje delovanja tom telefona | Telefon za otroke in mladostnike | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju   | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| S50 | pogovor z nekom                   | Pogovor z osebo                     |                                  | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| S51 | ga ne poznaš                      | Pogovor z neznano osebo             |                                  | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| S52 | on ne pozna tebe                  | Oseba ne pozna učenca               |                                  | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| S53 | Mu lažje poveš vse svoje probleme | Lažji pogovor o problemih           |                                  | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| O69 | so prijazni                       | Prijaznost                          |                                  | Posredovanje šolske svetovalne službe  | Šolska svetovalna služba    |
| O70 | vprašajo kot, da smo prjatli      | Prijateljski odnos                  |                                  | Posredovanje šolske svetovalne službe  | Šolska svetovalna služba    |
| O71 | Niso hladne                       | Svetovalne delavke niso hladne      |                                  | Posredovanje šolske svetovalne službe  | Šolska svetovalna služba    |
| L53 | ne začnejo takoj s problemom      | Pogovor se ne začne s problemom     |                                  | Posredovanje šolske svetovalne službe  | Šolska svetovalna služba    |
| L54 | prvo prašajo kako si              | Prvo vprašanje po počutju           |                                  | Posredovanje šolske svetovalne službe  | Šolska svetovalna služba    |



|     |                                                     |                                             |          |                                       |                          |
|-----|-----------------------------------------------------|---------------------------------------------|----------|---------------------------------------|--------------------------|
| L55 | kaj se je dogajal pred tem dogodkom                 | Vprašanje po dogajanju pred nasiljem        |          | Posredovanje šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| L56 | učitli te takoj obsojajo                            | Obsojanje učiteljev                         | Učitelji | Posredovanje šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| R51 | ena je bolj za splošne probleme                     | Svetovalna delavka za splošne probleme      |          | Posredovanje šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| R52 | če te kej muči                                      | Pogovor o stiski                            |          | Posredovanje šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| R53 | prijateljske težave,                                | Pogovor o prijateljskih težavah             |          | Posredovanje šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| R54 | druga bolj za probleme z nasiljem                   | Svetovalna delavka za nasilje               |          | Posredovanje šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| R55 | se bo pogovorila z osebo                            | Pogovor                                     |          | Posredovanje šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| R56 | dala nek potreben ukrep.                            | Dajanje ukrepov                             |          | Posredovanje šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| N35 | ena bolj za reševanje psihičnega nasilja            | Svetovalna delavka za psihično nasilje      |          | Posredovanje šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| N36 | druga pa fizičnega.                                 | Svetovalna delavka za fizično nasilje       |          | Posredovanje šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| O72 | opomini ne zdijo učinkoviti                         | Neučinkovitost opominov                     |          | Posredovanje šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| O73 | se vsako leto izničijo                              | Letno izničenje ukrepov                     |          | Posredovanje šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| O74 | se ne stopnjujejo                                   | Ne stopnjevanje ukrepov                     |          | Posredovanje šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| O75 | pr tretjemu opominu ne vem če se držijo izključitve | Pomislek o izključevanju po tretjem opominu |          | Posredovanje šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| N37 | jih dobi tud napačen učenec                         | Krivo dajanje opomina                       |          | Posredovanje šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |

|     |                                                         |                                              |  |                                                  |                                   |
|-----|---------------------------------------------------------|----------------------------------------------|--|--------------------------------------------------|-----------------------------------|
| N38 | po krivem                                               | Krivo dajanje opomina                        |  | Posredovanje šolske svetovalne službe            | Šolska svetovalna služba          |
| N39 | oseba nima dokazov                                      | Žrtev brez dokaza                            |  | Posredovanje šolske svetovalne službe            | Šolska svetovalna služba          |
| N40 | tist k ma hujšo zgodbo tistmu vrjamejo.                 | Zaupanje osebi s hujšo zgodbo                |  | Posredovanje šolske svetovalne službe            | Šolska svetovalna služba          |
| R57 | osebno nebi šel do njih,                                | Ne bi odšel k svetovalni delavki             |  | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč           | pomoč ob vrstniškem nasilju       |
| R58 | bi probu sam rešit svoje probleme                       | Lastno reševanje problema                    |  | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba          |
| M32 | nebi šla tja                                            | Ne bi odšel k svetovalni delavki             |  | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč           | pomoč ob vrstniškem nasilju       |
| M33 | in rekla probleme mam                                   | Ne bi povedal o problemih svetovalni delavki |  | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč           | pomoč ob vrstniškem nasilju       |
| L57 | obdrži ta prijateljski odnos v pogovoru                 | Prijateljski odnos                           |  | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba          |
| O76 | vsaj enkrat na leto če učenec hoče pogovori o čemer kol | Letni pogovori                               |  | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba          |
| O77 | svetovalko, k si jo sam zbere                           | Lastna izbira svetovalne delavke             |  | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba          |
| O78 | za par minut                                            | Kratek pogovor                               |  | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba          |
| O79 | prej zaznal če se kej dogaja                            | Zaznavanje nasilja                           |  | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba          |
| R59 | Bolj zavarovane šole                                    | Boljša zavarovanost šol                      |  | Ustavitev vrstniškega nasilja                    | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| R60 | boljši pregled                                          | Boljša preglednost šol                       |  | Ustavitev vrstniškega nasilja                    | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| R61 | kakšen varnostnik.                                      | Šolski varnostnik                            |  | Ustavitev vrstniškega nasilja                    | Preprečevanje vrstniškega nasilja |

|     |                                               |                                               |  |                                                                    |                                      |
|-----|-----------------------------------------------|-----------------------------------------------|--|--------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|
| M34 | ne bi blo slabo met<br>dežurnega učitla       | Dežurni učitelj                               |  | Ustavitev<br>vrstniškega nasilja                                   | Preprečevanje<br>vrstniškega nasilja |
| M35 | mal gleda kej se<br>dogaja                    | Gledanje<br>dogajanja po<br>šoli              |  | Ustavitev<br>vrstniškega nasilja                                   | Preprečevanje<br>vrstniškega nasilja |
| S54 | da bi tud on izkusu                           | Povzročitelj<br>izkusi nasilje                |  | Spodbuda da<br>povzročitelj<br>preneha z<br>vrstniškim<br>nasiljem | Preprečevanje<br>vrstniškega nasilja |
| O80 | bil deležen tistga<br>kar daje drugim,        | Povzročitelj<br>deležen istega<br>nasilja     |  | Spodbuda da<br>povzročitelj<br>preneha z<br>vrstniškim<br>nasiljem | Preprečevanje<br>vrstniškega nasilja |
| O81 | ker si enostavno ne<br>upaš mu rečt           | Ne upaš<br>povedati                           |  | Počutje ob<br>vrstniškem nasilju                                   | Izkušnje učencev                     |
| O82 | ker se poslabša                               | Poslabšanje<br>situacije                      |  | Reagiranje in<br>ukrepanje učencev                                 | Izkušnje učencev                     |
| O83 | pol se še prjatli<br>njegovi spravjo<br>nate. | Nasilje<br>povzročiteljevih<br>prijateljev    |  | Reagiranje in<br>ukrepanje učencev                                 | Izkušnje učencev                     |
| O84 | ne vidim kje bi<br>lahko kaj nardili          | Ni rešitve                                    |  | Vloga odraslih<br>oseb pri<br>preprečevanju<br>vrstniškega nasilja | Preprečevanje<br>vrstniškega nasilja |
| O85 | postane problem<br>večji                      | Večanje<br>problema                           |  | Vloga odraslih<br>oseb pri<br>preprečevanju<br>vrstniškega nasilja | Preprečevanje<br>vrstniškega nasilja |
| O86 | Ko se kdo od<br>odraslih vmeša.               | Vmešavanje<br>odraslih                        |  | Vloga odraslih<br>oseb pri<br>preprečevanju<br>vrstniškega nasilja | Preprečevanje<br>vrstniškega nasilja |
| N41 | vmešavajo učitli                              | Vmešavanje<br>učiteljev                       |  | Vloga odraslih<br>oseb pri<br>preprečevanju<br>vrstniškega nasilja | Preprečevanje<br>vrstniškega nasilja |
| N42 | vsi starši                                    | Vmešavanje<br>vseh staršev                    |  | Vloga odraslih<br>oseb pri<br>preprečevanju<br>vrstniškega nasilja | Preprečevanje<br>vrstniškega nasilja |
| N43 | samo od vpletenih                             | Vmešavanje le<br>staršev vpletenih<br>učencev |  | Vloga odraslih<br>oseb pri<br>preprečevanju<br>vrstniškega nasilja | Preprečevanje<br>vrstniškega nasilja |

|     |                                                                                  |                                         |  |                   |                                   |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|--|-------------------|-----------------------------------|
| L58 | predavanje manj o spletnem nasilju                                               | Manj predavanj o spletnem nasilju       |  | Spremembe na šoli | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| L59 | kakšno več o psihičnem,                                                          | Več predavanj o psihičnem nasilju       |  | Spremembe na šoli | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| L60 | fizičnem                                                                         | Več predavanj o fizičnem nasilju        |  | Spremembe na šoli | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| L61 | povzročitelji lahko potem bolj zamislili kaj žrtve čutijo, ko jim oni to delajo. | Razmislek povzročitelja o počutju žrtve |  | Spremembe na šoli | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| P36 | se ne izpostavlja žrtve in povzročitelja                                         | Žrtev in povzročitelja ne izpostavljamo |  | Spremembe na šoli | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| P38 | ko nista prisotna                                                                | Neprisotnost žrtve in povzročitelja     |  | Spremembe na šoli | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| S55 | male razgovore s svetovalkami                                                    | Pogovori s svetovalnimi delavkami       |  | Spremembe na šoli | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| S56 | zadržijo zase, če se jim neki zaupa                                              | Zaupnost povedanega zaposlenih na šoli  |  | Spremembe na šoli | Preprečevanje vrstniškega nasilja |

#### 9.4.2. Odprto kodiranje fokusne skupine 8. razred

| Št. izjave | Izjava                                                        | Koda/pojem                            | Podkategorija                        | Kategorija                 | Tema                            |
|------------|---------------------------------------------------------------|---------------------------------------|--------------------------------------|----------------------------|---------------------------------|
| A1         | Med vrstniki neko nasilje                                     | Nasilje med vrstniki                  |                                      | asociacija                 | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| B1         | nasilje v razredu,                                            | Nasilje v razredu                     |                                      | asociacija                 | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| B2         | med sošolci.                                                  | Nasilje med sošolci                   |                                      | asociacija                 | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| C1         | nasilje med sošolci.                                          | Nasilje med sošolci                   |                                      | asociacija                 | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| D1         | kot ameriška beseda bullying                                  | bullying                              |                                      | asociacija                 | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| E1         | izključevanje                                                 | Izključevanje                         | Psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja | Izkušnje učencev                |
| E2         | zarad drugačnosti                                             | Izključevanje zaradi drugačnosti      | Psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja | Izkušnje učencev                |
| C2         | nebi reku, da je to vrstniško nasilje, če nekoga izključuješ. | Izključevanje ni vrstniško nasilje    | Psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja | Izkušnje učencev                |
| C3         | je to bolj tvoje osebno mnenje.                               | Izključevanje je osebno mnenje        | Psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja | Izkušnje učencev                |
| E3         | iz nekega takega razloga razvije pol neko nasilje             | Iz osebnega mnenja se razvije nasilje | Vzroki za nasilje pri povzročitelju  | Vzrok za nastanek nasilja  | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| E4         | ni nujno da je fizično.                                       | Ni le fizično nasilje                 | Fizično nasilje                      | Oblike nasilja             | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| E5         | lah je tudi samo z besedami                                   | Verbalno nasilje                      | Psihično nasilje                     | Oblike nasilja             | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| D2         | verbalno                                                      | Verbalno nasilje                      | Psihično nasilje                     | Oblike nasilja             | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| D3         | psihično                                                      | Psihično nasilje                      | Psihično nasilje                     | Oblike nasilja             | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| C4         | fizično nasilje.                                              | Fizično nasilje                       | Fizično nasilje                      | Oblike nasilja             | Razumevanje vrstniškega nasilja |

|    |                                                                    |                                           |                                              |                              |                                    |
|----|--------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|----------------------------------------------|------------------------------|------------------------------------|
| A2 | ko nekdo objav<br>kšne fotografije                                 | Objavljanje<br>fotografij                 | Spletna<br>dejanja<br>vrstniškega<br>nasilja | Oblike nasilja               | Razumevanje<br>vrstniškega nasilja |
| A3 | k jih neb smel.                                                    | Objavljanje<br>nedovoljenih<br>fotografij | Spletna<br>dejanja<br>vrstniškega<br>nasilja | Oblike nasilja               | Razumevanje<br>vrstniškega nasilja |
| A4 | Spletno.                                                           | Spletno nasilje                           | Spletno nasilje                              | Oblike nasilja               | Razumevanje<br>vrstniškega nasilja |
| B3 | če je neka velika<br>skupina prijateljev v<br>razredu              | Skupina<br>prijateljev                    | Vrstniki                                     | Vzrok za nastanek<br>nasilja | Razumevanje<br>vrstniškega nasilja |
| B4 | če se nekdo ne druž<br>z njimi                                     | Ne druženje s<br>skupino                  | Vrstniki                                     | Vzrok za nastanek<br>nasilja | Razumevanje<br>vrstniškega nasilja |
| B5 | lahko postane tarča<br>zarad tega                                  | Tarča zaradi ne<br>druženja s<br>skupino  | Vrstniki                                     | Vzrok za nastanek<br>nasilja | Razumevanje<br>vrstniškega nasilja |
| D4 | Da je drugačen.                                                    | drugačnost                                | Vzroki za<br>nasilje pri žrtvi               | Vzrok za nastanek<br>nasilja | Razumevanje<br>vrstniškega nasilja |
| D5 | je temnopolt                                                       | temnopoltost                              | Vzroki za<br>nasilje pri žrtvi               | Vzrok za nastanek<br>nasilja | Razumevanje<br>vrstniškega nasilja |
| D6 | al pa debeu                                                        | Prekomerna teža                           | Vzroki za<br>nasilje pri žrtvi               | Vzrok za nastanek<br>nasilja | Razumevanje<br>vrstniškega nasilja |
| D7 | al pa da je<br>blondinec                                           | lasje                                     | Vzroki za<br>nasilje pri žrtvi               | Vzrok za nastanek<br>nasilja | Razumevanje<br>vrstniškega nasilja |
| C5 | nima istga<br>prepričanja kt ti.                                   | Prepričanje                               | Vzroki za<br>nasilje pri žrtvi               | Vzrok za nastanek<br>nasilja | Razumevanje<br>vrstniškega nasilja |
| A5 | druga vera,                                                        | Vera                                      | Vzroki za<br>nasilje pri žrtvi               | Vzrok za nastanek<br>nasilja | Razumevanje<br>vrstniškega nasilja |
| A6 | Kultura,                                                           | kultura                                   | Vzroki za<br>nasilje pri žrtvi               | Vzrok za nastanek<br>nasilja | Razumevanje<br>vrstniškega nasilja |
| A7 | narodnost.                                                         | Narodnost                                 | Vzroki za<br>nasilje pri žrtvi               | Vzrok za nastanek<br>nasilja | Razumevanje<br>vrstniškega nasilja |
| E6 | že če ti človk ni<br>všeč                                          | Nevšečnost<br>osebe                       | Vzroki za<br>nasilje pri<br>povzročitelju    | Vzrok za nastanek<br>nasilja | Razumevanje<br>vrstniškega nasilja |
| E7 | najdeš neko<br>najmanjšo stvar s<br>katere se pol lah<br>norčuješ  | Izkoriščanje<br>česarkoli                 | Vzroki za<br>nasilje pri<br>povzročitelju    | Vzrok za nastanek<br>nasilja | Razumevanje<br>vrstniškega nasilja |
| E8 | če maš prijatle in če<br>si mal bol kul ti<br>bodo itak vsi sledil | Sledenje<br>prijateljev                   | Vrstniki                                     | Vzrok za nastanek<br>nasilja | Razumevanje<br>vrstniškega nasilja |

|     |                                                                            |                                                          |                             |                                     |                                 |
|-----|----------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|-----------------------------|-------------------------------------|---------------------------------|
| E9  | žrtev sploh nima možnosti.                                                 | Žrtev je brez možnosti                                   | Vzroki za nasilje pri žrtvi | Vzrok za nastanek nasilja           | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| E10 | pol nam vsi starejši govorijo, ja takoj če se kej takega zgodi nam povejte | Učitelji učence spodbujajo, da poiščejo pomoč ob nasilju | Učitelji                    | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev                |
| E11 | potem greš povedat                                                         | Ukrepanje ob nasilju                                     | Vzroki za nasilje pri žrtvi | Vzrok za nastanek nasilja           | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| E12 | izpadš kot tožibaba                                                        | Si tožibaba če poiščeš pomoč                             | Vzroki za nasilje pri žrtvi | Vzrok za nastanek nasilja           | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| E13 | To je še en razlog več, da izpadš kot ena zguba                            | Si zguba če poiščeš pomoč                                | Vzroki za nasilje pri žrtvi | Vzrok za nastanek nasilja           | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| C6  | Medvrstniški vpliv.                                                        | Medvrstniški vpliv                                       | Vrstniki                    | Vzrok za nastanek nasilja           | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| E14 | Telefoni                                                                   | Telefoni                                                 | Mediji                      | Vzrok za nastanek nasilja           | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| E15 | vidu na družabnih omrežjih kaj v drugih državah delajo otroc               | Socialna omrežja                                         | Mediji                      | Vzrok za nastanek nasilja           | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| E16 | ga tm pol navdihnejo                                                       | Navdih na socialnih omrežjih                             | Mediji                      | Vzrok za nastanek nasilja           | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| E17 | Imajo mediji tudi vpliv                                                    | Mediji                                                   | Mediji                      | Vzrok za nastanek nasilja           | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| D8  | Nekdo k se ne zna brant.                                                   | Neznanje ubranitve                                       |                             | Žrtve vrstniškega nasilja           | Izkušnje učencev                |
| C7  | en k je šibek                                                              | Šibkost                                                  |                             | Žrtve vrstniškega nasilja           | Izkušnje učencev                |
| C8  | ne upa povedat da se mu kej dogaja.                                        | Žrtev ne upa povedati                                    |                             | Žrtve vrstniškega nasilja           | Izkušnje učencev                |
| D9  | odvisno al govorimo o nečem malem                                          | Malo nasilje                                             |                             | Oblike vrstniškega nasilja          | Izkušnje učencev                |
| D10 | ali o čem bolj velkem.                                                     | Veliko nasilje                                           |                             | Oblike vrstniškega nasilja          | Izkušnje učencev                |
| D11 | da en nekoga udar                                                          | Udarec učenca                                            |                             | Oblike vrstniškega nasilja          | Izkušnje učencev                |
| D12 | pol on njega nazaj                                                         | Vrnitev udarca                                           |                             | Oblike vrstniškega nasilja          | Izkušnje učencev                |
| B6  | to se kar dosti dogaja.                                                    | Pogosto je malo nasilje                                  |                             | Pogostost vrstniškega nasilja       | Izkušnje učencev                |

|     |                                                        |                                    |                                      |                                 |                  |
|-----|--------------------------------------------------------|------------------------------------|--------------------------------------|---------------------------------|------------------|
| E18 | velika stvar zame osebno je blo tist v Celju           | Dogodek v Celju                    |                                      | Oblike vrstniškega nasilja      | Izkušnje učencev |
| E19 | ko so eno punco ful nadlegoval                         | Nadlegovanje dekleta               |                                      | Oblike vrstniškega nasilja      | Izkušnje učencev |
| E20 | sej se vsak dan mal pretepajo                          | Vsakodnevno pretepanje             |                                      | Pogostost vrstniškega nasilja   | Izkušnje učencev |
| E21 | pa valjajo po tleh sošolci.                            | Valjanje po tleh                   | Fizična dejanja vrstniškega nasilja  | Oblike vrstniškega nasilja      | Izkušnje učencev |
| E22 | oni pravijo, da je to v hecu                           | Šala                               | Psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja      | Izkušnje učencev |
| E23 | čeprau običajno ni tko.                                | Običajno ni šala                   | Psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja      | Izkušnje učencev |
| E24 | ko se smejiš situaciji                                 | Smejanje ob nasilju                |                                      | Reagiranje in ukrepanje učencev | Izkušnje učencev |
| E25 | prispevaš k nasilju.                                   | Spodbujanje nasilja                |                                      | Reagiranje in ukrepanje učencev | Izkušnje učencev |
| C9  | je razlika če se smejiš tako, da se zravn še zafrkavaš | Smejanje kot zafrkavanje           | psihična dejanja vrstniškega nasilja | Reagiranje in ukrepanje učencev | Izkušnje učencev |
| C10 | samo smejiš ker ti je smešna okoliščina                | Smejanje ob nasilju                |                                      | Reagiranje in ukrepanje učencev | Izkušnje učencev |
| C11 | ne morš tega kontrolirat.                              | Smejanja ne moreš kontrolirati     |                                      | Reagiranje in ukrepanje učencev | Izkušnje učencev |
| B7  | ja da pol ne izpostavljaš še bol po dogodku.           | Ne izpostavljanje žrtve po nasilju |                                      | Reagiranje in ukrepanje učencev | Izkušnje učencev |
| B8  | Se mal zahihitaš in je to to                           | Smejanje ob nasilju                |                                      | Reagiranje in ukrepanje učencev | Izkušnje učencev |
| B9  | ne da pol naprej govoriš še stvari.                    | Situacije ne                       |                                      | Reagiranje in ukrepanje učencev | Izkušnje učencev |
| C12 | večinoma te mali udarci niso nasilje.                  | Mali udarci niso nasilje           |                                      | Oblike vrstniškega nasilja      | Izkušnje učencev |
| C13 | bol med prijatelji                                     | Mali udarci so med prijatelji      |                                      | Oblike vrstniškega nasilja      | Izkušnje učencev |



|     |                                                                  |                                                       |                                     |                                  |                                 |
|-----|------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|-------------------------------------|----------------------------------|---------------------------------|
| C14 | je to bol v hecu                                                 | Mali udarci so v hecu                                 |                                     | Oblike vrstniškega nasilja       | Izkušnje učencev                |
| D13 | ni vedno udarc,                                                  | Malo nasilje ni vedno udarec                          |                                     | Oblike vrstniškega nasilja       | Izkušnje učencev                |
| D14 | kdaaj koga spotakneš                                             | Spotikanje                                            |                                     | Oblike vrstniškega nasilja       | Izkušnje učencev                |
| D15 | frčneš                                                           | Frcanje                                               |                                     | Oblike vrstniškega nasilja       | Izkušnje učencev                |
| D16 | To se dogaja                                                     | Spotikanje in frcanje se dogaja                       | Fizična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja       | Izkušnje učencev                |
| D17 | Eden od naših sošolcev je enega družga sošolca res fajn prebutal | Pretep med sošolci                                    | Fizična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja       | Izkušnje učencev                |
| D18 | žrtev začela jokati.                                             | Jok žrtve                                             |                                     | Počutje ob vrstniškem nasilju    | Izkušnje učencev                |
| B10 | Povzročitelj se je pa najbrž počutu izključenga                  | Povzročitelj ima občutek izključenosti                |                                     | Povzročitelj vrstniškega nasilja | Izkušnje učencev                |
| B11 | v 4. razredu                                                     | 4. razred                                             |                                     | Pogostost vrstniškega nasilja    | Izkušnje učencev                |
| B12 | žrtev začela družiti z novim sošolcem                            | Žrtev se začne družiti z novim sošolcem               | Vzroki za nasilje pri žrtvi         | Vzrok za nastanek                | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| B13 | Jima je začel nagajat                                            | Nagajanje                                             | Vzroki za nasilje pri povzročitelju | Vzrok za nastanek                | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| B14 | iskati pozornost                                                 | Iskanje pozornosti                                    | Vzroki za nasilje pri povzročitelju | Vzrok za nastanek                | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| B15 | sta hotla njegovo družbo                                         | Žrtev in novi sošolec sta želela družbo povzročitelja |                                     | Splošna opažanja                 | Izkušnje učencev                |
| B16 | ko so bli skupi je ta povzročitelj vedn neki metu vanju          | Povzročitelj je metal stvari v žrtev in sošolca       | Fizična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja       | Izkušnje učencev                |
| B17 | uničvou stvari                                                   | Uničevanje stvari                                     | Fizična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja       | Izkušnje učencev                |
| B18 | pol sta se nehala z njim družt.                                  | Prenehanje druženja                                   |                                     | Posledice vrstniškega nasilja    | Izkušnje učencev                |

|     |                                                       |                                                |                                     |                                  |                                 |
|-----|-------------------------------------------------------|------------------------------------------------|-------------------------------------|----------------------------------|---------------------------------|
| B19 | žrtev in povzročitelj se od takrt ne marata med sabo. | Povzročitelj in žrtve nista v dobrem odnosu    |                                     | Posledice vrstniškega nasilja    | Izkušnje učencev                |
| E26 | en primer v 6. razredu                                | 6. razred                                      |                                     | Pogostost vrstniškega nasilja    | Izkušnje učencev                |
| E27 | eden raztrgal drugmu majco napol po hrbtu.            | Strgana majica                                 |                                     | Posledice vrstniškega nasilja    | Izkušnje učencev                |
| C15 | on je več ljudi že skor sprau v bolnico.              | Povzročitelj žrtev skoraj spravil v bolnišnico |                                     | Posledice vrstniškega nasilja    | Izkušnje učencev                |
| C16 | Enmu je vrgu košarkarsko žogo v glavo                 | Met žoge v glavo                               | Fizična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja       | Izkušnje učencev                |
| C17 | je skor skupi padala ta oseba                         | Skorajšnja izguba zavesti                      |                                     | Posledice vrstniškega nasilja    | Izkušnje učencev                |
| C18 | Enga je pa spotaknu                                   | Spotikanje                                     | Fizična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja       | Izkušnje učencev                |
| C19 | je v rob mize zadel z glavo                           | Udarec z glavo ob rob mize                     |                                     | Posledice vrstniškega nasilja    | Izkušnje učencev                |
| E28 | je iz druge države                                    | Povzročitelj iz druge države                   |                                     | Povzročitelj vrstniškega nasilja | Izkušnje učencev                |
| E29 | najbrž ni doma ravn tako mu blo z rožicami poslano    | Povzročitelju doma ni lahko                    |                                     | Povzročitelj vrstniškega nasilja | Izkušnje učencev                |
| E30 | Se je vidl, da ima neke težave                        | Povzročitelj ima težave                        |                                     | Povzročitelj vrstniškega nasilja | Izkušnje učencev                |
| E31 | ni lih okej                                           | Povzročitelj ni dobro                          |                                     | Povzročitelj vrstniškega nasilja | Izkušnje učencev                |
| C20 | velik vpliva vzgoja                                   | Vzgoja vpliva                                  | Družina                             | Vzrok za nastanek                | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| A8  | tak kot je doma vzor,                                 | Vzorniki doma                                  | Družina                             | Vzrok za nastanek                | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| A9  | tak bo otrok.                                         | Otrok bo kot vzorniki doma                     | Družina                             | Vzrok za nastanek                | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| E32 | sošolko, ki je bla žrtev je bla mal močnejša          | Videz                                          |                                     | Žrtev vrstniškega nasilja        | Izkušnje učencev                |
| E33 | jo je ta povzročiteljica začela zbadat                | Zbadanje                                       | Psihična dejanja                    | Oblike vrstniškega nasilja       | Izkušnje učencev                |

|      |                                                         |                                           |                                      |                                     |                                 |
|------|---------------------------------------------------------|-------------------------------------------|--------------------------------------|-------------------------------------|---------------------------------|
|      |                                                         |                                           | vrstniškega nasilja                  |                                     |                                 |
| E34  | si je mogla pridobiti pozornost                         | Iskanje pozornosti                        | Vzroki za nasilje pri povzročitelju  | Vzrok za nastanek                   | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| E35  | je pršlo tko daleč, da sta se začele mame vpletati v to | Vmešavanje staršev                        | Starši                               | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev                |
| E36  | Učitelca je mela neke pogovore                          | Pogovori staršev z učiteljico             | Starši                               | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev                |
| E37  | se nismo fizično teple                                  | Dekleta niso bila fizično nasilna         | Fizično nasilje                      | Oblike nasilja                      | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| E38  | smo se sam z besedami                                   | Dekleta so psihično nasilna               | Psihično nasilje                     | Oblike nasilja                      | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| E39  | da je bolelo                                            | Psihično nasilje boli                     |                                      | Počutje ob vrstniškem nasilju       | Izkušnje učencev                |
| A10  | je znala tud z besedami zlo zbadati                     | Zbadanje                                  | Psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja          | Izkušnje učencev                |
| A11  | fantje so nas zbadali.                                  | Fantovsko zbadanje deklet                 | Psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja          | Izkušnje učencev                |
| B28  | v nižjih razredih                                       | Fantje zbadali v nižjih razredih          |                                      | Pogostost vrstniškega nasilja       | Izkušnje učencev                |
| A12  | Velikrat nimajo žrtve poguma da bi povedale to          | Žrtev nima poguma, da pove                |                                      | Posledice vrstniškega nasilja       | Izkušnje učencev                |
| A13a | učitlu                                                  | Žrtev ne pove učitelju                    |                                      | Posledice vrstniškega nasilja       | Izkušnje učencev                |
| A14a | al pa svojim staršem                                    | Žrtev ne pove staršem                     |                                      | Posledice vrstniškega nasilja       | Izkušnje učencev                |
| A15a | starši zvejo od nekoga drugega                          | Starši zvedo o problemu od nekoga drugega | Straši                               | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev                |
| A16a | drugega starša                                          | Starši zvedo o problemu od drugih staršev | Straši                               | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev                |
| A17a | še poslabša situacijo                                   | Poslabšanje situacije, če izvedo starši   | Straši                               | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev                |

|      |                                        |                                                            |                                      |                                     |                  |
|------|----------------------------------------|------------------------------------------------------------|--------------------------------------|-------------------------------------|------------------|
| A18a | želijo zvedet zakaj jim nisi to povedu | Starši želijo vedeti zakaj jim žrtev ni povedala o nasilju | Starši                               | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| A19a | kdaj se je začel                       | Starši želijo vedeti kdaj se je začelo nasilje             | Starši                               | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| B29  | v 1. razredu,                          | 1. razred                                                  |                                      | Pogostost vrstniškega nasilja       | Izkušnje učencev |
| B30  | je vedn vse boksala                    | Boksanje                                                   | Fizična dejanja vrstniškega nasilja  | Oblike vrstniškega nasilja          | Izkušnje učencev |
| B31  | ščipala,                               | Ščipanje                                                   | Fizična dejanja vrstniškega nasilja  | Oblike vrstniškega nasilja          | Izkušnje učencev |
| B32  | zafrkavala                             | Zafrkavanje                                                | psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja          | Izkušnje učencev |
| D19  | V zadnjem času očevidec.               | Opazovalec                                                 |                                      | Vloga v vrstniškem nasilju          | Izkušnje učencev |
| E40  | Jz odvisn a so fantje ali punce        | Odvisno od spola žrtve in povzročitelja                    |                                      | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| E41  | Če so punce se skušam zavzet           | Zavzemanje za dekleta                                      |                                      | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| E42  | da bi neki rešila                      | Reševanje problema                                         |                                      | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| E43  | Če so pa fantje se pa ne vpletam       | Ne vpletanje ob fantovskem nasilju                         |                                      | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| E44  | bolj kot očevidec                      | Opazovalec                                                 |                                      | Vloga v vrstniškem nasilju          | Izkušnje učencev |
| B33  | Jz sm dostkrat biu žrtev               | Žrtev                                                      |                                      | Vloga v vrstniškem nasilju          | Izkušnje učencev |
| C21  | smo vsi bli vsaj enkrat žrtve          | Vsi bili enkrat žrtev                                      |                                      | Vloga v vrstniškem nasilju          | Izkušnje učencev |
| A20a | bol očevidec                           | Opazovalec                                                 |                                      | Vloga v vrstniškem nasilju          | Izkušnje učencev |
| D20  | sm biu včasih povzročitelj.            | Nekoč povzročitelj                                         |                                      | Vloga v vrstniškem nasilju          | Izkušnje učencev |

|     |                                                            |                                                   |          |                                     |                  |
|-----|------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|----------|-------------------------------------|------------------|
| E45 | vsak naš sošolec je nekje dobival neko spodbudo            | Spodbujanje nasilja                               |          | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| E46 | s smejanjem                                                | Spodbujanje nasilja                               |          | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| E47 | se punce k fantom res ne vtikamo                           | Punce se ne vtikajo pri fantovskem nasilju        |          | Vloga v vrstniškem nasilju          | Izkušnje učencev |
| E48 | smo bol očevidci                                           | Punce so opazovalke pri fantovskem nasilju        |          | Vloga v vrstniškem nasilju          | Izkušnje učencev |
| E49 | pol pride razrednik k nm ko rešuje te težave.              | Razrednik govori z učenkami ob reševanju problema |          | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| E50 | vpraša če smo kaj vidle                                    | Razrednik sprašuje dekleta če so kaj videle       | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| E51 | če dve začneta mam kot neka zavezništva                    | Dekleta imajo zavezništva                         |          | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| E52 | Če jst z eno nisem vred, bom stopila na stran tiste druge. | Zavzem strani na podlagi prijateljstva            |          | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| E53 | skregani sta samo tiste dve                                | Kreg med dvema dekletoma                          |          | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| E54 | pol smo vse skregane                                       | Kreg med vsemi dekleti                            |          | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| E55 | naenkrat smo pa vse okej.                                  | Prijateljstvo med dekleti                         |          | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| C22 | Besede spodbujajo                                          | Spodbujanje nasilja                               |          | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| C23 | smeha ne moreš nadzorovat.                                 | Smeha ne moreš nadzorovati                        |          | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| C24 | V razredu.                                                 | Razred                                            |          | Prostor vrstniškega nasilja         | Izkušnje učencev |
| D21 | Po hodnikih                                                | Hodnik                                            |          | Prostor vrstniškega nasilja         | Izkušnje učencev |

|     |                                                   |                                                          |  |                                 |                  |
|-----|---------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|--|---------------------------------|------------------|
| E56 | po hodnikih                                       | Hodnik                                                   |  | Prostor vrstniškega nasilja     | Izkušnje učencev |
| E57 | med odmori                                        | Med odmori                                               |  | Prostor vrstniškega nasilja     | Izkušnje učencev |
| E58 | majo na večini šol dežurne učitelje               | Dežurni učitelji na drugih šolah                         |  | Splošna opažanja                | Izkušnje učencev |
| E59 | so na hodniku                                     | Dežurni učitelji so na hodniku                           |  | Splošna opažanja                | Izkušnje učencev |
| E60 | med odmori drugi učitelji ne hodijo vn iz razreda | Učitelji ne hodijo iz razredov                           |  | Splošna opažanja                | Izkušnje učencev |
| E61 | se pol tam manj dogaja nasilje                    | Vrstniško nasilje se manj dogaja če so učitelji prisotni |  | Pogostost vrstniškega nasilja   | Izkušnje učencev |
| E62 | Pri nas pa takoj ko zazvoní rečejo adijo          | Učitelji gredo iz razreda                                |  | Prostor vrstniškega nasilja     | Izkušnje učencev |
| E63 | grejo iz razreda                                  | Učitelji gredo iz razreda                                |  | Prostor vrstniškega nasilja     | Izkušnje učencev |
| E64 | večina ga zaklene                                 | Zaklenjen razred                                         |  | Prostor vrstniškega nasilja     | Izkušnje učencev |
| E65 | gre v zbornico                                    | Učitelji gredo v zbornico                                |  | Prostor vrstniškega nasilja     | Izkušnje učencev |
| E66 | Mi pa pol sedimo na hodniku                       | Učenci sedijo na hodniku                                 |  | Prostor vrstniškega nasilja     | Izkušnje učencev |
| E67 | se hitrej zgodi kaj tazga                         | Nasilje se hitreje zgodi brez prisotnosti učiteljev      |  | Pogostost vrstniškega nasilja   | Izkušnje učencev |
| E68 | učitlov ni zavravn                                | Učiteljev ni zraven                                      |  | Prostor vrstniškega nasilja     | Izkušnje učencev |
| E69 | ne morjo nič videt                                | Učitelji ne vidijo                                       |  | Prostor vrstniškega nasilja     | Izkušnje učencev |
| B34 | Včasih je blo na stranišču                        | Stranišče                                                |  | Prostor vrstniškega nasilja     | Izkušnje učencev |
| B35 | zdej ne več tok                                   | Na stranišču ni več pogosto nasilje                      |  | Pogostost vrstniškega nasilja   | Izkušnje učencev |
| D22 | pri fantih probamo učitelje čim manj vključit     | Fantje skušajo učitelje čim manj vključevati v probleme  |  | Reagiranje in ukrepanje učencev | Izkušnje učencev |

|     |                                                             |                                                   |          |                                     |                  |
|-----|-------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|----------|-------------------------------------|------------------|
| D23 | ker se zavedamo da lahko skupi vse sami rešmo               | Fantje se zavedajo, da lahko sami rešijo probleme |          | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| C25 | Skor vedno nam rata, da sami zrihtamo                       | Fantom skoraj vedno uspe, da sami rešijo probleme |          | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| C26 | Na nižjih stopnjah je boljše če učitelji posredujejo        | Na nižjih stopnjah morajo posredovati učitelji    |          | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| C27 | takrt še ne poznaš nekih mej                                | Na nižjih stopnjah učenci ne poznajo meja         |          | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| C28 | v višjih pa poznamo meje                                    | Na višji stopnji učenci poznajo meje              |          | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| C29 | pol k so kršene                                             | Meje so kršene                                    |          | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| C30 | sami rešmo te stavri                                        | Ko so meje kršene sami rešijo problem             |          | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| B36 | odvisn za kaj gre                                           | Odkvisno od situacije                             |          | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| B37 | K vidš da gre za res                                        | Resnost situacije                                 |          | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| B38 | in se ne ustavlja situacija                                 | Situacija se ne ustavlja                          |          | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| B39 | probamo dat te osebe narazn                                 | Ločitev žrtve in povzročitelja                    |          | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| B40 | da nehata                                                   | Ustavitev žrtve in povzročitelja                  |          | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| B41 | pr kakšnih loh tud ti z vpletanjem postanš del tega nasilja | Z vpletanjem sam lahko postaneš del nasilja       |          | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| B42 | Večkrat pol učitli zvejo sami od drugih                     | Učitelji za nasilje izvedo od drugih oseb         | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| B43 | pol ukrepajo                                                | Učitelji ukrepajo                                 | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |

|     |                                                  |                                                                |          |                                     |                  |
|-----|--------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|----------|-------------------------------------|------------------|
| C31 | Odvisno od učitla                                | Reagiranje in ukrepanje je odvisno od učitelja                 | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| E70 | odvisno kok mu je mar                            | Reagiranje in ukrepanje odvisno ali je učiteljem mar za učence | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| E71 | kakšni ki te takoj začnejo nadirati              | Učitelji, ki začnejo učence nadirati                           | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| E72 | eni ki ukrepajo ko je res skrajno nujno          | Učitelji, ki ukrepajo ko je skrajno nujno                      | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| E73 | kakšne ki te peljejo k ravnatlu za brez veze     | Učitelji, ki odpeljejo učence k ravnatelju                     | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| D24 | Od razpoloženja                                  | Ukrepanje temelji na razpoloženju učitelja                     | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| B44 | če so prej kej jezni                             | Jeza učiteljev                                                 | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| B45 | se takoj razjezijo                               | Jeza učiteljev                                                 | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| C32 | če dobiš učitla na slabših dneh                  | Slabi dnevi učiteljev                                          | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| C33 | ko ga učenci pred tabo razjezijo                 | Jeza učiteljev                                                 | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| C34 | pol je jezen na tebe                             | Jeza učiteljev                                                 | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| E74 | vsakič posreduje itak razrednik če je kej hujšga | Razrednik posreduje ob hujšem nasilju                          | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| E75 | Velik učitlov hočjo met vse pod kontrolo         | Kontrola učiteljev nad dogajanjem                              | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| E76 | vedt zakaj hodmo k svetovalnim delavkam          | Učitelje zanima zakaj so učenci pri svetovalni delavki         | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |



|     |                                            |                                                  |                                     |                                     |                  |
|-----|--------------------------------------------|--------------------------------------------------|-------------------------------------|-------------------------------------|------------------|
| E77 | Hočjo vedt a se je kdo stepu               | Učitelje zanima ali se je kdo od učencev stepel  | Učitelji                            | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| E78 | so pa kšne ko sam gremo do njih            | Učenci gredo do učiteljic                        |                                     | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| E79 | jim povemo da se neki dogaja               | Učenci učiteljem povedo kaj se dogaja            |                                     | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev |
| E80 | vpraša kje mate razrednika                 | Učiteljica vpraša kje imajo učenci razrednika    | Učitelji                            | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| E81 | pejte k njemu                              | Učiteljice usmerijo učence k razredniku          | Učitelji                            | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| E82 | ker se ji preprosto ne da ukvarjat z nami. | Učiteljem se ne da ukvarjati z učenci            | Učitelji                            | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| C35 | Odvisno kdo je                             | Počutje učencev odvisno od udeležencev v nasilju |                                     | Počutje ob vrstniškem nasilju       | Izkušnje učencev |
| C36 | Če je kdo k ga ful ne maram                | Nerazumevanje z osebo                            |                                     | Počutje ob vrstniškem nasilju       | Izkušnje učencev |
| C37 | mi je vseen                                | Če osebe ne mara mu je vseeno zanjo              |                                     | Počutje ob vrstniškem nasilju       | Izkušnje učencev |
| C38 | nekdo k se razumeva                        | Razumevanje z osebo                              |                                     | Počutje ob vrstniškem nasilju       | Izkušnje učencev |
| C39 | mi je mar                                  | Če osebo pozna mu je mar zanjo                   |                                     | Počutje ob vrstniškem nasilju       | Izkušnje učencev |
| C40 | ni mi lih vseen zanga                      | Ni mu mar za osebo                               |                                     | Počutje ob vrstniškem nasilju       | Izkušnje učencev |
| E83 | ni fajn gledat                             | Občutek neprijetnosti                            |                                     | Počutje ob vrstniškem nasilju       | Izkušnje učencev |
| E84 | sploh k drugi to še spodbujajo             | Občutek neprijetnosti                            |                                     | Počutje ob vrstniškem nasilju       | Izkušnje učencev |
| E85 | Velikrat je tud da se davjo                | Davljenje                                        | Fizična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja          | Izkušnje učencev |
| E86 | Punce to gledamo                           | Punce gledajo nasilje                            |                                     | Vloga v vrstniškem nasilju          | Izkušnje učencev |
| E87 | drugim je pa tko vseen                     | Drugim osebam je vseeno                          |                                     | Počutje ob vrstniškem nasilju       | Izkušnje učencev |

|     |                                           |                                                                    |                                      |                                 |                  |
|-----|-------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|---------------------------------|------------------|
| E88 | probam ugotovit al se res davjo al ne     | Dvom o dogajanju resničnega nasilja in šali                        |                                      | Reagiranje in ukrepanje učencev | Izkušnje učencev |
| E89 | Ratam živčna                              | Živčnost                                                           |                                      | Počutje ob vrstniškem nasilju   | Izkušnje učencev |
| E90 | Ni mi prijetno                            | Neprijetnost                                                       |                                      | Počutje ob vrstniškem nasilju   | Izkušnje učencev |
| E91 | Oni se mal bockajo                        | Bockanje                                                           | psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja      | Izkušnje učencev |
| E92 | vem kdaj je za hec                        | Šala                                                               | Psihična dejanja vrstniškega nasilja | Počutje ob vrstniškem nasilju   | Izkušnje učencev |
| E93 | kdaj res nemoreš vedt                     | Dvom o dogajanju resničnega nasilja in šali                        |                                      | Reagiranje in ukrepanje učencev | Izkušnje učencev |
| C41 | če se kdo res razburi ga boš držal        | Držanje osebe, ki je razburjena                                    |                                      | Počutje ob vrstniškem nasilju   | Izkušnje učencev |
| C42 | ne boš ga davu                            | Razburjeno osebo ne daviš                                          |                                      | Počutje ob vrstniškem nasilju   | Izkušnje učencev |
| C43 | Vem, da drugi mogoče res ne vidjo razlike | Opazovalci morda res ne vidijo razlike med šalo in resnim nasiljem | Psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja      | Izkušnje učencev |
| B46 | rataš mal bolj živčn                      | Živčnost ob gledanju nasilja                                       |                                      | Počutje ob vrstniškem nasilju   | Izkušnje učencev |
| B47 | če to gledaš                              | Živčnost ob gledanju nasilja                                       |                                      | Počutje ob vrstniškem nasilju   | Izkušnje učencev |
| B48 | ne veš kaj zdej                           | Ne znanje o reagiranju in ukrepanju                                |                                      | Reagiranje in ukrepanje učencev | Izkušnje učencev |
| E94 | Meni je tudi neprijetno                   | Neprijetnost                                                       |                                      | Počutje ob vrstniškem nasilju   | Izkušnje učencev |
| E95 | en močnejši sošolec usede na drugega      | Sedenje na osebah                                                  |                                      | Oblike vrstniškega nasilja      | Izkušnje učencev |
| E96 | rata čisto rdeč v obraz                   | Rdečica v obraz                                                    |                                      | Splošna opažanja                | Izkušnje učencev |
| E97 | komi diha                                 | Oteženo dihanje                                                    |                                      | Splošna opažanja                | Izkušnje učencev |

|      |                                             |                                          |                                      |                                        |                                 |
|------|---------------------------------------------|------------------------------------------|--------------------------------------|----------------------------------------|---------------------------------|
| E98  | on pa tam umira od smeha                    | Smeh povzročitelja nasilja               |                                      | Splošna opažanja                       | Izkušnje učencev                |
| E99  | pol se še kdo drug gor vrže na njiju dva    | Metanje na osebe                         | Fizična dejanja vrstniškega nasilja  | Oblike vrstniškega nasilja             | Izkušnje učencev                |
| B49  | On to uporablja kot neko obrambo            | Ubraničev pred sošolci                   |                                      | Vzrok za nastanek nasilja              | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| B50  | ko ga vsi neki izzivajo                     | Izzivanje                                | psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja             | Izkušnje učencev                |
| A13b | Meni je mar za tistga ki poznam             | Če osebo pozna mu je mar zanjo           |                                      | Počutje ob vrstniškem nasilju          | Izkušnje učencev                |
| A14b | mi je bolj pomemben                         | Če osebo pozna mu je                     |                                      | Počutje ob vrstniškem nasilju          | Izkušnje učencev                |
| A15b | in se trudim rešit                          | reševanje                                |                                      | Reagiranje in ukrepanje učencev        | Izkušnje učencev                |
| A16b | pomagat                                     | Pomoč                                    |                                      | Reagiranje in ukrepanje učencev        | Izkušnje učencev                |
| A17b | zvedt kaj se dogaja                         | Raziskovanje dogajanja                   |                                      | Reagiranje in ukrepanje učencev        | Izkušnje učencev                |
| A18b | probam prek pogovora raziskat kaj se dogaja | Raziskovanje dogajanja                   |                                      | Reagiranje in ukrepanje učencev        | Izkušnje učencev                |
| C44  | probamo dat malo nazaj tistga, ki začne     | Ločitev povzročitelja od žrtve           |                                      | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč | Pomoč ob vrstniškem nasilju     |
| C45  | Probamo ga umaknt stran                     | Ločitev povzročitelja od žrtve           |                                      | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč | Pomoč ob vrstniškem nasilju     |
| C46  | da se vse skupi reši                        | Ločitev udeležencev za rešitev situacije |                                      | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč | Pomoč ob vrstniškem nasilju     |
| C47  | žrtev, ki se načeloma brani                 | Žrtev se brani                           |                                      | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč | Pomoč ob vrstniškem nasilju     |
| C48  | se pa tudi po navadi umiri                  | Žrtev se sama umiri                      |                                      | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč | Pomoč ob vrstniškem nasilju     |
| C49  | Probamo res brez razrednika rešit           | Reševanje problema brez razrednika       |                                      | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč | Pomoč ob vrstniškem nasilju     |

|      |                                                    |                                                              |  |                                        |                             |
|------|----------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|--|----------------------------------------|-----------------------------|
| C50  | če pride on pol v vsakem primeru sta oba kaznovana | Ob vključitvi razrednika sta kaznovana žrtev in povzročitelj |  | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| A19b | Vedno je tuki glavn razrednik                      | razrednik                                                    |  | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| A20b | povedu na tom telefon                              | Tom telefon                                                  |  | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| A21  | al pa komu k mu zaupaš                             | Oseba, ki ji zaupaš                                          |  | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| B51  | loh tud da nobenga družga nimaš                    | Žrtev brez zaupne osebe                                      |  | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| B52  | greš sam čez to                                    | Žrtev gre sama skozi problem                                 |  | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| B53  | Tud staršem je težko kdaj kej povedat              | Staršem je težko povedati določene stvari                    |  | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| B54  | loh pol to vpliva na odnos med tabo in starši      | Zaupanje o nasilju lahko vpliva na odnos s starši            |  | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| B55  | Lažje je pol zaupat nekemu drugmu                  | Lažje je zaupati osebi, ki ni starš                          |  | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| B56  | od njih dobit čim več napotkov                     | Napotki                                                      |  | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| B57  | pomoči                                             | Pomoč                                                        |  | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| B58  | Najlažje je najboljšmu prijatlu                    | Najboljši prijatelj                                          |  | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| B59  | nekoga k mu lahko zaupaš                           | Oseba, ki ji zaupaš                                          |  | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| B60  | je tam zate ko maš težave                          | Oseba, ki je na voljo žrtvi                                  |  | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč | Pomoč ob vrstniškem nasilju |

|      |                                              |                                        |               |                                        |                             |
|------|----------------------------------------------|----------------------------------------|---------------|----------------------------------------|-----------------------------|
| B61  | ti pomaga ne glede na vse                    | Oseba, ki pomaga žrtvi                 |               | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| B62  | drugače lahko probaš pomoč dobit tudi v šoli | Pomoč v šoli                           |               | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| B63  | šolski svetovalni službi.                    | Pomoč v šolski svetovalni službi       |               | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| C51  | odvisno od primera                           | Pomoč žrtve je odvisna od situacije    |               | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev           | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| B64  | Za povzročitelja je pogovor                  | pogovor                                |               | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj    | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| B65  | ukrep                                        | Ukrep                                  |               | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj    | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| B66  | opozorila                                    | Opozorilo                              |               | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj    | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| B67  | izključitev                                  | izključitev                            |               | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj    | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| E100 | Podporo                                      | Podpora                                | Podpora žrtvi | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev           | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| E101 | da si bolj samozavesten                      | Podpora žrtvi pri samozavesti          | Podpora žrtvi | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev           | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| E102 | se postaviš zase                             | Podpora žrtvi za postavljanje zase     | Podpora žrtvi | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev           | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| E103 | probaš sam rešit                             | Lastno reševanje problema              | Podpora žrtvi | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev           | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| E104 | Če pa gre predaleč pa nekomu poveš           | Če gre problem predaleč se zaupa osebi |               | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev           | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| C52  | da maš nekoga ki ti bo pomagu                | Oseba, ki pomaga žrtvi                 |               | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev           | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| C53  | da ne tepejo samo tebe                       | Ne pretepajo le žrtve                  |               | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev           | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| C54  | Tepejo tudi njega                            | Pretepajo tudi zaveznika žrtve         |               | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev           | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| C55  | Nek zaveznik                                 | Zaveznik                               |               | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev           | Pomoč ob vrstniškem nasilju |

|      |                                                                                        |                                                               |                                |                                      |                             |
|------|----------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|--------------------------------|--------------------------------------|-----------------------------|
| B68  | bi hotu met raj, da bi mi prej nekdo razložil o takih stvareh                          | Zgodnja seznanjenost o nasilju                                |                                | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev         | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| B69  | zakaj pride do takih stvari k se ti potencialno loh dogajajo.                          | Zgodnja seznanjenost o vzrokih nasilja                        |                                | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev         | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| D25  | Ta pogovor s povzročiteljem ne pomaga                                                  | Pogovor žrtve s povzročiteljem poslabša problem               | Pogovor žrtve in povzročitelja | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| C56  | Ja pogovor s povzročiteljem še poslabša vse                                            | Pogovor žrtve s povzročiteljem poslabša problem               | Pogovor žrtve in povzročitelja | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| E105 | Pr fantih ni lih najbolj miren pogovor                                                 | Fantje nimajo mirnega pogovora                                |                                | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev         | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| E106 | med puncami je pa bolj mirno                                                           | Dekleta imajo mirni pogovor                                   |                                | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev         | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| E107 | če bi se pogovarju, da je vsaj še neka odrasla odgovorna oseba zavn                    | Pogovor ob prisotnosti odrasle osebe                          |                                | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev         | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| C57  | te pogovori ne pomagajo                                                                | Pogovori ne pomagajo                                          |                                | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev         | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| E108 | vseeno morš počakat k nima učinka                                                      | Pogovor nima smisla takoj po nasilnem dejanju                 |                                | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj  | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| E109 | če se pogovarjaš takoj po temu ko si se na polno stepu                                 | Pogovor nima smisla takoj po nasilnem dejanju                 |                                | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj  | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| E110 | Ni lih dobro                                                                           | Pogovor nima smisla takoj po nasilnem dejanju                 |                                | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj  | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| E111 | ker si še vedno čist iz sebe                                                           | Žrtev in povzročitelj sta iz sebe po nasilju                  |                                | Počutje ob vrstniškem nasilju        | Izkušnje učencev            |
| E112 | pri svetovalni delavki še vseen filing, da če je neka izobražena oseba na tem področju | Učenci imajo pri pogovoru s šolsko svetovalno službo občutek, |                                | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev         | Pomoč ob vrstniškem nasilju |

|      |                                   |                                                                     |  |                              |                             |
|------|-----------------------------------|---------------------------------------------------------------------|--|------------------------------|-----------------------------|
|      |                                   | da so delavke izobražene osebe na področju nasilja                  |  |                              |                             |
| E113 | ve kaj dela                       | Svetovalna delavka ve kaj dela                                      |  | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| E114 | kaj sprašuje                      | Svetovalna delavka ve kaj sprašuje                                  |  | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| E115 | kako rešit to                     | Svetovalna delavka ve kako rešiti problem                           |  | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| E116 | Imaš boljši občutek               | Učenci imajo boljši občutek pri pogovoru s šolsko svetovalno službo |  | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| E117 | veš da ona ve kaj dela            | Učenci vedo, da svetovalne delavke vedo kako morajo delati          |  | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| C58  | Pogovor je bolj začasna rešitev   | Pogovor je začasna rešitev                                          |  | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| C59  | dolgega problema                  | Nasilje je dolg problem                                             |  | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| C60  | kdaj se stvar sama umiri          | Nasilje se kdaj samo umiri                                          |  | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| C61  | osebam rata dolgčas               | Žrtvam in povzročiteljem postane dolgčas                            |  | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| A22  | Kdaj pogovori pomagajo            | Pogovori kdaj pomagajo                                              |  | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| A23  | kdaj pa res ne zaležejo           | Pogovori kdaj ne zaležejo                                           |  | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| A24  | ni to neki kar bi rabil           | Pogovori niso kar potrebuje oseba                                   |  | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| D26  | odvisen od situacije pogovor      | Pogovor je odvisen od situacije                                     |  | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| D27  | kakšnih stvari se ne da oprostiti | Kakšnih dejanj se ne da oprostiti                                   |  | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev | Pomoč ob vrstniškem nasilju |

|     |                                                                      |                                                                   |                                     |                                     |                             |
|-----|----------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|-------------------------------------|-----------------------------|
| C62 | pri fizičnem nekdo, ki bo njega pretepel                             | Povzročitelj sam dobi izkušnjo nasilja                            |                                     | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| C63 | bo tud on občutu kako je to                                          | Povzročitelj sam občuti nasilje                                   |                                     | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| C64 | k še ni blo tok tega ozaveščanja o nasilju                           | Včasih ni bilo toliko ozaveščanja o nasilju                       | Nasilje nekoč                       | Splošna opažanja                    | Izkušnje učencev            |
| C65 | če si se ti spravlju na starejše                                     | Nekoč spravljanje na starejše učence                              | Nasilje nekoč                       | Splošna opažanja                    | Izkušnje učencev            |
| C66 | si jih dubu                                                          | Nekoč si dobil nazaj nasilje od starejših                         | Nasilje nekoč                       | Splošna opažanja                    | Izkušnje učencev            |
| C67 | in si nehu                                                           | Nekoč si nehal z nasiljem                                         | Nasilje nekoč                       | Splošna opažanja                    | Izkušnje učencev            |
| C68 | Zdej pa tega ni več.                                                 | Danes ni več kot včasih                                           |                                     | Splošna opažanja                    | Izkušnje učencev            |
| B70 | če gre predeleč ti lohka prekipi                                     | Osebi lahko prekipi                                               | Vzroki za nasilje pri povzročitelju | Vzrok za nastanek nasilja           | Razumevanje nasilja         |
| B71 | ga nazaj užgeš                                                       | Udarec                                                            | Fizična dejanja vrstniškega nasilja | Oblika vrstniškega nasilja          | Izkušnje učencev            |
| B72 | samo ga lahko pol poškoduješ                                         | Lahko poškoduješ osebo                                            |                                     | Posledica vrstniškega nasilja       | Izkušnje učencev            |
| C69 | ko smo bli mlajši nismo nikol komu iz višjih razredov karkol nardil. | Mlajši učenci si včasih niso upali narediti nič starejšim učencem | Nasilje nekoč                       | Splošna opažanja                    | Izkušnje učencev            |
| C70 | tega ker je bil nek strah.                                           | Strah pred starejšimi učenci                                      | Nasilje nekoč                       | Splošna opažanja                    | Izkušnje učencev            |
| D28 | Tamali nimajo nobenga spoštovanja                                    | Mlajši učenci so brez spoštovanja                                 |                                     | Splošna opažanja                    | Izkušnje učencev            |
| D29 | tud ko jim rečeš da nej nehajo                                       | Prošnja mlajšim učencem za prenehanje nasilja                     |                                     | Splošna opažanja                    | Izkušnje učencev            |
| D30 | oni še kr naprej.                                                    | Mlajši učenci še naprej izvajajo nasilje po                       |                                     | Splošna opažanja                    | Izkušnje učencev            |



|      |                                                       |                                                                 |                                      |                                       |                                 |
|------|-------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|--------------------------------------|---------------------------------------|---------------------------------|
|      |                                                       | prošnji za prenehanje                                           |                                      |                                       |                                 |
| A25  | Generacije se ful spreminjajo                         | Generacije se spreminjajo                                       |                                      | Splošna opažanja                      | Izkušnje učencev                |
| A26  | po navadi pri teh mlajših kar ignoriram               | Ignoriranje mlajših učencev                                     |                                      | Splošna opažanja                      | Izkušnje učencev                |
| E118 | pr puncam, te ko se grdo obnašajo do vseh             | Grdo obnašanje deklet do drugih oseb                            | psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblika vrstniškega nasilja            | Izkušnje učencev                |
| E119 | se mi zdi da majo lahko druge probleme                | Dekleta, ki se grdo obnašajo imajo probleme                     | Vzroki za nasilje pri povzročitelju  | Vzrok za nastanek nasilja             | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| E120 | na primer probleme doma                               | Problem doma                                                    | Družina                              | Vzrok za nastanek nasilja             | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| E121 | Najbrž jim ni lih lahko                               | Povzročitelju ni lahko                                          |                                      | Počutje ob vrstniškem nasilju         | Izkušnje učencev                |
| E122 | misljo, da je način v tem, da se znašajo nad vrstniki | Način rešitve problema z vrstniškim nasiljem                    | Vzroki za nasilje pri povzročitelju  | Vzrok za nastanek nasilja             | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| E123 | pomoje ena najboljših rešitev, če se pogovoriš        | Pogovor najboljša rešitev                                       |                                      | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj   | Pomoč ob vrstniškem nasilju     |
| E124 | a je kej narobe                                       | Pogovor težavah                                                 |                                      | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj   | Pomoč ob vrstniškem nasilju     |
| E125 | je več možnosti, da ti ne bo povedala, kot da ti bo   | Več je možnosti, da oseba ne spregovori o težavah               |                                      | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev          | Pomoč ob vrstniškem nasilju     |
| E126 | žrtvam in povzročiteljem ni prijetno v svetovalni     | Žrtvam in povzročiteljem ni prijetno v šolski svetovalni službi |                                      | Posredovanje šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba        |
| E127 | veš kaj one hočejo slišat                             | Učenci vedo kaj želijo slišati svetovalne delavke               |                                      | Posredovanje šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba        |
| E128 | to tud poveš                                          | Učenci povedo kar želijo slišati svetovalne delavke             |                                      | Posredovanje šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba        |

|      |                                                             |                                                              |  |                                       |                          |
|------|-------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|--|---------------------------------------|--------------------------|
| E129 | da je ona srečna                                            | Učenci povedo kar si svetovalne delavke želijo, da so srečne |  | Posredovanje šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| E130 | Če si ti v nekem svojem svetu s svojimi problemi            | Žrtev je v svojem svetu s problemi                           |  | Posredovanje šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| E131 | ne vidš da ti hoče pomagat                                  | Žrtev ne vidi, da mu želi svetovalna delavka pomagati        |  | Posredovanje šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| E132 | če te samo tolažjo                                          | Tolažba                                                      |  | Posredovanje šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| E133 | brez da bi ti rekl da bodo neki nardil                      | Ne zagotovitev ukrepanja svetovalnih delavk                  |  | Posredovanje šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| E134 | ti ne more bit lahko                                        | Ni lahko žrtvi                                               |  | Počutje ob vrstniškem nasilju         | Izkušnje učencev         |
| A27  | greš tja samo, da se ti pomiriš                             | Odhod v svetovalno službo, da se učenec pomiri               |  | Posredovanje šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| A28  | pa cela situacija                                           | Odhod v svetovalno službo, da se situacija pomiri            |  | Posredovanje šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| C71  | pogovori pri svetovalkah po mojem ne pomagajo               | Pogovori s svetovalno delavko ne pomagajo                    |  | Posredovanje šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| C72  | Bolj pomagajo grožnje                                       | Grožnje pomagajo                                             |  | Posredovanje šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| C73  | ukrepi                                                      | Ukrep                                                        |  | Posredovanje šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| C74  | opomini                                                     | Opomin                                                       |  | Posredovanje šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| D31  | z njimi se oseba začne s tem zavedat posledic svojih dejanj | Z grožnjami se učenci zavedajo posledic svojih dejanj        |  | Posredovanje šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |

|      |                                               |                                          |            |                                                  |                          |
|------|-----------------------------------------------|------------------------------------------|------------|--------------------------------------------------|--------------------------|
| D32  | maš vseen tisto spoštovanje do te grožnje     | Spoštovanje groženj                      |            | Posredovanje šolske svetovalne službe            | Šolska svetovalna služba |
| B73  | Odvisno je tud na kakšen način se pogovarjaš  | Način pogovora                           |            | Posredovanje šolske svetovalne službe            | Šolska svetovalna služba |
| B74  | Enim bo ful pomagu                            | Pogovor enim pomaga                      |            | Posredovanje šolske svetovalne službe            | Šolska svetovalna služba |
| B75  | če se lahko odpre                             | Učenec se odpre                          |            | Posredovanje šolske svetovalne službe            | Šolska svetovalna služba |
| B76  | zaupa                                         | Učenec zaupa                             |            | Posredovanje šolske svetovalne službe            | Šolska svetovalna služba |
| B77  | če sama misl, da mu bo to da govori pomagal.  | Pomoč pogovora odvisna od osebe          |            | Posredovanje šolske svetovalne službe            | Šolska svetovalna služba |
| E135 | Da bolj opazujejo                             | Opazovanje učencev                       | Opazovanje | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| E136 | vidijo kaj se dejansko dogaja pri posamezniku | Opazovanje kaj se dogaja z učencem       | Opazovanje | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| E137 | Ne, da samo probajo rešit, da je vse popolno  | Reševanje problemov, da je vse popolno   |            | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| E138 | Če vidjo, da ne zamižijo                      | Ignoriranje nasilja s strani učitelja    | Učitelji   | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb              | Izkušnje učencev         |
| E139 | in grejo mimo                                 | Ignoriranje nasilja s strani učitelja    | Učitelji   | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb              | Izkušnje učencev         |
| E140 | Opazujejo, kje je od učenca šibka točka       | Opazovanje učenčeve šibke točke          | Opazovanje | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| E141 | kje izvira problem                            | Opazovanje izvora problema               | Opazovanje | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| E142 | da mu tam pomagajo                            | Pomoč pri problemu                       |            | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| C75  | Če nekdo nekoga psihično ponižuje in          | Oseba, ki je psihično in fizično nasilna |            | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |

|      |                                                                   |                                                       |                                      |                                                  |                          |
|------|-------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|--------------------------------------|--------------------------------------------------|--------------------------|
|      | tepe bi mogel dobit neke sankcije                                 | mora dobiti sankcije                                  |                                      |                                                  |                          |
| C76  | ko si ti tam se ne izve čista resnica                             | V šolski svetovalni službi se ne izve čiste resnice   |                                      | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| C77  | ker vsak svoje pove                                               | Vsaka oseba o nasilju pove po svoje                   |                                      | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| C78  | bodo verjel če trije govorijo isto                                | Verjetje osebam, ki imajo enako pripoved              |                                      | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| C79  | nekdo drug pa drugače                                             | Ne verjetje osebi, ki ima različno pripoved od večine |                                      | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| C80  | se je že zgodil, da so bli po krivem kaznovani                    | Krivo kaznovanje                                      |                                      | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| D33  | probajo rešit problem brez posledic za tiste, ki sploh niso krivi | Rešitev problema brez kazni za osebe, ki niso krive   |                                      | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| B78  | se dogaja da se laže o tem kaj se dogaja                          | Laganje o dogajanju                                   | psihična dejanja vrstniškega nasilja | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| B79  | okrivi še druge.                                                  | Krivljenje drugih oseb                                |                                      | Reagirane in ukrepanje učencev                   | Izkušnje učencev         |
| C81  | se vsakega učenca enkrat na leto povabi na pogovor                | Letni pogovor                                         |                                      | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| E143 | greš za 5 minut tja                                               | 5 minutni pogovor                                     |                                      | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| E144 | oni vprašajo če te kaj teži                                       | Letni pogovor o morebitni stiski                      |                                      | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| E145 | bi blo za velik učencev koristno                                  | Letni pogovor koristen za učence                      |                                      | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| E146 | Smo imeli ruzak od Tom telefona                                   | Nahrbtnik Tom telefona                                | Tom telefon                          | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |

|      |                                                                       |                                                          |             |                                                  |                                   |
|------|-----------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|-------------|--------------------------------------------------|-----------------------------------|
| E147 | da si lahko napisu svoje težave na listek                             | Listi s težavami učencev                                 | Tom telefon | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba          |
| E148 | Ruzak je bil odprt                                                    | Odprt nahrbtnik                                          | Tom telefon | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba          |
| E149 | vsakdo bi lahko vzel listke ven                                       | Liste bi lahko vzel kdorkoli                             | Tom telefon | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba          |
| E150 | vidu kaj je napisan                                                   | Oseba bi videla kdo je napisal list                      | Tom telefon | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba          |
| E151 | Slabo bi se počutla oseba                                             | Slabo počutje osebe, ki je napisala list                 | Tom telefon | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba          |
| E152 | če bi šlo po šoli                                                     | Slabo počutje osebe, če bi se razvedelo po šoli o težavi | Tom telefon | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba          |
| B80  | je blo lahko anonimno                                                 | Anonimnost listov                                        | Tom telefon | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba          |
| B81  | to se pol stvari ne bi lih rešile                                     | Z anonimnostjo se ne bi rešili problemi                  | Tom telefon | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba          |
| D34  | ko grem do svetovalne delavke, mava vedno pol še kratek pogovor o men | Ob obisku svetovalne službe, sledi pogovor o učencu      |             | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba          |
| D35  | mi je fajn, povedat kako sem                                          | Dober občutek učenca ko pove kako je                     |             | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba          |
| D36  | da se število opominov iz treh zmanjša na enega                       | Zmanjšanje števila opominov                              |             | Ustavitev vrstniškega nasilja                    | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| D37  | da te izključijo                                                      | Izključitev                                              |             | Ustavitev vrstniškega nasilja                    | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| B82  | niti enga ne smeš dobit                                               | Ukinitev opominov                                        |             | Ustavitev vrstniškega nasilja                    | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| B83  | pol bi vsi vedl točno kaj jih čaka                                    | Zavedanje posledic                                       |             | Ustavitev vrstniškega nasilja                    | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| B84  | itak niso koristni                                                    | Opomini ne pomagajo                                      |             | Posredovanje šolske svetovalne službe            | šolska svetovalna služba          |

|      |                                                                    |                                                            |                        |                                       |                                   |
|------|--------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|------------------------|---------------------------------------|-----------------------------------|
| C82  | bomo mel tud predavanje s policijo                                 | Predavanje s strani policije                               | Preventivna predavanja | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju  | pomoč ob vrstniškem nasilju       |
| E153 | zdej so nehal tok dajat opomin                                     | Prenehanje dajanja opominov                                |                        | Ustavitev vrstniškega nasilja         | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| E154 | so dojel, da sploh ne pomagajo                                     | Opomini ne pomagajo                                        |                        | Posredovanje šolske svetovalne službe | šolska svetovalna služba          |
| E155 | začel tud starše vključevat v probleme                             | Vključevanje staršev v probleme                            |                        | Ustavitev vrstniškega nasilja         | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| E156 | bi do neke mere pomagal, da se bolj vključi starše.                | Vključevanje staršev v probleme                            |                        | Ustavitev vrstniškega nasilja         | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| A29  | s tem kaznuješ tud starše                                          | Kaznovanje staršev                                         |                        | Ustavitev vrstniškega nasilja         | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| A30  | more učenc prevzet odgovornost                                     | Prevzem odgovornosti učenca                                |                        | Ustavitev vrstniškega nasilja         | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| A31  | spet odvisno od starosti                                           | Prevzem odgovornosti odvisna od starosti učenca            |                        | Ustavitev vrstniškega nasilja         | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| A32  | Več kot si star bolj lahko prevzemaš odgovornost za svoje početje. | Več prevzema odgovornosti z višjo starostjo                |                        | Ustavitev vrstniškega nasilja         | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| B85  | za kakšne ta vključitev ni ok                                      | Vključitev staršev ni dobra                                |                        | Ustavitev vrstniškega nasilja         | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| B86  | sploh če majo stroge starše                                        | Strogi starši                                              |                        | Ustavitev vrstniškega nasilja         | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| B87  | Je loh še hujš                                                     | Poslabšanje situacije z vključitvijo staršev               |                        | Ustavitev vrstniškega nasilja         | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| A33  | o duševno bolnih otrocih                                           | Otroci s posebnimi potrebami                               |                        | Splošna opažanja                      | Izkušnje učencev                  |
| A34  | ker oni lahko naredijo kakšno nasilno dejanje                      | Otroci s posebnimi potrebami lahko storijo nasilno dejanje |                        | Splošna opažanja                      | Izkušnje učencev                  |
| A35  | ne vejo, da je narobe                                              | Nevednost otrok s posebnimi                                |                        | Splošna opažanja                      | Izkušnje učencev                  |

|      |                                             |                                                     |                        |                               |                                   |
|------|---------------------------------------------|-----------------------------------------------------|------------------------|-------------------------------|-----------------------------------|
|      |                                             | potrebami kaj je prav in narobe                     |                        |                               |                                   |
| A36  | treba bit tuki ful bolj pozorn              | Pozornost                                           |                        | Splošna opažanja              | Izkušnje učencev                  |
| A37  | kako pol ravnat s celo situacijo.           | Pozorno ravnanje s problemom                        |                        | Splošna opažanja              | Izkušnje učencev                  |
| E157 | ne vem kaj bi lahko nardil, da bi to ustavl | Nevednost kako ustaviti vrstniško nasilje           |                        | Ustavitev vrstniškega nasilja | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| E158 | na naši šoli je ful predavanj               | predavanja                                          | Preventivna predavanja | Ustavitev vrstniškega nasilja | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| E159 | da se nič manj ne zbadajo al pa tepejo      | Predavanja ne zmanjšajo zbadanja ali pretepov       | Preventivna predavanja | Ustavitev vrstniškega nasilja | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| E160 | predavanja so vsak let ista                 | Predavanja so vsako leto ista                       | Preventivna predavanja | Ustavitev vrstniškega nasilja | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| E161 | ti njih ne jemlješ lih resno                | Predavateljev ne jemljejo resno                     | Preventivna predavanja | Ustavitev vrstniškega nasilja | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| E162 | Po navadi so to starejši ljudje             | Predavatelji so starejši ljudje                     | Preventivna predavanja | Ustavitev vrstniškega nasilja | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| E163 | k si misliš kaj pa oni vejo o nas           | Mišljenje kaj starejši predavatelji vedo o nas      | Preventivna predavanja | Ustavitev vrstniškega nasilja | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| C83  | Boljš bi blo, da so mlajše                  | Bolje da so predavatelji mlajši ljudje              | Preventivna predavanja | Ustavitev vrstniškega nasilja | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| C84  | so bližje našemu razumevanju                | Mladi predavatelji so bližje razumevanju učencev    | Preventivna predavanja | Ustavitev vrstniškega nasilja | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| E164 | Lažje se je poistovetiti z njimi            | Učenci se lažje poistovetijo z mladimi predavatelji | Preventivna predavanja | Ustavitev vrstniškega nasilja | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| E165 | vidš da te zašteka                          | Učenci vidijo, da jih mladi predavatelji razumejo   | Preventivna predavanja | Ustavitev vrstniškega nasilja | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| E166 | ve kaj je blo njemu v pomoč                 | Mladi predavatelji vedo kaj je njim pomagalo pri    | Preventivna predavanja | Ustavitev vrstniškega nasilja | Preprečevanje vrstniškega nasilja |

|      |                                                          |                                                            |                        |                                                        |                                   |
|------|----------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|------------------------|--------------------------------------------------------|-----------------------------------|
|      |                                                          | vrstniškem nasilju                                         |                        |                                                        |                                   |
| E167 | kaj je bolj popularno trenutno                           | Mladi predavatelji vedo kaj je popularno                   | Preventivna predavanja | Ustavitev vrstniškega nasilja                          | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| E168 | ti zna predstaviti na bolj zanimiv način                 | Mladi predavatelji znajo temo predstaviti na zanimiv način | Preventivna predavanja | Ustavitev vrstniškega nasilja                          | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| D38  | predstavijo to bolj na način da je dobr, da se ne tepemo | Ni dobro, da se učenci tepejo                              | Preventivna predavanja | Ustavitev vrstniškega nasilja                          | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| D39  | besedno napadamo                                         | Ni dobro, da se učenci besedno napadajo                    | Preventivna predavanja | Ustavitev vrstniškega nasilja                          | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| D40  | držimo kot skupnost                                      | Učenci morajo držati kot skupnost                          | Preventivna predavanja | Ustavitev vrstniškega nasilja                          | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| D41  | Ne pa da pridejo in rečejo ne se pretepat                | Učenci se ne smejo pretepat                                | Preventivna predavanja | Ustavitev vrstniškega nasilja                          | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| D42  | ker je to slabo                                          | Pretepanje je slabo                                        | Preventivna predavanja | Ustavitev vrstniškega nasilja                          | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| D43  | To se nas ne prime                                       | Učencev se prepoved nasilja ne prime                       | Preventivna predavanja | Ustavitev vrstniškega nasilja                          | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| A38  | se ga neha spodbujati k temu s smejanjem                 | Prenehanje s smejanjem                                     |                        | Spodbuda da povzročitelj preneha z vrstniškim nasiljem | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| A39  | pa nekimi dej ga!                                        | Prenehanje s spodbudnimi besedami                          |                        | Spodbuda da povzročitelj preneha z vrstniškim nasiljem | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| D44  | Če bi ga razumel, kaj se njemu dogaja v življenju        | Razumevanje dogajanja v povzročiteljevem življenju         |                        | Spodbuda da povzročitelj preneha z vrstniškim nasiljem | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| D45  | pa kaj je problem s sošolcem                             | Razumevanje problema med žrtvijo in povzročiteljem         |                        | Spodbuda da povzročitelj preneha z vrstniškim nasiljem | Preprečevanje vrstniškega nasilja |



|      |                                                                   |                                                 |  |                                                           |                                   |
|------|-------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------|--|-----------------------------------------------------------|-----------------------------------|
| D46  | to pove pri svetovalni delavki                                    | Povzročitelj pove o problemu svetovalni delavki |  | Spodbuda da povzročitelj preneha z vrstniškim nasiljem    | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| D47  | Razredniku                                                        | Povzročitelj pove o problemu razredniku         |  | Spodbuda da povzročitelj preneha z vrstniškim nasiljem    | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| B88  | držal dva ki se vedno prepirata, tepeta, karkoli mal bolj narazen | Ločevanje žrtve in povzročitelja                |  | Vloga odraslih oseb pri preprečevanju vrstniškega nasilja | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| B89  | bi pol tud zmanjšala možnost, da se provocirata                   | Manjša možnost provociranja                     |  | Vloga odraslih oseb pri preprečevanju vrstniškega nasilja | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| B90  | živcirata                                                         | Manjša možnost živciranja                       |  | Vloga odraslih oseb pri preprečevanju vrstniškega nasilja | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| B91  | ju navadt, da sta skupi.                                          | Žrtev in povzročitelja navaditi na sobivanje    |  | Vloga odraslih oseb pri preprečevanju vrstniškega nasilja | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| C85  | vsi mogl uporabit to mišljenje jaz sem boljši od tega             | Mišljenje jaz sem boljši od nasilja             |  | Splošna opažanja                                          | Izkušnje učencev                  |
| C86  | se ne bom spustil tako nizko                                      | Mišljenje se ne bom spustil tako nizko          |  | Splošna opažanja                                          | Izkušnje učencev                  |
| E169 | so nam skos govoril pametnejši odneha                             | Pregovor pametnejši odneha                      |  | Splošna opažanja                                          | Izkušnje učencev                  |
| E170 | Sej je težko nehat                                                | Težko nehati                                    |  | Počutje ob vrstniškem nasilju                             | Izkušnje učencev                  |
| E171 | še vseen maš pol lah ti boljši občutek                            | Po prenehanju nasilja imaš boljši občutek       |  | Počutje ob vrstniškem nasilju                             | Izkušnje učencev                  |
| E172 | sem odnehu                                                        | Mišljenje sem odnehal                           |  | Splošna opažanja                                          | Izkušnje učencev                  |
| E173 | ni pršlo do nasilja                                               | Mišljenje ni prišlo do nasilja                  |  | Splošna opažanja                                          | Izkušnje učencev                  |
| A40  | da jim ti poveš o težavi                                          | Odraslim poveš o težavi                         |  | Vloga odraslih oseb pri                                   | Preprečevanje vrstniškega nasilja |

|      |                                                          |                                                                      |                    |                                                                    |                                      |
|------|----------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|--------------------|--------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|
|      |                                                          |                                                                      |                    | preprečevanju<br>vrstniškega nasilja                               |                                      |
| A41  | oni predlagajo kako<br>se pogovoriti s<br>povzročiteljem | Odrasli<br>predlagajo kako<br>se pogovoriti s<br>povzročiteljem      |                    | Vloga odraslih<br>oseb pri<br>preprečevanju<br>vrstniškega nasilja | Preprečevanje<br>vrstniškega nasilja |
| A42  | dajo neke napotke                                        | Odrasli dajejo<br>napotkov                                           |                    | Vloga odraslih<br>oseb pri<br>preprečevanju<br>vrstniškega nasilja | Preprečevanje<br>vrstniškega nasilja |
| A43  | Če pa ni te<br>možnosti                                  | Ni možen<br>pogovor s<br>povzročiteljem                              |                    | Vloga odraslih<br>oseb pri<br>preprečevanju<br>vrstniškega nasilja | Preprečevanje<br>vrstniškega nasilja |
| A44  | ne gre pogovor                                           | Neuspešen<br>pogovor o<br>prenehanju<br>nasilja                      |                    | Vloga odraslih<br>oseb pri<br>preprečevanju<br>vrstniškega nasilja | Preprečevanje<br>vrstniškega nasilja |
| A45  | se to nasilje<br>nadaljuje                               | Neuspešen<br>pogovor o<br>prenehanju<br>nasilja                      |                    | Vloga odraslih<br>oseb pri<br>preprečevanju<br>vrstniškega nasilja | Preprečevanje<br>vrstniškega nasilja |
| A46  | potem pa poveš v<br>svetovalni službi                    | Svetovalni<br>službi poveš o<br>problemu                             |                    | Vloga odraslih<br>oseb pri<br>preprečevanju<br>vrstniškega nasilja | Preprečevanje<br>vrstniškega nasilja |
| A47  | pride ta učenec s<br>starši in bi se<br>pogovoril        | Pogovor s<br>povzročiteljem<br>in njegovimi<br>starši                |                    | Vloga odraslih<br>oseb pri<br>preprečevanju<br>vrstniškega nasilja | Preprečevanje<br>vrstniškega nasilja |
| A48  | kaj in kako z<br>njegovim vedenjem                       | Pogovor o<br>vedenju in<br>ukrepanju s<br>povzročiteljem             |                    | Vloga odraslih<br>oseb pri<br>preprečevanju<br>vrstniškega nasilja | Preprečevanje<br>vrstniškega nasilja |
| E174 | vzgoja je<br>pomembna                                    | Vzgoja je<br>pomembna                                                |                    | Vloga odraslih<br>oseb pri<br>preprečevanju<br>vrstniškega nasilja | Preprečevanje<br>vrstniškega nasilja |
| E175 | Če starš dela to kar<br>pravi otroku naj ne<br>dela      | Starši počno<br>stvari, ki jih<br>otroku ne dovoli                   | Starševski<br>vzor | Vloga odraslih<br>oseb pri<br>preprečevanju<br>vrstniškega nasilja | Preprečevanje<br>vrstniškega nasilja |
| E176 | Bo itak otrok pol<br>reko o lej on dela to               | Otrok bo videl,<br>da starš počne<br>tisto kar njemu<br>ni dovoljeno | Starševski<br>vzor | Vloga odraslih<br>oseb pri<br>preprečevanju<br>vrstniškega nasilja | Preprečevanje<br>vrstniškega nasilja |
| E177 | to pomen, da lahko<br>tudi jst                           | Otrok bo mislil,<br>da lahko počne                                   | Starševski<br>vzor | Vloga odraslih<br>oseb pri                                         | Preprečevanje<br>vrstniškega nasilja |

|      |                                                            |                                                     |         |                                                           |                                   |
|------|------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|---------|-----------------------------------------------------------|-----------------------------------|
|      |                                                            | nekaj kar počnejo njegovi starši                    |         | preprečevanju vrstniškega nasilja                         |                                   |
| E178 | če so doma starši alkoholiki                               | Starši s težavo odvisnosti od substanc              |         | Vloga odraslih oseb pri preprečevanju vrstniškega nasilja | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| E179 | odvisniki                                                  | Starši s težavo odvisnosti od prepovedanih substanc | Družina | Vzrok za nastanek nasilja                                 | razumevanje vrstniškega nasilja   |
| E180 | izvajajo nasilje                                           | Nasilje doma                                        | Družina | Vzrok za nastanek nasilja                                 | razumevanje vrstniškega nasilja   |
| E181 | najbrž tudi otrok ne bo lih perfekten.                     | Otrok, ki doživlja nasilje doma ni perfekten        | Družina | Vzrok za nastanek nasilja                                 | razumevanje vrstniškega nasilja   |
| C87  | šola s straši bolj sodeluje pri vzgoji                     | Sodelovanje staršev in šole pri vzgoji              |         | Vloga odraslih oseb pri preprečevanju vrstniškega nasilja | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| B92  | Dostokrat je različno v šoli kot doma                      | Razlikovanje vzgoje doma in v šoli                  |         | Vloga odraslih oseb pri preprečevanju vrstniškega nasilja | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| B93  | bi se mogoč na teh sestankih, k so starši                  | Posvet na roditeljskih sestankih                    |         | Vloga odraslih oseb pri preprečevanju vrstniškega nasilja | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| B94  | se mogoče mogoč posvetovat o mnenjih                       | Posvet o mnenjih med starši in učitelji             |         | Vloga odraslih oseb pri preprečevanju vrstniškega nasilja | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| B95  | bi pol neke sprejemljive stvari za večino vn vzel iz tega  | Dogovor o sprejemljivih dejanjih večine             |         | Vloga odraslih oseb pri preprečevanju vrstniškega nasilja | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| B96  | se velikrat zgodi, da v šoli neki lahko nardiš doma pa ne. | Razlikovanje sprejemljivih dejanj med domom in šolo |         | Vloga odraslih oseb pri preprečevanju vrstniškega nasilja | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| B97  | Učil so nas o naših pravicah                               | Učenje o otrokovih pravicah                         |         | Vloga odraslih oseb pri preprečevanju vrstniškega nasilja | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| B98  | Ne boš staršu reku da maš pravico do govora.               | Ne oporekanje staršem                               |         | Vloga odraslih oseb pri                                   | Preprečevanje vrstniškega nasilja |

|      |                                               |                                                  |  |                                      |                                      |
|------|-----------------------------------------------|--------------------------------------------------|--|--------------------------------------|--------------------------------------|
|      |                                               |                                                  |  | preprečevanju<br>vrstniškega nasilja |                                      |
| D182 | Da bi imeli dežurne učitelje med odmori       | Dežurni učitelji                                 |  | Spremembe na šoli                    | Preprečevanje<br>vrstniškega nasilja |
| C88  | Namest, da ona sprašuje                       | Svetovalna delavka ne sprašuje                   |  | Spremembe na šoli                    | Preprečevanje<br>vrstniškega nasilja |
| C89  | Ju bi samo pustili v sobi                     | Žrtev in povzročitelja pustimo v sobi            |  | Spremembe na šoli                    | Preprečevanje<br>vrstniškega nasilja |
| C90  | Pustiš, da se pogovarjata o čemerkoli         | Žrtev in povzročitelj se pogovarjata o čemerkoli |  | Spremembe na šoli                    | Preprečevanje<br>vrstniškega nasilja |
| C91  | Vsaka neprimerna beseda                       | Neprimerne besede                                |  | Spremembe na šoli                    | Preprečevanje<br>vrstniškega nasilja |
| C92  | žalitev                                       | Žaljivka                                         |  | Spremembe na šoli                    | Preprečevanje<br>vrstniškega nasilja |
| C93  | 5 minut več na stolu                          | Podaljšan pogovor za 5 minut                     |  | Spremembe na šoli                    | Preprečevanje<br>vrstniškega nasilja |
| C94  | Svetovalka je le zraven                       | Prisotnost svetovalne delavke                    |  | Spremembe na šoli                    | Preprečevanje<br>vrstniškega nasilja |
| C95  | poseže pa samo ko je neki neprimernega        | Poseg svetovalne delavke ob neprimernosti        |  | Spremembe na šoli                    | Preprečevanje<br>vrstniškega nasilja |
| C96  | bi lahko govorila o čemerkoli                 | Pogovor o čemerkoli                              |  | Spremembe na šoli                    | Preprečevanje<br>vrstniškega nasilja |
| C97  | se s tem spodbuja da se ta incident pozabi    | Pogovor o čemerkoli spodbuja na pozabo           |  | Spremembe na šoli                    | Preprečevanje<br>vrstniškega nasilja |
| C98  | se odnos nadaljuje kot da se ni to zgodil     | Nadaljevanje odnosa                              |  | Spremembe na šoli                    | Preprečevanje<br>vrstniškega nasilja |
| C99  | vsakič ko prideš k svetovalni je isti pogovor | Ponavljajoči se pogovori v svetovalni službi     |  | Spremembe na šoli                    | Preprečevanje<br>vrstniškega nasilja |
| C100 | kdo je začel                                  | Začetnik nasilja                                 |  | Spremembe na šoli                    | Preprečevanje<br>vrstniškega nasilja |
| C101 | kakšne bodo posledice prihodnjič              | Govor o prihodnjih posledicah                    |  | Spremembe na šoli                    | Preprečevanje<br>vrstniškega nasilja |

|      |                                          |                              |  |                               |                                   |
|------|------------------------------------------|------------------------------|--|-------------------------------|-----------------------------------|
| C102 | pa kakšne so posledice                   | Govor o posledicah           |  | Spremembe na šoli             | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| C103 | če ti govoriš o temu problemu            | Govor o problemu             |  | Spremembe na šoli             | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| C104 | težavo sam spodbujaš                     | Govor o problemu ga spodbuja |  | Spremembe na šoli             | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| D48  | ne zaklepajo razredov                    | Odklenjen razred             |  | Spremembe na šoli             | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| D49  | gremo lahko v razred                     | Dostop do razreda            |  | Spremembe na šoli             | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| D50  | ker na hodniku se največ pretepov dogaja | Največ pretepov na hodniku   |  | Pogostost vrstniškega nasilja | Izkušnje učencev                  |

#### 8.4.3. Odprto kodiranje fokusne skupine 9. razred

| Št. izjave | Izjava                                               | Koda/pojem                                 | Podkategorija                        | Kategorija | Tema                            |
|------------|------------------------------------------------------|--------------------------------------------|--------------------------------------|------------|---------------------------------|
| F1         | je to kr problem                                     | Problem                                    |                                      | asociacija | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| F2         | se vedn bolj pojavlja                                | Se pogosto pojavlja                        |                                      | asociacija | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| F3         | v šolah, se zna bolj izpostavljat kako se kdo oblači | Izpostavljanje                             | psihična dejanja vrstniškega nasilja | asociacija | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| F4         | kako zgleda                                          | videz                                      |                                      | asociacija | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| G1         | večji problem ratuje                                 | Problem                                    |                                      | asociacija | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| G2         | vedno več jih hoče na take šole kot je oblikovna     | Srednja šola za oblikovanje in fotografijo |                                      | asociacija | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| G3         | tm je vseen kako se oblačš                           | Ni pomemben stil                           |                                      | asociacija | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| G4         | kako zgledaš.                                        | Ni pomemben videz                          |                                      | asociacija | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| G5         | Noben se ne bo norčevou iz tebe.                     | Ni norčevanja                              |                                      | asociacija | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| I1         | se ljudje zafrkavajo iz tebe                         | Zafrkavanje                                | psihična dejanja vrstniškega nasilja | asociacija | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| I2         | zarad tvojga videza.                                 | videz                                      |                                      | asociacija | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| K1         | misljo, da rabjo zgledat tko ful enako kokr vsi.     | Vsi bi morali biti enaki po videzu         |                                      | asociacija | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| I3         | ne morš bi sam svoj.                                 | Ne moreš biti svoj                         |                                      | asociacija | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| I4         | rabš zgledat tko kot drugi.                          | Vsi bi morali biti enaki po videzu         |                                      | asociacija | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| H1         | pretep,                                              | Pretep                                     | Fizična dejanja vrstniškega nasilja  | asociacija | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| H2         | žaljenje,                                            | Žaljenje                                   | Psihična dejanja                     | asociacija | Razumevanje vrstniškega nasilja |

|    |                                    |                                                                  |                                      |                               |                                 |
|----|------------------------------------|------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|-------------------------------|---------------------------------|
|    |                                    |                                                                  | vrstniškega nasilja                  |                               |                                 |
| H3 | Grožnje.                           | grožnje                                                          | Psihična dejanja vrstniškega nasilja | asociacija                    | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| J1 | pretep med sošolci                 | Pretep med sošolci                                               | Fizična dejanja vrstniškega nasilja  | asociacija                    | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| G6 | Verbalno                           | Verbalno nasilje                                                 | Psihično nasilje                     | Oblike nasilja                | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| K2 | Fizično.                           | Fizično nasilje                                                  | Fizično nasilje                      | Oblike nasilja                | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| J2 | Psihično                           | Psihično nasilje                                                 | Psihično nasilje                     | Oblike nasilja                | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| G7 | na internetu                       | Spletno nasilje                                                  | Spletno nasilje                      | Oblike nasilja                | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| F5 | Spletno nasilje                    | Spletno nasilje                                                  | Spletno nasilje                      | Oblike nasilja                | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| H4 | okoliščine doma                    | Vpliv domačega okolja                                            | Družina                              | Vzrok za nastanek nasilja     | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| F6 | Če se doma ful kregajo             | Kreganje doma                                                    | Družina                              | Vzrok za nastanek nasilja     | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| F7 | to bolj vpliva na človeka          | Kreg doma vpliva na učenca                                       | Družina                              | Vzrok za nastanek nasilja     | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| F8 | zna on to ven dat na druge.        | Učenec stisko nasilja v družini izraža prek nasilja do vrstnikov | Družina                              | Vzrok za nastanek nasilja     | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| K3 | če se ne počutiš v svoji koži dobr | Slabo počutje v lastni koži                                      | Vzroki za nasilje pri povzročitelju  | Vzrok za nastanek nasilja     | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| K4 | pol druge dol spravljaš,           | Spravljanje na druge učence                                      | psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja    | Izkušnje učenca                 |
| K5 | da se bolj sam počutiš             | Dobro počutje povzročitelja                                      |                                      | Počutje ob vrstniškem nasilju | Izkušnje učenca                 |
| I5 | Lahko išče pozornost               | Iskanje pozornosti                                               | Vzroki za nasilje pri povzročitelju  | Vzrok za nastanek nasilja     | Razumevanje vrstniškega nasilja |

|     |                                             |                                                                  |                                     |                           |                                 |
|-----|---------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|---------------------------|---------------------------------|
| G8  | čuti da rab sebe obrant pred drugimi        | Ubranitev pred sošolci                                           | Vzroki za nasilje pri povzročitelju | Vzrok za nastanek nasilja | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| K6  | velikrat sama prej žrtev nečesa             | Povzročitelj sam žrtev                                           | Vzroki za nasilje pri povzročitelju | Vzrok za nastanek nasilja | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| K7  | se zarad tega obrne in dela nasilne stvari. | Učenec stisko nasilja v družini izraža prek nasilja do vrstnikov | Družina                             | Vzrok za nastanek nasilja | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| J3  | Vzgoja je tud pomembna                      | Vzgoja                                                           | Družina                             | Vzrok za nastanek nasilja | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| J4  | če se starši ne ukvarjajo z otrokom         | Starši ne posvečajo pozornosti                                   | Družina                             | Vzrok za nastanek nasilja | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| J5  | mu ne povejo kaj je prou in kaj ne          | Starši ne povedo kaj je prav in narobe                           | Družina                             | Vzrok za nastanek nasilja | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| J6  | kako bo on pol vedu da je narobe.           | Povzročitelj ne ve kaj je prav in narobe                         | Družina                             | Vzrok za nastanek nasilja | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| F9  | mu ne posvečajo pozornost                   | Starši ne posvečajo pozornosti                                   | Družina                             | Vzrok za nastanek nasilja | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| F10 | te primerjajo s sorojencem,                 | Starši primerjajo s sorojencem                                   | Družina                             | Vzrok za nastanek nasilja | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| F11 | kok je on boljši                            | Starši primerjajo s sorojencem                                   | Družina                             | Vzrok za nastanek nasilja | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| F12 | povzroči neko jezo,                         | Jeza                                                             | Vzroki za nasilje pri povzročitelju | Vzrok za nastanek nasilja | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| F13 | ki jo more dat ven.                         | jeza                                                             | Vzroki za nasilje pri povzročitelju | Vzrok za nastanek nasilja | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| K8  | sam žrtev nasilja doma                      | Povzročitelj sam žrtev                                           | Vzroki za nasilje pri povzročitelju | Vzrok za nastanek nasilja | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| K9  | mu daje nek pogled,                         | Vzor staršev                                                     | Družina                             | Vzrok za nastanek nasilja | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| K10 | da lahko doseže neko moč.                   | Doseg moči                                                       | Vzroki za nasilje pri povzročitelju | Vzrok za nastanek nasilja | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| K11 | je tud on pol v neki stiski,                | Povzročitelj ima stisko                                          | Vzroki za nasilje pri povzročitelju | Vzrok za nastanek nasilja | Razumevanje vrstniškega nasilja |



|     |                                          |                                                                  |                                      |                           |                                 |
|-----|------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|---------------------------|---------------------------------|
| K12 | jo izrazi na napačen način.              | Izraz stiske na napačen način                                    | Vzroki za nasilje pri povzročitelju  | Vzrok za nastanek nasilja | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| J7  | tisti, k majo dobre ocene                | Dobre ocene                                                      |                                      | Žrtve vrstniškega nasilja | Izkušnje učencev                |
| F14 | starejši znajo spravljat na mlajše       | Nasilje nad mlajšimi učenci                                      |                                      | Žrtve vrstniškega nasilja | Izkušnje učencev                |
| F15 | vejo, da se tamali ne bodo postval zase. | Starejši učenci vedo, da se mlajši učenci ne bodo postavili zase |                                      | Žrtve vrstniškega nasilja | Izkušnje učencev                |
| F16 | nekdo, k je v nečem bolši                | Spretnost                                                        |                                      | Žrtve vrstniškega nasilja | Izkušnje učencev                |
| F17 | misl da neki več velja                   | Povzročitelj misli, da velja za nekaj več                        |                                      | Žrtve vrstniškega nasilja | Izkušnje učencev                |
| K13 | tisti, ki so bolj zase zadržani          | Zadržanost                                                       |                                      | Žrtve vrstniškega nasilja | Izkušnje učencev                |
| F18 | Tisti, ki se ne znajo posavt zase        | Učenci, ki se ne znajo postaviti zase                            |                                      | Žrtve vrstniškega nasilja | Izkušnje učencev                |
| F19 | ma kdo drugačen stil                     | Stil                                                             |                                      | Žrtve vrstniškega nasilja | Izkušnje učencev                |
| F20 | če ne zgleda isto kokr vsi drugi.        | Videz                                                            |                                      | Žrtve vrstniškega nasilja | Izkušnje učencev                |
| G10 | začnejo smejat                           | Posmehovanje                                                     | Psihična dejanja vrstniškega nasilja | Žrtve vrstniškega nasilja | Izkušnje učencev                |
| G11 | pol okol govorijo o njih.                | Govorice                                                         | Psihična dejanja vrstniškega nasilja | Žrtve vrstniškega nasilja | Izkušnje učencev                |
| F21 | če nimaš kakšnih najdražjih oblačil,     | Stil                                                             |                                      | Žrtve vrstniškega nasilja | Izkušnje učencev                |
| F22 | Znamk oblek                              | Stil                                                             |                                      | Žrtve vrstniškega nasilja | Izkušnje učencev                |

|     |                                    |                                            |                                      |                               |                                 |
|-----|------------------------------------|--------------------------------------------|--------------------------------------|-------------------------------|---------------------------------|
| I6  | barva kože                         | Barva kože                                 | Vzroki za nasilje pri žrtvi          | Žrtve vrstniškega nasilja     | Izkušnje učencev                |
| H5  | jezik k ga govoriš                 | Jezik                                      | Vzroki za nasilje pri žrtvi          | Žrtve vrstniškega nasilja     | Izkušnje učencev                |
| H6  | iz kje si pršu                     | Narodnost                                  | Vzroki za nasilje pri žrtvi          | Žrtve vrstniškega nasilja     | Izkušnje učencev                |
| J8  | tvoja narodnost                    | narodnost                                  | Vzroki za nasilje pri žrtvi          | Žrtve vrstniškega nasilja     | Izkušnje učencev                |
| J9  | sploh ne opažam                    | Ne opaža nasilja                           |                                      | Pogostost vrstniškega nasilja | Izkušnje učencev                |
| K14 | bolj redko v šoli                  | Vrstniško nasilje se dogaja redko          |                                      | Pogostost vrstniškega nasilja | Izkušnje učencev                |
| H7  | sploh ne                           | Ni nasilja                                 |                                      | Pogostost vrstniškega nasilja | Izkušnje učencev                |
| F23 | ga sm pa tja                       | Vrstniško nasilje se dogaja redko          |                                      | Pogostost vrstniškega nasilja | Izkušnje učencev                |
| F24 | Ne tok fizično,                    | Malo fizičnega nasilja                     |                                      | Oblike vrstniškega nasilja    | Izkušnje učencev                |
| F25 | bolj psihično                      | Največ psihičnega nasilja                  |                                      | Oblike vrstniškega nasilja    | Izkušnje učencev                |
| F26 | znajo kej zafrkavat                | Zafrkavanje                                | psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja    | Izkušnje učencev                |
| F27 | odvisn koga                        | Nasilje je odvisno od osebe                |                                      | Vzrok za nastanek nasilja     | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| F28 | tist k se res ne zna postavt zase, | Oseba, ki se ne zna postaviti zase         |                                      | Žrtev vrstniškega nasilja     | Izkušnje učencev                |
| F29 | mu znajo res velik težit.          | Teženje osebi, ki se ne zna postaviti zase | psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja    | Izkušnje učencev                |
| I7  | opažam psihično                    | Psihično nasilje                           | Psihično nasilje                     | Oblike nasilja                | Razumevanje vrstniškega nasilja |

|     |                                                       |                                           |                                     |                                      |                             |
|-----|-------------------------------------------------------|-------------------------------------------|-------------------------------------|--------------------------------------|-----------------------------|
| J10 | tega je ful.                                          | Največ psihičnega nasilja                 |                                     | Pogostost vrstniškega nasilja        | Izkušnje učencev            |
| K15 | v teh skupinskih pogovorih                            | Skupinski pogovori na spletu              |                                     | Prostor vrstniškega nasilja          | Izkušnje učencev            |
| K16 | v razredu na socialnih omrežjih                       | Socialna omrežja                          |                                     | Prostor vrstniškega nasilja          | Izkušnje učencev            |
| F30 | tiktoku                                               | Socialna omrežja                          |                                     | Prostor vrstniškega nasilja          | Izkušnje učencev            |
| F31 | snepu                                                 | Socialna omrežja                          |                                     | Prostor vrstniškega nasilja          | Izkušnje učencev            |
| F32 | Pr ns je ful slabo ratal                              | Poslabšanje nasilja                       |                                     | Posledice vrstniškega nasilja        | Izkušnje učencev            |
| F33 | da je šou en v drug razred                            | Menjava razreda                           |                                     | Posledice vrstniškega nasilja        | Izkušnje učencev            |
| F34 | ko smo bli online.                                    | Poslabšanje nasilja v času online šolanja | Spletna dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja           | Izkušnje učencev            |
| F35 | so nam predvajal videe kako se vsak v tej vlogi počut | Spletna predavanja na temo nasilja        | Preventivna predavanja              | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | pomoč ob vrstniškem nasilju |
| F36 | ni blo najbolj                                        | Spletna predavanja niso bila dobra        | Preventivna predavanja              | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | pomoč ob vrstniškem nasilju |
| F37 | smo delal čist druge stvari                           | Početje drugih stvari                     | Spletna dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja           | Izkušnje učencev            |
| K17 | Ful se je poslabšal od korone                         | Poslabšanje nasilja v času online šolanja | Spletna dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja           | Izkušnje učencev            |
| K18 | ker smo bli samo v tem spletnem okolju                | Preselitev nasilja v spletno okolje       | Spletna dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja           | Izkušnje učencev            |
| K19 | se je vse tja preselil.                               | Preselitev nasilja v spletno okolje       | Spletna dejanja                     | Oblike vrstniškega nasilja           | Izkušnje učencev            |

|     |                                                                         |                                                  |                                     |                                 |                                 |
|-----|-------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|-------------------------------------|---------------------------------|---------------------------------|
|     |                                                                         |                                                  | vrstniškega nasilja                 |                                 |                                 |
| K20 | Med poukom so skos piskal telefoni                                      | Uporaba telefonov med spletnim šolanjem          | Spletna dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja      | Izkušnje učencev                |
| G12 | ena nardila fejk račun na eni aplikaciji kjer lahko ponarediš sporočila | Ustvarjanje lažnih profilov za izvajanje nasilja | Spletna dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja      | Izkušnje učencev                |
| G13 | ta sošolka sebe nardila žrtev                                           | Učenka sama sebe naredi žrtev nasilja            | Spletna dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja      | Izkušnje učencev                |
| G14 | zlo lahko je na spletu ker si skrit,                                    | Na spletu si anonimen                            | Spletno nasilje                     | Oblike nasilja                  | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| G15 | ne rabiš neki nekomu v obraz rečt                                       | Na spletu ni soočanja v živo                     | Spletno nasilje                     | Oblike nasilja                  | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| F38 | Priča                                                                   | Opazovalec                                       |                                     | Vloga v vrstniškem nasilju      | Izkušnje učencev                |
| J11 | Očevidec                                                                | Opazovalec                                       |                                     | Vloga v vrstniškem nasilju      | Izkušnje učencev                |
| I8  | Priča                                                                   | Opazovalec                                       |                                     | Vloga v vrstniškem nasilju      | Izkušnje učencev                |
| G16 | Priča                                                                   | Opazovalec                                       |                                     | Vloga v vrstniškem nasilju      | Izkušnje učencev                |
| H8  | Priča                                                                   | Opazovalec                                       |                                     | Vloga v vrstniškem nasilju      | Izkušnje učencev                |
| F39 | Odvisn kdo je                                                           | Odvisno od osebe                                 |                                     | Reagiranje in ukrepanje učencev | Izkušnje učencev                |
| F40 | tud če se znaš ti postavi za nekoga,                                    | Odvisno ali znaš braniti osebo                   |                                     | Reagiranje in ukrepanje učencev | Izkušnje učencev                |
| F41 | da se to konča                                                          | Branitev pripomore k zaključku nasilja           |                                     | Reagiranje in ukrepanje učencev | Izkušnje učencev                |

|     |                                                          |                                                         |                  |                                 |                                 |
|-----|----------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|------------------|---------------------------------|---------------------------------|
| K21 | Probaš podpret                                           | Podpora                                                 |                  | Reagiranje in ukrepanje učencev | Izkušnje učencev                |
| K22 | Poveš, da to ni res,                                     | Poveš da oseba laže                                     |                  | Reagiranje in ukrepanje učencev | Izkušnje učencev                |
| K23 | da si je oseba zlagala,                                  | Poveš da oseba laže                                     |                  | Reagiranje in ukrepanje učencev | Izkušnje učencev                |
| K24 | odvisno od situacije                                     | Reagiranje in ukrepanje učencev je odvisno od situacije |                  | Reagiranje in ukrepanje učencev | Izkušnje učencev                |
| I9  | ni zmeri vse tako kot zgleda.                            | Situacije kdaj niso tako kot zgledajo                   |                  | Splošna opažanja                | Izkušnje učencev                |
| I10 | So tud druga mnenja, ni samo od tistga k izvaja nasilje. | Ni le mnenje povzročitelja                              |                  | Splošna opažanja                | Izkušnje učencev                |
| F42 | Probaš tud ustavil storilca                              | Ustavitev povzročitelja                                 |                  | Reagiranje in ukrepanje učencev | Izkušnje učencev                |
| J12 | greš po kakšno starejšo osebo.                           | Odhod po starejšo osebo                                 |                  | Reagiranje in ukrepanje učencev | Izkušnje učencev                |
| J13 | bolj na spletu                                           | splet                                                   |                  | Prostor vrstniškega nasilja     | Izkušnje učencev                |
| F43 | Tam si več upajo.                                        | Na spletu si povzročitelji več upajo                    | Spleteno nasilje | Oblike nasilja                  | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| K25 | prek spleta lažje izvedejo.                              | Na spletu je nasilje lažje izvesti                      | Spleteno nasilje | Oblike nasilja                  | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| K26 | Ker je lažje neki napisat,                               | Na spletu je nasilje lažje izvesti                      | Spleteno nasilje | Oblike nasilja                  | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| K27 | kot pa rečt v živo.                                      | Težje je psihično nasilje storiti v živo                | Psihično nasilje | Oblike nasilja                  | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| H9  | Ta generacija je ful elektronska                         | Generacija elektronike                                  | Spleteno nasilje | Oblike nasilja                  | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| H10 | smo skos na telefonih.                                   | Učenci so večino časa na telefonih                      | Spleteno nasilje | Oblike nasilja                  | Razumevanje vrstniškega nasilja |

|     |                                                            |                                                                |                  |                                     |                                 |
|-----|------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|------------------|-------------------------------------|---------------------------------|
| F44 | na hodniku.                                                | hodnik                                                         |                  | Prostor vrstniškega nasilja         | Izkušnje učencev                |
| J14 | je povsod možnost, da se ti neki zgodi                     | Nasilje se lahko zgodi povsod                                  |                  | Prostor vrstniškega nasilja         | Izkušnje učencev                |
| J15 | ti nekdo kej reče                                          | Psihično nasilje                                               | Psihično nasilje | Oblike nasilja                      | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| I11 | Prejšnji deveti so se obnašal tako da je cela šola njihova | Učenci so se obnašali kot da je šola njihova                   |                  | Splošna opažanja                    | Izkušnje učencev                |
| I12 | in da lahko delajo vse,                                    | Učenci so se obnašali kot da lahko delajo vse                  |                  | Splošna opažanja                    | Izkušnje učencev                |
| I13 | njim pa noben nič                                          | Učencem nihče ni smel narediti nič                             |                  | Splošna opažanja                    | Izkušnje učencev                |
| K28 | Učitelji so jim tudi veliko več pustili                    | Učitelji so učencem popuščali                                  | Učitelji         | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev                |
| G17 | niti ne upajo učiti jim rečt kej velik nazaj.              | Učitelji se učencem niso upali reči                            | Učitelji         | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev                |
| I14 | Ni se jim niti dal razložiti                               | Učencem se ni dalo razložiti                                   |                  | Splošna opažanja                    | Izkušnje učencev                |
| I15 | bli čist brez razumevanja                                  | Učenci so bili brez razumevanja                                |                  | Splošna opažanja                    | Izkušnje učencev                |
| I16 | Brez spoštovanja do kogarkoli                              | Učenci so bili brez spoštovanja do učiteljev                   |                  | Splošna opažanja                    | Izkušnje učencev                |
| F45 | Isto so delal tud če so bli kaznovani                      | Učenci so kljub kaznim počeli iste stvari                      |                  | Splošna opažanja                    | Izkušnje učencev                |
| F46 | njim je blo čist vseen.                                    | Učencem je bilo vseeno                                         |                  | Splošna opažanja                    | Izkušnje učencev                |
| G18 | Na spletu bolj težko,                                      | Težje reagiranje in ukrepanje drugih oseb pri spletnem nasilju |                  | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev                |
| G19 | ne vejo lih zanjga,                                        | Učitelji ne vedo za spletno nasilje                            | Učitelji         | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev                |
| G20 | ne morejo pol niti ukrepat tok.                            | Učitelji ne morejo ukrepati na spletu                          | Učitelji         | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev                |

|     |                                                                                                 |                                                                        |                                              |                                  |                  |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------|----------------------------------|------------------|
| H11 | učenca na šoli sta<br>obrazje od dveh<br>drugih sošolcev<br>photoshopala na<br>neprimerne slike | Fotoshopiranje<br>obrazov na<br>neprimerne slike                       | Spletna<br>dejanja<br>vrstniškega<br>nasilja | Oblike<br>vrstniškega<br>nasilja | Izkušnje učencev |
| H12 | Sta prepošiljala<br>okol                                                                        | Prepošiljanje slik<br>med učenci                                       | Spletna<br>dejanja<br>vrstniškega<br>nasilja | Oblike<br>vrstniškega<br>nasilja | Izkušnje učencev |
| H13 | so jih še drugi<br>mel.                                                                         | Učenci so imeli<br>slike                                               | Spletna<br>dejanja<br>vrstniškega<br>nasilja | Oblike<br>vrstniškega<br>nasilja | Izkušnje učencev |
| H14 | učiteljji mogli posež                                                                           | Poseg učiteljev                                                        | Spletna<br>dejanja<br>vrstniškega<br>nasilja | Oblike<br>vrstniškega<br>nasilja | Izkušnje učencev |
| H15 | so dobil pol<br>opomine.                                                                        | Vpleteni učenci so<br>dobili opomine                                   | Spletna<br>dejanja<br>vrstniškega<br>nasilja | Oblike<br>vrstniškega<br>nasilja | Izkušnje učencev |
| J16 | Ta k so obraz<br>photoshopiral ni nič<br>narobe naredila.                                       | Žrtev ni naredila<br>nič narobe                                        | Spletna<br>dejanja<br>vrstniškega<br>nasilja | Oblike<br>vrstniškega<br>nasilja | Izkušnje učencev |
| J17 | Samo mal<br>neprijetno ji je blo                                                                | Žrtvi<br>photoshopirane<br>slike ni bilo<br>prijetno                   | Spletna<br>dejanja<br>vrstniškega<br>nasilja | Oblike<br>vrstniškega<br>nasilja | Izkušnje učencev |
| J18 | zarad okoliščin<br>slike,                                                                       | Ni bilo prijetno<br>zaradi okoliščin<br>slike                          | Spletna<br>dejanja<br>vrstniškega<br>nasilja | Oblike<br>vrstniškega<br>nasilja | Izkušnje učencev |
| J19 | ker ni blo<br>primerno                                                                          | Ni bilo prijetno<br>zaradi<br>neprimernosti<br>slike                   | Spletna<br>dejanja<br>vrstniškega<br>nasilja | Oblike<br>vrstniškega<br>nasilja | Izkušnje učencev |
| F47 | policijo so vključl                                                                             | Vključitev policije                                                    | Spletna<br>dejanja<br>vrstniškega<br>nasilja | Oblike<br>vrstniškega<br>nasilja | Izkušnje učencev |
| F48 | so pol oni<br>sprasēvat ta dva,<br>ki sta to delala                                             | Policija je imela<br>pogovor z<br>avtorjema<br>photoshopirane<br>slike | Spletna<br>dejanja<br>vrstniškega<br>nasilja | Oblike<br>vrstniškega<br>nasilja | Izkušnje učencev |
| F49 | enega, ki je<br>prepošiljal okoli                                                               | Policija je imela<br>pogovor s                                         | Spletna<br>dejanja                           | Oblike<br>vrstniškega<br>nasilja | Izkušnje učencev |

|     |                                                             |                                               |                                        |                                    |                  |
|-----|-------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|----------------------------------------|------------------------------------|------------------|
|     |                                                             | prepošiljateljem slike                        | vrstniškega nasilja                    |                                    |                  |
| F50 | niso smel uporabljati telefona                              | Prepovedana uporaba telefonov                 | Spletna dejanja<br>vrstniškega nasilja | Oblike<br>vrstniškega nasilja      | Izkušnje učencev |
| F51 | ko bi ravnatelj in svetovalna služba hotli pregledati torbo | Pregledovanje šolske torbe zaposlenih na šoli | Spletna dejanja<br>vrstniškega nasilja | Oblike<br>vrstniškega nasilja      | Izkušnje učencev |
| F52 | mogli oni to pustiti                                        | Učenci bi morali pustiti pregled šolskih torb | Spletna dejanja<br>vrstniškega nasilja | Oblike<br>vrstniškega nasilja      | Izkušnje učencev |
| I17 | Eni starši se tudi prehitro vmešajo                         | Prehitro vmešavanje staršev                   | Starši                                 | Reagirane in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| G21 | začnejo tudi pisati v imenu svojega otroka.                 | Pisanje staršev v imenu otrok                 | Starši                                 | Reagirane in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| J20 | znajo malo pretiravati                                      | Starši znajo pretiravati                      | Starši                                 | Reagirane in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| J21 | malo stvar čisto napihnejo                                  | Starši napihnejo situacijo                    | Starši                                 | Reagirane in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| F53 | Če si žrtev itak ni dobro                                   | Žrtvi ni dobro                                |                                        | Počutje ob vrstniškem nasilju      | Izkušnje učencev |
| F54 | če se to zgodi to tvojemu kolegu ti je itak slabo           | Slabi občutki, če je vpleten prijatelj        |                                        | Počutje ob vrstniškem nasilju      | Izkušnje učencev |
| F55 | Mu probaš kaj pomagati.                                     | Pomoč žrtvi                                   |                                        | Počutje ob vrstniškem nasilju      | Izkušnje učencev |
| K29 | Če je tvoj prijatelj žrtev mu pomagaš                       | Pomoč žrtvi če je prijatelj                   |                                        | Počutje ob vrstniškem nasilju      | Izkušnje učencev |
| K30 | se pa malo obrneš proti povzročitelju                       | Stopitev na stran žrtve                       |                                        | Počutje ob vrstniškem nasilju      | Izkušnje učencev |
| I18 | Meni je neprijetno komurkoli se dogaja                      | Občutek neprijetnosti                         |                                        | Počutje ob vrstniškem nasilju      | Izkušnje učencev |



|      |                                                           |                                                                  |  |                                        |                             |
|------|-----------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|--|----------------------------------------|-----------------------------|
| G22  | men tud ni prijetno                                       | Občutek neprijetnosti                                            |  | Počutje ob vrstniškem nasilju          | Izkušnje učencev            |
| G23  | pol kdaj sploh ne veš kako bi pomagu,                     | Ne znanje o reagiranju in ukrepanju                              |  | Reagiranje in ukrepanje učencev        | Izkušnje učencev            |
| G24  | da ne bi tud ti postau žrtev                              | Strah pred vpletanjem zaradi možnosti postati žrtev              |  | Počutje ob vrstniškem nasilju          | Izkušnje učencev            |
| F56  | najlažje na razrednika                                    | Razrednik                                                        |  | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| F57  | mamo ful fajn razrednika                                  | Dober razrednik                                                  |  | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| I19  | ne zdi neki ful v pomoč                                   | Razrednik ni v pomoč                                             |  | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| I20a | on pol takoj pove svetovalni delavki                      | Razrednik posreduje svetovalni delavki                           |  | Oseba na katero bi se obrnili po pomoč | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| I20b | ona bo povedala celmu razredu naj se ne norčujejo iz tega | Svetovalna delavka razred opozori naj se ne norčujejo iz nasilja |  | Posredovanje šolske svetovalne službe  | Šolska svetovalna služba    |
| I21  | pol se še bolj                                            | Učenci se po opozorilu svetovalne delavke še bolj norčujejo      |  | Reagiranje in ukrepanje učencev        | Izkušnje učencev            |
| I22  | če vsi vejo na koga leti,                                 | Učenci vedo kdo je udeležen v nasilju                            |  | Reagiranje in ukrepanje učencev        | Izkušnje učencev            |
| II23 | vejo da se je neki zgodi                                  | Učenci vedo, da se je nekaj zgodilo                              |  | Reagiranje in ukrepanje učencev        | Izkušnje učencev            |
| H16  | Preveč te izpostavi pred vsemi                            | Svetovalna delavka preveč izpostavi žrtev                        |  | Posredovanje šolske svetovalne službe  | Šolska svetovalna služba    |
| J22  | povejo staršem neki kar ne želiš.                         | Svetovalna služba staršem zaupa kar učenci ne želijo, da izvedo  |  | Posredovanje šolske svetovalne službe  | Šolska svetovalna služba    |

|     |                                                      |                                                       |  |                                                  |                          |
|-----|------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|--|--------------------------------------------------|--------------------------|
| J23 | se pol takoj vse razširi                             | Razširitev problema po šoli                           |  | Posredovanje šolske svetovalne službe            | Šolska svetovalna služba |
| K31 | ko jih pridejo iskat če se hočejo z njimi pogovoriti | Svetovalna služba pride po učenec za pogovor          |  | Posredovanje šolske svetovalne službe            | Šolska svetovalna služba |
| K32 | o tem kaj se je zgodil,                              | Pogovor o dogodku                                     |  | Posredovanje šolske svetovalne službe            | Šolska svetovalna služba |
| K33 | vzame jih sred razreda,                              | Svetovalna služba vzame učence sredi razreda          |  | Posredovanje šolske svetovalne službe            | Šolska svetovalna služba |
| K34 | pr pouku                                             | Svetovalna služba vzame učence sredi pouka            |  | Posredovanje šolske svetovalne službe            | Šolska svetovalna služba |
| K35 | vsi pol vejo,                                        | Razširitev problema po šoli                           |  | Posredovanje šolske svetovalne službe            | Šolska svetovalna služba |
| K36 | se sprašujejo kaj se dogaja                          | Raziskovanje dogajanja                                |  | Reagiranje in ukrepanje učencev                  | Izkušnje učencev         |
| I24 | nastane pol cela drama                               | Nastanek drame                                        |  | Posredovanje šolske svetovalne službe            | Šolska svetovalna služba |
| I25 | samo razširi problem po šoli.                        | Razširitev problema po šoli                           |  | Posredovanje šolske svetovalne službe            | Šolska svetovalna služba |
| F58 | Mogl bi med malco,                                   | Svetovalne delavke mi morale učence vzeti med malico  |  | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| F59 | po pouku,                                            | Svetovalne delavke mi morale učence vzeti po pouku    |  | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| F60 | med odmorom                                          | Svetovalne delavke mi morale učence vzeti med odmorom |  | Pričakovanja učencev do šolske                   | Šolska svetovalna služba |

|     |                                               |                                                                                               |                                |                                                              |                                |
|-----|-----------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|--------------------------------------------------------------|--------------------------------|
|     |                                               |                                                                                               |                                | svetovalne<br>službe                                         |                                |
| F61 | na stran vzet                                 | Svetovalne<br>delavke mi morale<br>učence vzeti na<br>stran                                   |                                | Pričakovanja<br>učencev do<br>šolske<br>svetovalne<br>službe | Šolska svetovalna<br>služba    |
| F62 | učitelj na skrivaj<br>pove                    | Učitelji bi<br>učencem na<br>skrivaj povedali,<br>da jih želi videti<br>svetovalna<br>delavka |                                | Pričakovanja<br>učencev do<br>šolske<br>svetovalne<br>službe | Šolska svetovalna<br>služba    |
| F63 | Ne pa pred vsemi                              | Svetovalne<br>delavke ne bi<br>vzele učencev<br>pred ostalimi                                 |                                | Pričakovanja<br>učencev do<br>šolske<br>svetovalne<br>službe | Šolska svetovalna<br>služba    |
| F64 | Pogovor                                       | Pogovor                                                                                       |                                | Pomoč, ki jo<br>potrebuje žrtev                              | Pomoč ob<br>vrstniškem nasilju |
| F65 | lahko pove kako<br>je                         | Pogovor o počutju                                                                             |                                | Pomoč, ki jo<br>potrebuje žrtev                              | Pomoč ob<br>vrstniškem nasilju |
| F66 | kaj rabi,                                     | Pogovor o<br>potrebah                                                                         |                                | Pomoč, ki jo<br>potrebuje žrtev                              | Pomoč ob<br>vrstniškem nasilju |
| F67 | kako je blo                                   | Pogovor o<br>situaciji                                                                        |                                | Pomoč, ki jo<br>potrebuje žrtev                              | Pomoč ob<br>vrstniškem nasilju |
| F68 | Povzročitelj tud<br>rab pogovor               | Pogovor                                                                                       |                                | Pomoč, ki jo<br>potrebuje<br>povzročitelj                    | Pomoč ob<br>vrstniškem nasilju |
| F69 | Je treba tud z njim<br>neki narest            | Ukrepanje s<br>povzročiteljem                                                                 |                                | Pomoč, ki jo<br>potrebuje<br>povzročitelj                    | Pomoč ob<br>vrstniškem nasilju |
| K37 | če si ti med,<br>žrtvijo in<br>povzročiteljem | Odvisno od<br>odnosa z žrtvijo in<br>povzročiteljem                                           |                                | Pomoč, ki jo<br>potrebuje žrtev                              | Pomoč ob<br>vrstniškem nasilju |
| K38 | loh bla v podporo<br>žrtvi                    | Podpora žrtvi                                                                                 |                                | Pomoč, ki jo<br>potrebuje žrtev                              | Pomoč ob<br>vrstniškem nasilju |
| K39 | probala pojsnt                                | Pojasnitev                                                                                    | Pojasnitev za<br>povzročitelja | Pomoč, ki jo<br>potrebuje žrtev                              | Pomoč ob<br>vrstniškem nasilju |
| K40 | kok je lahko žrtvi<br>hudo                    | neprijetni občutki<br>za žrtev                                                                | Pojasnitev za<br>povzročitelja | Pomoč, ki jo<br>potrebuje žrtev                              | Pomoč ob<br>vrstniškem nasilju |
| K41 | ni blo vrede kar je<br>nardila                | Nasilje ni prav                                                                               | Pojasnitev za<br>povzročitelja | Pomoč, ki jo<br>potrebuje žrtev                              | Pomoč ob<br>vrstniškem nasilju |

|     |                                        |                                             |                             |                                     |                             |
|-----|----------------------------------------|---------------------------------------------|-----------------------------|-------------------------------------|-----------------------------|
| K42 | se tudi z njim pogovoriš.              | Pogovor                                     |                             | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| J24 | tistemu k je to naredu greš povdat,    | Pojasnitev                                  | Pojasnitev za povzročitelja | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev        | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| J25 | da je grozen kar dela,                 | Nasilje je grozno                           | Pojasnitev za povzročitelja | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev        | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| J26 | nej proba razmisli kaj je naredila.    | Razmislek o povzročanju nasilja             | Pojasnitev za povzročitelja | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev        | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| I26 | to nima učinka.                        | Pojasnitev nima učinka                      | Pojasnitev za povzročitelja | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev        | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| I27 | če greš to povedat                     | Pojasnitev                                  | Pojasnitev za povzročitelja | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev        | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| I28 | boš tudi ti loh ta žrtev               | Sam postaneš žrtev nasilja                  | Pojasnitev za povzročitelja | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev        | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| I29 | K on ma več teh svojih frendov,        | Povzročitelj ima svoje prijatelje           |                             | Povzročitelj vrstniškega nasilja    | Izkušnje učencev            |
| I30 | ker so popularni                       | Povzročitelj in prijatelji so popularni     |                             | Povzročitelj vrstniškega nasilja    | Izkušnje učencev            |
| I31 | cela ta njegova banda pride            | Povzročitelj ima bando                      |                             | Povzročitelj vrstniškega nasilja    | Izkušnje učencev            |
| I32 | Je samo nov problem                    | Pojasnjevanje je nov problem                | Pojasnitev za povzročitelja | Pomoč, ki jo potrebuje žrtev        | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| H17 | storilec ma itak več moči,             | Povzročitelj ima več moči                   |                             | Povzročitelj vrstniškega nasilja    | Izkušnje učencev            |
| H18 | pol mu noben ne upa nič reči           | Učence se je strah postaviti za drugo osebo |                             | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev            |
| F70 | druge se je strah postaviti za nekoga, | Učence se je strah postaviti za drugo osebo |                             | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev            |
| F71 | vejo da lahko tudi oni ratajo žrtve.   | Z vpletanjem sam lahko postaneš del nasilja |                             | Reagiranje in ukrepanje učencev     | Izkušnje učencev            |
| H19 | Pogovor.                               | Pogovor                                     |                             | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj | Pomoč ob vrstniškem nasilju |

|     |                                           |                                                 |                                |                                      |                             |
|-----|-------------------------------------------|-------------------------------------------------|--------------------------------|--------------------------------------|-----------------------------|
| G25 | Rednega psihologa                         | Psihološka pomoč                                |                                | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj  | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| F72 | Pogovor                                   | Pogovor                                         |                                | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj  | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| F73 | da pove zakaj pride do tega.              | Pogovor o vzroku nasilja                        |                                | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj  | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| F74 | Al se razjezi                             | Pogovor o vzroku jeze                           |                                | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj  | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| F75 | al če ga neki prizadane                   | Pogovor o stvari, ki ga prizadane               |                                | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj  | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| F76 | Če hoče on to povedat                     | Pogovor če si on želi                           |                                | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj  | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| F77 | nasplošno če je kej narobe,               | Pogovor o stiski                                |                                | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj  | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| F78 | to bi loh pomagal.                        | Pogovor bi lahko pomagal                        |                                | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj  | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| J27 | z njim posebi uvest pogovorit             | Pogovor posebej s povzročiteljem                |                                | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj  | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| J28 | jih vpršat kaj se jim dogaja.             | Pogovor kaj se povzročitelju dogaja v življenju |                                | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj  | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| J29 | ne vem kok je smisla se pogovarjat        | Pogovor nima smisla takoj po nasilnem dejanju   |                                | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj  | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| J30 | takoj po tem ko se prekine nasilje        | Pogovor nima smisla takoj po nasilnem dejanju   |                                | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj  | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| J31 | pa da se pol sooči žrtev in povzročitelja | Soočenje žrtve in povzročitelja                 |                                | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| J32 | ni prijetno nobenmu                       | Neprijetnost ob žrtve in povzročitelja          | Pogovor žrtve in povzročitelja | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| H20 | na ta način slišiš zgodbo iz obeh strani  | Zgodbi žrtve in povzročitelja                   | Pogovor žrtve in povzročitelja | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |

|     |                                                            |                                                           |                                                   |                                      |                             |
|-----|------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|--------------------------------------|-----------------------------|
| H21 | kako se oba počutita                                       | Občutja žrtve in povzročitelja                            | Pogovor žrtve in povzročitelja                    | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| H22 | vidš, če ne gresta skupi pol nehaš s tem skupnim pogovorom | Prekinitev pogovora žrtve in povzročitelja, če ne zmoreta | Pogovor žrtve in povzročitelja                    | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| G26 | Večkrat mam kakšne vee,                                    | Video posnetki                                            | Izobraževanje o nasilju s pomočjo video posnetkov | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| G27 | k ne pomagajo                                              | Video posnetki ne pomagajo                                | Izobraževanje o nasilju s pomočjo video posnetkov | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| J33 | men se tud zdi da ne pomagajo                              | Video posnetki ne pomagajo                                | Izobraževanje o nasilju s pomočjo video posnetkov | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| J34 | večini je samo fajn da zamudijo pouk                       | Učencem je dobro da zamudijo pouk                         | Izobraževanje o nasilju s pomočjo video posnetkov | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| F79 | Ne jemljejo resno,                                         | Učenci ne jemljejo resno video posnetkov                  | Izobraževanje o nasilju s pomočjo video posnetkov | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| F80 | se smeji ob temu                                           | Učenci se smeji ob video posnetkih                        | Izobraževanje o nasilju s pomočjo video posnetkov | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| K43 | bi blo boljše če bi dal to posebi,                         | Ločevanje po razredih ob ogledu                           | Izobraževanje o nasilju s pomočjo video posnetkov | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| K44 | ne pa celo višjo stopnjo skupi v telovadnco,               | Ogled video posnetkov ima skupaj cela višja stopnja       | Izobraževanje o nasilju s pomočjo video posnetkov | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| K45 | ker se vsi sam pogovarjajo,                                | Učenci se pogovarjajo med video posnetki                  | Izobraževanje o nasilju s pomočjo video posnetkov | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| K46 | učitli se derejo                                           | Dretje učiteljev                                          | Izobraževanje o nasilju s pomočjo video posnetkov | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |

|     |                                                 |                                              |                                                   |                                      |                             |
|-----|-------------------------------------------------|----------------------------------------------|---------------------------------------------------|--------------------------------------|-----------------------------|
| K47 | da nej bo mir                                   | Učitelji želijo mir                          | Izobraževanje o nasilju s pomočjo video posnetkov | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| K48 | in tišina.                                      | Učitelji želijo tišino                       | Izobraževanje o nasilju s pomočjo video posnetkov | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| F81 | niso zbrani,                                    | Učenci ob ogledu video posnetkov niso zbrani | Izobraževanje o nasilju s pomočjo video posnetkov | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| F82 | ker je tok ljudi                                | Preveč je učencev                            | Izobraževanje o nasilju s pomočjo video posnetkov | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| I33 | Enih to niti najmanj ne zanima                  | Učencev ne zanima tema nasilja               |                                                   | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| J35 | mamo vsak let ista predavanja,                  | Predavanja so vsako leto ista                | Preventivna predavanja                            | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| J36 | nič novega niti ne zveš                         | Učenci na predavanjih ne izvedo nič novega   |                                                   | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| F83 | Če ostane za celo stopnjo                       | Ohranitev predavanj za celotno stopnjo       |                                                   | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| F84 | mogl zmešat skupine                             | Mešanje razredov                             |                                                   | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| F85 | niso lih neke prijateljske skupine,             | Razcep prijateljskih skupin na predavanjih   |                                                   | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| F86 | ker se nebi tok pogovarjal,                     | Zmanjšanje pogovarjanja                      |                                                   | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| F87 | motil drugih                                    | Zmanjšanje motenja učencev                   |                                                   | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| K49 | smo mel neko predavanje                         | Preventivno predavanje                       |                                                   | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| K50 | prišla ena punca in je povedala svojo izkušnjo. | Predavateljica z osebno izkušnjo             |                                                   | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |

|     |                                                                                      |                                                                               |                                    |                                      |                             |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|--------------------------------------|-----------------------------|
| K51 | so se vsi bolj zamislili                                                             | Učenci so se zamislili ob osebni izkušnji                                     |                                    | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| K52 | nima smisla ko nam govorijo tega ne smete delat                                      | Prepovedi nimajo učinka                                                       |                                    | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| K53 | ker se lahko to in tisto zgodi                                                       | Predstavitev posledic nima učinka                                             |                                    | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| H23 | lažje tud če je oseba bližje naše starosti                                           | Predavatelj blizu starosti učencev                                            | Predavatelj preventivnih predavanj | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| H24 | še zmeri starejši                                                                    | Starejši predavatelj                                                          | Predavatelj preventivnih predavanj | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| H25 | maš spoštovanje                                                                      | Spoštovanje do starejšega predavatelja                                        | Predavatelj preventivnih predavanj | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| H26 | da ima neko znanje o temu.                                                           | Starejši predavatelj ima znanje o nasilju                                     | Predavatelj preventivnih predavanj | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| F88 | če je tok star kot mi ni okej                                                        | Predavatelj iste starosti kot učenci ni dober                                 | Predavatelj preventivnih predavanj | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| F89 | bi se lahko najdu nekdo k bi loh to da se izpostavi ta oseba izkoristitu za nasilje. | Izkoriščanje priložnosti za nasilje pri predavatelju iste starosti kot učenci | Predavatelj preventivnih predavanj | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| K54 | boljš če je oseba blizu naše starosti                                                | Predavatelj blizu starosti učencev                                            | Predavatelj preventivnih predavanj | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| K55 | ampak starejša ker jo tud lažje pol sprejmeš                                         | Starejšega predavatelja je lažje sprejeti                                     | Predavatelj preventivnih predavanj | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| K56 | kar ona govori                                                                       | Lažje sprejmeš kar govori starejši predavatelj                                | Predavatelj preventivnih predavanj | Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju | Pomoč ob vrstniškem nasilju |
| K57 | odvisno tudi od generacije                                                           | Oblika nasilje je odvisno od generacije                                       |                                    | Oblike vrstniškega nasilja           | Izkušnje učencev            |
| K58 | v ospredju spletno nasilje                                                           | Danes spletno nasilje                                                         |                                    | Oblike vrstniškega nasilja           | Izkušnje učencev            |



|     |                                                            |                                                                     |          |                                                |                             |
|-----|------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|----------|------------------------------------------------|-----------------------------|
| K59 | par let nazaj je blo<br>pa loh fizično bolj                | Včasih fizično<br>nasilje                                           |          | Oblike<br>vrstniškega<br>nasilja               | Izkušnje učencev            |
| K60 | al pa psihično.                                            | Včasih psihično<br>nasilje                                          |          | Oblike<br>vrstniškega<br>nasilja               | Izkušnje učencev            |
| I34 | al se sama ustavta                                         | Žrtev in<br>povzročitelj se<br>sama ustavita                        |          | Reagiranje in<br>ukrepanje<br>učencev          | Izkušnje učencev            |
| I35 | pa prekine pol<br>učitlj če vid                            | Če učitelj vidi<br>nasilje ga prekine                               | Učitelji | Reagiranje in<br>ukrepanje<br>drugih oseb      | Izkušnje učencev            |
| I36 | ga nekdo gre iskat                                         | Gredo iskati<br>učitelja                                            |          | Reagiranje in<br>ukrepanje<br>učencev          | Izkušnje učencev            |
| I37 | ukrepa naprej s<br>tem da se<br>pogovori s tema<br>osebama | Učitelj se<br>pogovori z žrtvijo<br>in povzročiteljem               | Učitelji | Reagiranje in<br>ukrepanje<br>drugih oseb      | Izkušnje učencev            |
| I38 | pošlje k svetovalki                                        | Učitelj pošlje k<br>svetovalni dleavki                              | Učitelji | Reagiranje in<br>ukrepanje<br>drugih oseb      | Izkušnje učencev            |
| I39 | Pol pa oni tam<br>raziskujejo kaj je<br>blo                | V svetovalni<br>službi raziščejo<br>situacijo                       |          | Reagiranje in<br>ukrepanje<br>drugih oseb      | Izkušnje učencev            |
| I40 | kako naprej                                                | V svetovalni<br>službi raziščejo<br>kako ukrepati<br>dalje          |          | Reagiranje in<br>ukrepanje<br>drugih oseb      | Izkušnje učencev            |
| H27 | one zvejo za neki<br>bodo vzele sred<br>pouka osebo        | Svetovalne<br>delavke učence<br>vzamejo sredi<br>pouka              |          | Posredovanje<br>šolske<br>svetovalne<br>službe | Šolska svetovalna<br>služba |
| H28 | na pogovor                                                 | Svetovalne<br>delavke vzamejo<br>učence na<br>pogovor               |          | Posredovanje<br>šolske<br>svetovalne<br>službe | Šolska svetovalna<br>služba |
| H29 | odvisno kok hudo<br>je blo                                 | Pogovor s<br>svetovalno službo<br>je odvisen od<br>resnosti nasilja |          | Posredovanje<br>šolske<br>svetovalne<br>službe | Šolska svetovalna<br>služba |
| H30 | bodo dale<br>opozorilo                                     | Opozorilo                                                           |          | Posredovanje<br>šolske<br>svetovalne<br>službe | Šolska svetovalna<br>služba |
| H31 | opomin                                                     | Opomin                                                              |          | Posredovanje<br>šolske                         | Šolska svetovalna<br>služba |

|     |                                                                  |                                                               |                    |                                                  |                                 |
|-----|------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|--------------------|--------------------------------------------------|---------------------------------|
|     |                                                                  |                                                               |                    | svetovalne službe                                |                                 |
| F90 | Ni lih najboljše, da takoj staršem rečejo.                       | ni dobro da svetovalne delavke takoj povedo staršem o nasilju |                    | Pričakovanja šolske svetovalne službe            | Šolska svetovalna služba        |
| F91 | Ker je takoj večji problem                                       | Problem je večji, če izvedo starši                            |                    | Posredovanje šolske svetovalne službe            | Šolska svetovalna služba        |
| F92 | če je doma kakšen problem                                        | Problem doma                                                  | Starši             | Reagirane in ukrepanje drugih oseb               | Izkušnje učencev                |
| F93 | pol zna to še poslabšat ko zvejo starši.                         | Poslabšanje situacije, če izvedo starši                       | Starši             | Reagirane in ukrepanje drugih oseb               | Izkušnje učencev                |
| F94 | je neka jeza še doma                                             | Jeza staršev                                                  | Starši             | Reagirane in ukrepanje drugih oseb               | Izkušnje učencev                |
| F95 | zakaj se otrok tako obnaša                                       | Jeza staršev nad obnašanjem otrok                             | Starši             | Reagirane in ukrepanje drugih oseb               | Izkušnje učencev                |
| F96 | Fajn je da se usedejo prvo z učencem razčistijo kaj se je zgodil | Najprej reševanje problema z učencem                          |                    | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba        |
| F97 | pol starše obvestijo                                             | Obvestitev staršev po pogovoru z učenci                       |                    | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba        |
| G28 | loh da so doma starši nasilni                                    | Nasilje doma                                                  | Družina            | Vzrok za nasilje nasilja                         | Razumevanje vrstniškega nasilja |
| G29 | pol je žrtev al pa povzročitelj še bolj v stresu                 | Obveščanje staršev povzroči stres žrtve ali povzročitelja     |                    | Posredovanje šolske svetovalne službe            | Šolska svetovalna služba        |
| G30 | je vse samo še hujš                                              | Poslabšanje situacije                                         | Obveščanje staršev | Posredovanje šolske svetovalne službe            | Šolska svetovalna služba        |
| J37 | prvo probal reševati med učenci                                  | Najprej reševanje problema z učencem                          |                    | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba        |

|      |                                                                     |                                                                            |                    |                                          |                          |
|------|---------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|--------------------|------------------------------------------|--------------------------|
| J38  | če res ne gre, vključit tudi starše.                                | Vključitev staršev če se učenca ne moreta zmeniti                          |                    | Pričakovanja do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| K61  | znaš ti pol itak sam tud staršem povedat kaj je blo                 | Otrok zna sam staršem povedati kaj se je zgodilo                           |                    | Pričakovanja do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba |
| K62  | se mi zdi da kdaj ne znajo lih najboljš sporočit staršem kaj je blo | Svetovalne delavke kdaj ne znajo starše obvestiti o nasilju na dober način | Obveščanje staršev | Posredovanje šolske svetovalne službe    | Šolska svetovalna služba |
| K63  | povzroči dost težav                                                 | Obveščanje staršev povzroči težave                                         | Obveščanje staršev | Posredovanje šolske svetovalne službe    | Šolska svetovalna služba |
| K64  | poslabša                                                            | Poslabšanje situacije                                                      | Obveščanje staršev | Posredovanje šolske svetovalne službe    | Šolska svetovalna služba |
| F98  | če kličejo                                                          | Klic iz šole                                                               | Obveščanje staršev | Posredovanje šolske svetovalne službe    | Šolska svetovalna služba |
| F99  | pišejo iz šole                                                      | Sporočilo iz šole                                                          | Obveščanje staršev | Posredovanje šolske svetovalne službe    | Šolska svetovalna služba |
| F100 | je takoj prvo pričakovanje da je neki slabga,                       | Pričakovanje nečesa slabega                                                | Obveščanje staršev | Posredovanje šolske svetovalne službe    | Šolska svetovalna služba |
| F101 | problem                                                             | Pričakovanje problema                                                      | Obveščanje staršev | Posredovanje šolske svetovalne službe    | Šolska svetovalna služba |
| F102 | Nikol ne pričakujejo neki dobrega                                   | Obveščanje staršev nikoli ni o dobrih stvareh                              | Obveščanje staršev | Posredovanje šolske svetovalne službe    | Šolska svetovalna služba |
| I41  | sami razredniki                                                     | Starše obveščajo razredniku                                                | Obveščanje staršev | Posredovanje šolske svetovalne službe    | Šolska svetovalna služba |
| I42  | pa učitelj kličejo ko se neki zgodi                                 | Starše obveščajo učitelji                                                  | Obveščanje staršev | Posredovanje šolske svetovalne službe    | Šolska svetovalna služba |

|     |                                                                |                                                       |          |                                     |                  |
|-----|----------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|----------|-------------------------------------|------------------|
| I43 | starši itak ne bodo nč njim rekl                               | Starši ne bodo svetovalni službi rekli ničesar        | Starši   | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| I44 | prideš domov pa te starši itak nočjo poslušat kaj se je zgodil | Starši nočejo poslušati otrok                         | Starši   | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| I45 | ker so jezni                                                   | Starši so jezni                                       | Starši   | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| I46 | jim je dovolj to kar je učitelj povedu                         | Staršem zadostuje kar izvedo od učiteljev             | Starši   | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| K65 | do njih majo neko spoštovanje,                                 | Starši imajo do učiteljev spoštovanje                 | Starši   | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| K66 | ker so starejši                                                | Starši imajo do učiteljev spoštovanje zaradi starosti | Starši   | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| K67 | pa nej bi vedl kaj je res blo.                                 | Učitelji naj bi vedeli kaj se je zares zgodilo        | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| G31 | tud učitelj razumejo narobe                                    | Učitelji situacije kdaj razumejo narobe               | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| G32 | ne poslušajo vsake osebe                                       | Učitelji ne poslušajo vseh učencev                    | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| G33 | mogoče še nenamerno preoblikujejo kaj je blo                   | Učitelji nenamerno preoblikujejo situacije            | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| J39 | če imajo nekoga raje to vpliva na vse skupi                    | Učitelji imajo nekatere učenec raje kot druge         | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| J40 | Se opazi tud če govorijo da to ni res.                         | učitelji nekatere učene raje kot druge                | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| J41 | Si se ti njemu zameru                                          | Učitelji imajo zamere do učencev                      | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |
| J42 | pa nisi kriv v nekem dejanju                                   | Učenci niso krivi                                     | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb | Izkušnje učencev |

|      |                                                      |                                                                      |          |                                                        |                                   |
|------|------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|----------|--------------------------------------------------------|-----------------------------------|
| J43  | se zna zgoditi, da se bodo postavili na drugo stran. | Zaradi zamer do učenca se učitelj postavi v bran drugemu učencu      | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb                    | Izkušnje učencev                  |
| H32  | mal bolj neopazno vzamejo iz razreda učence          | Neopazno jemanje učencev na pogovor                                  |          | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe       | Šolska svetovalna služba          |
| H33  | s tem mnj drame                                      | Z neopaznim jemanjem učencev bo manj drame                           |          | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe       | Šolska svetovalna služba          |
| H34  | enga zaslišvanja s stari učiteljov.                  | Z neopaznim jemanjem učencev bo manj zasliševanja s strani učiteljev |          | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe       | Šolska svetovalna služba          |
| F103 | kej več od tega kar delajo težko naredijo            | Delajo že vse kar lahko                                              |          | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe       | Šolska svetovalna služba          |
| F104 | kot to da se pogovorijo z osebami                    | Pogovor je vse kar lahko svetovalna delavka naredi                   |          | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe       | Šolska svetovalna služba          |
| F105 | Osebe ne more noben prisilit da neha                 | Povzročitelja ne moremo prisiliti, da neha z nasiljem                |          | Spodbuda da povzročitelj preneha z vrstniškim nasiljem | preprečevanje vrstniškega nasilja |
| F106 | To da se pogovorijo z obema stranema                 | Pogovor z žrtvijo in povzročiteljem nasilja                          |          | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe       | Šolska svetovalna služba          |
| F107 | vse kar lahko naredi                                 | Pogovor je vse kar lahko svetovalna delavka naredi                   |          | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe       | Šolska svetovalna služba          |
| F108 | Ne vidim kaj bi še lahko naredili                    | Delajo že vse kar lahko                                              |          | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe       | Šolska svetovalna služba          |

|      |                                                                       |                                                              |                             |                                                  |                                   |
|------|-----------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|-----------------------------|--------------------------------------------------|-----------------------------------|
| G34  | več od tega že ne morejo                                              | Pogovor je vse kar lahko svetovalna delavka naredi           |                             | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba          |
| G35  | pol vključijo še starše                                               | Vključitev staršev                                           |                             | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba          |
| G36  | se učenca ne morda sama zment.                                        | Vključitev staršev če se učenca ne moreta zmeniti            |                             | Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe | Šolska svetovalna služba          |
| F109 | odvisno od vsazga posameznika                                         | Ustavitev vrstniškega nasilja je odvisna od vsakega učenca   |                             | Ustavitev vrstniškega nasilja                    | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| F110 | o spletnem nasilju ma vsak telefon                                    | Vsak učenec ima telefon                                      | Ustavitev spletnega nasilja | Ustavitev vrstniškega nasilja                    | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| F111 | vsak dve aplikaciji k jih lahko uporab za to, da je nasilen do nekoga | Uporaba aplikacij za nasilna dejanja                         | Ustavitev spletnega nasilja | Ustavitev vrstniškega nasilja                    | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| F112 | zarad teh omrežij se vse takoj razšir                                 | Socialna omrežja širijo problem                              | Ustavitev spletnega nasilja | Ustavitev vrstniškega nasilja                    | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| F113 | je v par minutah med celim razredom                                   | Širjenje problema v nekaj minutah po celem razredu           | Ustavitev spletnega nasilja | Ustavitev vrstniškega nasilja                    | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| J44  | pol noben nebi smel met ne telefona                                   | Noben učenec ne bi smel imeti telefona                       | Ustavitev spletnega nasilja | Ustavitev vrstniškega nasilja                    | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| J45  | dostopom do spleta                                                    | Noben učenec ne bi smel imeti dostopa do spleta              | Ustavitev spletnega nasilja | Ustavitev vrstniškega nasilja                    | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| J46  | in aplikacij                                                          | Noben učenec ne bi smel imeti dostopa do aplikacij           | Ustavitev spletnega nasilja | Ustavitev vrstniškega nasilja                    | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| J47  | nazaj vrnu fizično nasilje                                            | Z ustavitvijo spletnega nasilja bi se vrnilo fizično nasilje | Ustavitev spletnega nasilja | Ustavitev vrstniškega nasilja                    | Preprečevanje vrstniškega nasilja |

|      |                                       |                                |                                      |                                                        |                                   |
|------|---------------------------------------|--------------------------------|--------------------------------------|--------------------------------------------------------|-----------------------------------|
| K68  | je nemogoče ustavit nasilje           | Nasilje je nemogoče ustaviti   |                                      | Ustavitev vrstniškega nasilja                          | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| K69  | Vedno so ble grožnje,                 | grožnje                        | psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja                             | Izkušnje učencev                  |
| K70  | izsiljevanja,                         | Izsiljevanje                   | psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja                             | Izkušnje učencev                  |
| K71  | neke laži,                            | Laži                           | psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja                             | Izkušnje učencev                  |
| K72  | skrivnosti                            | Skrivnosti                     | psihična dejanja vrstniškega nasilja | Oblike vrstniškega nasilja                             | Izkušnje učencev                  |
| K73  | vedno več je neki novih oblik         | Nastanek novih oblik nasilja   |                                      | Ustavitev vrstniškega nasilja                          | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| I47  | ne zdi realno da bi se ga dal ustavit | Nasilje je nemogoče ustaviti   |                                      | Ustavitev vrstniškega nasilja                          | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| H35  | za tiste ko ne zaleže noben ukrep     | Ukrepi nimajo učinka           |                                      | Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj                    | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| H36  | pogovor                               | pogovor                        |                                      | Spodbuda da povzročitelj preneha z vrstniškim nasiljem | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| H37  | zaleгла samo ista izkušnja nasilja    | Ista izkušnja nasilja          |                                      | Spodbuda da povzročitelj preneha z vrstniškim nasiljem | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| F114 | da se ga postavi v čevlje žrtve.      | Postavitev v čevlje žrtve      |                                      | Spodbuda da povzročitelj preneha z vrstniškim nasiljem | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| J48  | izkusi kako neprijetno                | Izkušnja občutka neprijetnosti |                                      | Spodbuda da povzročitelj preneha z vrstniškim nasiljem | Preprečevanje vrstniškega nasilja |

|      |                                                        |                                                                                |          |                                                           |                                   |
|------|--------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|----------|-----------------------------------------------------------|-----------------------------------|
| I49  | za nekoga lahko njegovo početje                        | Izkušnja lastnih dejanj                                                        |          | Spodbuda da povzročitelj preneha z vrstniškim nasiljem    | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| I48  | če nasilje povzročitelj že doživlja sam doma           | Povzročitelj sam žrtev nasilja                                                 |          | Povzročitelj vrstniškega nasilja                          | Izkušnje učencev                  |
| I49  | pol mu to ne bo pomagal da neha                        | Izkušnja lastnih dejanj, povzročitelju ne pomaga, če je sam žrtev nasilja doma |          | Spodbuda da povzročitelj preneha z vrstniškim nasiljem    | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| I50  | pr njemu doma mogl nehat                               | Ustavitev nasilja doma                                                         |          | Spodbuda da povzročitelj preneha z vrstniškim nasiljem    | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| I51  | pol pa bi mogoče tud on nehu                           | Ustavitev nasilja doma bi morda ustavilo povzročiteljevo vrstniško nasilje     |          | Spodbuda da povzročitelj preneha z vrstniškim nasiljem    | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| G37  | Starši bi mogl bit bolj razumevajoči                   | Razumevanje staršev                                                            |          | Vloga odraslih oseb pri preprečevanju vrstniškega nasilja | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| G38  | pustit otroku, da lahko pojasne sam kaj je blo.        | Dopustitev otroku, da pojasni kaj se je zgodilo                                |          | Vloga odraslih oseb pri preprečevanju vrstniškega nasilja | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| G39  | se zanaša na točno tist kar so mu v šoli povedal       | Starši se zanašajo le na kar jim povedo učitelji                               | Starši   | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb                       | Izkušnje učencev                  |
| F115 | učitli mogl se zavzet za vsakega isto                  | Učitelji bi morali vse učence obravnavati enako                                | Učitelji | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb                       | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| F116 | ne glede a sta mela kakšen konflikt                    | Učiteljeva obravnava učencev neglede na pretekle konflikte                     | Učitelji | Vloga odraslih oseb pri preprečevanju vrstniškega nasilja | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| F117 | Ne pa se pol zavzemat za tistga k ga majo mogoče raje, | Zavzem učiteljev za učenca, ki ga imajo raje                                   | Učitelji | Vloga odraslih oseb pri preprečevanju vrstniškega nasilja | Preprečevanje vrstniškega nasilja |



|      |                                                                          |                                                                   |                         |                                                           |                                   |
|------|--------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|-------------------------|-----------------------------------------------------------|-----------------------------------|
| F118 | misljo da ja on sigurno ni tak,                                          | Učitelji mislijo, da učenci ne bi mogli storiti nasilnega dejanja | Učitelji                | Vloga odraslih oseb pri preprečevanju vrstniškega nasilja | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| F119 | nebi mogu česa tazga                                                     | Učitelji mislijo, da učenci ne bi mogli storiti nasilnega dejanja | Učitelji                | Vloga odraslih oseb pri preprečevanju vrstniškega nasilja | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| I52  | se tud opaz da so te starejši učitli mal nagnjeni k tem neki stereotipom | Starejši učitelji so stereotipni                                  | Stereotipna prepričanja | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb                       | Izkušnje učencev                  |
| I53  | pač punce ne tepejo                                                      | Dekleta se ne tepejo                                              | Stereotipna prepričanja | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb                       | Izkušnje učencev                  |
| I54  | morjo bit pridne                                                         | Dekleta so pridna                                                 | Stereotipna prepričanja | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb                       | Izkušnje učencev                  |
| I55  | fantje so pač taki ko se tepejo                                          | Fantje so fizično nasilni                                         | Stereotipna prepričanja | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb                       | Izkušnje učencev                  |
| I56  | je to normaln.                                                           | Fizično nasilje fantov videno kot normalno                        | Stereotipna prepričanja | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb                       | Izkušnje učencev                  |
| I57  | ukrepajo so za punce bolj učitlce                                        | Pri dekliskem nasilju ukrepajo ženske učiteljice                  | Učitelji                | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb                       | Izkušnje učencev                  |
| I58  | za fante bolj učitli                                                     | Pri fantovskem nasilju ukrepajo moški učitelji                    | Učitelji                | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb                       | Izkušnje učencev                  |
| I59  | Te mlajši učitli pa niso lih taki.                                       | Mlajši učitelji niso stereotipni                                  | Stereotipna prepričanja | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb                       | Izkušnje učencev                  |
| J50  | opazi se, da majo različno vzgojo te starejši še tako bolj staro         | Starejši učitelji imajo strogo vzgojo                             | Stereotipna prepričanja | Reagiranje in ukrepanje drugih oseb                       | Izkušnje učencev                  |
| J51  | vzgoja doma pa šoli je loh čist različna                                 | Razlikovanje vzgoje v šoli in doma                                |                         | Vloga odraslih oseb pri preprečevanju vrstniškega nasilja | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| J52  | kar je neki v šoli narobe bo doma                                        | Razlikovanje vzgoje v šoli in doma                                |                         | Vloga odraslih oseb pri preprečevanju                     | Preprečevanje vrstniškega nasilja |

|      |                                                               |                                                        |  |                     |                                   |
|------|---------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|--|---------------------|-----------------------------------|
|      | mogoče videno okej                                            |                                                        |  | vrstniškega nasilja |                                   |
| F120 | Višji bi mogl bit standardi obnašanja                         | Višji standardi obnašanja                              |  | Spremembe na šoli   | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| F121 | pol tud ukrepi                                                | Višji standardi ukrepov                                |  | Spremembe na šoli   | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| F123 | Pa opomini                                                    | Višji standardi opominov                               |  | Spremembe na šoli   | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| F124 | kdaj mogl bit več discipline                                  | Več discipline                                         |  | Spremembe na šoli   | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| F125 | je preveč enga popuščanja preden je izveden nek opomin        | Popuščanje preden učenec dobi opomin                   |  | Spremembe na šoli   | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| H38  | prej začel učiti mlajše na temo nasilja                       | Zgodnejše učenje mlajših učencev na temo nasilja       |  | Spremembe na šoli   | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| H39  | nismo vsi enaki in je to okej                                 | Sprememba zavedanja da ne moremo biti vsi ljudje enaki |  | Spremembe na šoli   | Preprečevanje vrstniškega nasilja |
| K74  | treba bi blo spremeniti zavedanje da ne moremo biti vsi enaki | Sprememba zavedanja da ne moremo biti vsi ljudje enaki |  | Spremembe na šoli   | Preprečevanje vrstniškega nasilja |

## 9.5. Osno kodiranje

### RAZUMEVANJE VRSTNIŠKEGA NASILJA

#### Asociacija

- Znašanje nad osebo L1
- Strah pred stikom s povzročiteljem L3, L4
- Zavedanje posledic stika s povzročiteljem L5
- Neprijetni občutki žrtve L2, S1
- Trpljenje žrtve S3
- Nasilje med vrstniki A1
- Nasilje v razredu B1
- Nasilje med sošolci B2, C1
- Bullying D1
- Problem F1, G1
- Srednja šola za oblikovanje in fotografijo G2
- Ni pomemben stil G3
- Ni pomemben videz G4
- Ni norčevanja G5
- Vsi bi morali biti enaki po videzu K1, I4
- Ne moreš biti svoj I3

#### Oblike nasilja

- Razlika med fanti in dekleti R2
- Spolno nasilje se ne dogaja N6

#### Spletno nasilje

- Spletno nasilje O3, A4, G7, F5
- Na spletu je nasilje lažje izvesti G14, K25 K26
- Na spletu ni soočanja v živo G15
- Na spletu si povzročitelji več upajo F43
- Generacija elektronike H9
- Učenci so večino časa na telefonih H10

#### Psihično nasilje

- Psihično nasilje N1, R5, S9, D3, I7
- Psihično nasilje prevladuje N2
- Psihično nasilje preide v fizično nasilje L6, L7, O23
- Najprej psihično nasilje pri fantih N3
- Najprej psihično nasilje pri dekletih O1
- Verbalno nasilje E5, D2, G6, J15
- Dekleta so psihično nasilna E38
- Težje je psihično nasilje storiti v živo K27

#### Fizično nasilje

- Manj fizičnega nasilja M1
- Fizično nasilje je največji problem R1
- Več fizičnega nasilja pri fantih R3, R4, N5
- Fizično nasilje pri dekletih O2
- Fizično nasilje R6, C4, K2
- Ni le fizično nasilje E4
- Dekleta niso bila fizično nasilna E37

#### Vzrok za nastanek nasilja

- Povzročitelj in žrtve nista v dobrem odnosu M6

#### Vzroki za nasilje pri povzročitelju

- Jeza N4, F12, F13,
- Izraz stiske na napačen način K12
- Izkoriščanje česar koli S5, E7
- Povzročitelj ima razlog M5, L15, O14
- Povzročitelj ima stisko O12, O55, K11
- Povzročitelj nima nečesa R15
- Iz osebnega mnenja se razvije nasilje E3
- Nevšečnost osebe E6
- Nasilje je odvisno od osebe, ki je žrtev F27

- Iskanje pozornosti B14, E34, I5
- Osebi lahko prekipi B70
- Povzročitelj ima drug problem E119
- Način rešitve osebnega problema z vrstniškim nasiljem E122
- Slabo počutje v lastni koži K3
- Ubraničev pred sošolci G8, B49
- Povzročitelj sam žrtev K6, K8
- Doseg moči K10
- Ljubosumje R12
- Nagajanje B13

#### Družina

- Vpliv domačega okolja O5, H4
- Ločitev staršev O6
- Nasilje doma O8, G28, E180
- Vzgoja C20, J3
- Vzorniki doma A8, K9
- Otrok bo kot vzorniki doma A9
- Kreganje doma F6, F7
- Učenec stisko nasilja v družini izraža prek nasilja do vrstnikov F8, K7
- Starši ne posvečajo pozornosti J4, F9
- Starši ne povedo kaj je prav in narobe J5
- Povzročitelj ne ve kaj je prav in narobe J6
- Starši primerjajo s sorojencem F10, F11
- Problem doma E120
- Starši s težavo odvisnosti od prepovedanih substanc E179
- Otrok, ki doživlja nasilje doma ni perfekten E181
- Starši govorijo o izgledu učencev R49
- Otroci staršev, ki govorijo o izgledu učencev to govorijo dalje R50

#### Vrstniki

- Vpliv prijateljev M2
- Prepričevanje prijateljev M3, M4
- Skupina prijateljev B3
- Ne druženje s skupino B4
- Tarča zaradi ne druženja s skupino B5
- Sledenje prijateljev E8
- Medvrstniški vpliv C6

#### Mediji

- Telefoni E14
- Socialna omrežja E15, E16
- Mediji E17

#### Vzroki za nasilje pri žrtvi

- Žrtev ima nekaj kar moti povzročitelja R7
- Žrtev je drugačna R8, D4
- Stil R10
- Lasje R11, D7
- Narodnost S4, A7, H6, J8
- Ponos S8
- Talent žrtve R13
- Dobre ocene žrtve R14
- Žrtev ima nekaj kar povzročitelj nima R16, O7, O10
- Žrtev se začne družiti z novim sošolcem B12
- Temnopolnost D5, I6
- Prekomerna teža D6
- Prepričanje C5
- Vera A5
- Kultura A6
- Žrtev je brez možnosti E9
- Ukrepanje ob nasilju E11
- Si tožibaba če poiščeš pomoč E12
- Si zguba če poiščeš pomoč E13

- Jezik H5

## IZKUŠNJE UČENCEV

### Splošna opažanja

- Dežurni učitelji na drugih šolah E58
- Dežurni učitelji so na hodniku E59
- Učitelji ne hodijo iz razredov E60
- Na nižjih stopnjah morajo posredovati učitelji C26
- Na nižjih stopnjah učenci ne poznajo meja C27
- Nasilje je dolg problem C59
- Nasilje se kdaj samo umiri C60
- Žrtvam in povzročiteljem postane dolgčas C61
- Situacije kdaj niso tako kot zglejajo I9
- Ni le mnenje povzročitelja I10
- Mlajši učenci so brez spoštovanja D28
- Prošnja mlajšim učencem za prenehanje nasilja D29
- Mlajši učenci še naprej izvajajo nasilje po prošnji za prenehanje D30
- Generacije se spreminjajo A25
- Ignoriranje mlajših učencev A26
- Otroci s posebnimi potrebami A33
- Otroci s posebnimi potrebami lahko storijo nasilno dejanje A34
- Nevednost otrok s posebnimi potrebami kaj je prav in narobe A35
- Pozorno ravnanje pri problemih z otroci s posebnimi potrebami A36, A37
- Žrtev in novi sošolec sta želela družbo povzročitelja B15
- Največ govora o spletnem nasilju P6
- Manj govora o tradicionalnih oblikah P7
- Mišljenje jaz sem boljši od nasilja C85
- Mišljenje se ne bom spustil tako nizko C86
- Pregovor pametnejši odneha E169
- Mišljenje sem odnehal E172
- Mišljenje ni prišlo do nasilja E173

### Lanskoletni 9.razredi

- Učenci so se obnašali kot da je šola njihova I11
- Učenci so se obnašali kot da lahko delajo vse I12
- Učencem nihče ni smel narediti nič I13
- Učencem se ni dalo razložiti I14
- Učenci so bili brez razumevanja I15
- Učenci so bili brez spoštovanja do učiteljev I16
- Učenci so kljub kaznim počeli iste stvari F45
- Učencem je bilo vseeno F46

### Stereotipna prepričanja

- Stereotipi O33
- Fantje so boljši od deklet O34
- Fantje so močnejši od deklet O35
- Dekleta so močne O36
- Dekleta lahko premagajo fante pri športu O37
- Dekleta so slabša od fantov O38
- Stereotip resničen R41
- Fantje so fizično nasilni R42, N25
- Punce so psihično nasilne R43, N26

### Nasilje nekoč

- Včasih ni bilo toliko ozaveščanja o nasilju C64
- Nekoč spravljanje na starejše učence C65
- Nekoč si dobil nazaj nasilje od starejših C66
- Nekoč si nehal z nasiljem C67
- Danes ni več kot včasih C68
- Mlajši učenci si včasih niso upali narediti nič starejšim učencem C69
- Strah pred starejšimi učenci C70
- Danes spletno nasilje K58
- Včasih fizično nasilje K59

- Včasih psihično nasilje K60

#### **Žrtve vrstniškega nasilja**

- videz N7, O15, E32, F4, I2, F20
- Stil N8, F19, F21, F22
- Talent O16
- Spor O17
- Slabe spretnosti M24
- Neznanje M25
- Neznanje ubranitve F18, F28
- Šibkost C7
- Žrtev ne upa povedati C8
- Dobre ocene J7
- mlajši učenci F14
- Starejši učenci vedo, da se mlajši učenci ne bodo postavili zase F15
- Spretnost F16
- Zadržanost K13

#### **Povzročitelji vrstniškega nasilja**

- Popularni učenci R18
- Učenci z lepšim stilom R19
- Povzročitelj ima preveč energije O52, O58
- Povzročitelj ima občutek izključenosti B10
- Povzročitelj iz druge države E28
- Povzročitelju doma ni lahko E29
- Povzročitelj ima težave E30
- Povzročitelj ni dobro E31
- Povzročitelj misli, da velja za nekaj več F17
- Povzročitelj ima svoje prijatelje I29, I31
- Povzročitelj in prijatelji so popularni I30
- Povzročitelj ima več moči H17
- Povzročitelj sam žrtev nasilja I48

#### **Pogostost vrstniškega nasilja**

- Vrstniško nasilje se dogaja malo S14
- Vrstniško nasilje se dogaja redko O21, K14, F23
- Manj resne stvari so pogoste P4, M11
- Resno nasilje je pogostejše s starostjo R23
- Malo fizičnega nasilja M12, F24
- Največ psihičnega nasilja M13, O22, J10, F25
- Učitelji menijo da se spletno nasilje pogosto dogaja S16
- Spletno nasilje se ne dogaja pogosto S15, S17, R24, R25
- Psihično nasilje se dogaja ves čas R27
- Pogosto nasilje v nižjih razredih L34
- Pogosto je malo nasilje B6
- Vsakodnevno pretepanje E20
- Vrstniško nasilje se manj dogaja če so učitelji prisotni E61
- Nasilje se hitreje zgodi brez prisotnosti učiteljev E67
- Na stranišču ni več pogosto nasilje B35
- Največ pretefov na hodniku D50
- Se pogosto pojavlja F2
- Ne opaža nasilja J9, H7
- 4. razred B11
- 6. razred E26
- Fantje zbadali v nižjih razredih B28
- 1. razred B29

#### **Oblike vrstniškega nasilja**

- nasilje je odvisno od generacije K57
- Večina je doživela tradicionalno nasilje R31
- Malo nasilje D9

- Udarec učenca D11
- Vrnitev udarca D12
- Mali udarci niso nasilje C12
- Mali udarci so med prijatelji C13
- Mali udarci so v hecu C14
- Malo nasilje ni vedno udarec D13
- Spotikanje D14
- Frcanje D15
- Dogodek v Celju E18
- Nadlegovanje dekleta E19

#### Spletna dejanja vrstniškega nasilja

- Ustvarjanje lažnih profilov za izvajanje nasilja G12
- Učenka sama sebe naredi žrtev nasilja G13
- Objavljanje nedovoljenih fotografij A2, A3
- Poslabšanje nasilja v času online šolanja F34, K17
- Početje drugih stvari F37
- Preselitev nasilja v spletno okolje K18, K19
- Uporaba telefonov med spletnim šolanjem K20
- Fotoshopiranje obrazov na neprimerne slike H11
- Prepošiljanje slik med učenci H12
- Učenci so imeli slike H13
- Poseg učiteljev H14
- Vpleteni učenci so dobili opomine H15
- Žrtev ni naredila nič narobe J16
- Žrtvi photoshopirane slike ni bilo prijetno J17
- Ni bilo prijetno zaradi okoliščin slike J18, J19
- Vključitev policije F47
- Policija je imela pogovor z avtorjema photoshopirane slike F48
- Policija je imela pogovor s prepošiljateljem slike F49
- Prepovedana uporaba telefonov F50
- Pregledovanje šolske torbe zaposlenih na šoli F51
- Učenci bi morali pustiti pregled šolskih torb F52

#### Fizična dejanja vrstniškega nasilja

- Porivanje L35
- Brcanje L36
- Spotikanje C18
- Spotikanje in frcanje se dogaja D16
- Udarec B71
- Pretep med sošolci D17, H1, J1
- Ščipanje B31
- Boksanje B30
- Davljenje E85
- Metanje na osebe E99
- Valjanje po tleh E21
- Povzročitelj je metal stvari v žrtev in sošolca B16
- Met žoge v glavo C16
- Uničevanje stvari B17

#### Psihična dejanja vrstniškega nasilja

- Posmehovanje N9, G10
- Govorice N10, G11
- Šala L11, L14, E22, E92
- Šale kdaj niso videti tako P5
- Šala se spremeni v resno nasilje N13
- Opazovalci morda res ne vidijo razlike med šalo in resnim nasiljem C43
- Običajno ni šala E23
- Žaljenje M8, H2
- Novi izrazi žaljenja L9
- Deska L10
- Nesramnost P2

- Izsiljevanje L23, K70
- Izsiljevanje denarja L24
- Izsiljevanje z govorom o žrtvi L25
- Zbadanje E33, A10
- Fantovsko zbadanje deklet A11
- Zafrkavanje B32, I1, F26
- Zafrkavanje s strani razreda O48
- Zafrkavanje po prihodu s pogovora O49
- Smejanje kot zafrkavanje C9, P27
- Grožnje H3, K69
- Laži K71
- Laganje o dogajanju B78
- Izmišljevanje P28
- Skrivnosti K72
- Bockanje E91
- Izzivanje B50
- Izpostavljanje F3
- Poniževanje M9, S6
- Uničevanje žrtve S7
- Teženje osebi, ki se ne zna postaviti zase F29
- Spravljanje na druge učence K4
- Grdo obnašanje deklet do drugih oseb E118
- Izključevanje E1
- Izključevanje zaradi drugačnosti E2
- Izključevanje ni vrstniško nasilje C2
- Izključevanje je osebno mnenje C3
- Izključevanje iz skupine O13
- Izključevanje se bolj dogaja pri dekletih O18
- Izključevanje se dogaja pri fantih O19
- Dekliško izključevanje učitelji prej opazijo O20
- V razredu je vsaj ena oseba izključena L17
- Izključevanje iz pomanjkanja skupnih interesov L18
- Učenci se spravijo na osebo, ki skuša vključiti izključenega učenca L20
- Združitev v skupino R20
- Nedostopnost učencem v skupino R21
- Želja po vključenosti v popularno skupino P1, M10
- Prijatelj se obrne proti tebi M7
- Oblikovanje lastne skupine izključenih učencev R22
- Lastno združevanje učencev po skupinah S12
- Interes S13
- Izključevanje učencev, ki niso iz premožnih družin P3

#### **Vloga v vrstniškem nasilju**

- Opazovalec R32, P8, L26, O24, S18, D19, E44, A20a, F38, J11, I8, G16, H8
- Včasih žrtev B33
- Vsi bili enkrat žrtev C21
- Nekoč povzročitelj D20
- Punce so opazovalke pri fantovskem nasilju E48

#### **Prostor vrstniškega nasilja**

- Športna vzgoja S11
- Psihično nasilje pri športni vzgoji M23
- Fizično je na hodnikih P9
- Fizično nasilje med odmori N15
- Razred N16, C24
- Zaklenjen razred N17, E64
- Odklenjeni razredi N18
- Stranišče O25, B34
- Na stranišču ni učiteljev O26
- Stranišče je zbirno mesto med odmori S19
- Stranišče nedostopno učiteljem S20



- Hodnik D21, E56, F44
- Med odmori E57
- Učitelji gredo iz razreda E62, E63
- Učitelji gredo v zbornico E65
- Učenci sedijo na hodniku E66
- Učiteljev ni zraven E68
- Učitelji ne vidijo E69
- Skupinski pogovori na spletu K15
- Socialna omrežja K16, F30, F31
- Splet J13
- Nasilje se lahko zgodi povsod J14

#### **Reagirane in ukrepanje učencev**

- Vključevanje žrtve L21
- Druženje z žrtvijo L20
- Seznanjenost s spletnim nasiljem je dobra R28
- Pri spletnem nasilju ne veš kako ukrepati R29
- Pri tradicionalnem nasilju veš kako ukrepati R30
- Ustavitev nasilja S21
- V šali, se ne ukrepa S22
- Povzročitelj in žrtev se sama pomirita S23
- Odvisno od odnosa z žrtvijo in povzročiteljem R33, O27, K37
- Ni dobrega odnosa z žrtvijo in povzročiteljem R34
- žrtev in povzročitelja skuša dati narazen R35, R39, B39, C44, C45, C46
- Prijatelj in oseba s katero ni v dobrem odnosu R36
- Pomoč prijatelju R37
- Dober odnos z žrtvijo in povzročiteljem R38
- Starejši učenci O28
- Ne upajo ukrepati O29
- Dekleta gredo po učitelje N20
- po razrednika P10
- Prvega učitelja, ki ga najdejo N21
- Ne gredo po razrednika S24
- Ni zaupanja do razrednika S25
- Zaupanje stiske S41
- Želja po zaupanju učitelja S42
- O stiski vedo vsi učitelji S43
- Pogovori o stiski učenca med učitelji v zbornici S44
- Širjenje pogovora o stiki med učenci S45, **O62**
- Izdaja zaupanja s strani učitelja S46
- Nezaupanje do učiteljev S47, O61
- Razrednik izve od drugih učiteljev S26
- Lastno reševanje problema R58
- Smejanje ob nasilju E24, C10, B8
- Smejanja ne moreš kontrolirati C11, C23
- Spodbujanje nasilja E25, N19, C22, E45, E46
- Ne izpostavljanje žrtve po nasilju B7
- Nasilja ne podeliš z drugimi B9
- Odvisno od spola žrtve in povzročitelja E40
- Zavzemanje za dekleta E41
- Reševanje problema E42
- Ne vpletanje ob fantovskem nasilju E43, E47
- Dekleta imajo zaveznitva E51
- Zavzem strani na podlagi prijateljstva E52
- Kreg med dvema dekletoma E53
- Kreg med vsemi dekleti E54
- Prijateljstvo med dekleti E55
- Fantje skušajo učitelje čim manj vključevati v probleme D22
- Fantje se zavedajo, da lahko sami rešijo probleme D23
- Fantom skoraj vedno uspe, da sami rešijo probleme C25

- Na višji stopnji učenci poznajo meje C28
- Meje so kršene C29
- Ko so meje kršene sami rešijo problem C30
- Odvisno od situacije B36
- Resnost situacije B37, K24
- Situacija se ne ustavlja B38
- Ustavitev žrtve in povzročitelja B40
- Z vpletanjem sam lahko postaneš del nasilja B41, F71
- Učenci gredo do učiteljic E78
- Učenci učiteljem povedo kaj se dogaja E79
- Punce gledajo davljenje med fanti E86
- Držanje osebe, ki je razburjena C41
- Razburjeno osebo ne daviš C42
- Reševanje A15b
- Pomoč A16b
- Raziskovanje dogajanja A17b, A18b, K36
- Žrtev se brani C47
- Žrtev se sama umiri C48
- Žrtev ne upa soočiti povzročitelja N11
- Želja žrtve po ne poslabšanju situacije N12
- Odvisno od osebe F39
- Odvisno ali znaš braniti osebo F40
- Branitev pripomore k zaključku nasilja F41
- Podpora K21
- Poveš da oseba laže K22, K23
- Ustavitev povzročitelja F42
- Odhod po starejšo osebo J12
- Pomoč žrtvi F55
- Pomoč žrtvi če je prijatelj K29
- Stopitev na stran žrtve K30
- Učenci se po opozorilu svetovalne delavke še bolj norčujejo I21
- Učenci vedo kdo je udeležen v nasilju I22
- Učenci vedo, da se je nekaj zgodilo I23
- Učence se je strah postaviti za drugo osebo F70, H18
- Poslabšanje situacije O82
- Nasilje povzročiteljevih prijateljev O83
- Žrtev in povzročitelj se sama ustavita I34
- Gredo iskati učitelja I36
- Krivljenje drugih oseb B79
- Ne znanje o reagiranju in ukrepanju B48, G23
- Dvom o dogajanju resničnega nasilja in šali E88, E93

#### **Reagiranje in ukrepanje drugih oseb**

- Težje reagiranje in ukrepanje drugih oseb pri spletnem nasilju G18
- Učitelji ne vidijo kaj se dogaja na spletu M16
- Učitelji ne morejo ukrepati na spletu G20
- Učitelji na šoli slišijo vse M17, M18
- Učitelji ne vedo za spletno nasilje G19
- Učitelje je strah spletnega nasilja M15

##### Učitelji

- Pri fizičnem nasilju ukrepajo moški učitelji R40
- Učiteljica ne more veliko narediti O30
- Učiteljica lahko reče naj nehata O31
- Učiteljica ju ne more dati narazen O32
- Pri dekliskem nasilju ukrepajo ženske učiteljice M20, I57
- Pri fantovskem nasilju ukrepajo moški učitelji M21, I58
- Učitelji so bolj pozorni na dekleta P11, P13
- Učitelji so manj pozorni na fante P12, P14
- Dela se razliko med dekleti in fanti L27
- Enakopravnost med fanti in dekleti L28

- Enakopravnost pri pomoči L29
- Enakopravnost pri posledicah L30
- Odhod dekleta k svetovalni delavki S27
- Panika kje je dekle S28
- Panika kaj se je zgodilo dekletu S29
- Panike je manj pri fantih S30
- Potrebno ukrepanje N14
- Grožnje s pogovori N22
- Grožnje s svetovalno službo N23
- Grožnje zaradi malenkosti N24
- Učitelji ne spremljajo dogajanja M26, M27
- Pogovor o nasilju ko ni žrtve P19
- Učitelji lahko drugače slišijo o dogodku P20
- Odsotnost žrtve P21
- Potrditev žrtve P22
- Zaničanje žrtve P23
- Zasliševanje o dogodku L47
- Zasliševanje pred razredom P26
- Pogovor z učitelji ena na ena P25
- Vpitje učitelja na povzročitelja pred drugimi P31, P34
- Povzročitelj ne more dokazovati resničnosti P32
- Obsojanje učiteljev L56
- Učitelji učence spodbujajo, da poiščejo pomoč ob nasilju E10
- Razrednik sprašuje dekleta če so kaj videle E50
- Učitelji za nasilje izvedo od drugih oseb B42
- Učitelji ukrepajo B43
- Reagiranje in ukrepanje je odvisno od učitelja C31
- Reagiranje in ukrepanje odvisno ali je učiteljem mar za učence E70
- Učitelji, ki začnejo učence nadirati E71
- Učitelji, ki ukrepajo ko je skrajno nujno E72
- Učitelji, ki odpeljejo učence k ravnatelju zaradi malenkosti E73
- Učitelji problem rešijo z napotitvijo v svetovalno službo O45
- Ukrepanje temelji na razpoloženju učitelja D24
- Jeza učiteljev B44, B45, C33, C34
- Slabi dnevi učiteljev C32
- Pogovori staršev z učiteljico E36
- Razrednik posreduje ob hujšem nasilju E74
- Kontrola učiteljev nad dogajanjem E75
- Učitelje zanima zakaj so učenci pri svetovalni delavki E76
- Učitelje zanima ali se je kdo od učencev stepel E77
- Učiteljica vpraša kje imajo učenci razrednika E80
- Učiteljice usmerijo učence k razredniku E81
- Učiteljem se ne da ukvarjati z učenci E82
- Učitelji so učencem popuščali K28
- Učitelji se učencem niso upali reči G17
- Če učitelj vidi nasilje ga prekine I35
- Učitelj se pogovori z žrtvijo in povzročiteljem I37
- Učitelj pošlje učenca k svetovalni delavki I38
- Učitelji naj bi vedeli kaj se je zares zgodilo K67
- Učitelji situacije kdaj razumejo narobe G31
- Učitelji ne poslušajo vseh učencev G32
- Učitelji nenamerno preoblikujejo situacije G33
- Učitelji imajo nekatere učenec raje kot druge J39, J40
- Zavzem učiteljev za učenca, ki ga imajo raje F117
- Učitelji imajo zamere do učencev J41
- Roditeljski sestanki R44
- Izpostavljanje nasilja na roditeljskih sestankih R45
- Izpostavljanje udeležencev v nasilju R46
- Izpostavljanje nasilja s strani staršev R47
- Izpostavljanje nasilja s strani učencev R48

- Izpostavljanje nasilja s strani učiteljev N32
- Pogovor le s starši udeležениh učencev N33
- Govorilne ure N34
- Ne ignoriranje nasilja s strani učitelja E138, E139
- Zaradi zamer do učenca se učitelj postavi v bran drugemu učencu J42, J43
- Učitelji bi morali vse učence obravnavati enako F115
- Učiteljeva obravnava učencev neglede na pretekle konflikte F116
- Učitelji mislijo, da učenci ne bi mogli storiti nasilnega dejanja F118, F119

#### Starši

- Vmešavanje staršev E35
- Prehitro vmešavanje staršev I17
- Starši želijo vedeti zakaj jim žrtev ni povedala o nasilju A18a
- Starši želijo vedeti kdaj se je začelo nasilje A19a
- Pisanje staršev v imenu otrok G21
- Starši znajo pretiravati J20
- Starši napihnejo situacijo J21
- Problem doma F92
- Poslabšanje situacije, če izvedo starši F93; A17a
- Jeza staršev F94, I45
- Jeza staršev nad obnašanjem otrok F95
- Starši ne bodo svetovalni službi rekli ničesar I43
- Starši nočejo poslušati otrok I44
- Staršem zadostuje kar izvedo od učiteljev I46
- Starši imajo do učiteljev spoštovanje K65
- Starši imajo do učiteljev spoštovanje zaradi starosti K66
- Starši se zanašajo le na kar jim povedo učitelji G39
- Starši zvedo o problemu od nekoga drugega A15a, A16a

#### Stereotipi

- Fizično nasilje deklet videno kot napačno L37
- Fizično nasilje fantov videno kot normalno L38, I56
- Ukrepanje pri dekliskem nasilju O39
- Ne ukrepanje pri fantovskem nasilju O40
- Učitelji slišijo žaljivke O41
- Učitelji ravnaajo po stereotipih P15
- Dekleta so pridne P16, S36, I54
- Fantje niso pridni P17
- Fantje dobijo opozorila za malenkosti P18
- Pričakovanja dekliskega obnašanja S34
- Dekleta so lepo vzgojene S35
- Starejši učitelji so stereotipni I52
- Dekleta se ne tepejo I53
- Fantje so fizično nasilni I55
- Mlajši učitelji niso stereotipni I59
- Starejši učitelji imajo strogo vzgojo J50

#### **Počutje ob vrstniškem nasilju**

- Želi, da nehajo S31
- Ne privošču nikomur S32
- Občutek neprijetnosti S33, E90, E94, E83, E84, I18, G22
- Ni prijetno, ko drugi spodbujajo nasilje E84
- Opazovalec se slabo počuti L33
- Počutje učencev odvisno od udeležencev v nasilju C35
- Nerazumevanje z osebo C36
- Če osebe ne mara mu je vseeno zanjo C37
- Ni mu mar za osebo C40
- Razumevanje z osebo C38
- Če osebo pozna mu je mar zanjo C39, A13b, A14b
- Drugim osebam je vseeno E87
- Žrtev in povzročitelj sta iz sebe po nasilju E111
- Težko nehati E170

- Po prenehanju nasilja imaš boljši občutek E171
- Živčnost ob gledanju nasilja E89, B46, B47
- Slabi občutki, če je vpleten prijatelj F54
- Strah pred vpletanjem zaradi možnosti postati žrtev G24
- Strah P33
- Ne upaš povedati O81
- Privoščljivost P28
- Težki občutki povzročitelja L46, P30
- Povzročitelju ni lahko O11, E121
- slabo počutje povzročitelja O4
- Po pogovoru je občutek jeze večji O64
- Povzročiteljevo ne zavedanje bolečine L13
- Užitek povzročitelja S2
- Dobro počutje povzročitelja K5, O9, R9
- Žrtvi ni dobro L31, F53
- Žrtev se slabo počuti L32
- Žrtvi ni lahko E134
- Jok žrtve D18
- Psihično nasilje bolj boli L8, E39
- Psihično nasilje prizadene L12,
- Šala prizadene osebo L16

#### **Posledice vrstniškega nasilja**

- Prenehanje druženja B18
- Povzročitelj in žrtve nista v dobrem odnosu B19
- Strgana majica E27
- Povzročitelj žrtev skoraj spravil v bolnišnico C15
- Skorajšnja izguba zavesti C17
- Udarec z glavo ob rob mize C19
- Žrtev nima poguma, da pove A12
- Žrtev ne pove učitelju A13a
- Žrtev ne pove staršem A14a
- Rdečica v obraz E96
- Oteženo dihanje E97
- Poslabšanje nasilja F32
- Menjava razreda F33

#### **POMOČ OB VRSTNIŠKEM NASILJU**

##### **Oseba na katero bi se obrnili po pomoč**

- Sošolka S37
- Učitelj S38
- Razrednik S39, A19b, F56
- Dober razrednik F57
- Razrednik ni v pomoč I19
- Reševanje problema brez razrednika C49
- Ob vključitvi razrednika sta kaznovana žrtev in povzročitelj C50
- Družinski član L39
- Sestrična L41
- Oseba, ki jih zaupaš L40, A21, B59
- Najboljši prijatelj N27, B58
- Staršem ne bi povedal O42
- Starši izvejo od šole O44
- Staršem je težko povedati določene stvari B53
- Lažje je zaupati osebi, ki ni starš B55
- Pogovor z neznano osebo S50, S51, S52
- Lažji pogovor o problemih S53
- Žrtev brez zaupne osebe B51
- Žrtev gre sama skozi problem B52
- Oseba, ki je na voljo žrtvi B60
- Oseba, ki pomaga žrtvi B61
- Pomoč v šoli B62

- Pomoč v šolski svetovalni službi B63
- Ne bi odšel k svetovalni delavki R57, M32
- Ne bi povedal o problemih svetovalni delavki M33
- Lastno reševanje problema O43

#### **Pomoč, ki jo potrebuje žrtev**

- Pomoč, za katero žrtev misli, da bo pomagala S40
- Odhod na pogovor še poslabša situacijo O46, O47
- Pogovor nima učinka O50, A23
- Pogovor pomaga nekaterim N28, A22
- Pogovor ni za vse N29
- Pogovori ne pomagajo C57
- Pogovor je začasna rešitev C58
- Nadaljevanje nasilja po pogovoru L50
- Pogovori niso kar potrebuje oseba A24
- Boljše počutje po pogovoru N30
- Pogovor ne spremni situacije N31
- Pogovor F64
- Pogovor o počutju F65
- Pogovor o potrebah F66
- Pogovor o situaciji F67
- Pogovor je odvisen od situacije D26
- Kakšnih dejanj se ne da oprostiti D27
- Fantje nimajo mirnega pogovora E105
- Dekleta imajo miren pogovor E106
- Pogovor ob prisotnosti odrasle osebe E107
- Resničnost zgodbe M28
- Stopnjevanje zgodbe M29
- Dokazovanje resničnosti M30
- Žrtev brez dokaza N39
- Napotki B56
- Pomoč B57
- Pomoč žrtve je odvisna od situacije C51
- Podpora E100, K38
- Podpora žrtvi pri samozavesti E101
- Podpora žrtvi za postavljanje zase E102
- Podpora žrtvi za lastno reševanje problema E103
- Če gre problem predaleč da se zaupa osebi E104
- Zaveznik C52, C53, C54, C55
- Zgodnja seznanjenost o nasilju B68
- Psihološka pomoč žrtvi L51
- Več je možnosti, da oseba ne spregovori o težavah E125

#### **Pomoč, ki jo potrebuje povzročitelj**

- Pomoč odvisna od dogajanja pri povzročitelju L42, L43
- Pogovor O56, L44, B64, E123, F68, K42, H19, F72
- Pogovor o vzroku nasilja F73
- Pogovor o vzroku jeze F74
- Pogovor o stvari, ki ga prizadene F75
- Pogovor če si on želi F76
- Pogovor o stiski F77
- Pogovor o težavah E124
- Pogovor kaj se povzročitelju dogaja v življenju J28
- Pogovor posebej s povzročiteljem J27
- Pogovor nima smisla takoj po nasilnem dejanju J29, J30, O57, E108 E109 E110, O63
- Sedenje povzročitelja O59
- Ukrep B65, F69
- Ukrepi nimajo učinka H35
- Opozorilo B66

- Izključitev B67
- Psihološka pomoč G25, L52
- Pojasnitev za povzročitelja
  - Pojasnitev K39, J24, I27
  - neprijetni občutki za žrtev K40
  - Nasilje ni prav K41
  - Nasilje je grozno J25
  - Razmislek o povzročanju nasilja J26
  - Pojasnitev nima učinka I26
  - Sam postaneš žrtev nasilja I28
  - Pojasnjevanje je nov problem I32

#### Sproščanje energije

- Sprostitev energije O53, O65
- Boksarska vreča O54
- Hoja O66
- tek O67
- boks O68

### **Dodatna pomoč pri vrstniškem nasilju**

#### Telefon za otroke in mladostnike

- Reklama za tom telefon S48
- Nepoznavanje delovanja tom telefona S49
- Tom telefon A20b
- Nahrbtnik Tom telefona E146
- Listi s težavami učencev E147
- Odprt nahrbtnik E148
- Liste bi lahko vzel kdorkoli E149
- Oseba bi videla kdo je napisal list E150
- Slabo počutje osebe, ki je napisala list E151
- Slabo počutje osebe, če bi se razvedelo po šoli o težavi E152
- Anonimnost listov B80
- Z anonimnostjo se ne bi rešili problemi B81

#### Preventivna predavanja

- Predavanja E158, K49
- Predavanja ne zmanjšajo zbadanja ali pretepatov E159
- Predavanja so vsako leto ista E160, J35
- Predavanje s strani policije C82
- Ni dobro, da se učenci tepejo D38
- Ni dobro, da se učenci besedno napadajo D39
- Učenci morajo držati kot skupnost D40
- Učenci se ne smejo pretepat D41
- Pretepanje je slabo D42
- Učencev se prepoved nasilja ne prime D43
- Video posnetki G26
- Video posnetki ne pomagajo G27, J33
- Učencem je dobro da zamudijo pouk J34
- Učenci ne jemljejo resno video posnetkov F79
- Učenci se smejujejo ob video posnetkih F80
- Ločevanje po razredih ob ogledu K43
- Ogled video posnetkov ima skupaj cela višja stopnja K44
- Učenci se pogovarjajo med video posnetki K45
- Dretje učiteljev K46
- Učitelji želijo mir K47
- Učitelji želijo tišino K48
- Učenci ob ogledu video posnetkov niso zbrani F81
- Preveč je učencev F82
- Učencev ne zanima tema nasilja I33
- Učenci na predavanjih ne izvedo nič novega J36
- Spletna predavanja na temo nasilja F35
- Spletna predavanja niso bila dobra F36

- Ohranitev predavanj za celotno stopnjo F83
- Mešanje razredov F84
- Razcep prijateljskih skupin na predavanjih F85
- Zmanjšanje pogovarjanja F86
- Zmanjšanje motenja učencev
- Učenci so se zamislili ob osebni izkušnji K51
- Prepovedi nimajo učinka K52
- Predstavitev posledic nima učinka K53

#### Predavatelj preventivnih predavanj

- Predavateljev ne jemljejo resno E161
- Predavatelji so starejši ljudje E162, H24
- Mišljenje kaj starejši predavatelji vedo o nas E163
- Bolje da so predavatelji mlajši ljudje C83
- Mladi predavatelji so bližje razumevanju učencev C84
- Učenci se lažje poistovetijo z mladimi predavatelji E164
- Učenci vidijo, da jih mladi predavatelji razumejo E165
- Mladi predavatelji vedo kaj je njim pomagalo pri vrstniškem nasilju E166
- Mladi predavatelji vedo kaj je popularno E167
- Mladi predavatelji znajo temo predstaviti na zanimiv način E168
- Predavateljica z osebno izkušnjo K50
- Predavatelj blizu starosti učencev H23, K54
- Spoštovanje do starejšega predavatelja H25
- Starejši predavatelj ima znanje o nasilju H26
- Predavatelj iste starosti kot učenci ni dober F88
- Izkoriščanje priložnosti za nasilje pri predavatelju iste starosti kot učenci F89
- Starejšega predavatelja je lažje sprejeti K55
- Lažje sprejmeš kar govori starejši predavatelj K56

#### Pogovor žrtve in povzročitelja

- Neprijetnost ob soočenju žrtve in povzročitelja J31, J32
- Zgodbi žrtve in povzročitelja H20
- Občutja žrtve in povzročitelja H21
- Prekinitev pogovora žrtve in povzročitelja, če ne zmoreta H22
- Pogovor žrtve s povzročiteljem poslabša problem C56, D25

## **ŠOLSKA SVETOVALNA SLUŽBA**

### **Posredovanje šolske svetovalne službe**

- Svetovalne delavke rešijo problem namesto učenca O51
- Zaupanje do svetovalnih delavk L48, L49
- Prijaznost O69
- Prijateljski odnos O70
- Svetovalne delavke niso hladne O71
- Pogovor se ne začne s problemom L53
- Prvo vprašanje po počutju L54
- Vprašanje po dogajanju pred nasiljem L55
- Svetovalna delavka za splošne probleme R51
- Pogovor o stiski R52
- Pogovor o prijateljskih težavah R53
- Svetovalna delavka za nasilje R54
- Pogovor R55
- Svetovalna delavka za psihično nasilje N35
- Svetovalna delavka za fizično nasilje N36
- Dajanje ukrepov R56
- Neučinkovitost opominov O72
- Letno izničenje ukrepov O73
- Ne stopnjevanje ukrepov O74
- Ukrep pomaga C73
- Opomin pomaga C74
- Opozorilo H30
- Opomin H31



- Opomini ne pomagajo B84, E154
- Pomislek o izključevanju po tretjem opominu O75
- Popuščanje preden učenec dobi opomin F125
- Krivo kaznovanje M31, N37, N38, C80
- Zaupanje osebi s hujšo zgodbo N40
- Učenci imajo pri pogovoru s šolsko svetovalno službo občutek, da so delavke izobražene osebe na področju nasilja E112
- Svetovalna delavka ve kaj dela E113
- Svetovalna delavka ve kaj sprašuje E114
- Svetovalna delavka ve kako rešiti problem E115
- Učenci imajo boljši občutek pri pogovoru s šolsko svetovalno službo E116
- Učenci vedo, da svetovalne delavke vedo kako morajo delati E117
- Žrtvam in povzročiteljem ni prijetno v šolski svetovalni službi E126
- Učenci vedo kaj želijo slišati svetovalne delavke E127, E128
- Učenci povedo kar si svetovalne delavke želijo, da so srečne E129
- Žrtev je v svojem svetu s problemi E130
- Žrtev ne vidi, da mu želi svetovalna delavka pomagati E131
- Tolažba E132
- Ne zagotovitev ukrepanja svetovalnih delavk E133
- Odhod v svetovalno službo, da se učenec pomiri A27
- Odhod v svetovalno službo, da se situacija pomiri A28
- Razširitev problema po šoli J23, K35, I25
- Nastanek drame I24
- Pogovori s svetovalno delavko ne pomagajo C71
- Grožnje pomagajo C72
- Z grožnjami se učenci zavedajo posledic svojih dejanj D31
- Spoštovanje groženj D32
- Način pogovora B73
- Pogovor enim pomaga B74
- Učenec se odpre B75
- Učenec zaupa B76
- Pomoč pogovora odvisna od osebe B77
- Reševanje problemov, da je vse popolno E137
- V šolski svetovalni službi se ne izve čiste resnice C76
- Vsaka oseba o nasilju pove po svoje C77
- Verjetje osebam, ki imajo enako pripoved C78
- Ne verjetje osebi, ki ima različno pripoved od večine C79
- Ob obisku svetovalne službe, sledi pogovor o učencu D34
- Dober občutek učenca, ko pove kako je D35
- Ponavljajoči se pogovori v svetovalni službi C99
- Začetnik nasilja C100
- Govor o prihodnjih posledicah C101
- Govor o posledicah C102
- Govor o problemu C103
- Govor o problemu ga le spodbuja C104
- Pogovor o dogodku K32
- Svetovalna delavka razred opozori naj se ne norčujejo iz nasilja I20b
- Svetovalna delavka preveč izpostavi žrtev H16
- Svetovalna delavka pride po učence za pogovor K31, H28
- Svetovalna služba vzame učence sredi pouka K33, K34, H27, L45
- V svetovalni službi raziščejo situacijo I39
- V svetovalni službi raziščejo kako ukrepati dalje I40
- Pogovor s svetovalno službo je odvisen od resnosti nasilja H29
- Obveščanje staršev
- Svetovalne delavke kdaj ne znajo starše obvestiti o nasilju na dober način K62
- Obveščanje staršev povzroči težave K63
- Poslabšanje situacije K64, G30
- Klic iz šole F98
- Sporočilo iz šole F99
- Pričakovanje nečesa slabega F100

- Pričakovanje problema F101
- Obveščanje staršev nikoli ni o dobrih stvareh F102
- Starše obveščajo razredniku I41
- Starše obveščajo učitelji I42
- Svetovalna služba staršem zaupa kar učenci ne želijo, da izvedo J22
- Problem je večji, če izvedo starši F91
- Obveščanje staršev povzroči stres žrtve ali povzročitelja G29

#### **Pričakovanja učencev do šolske svetovalne službe**

- Ohranitev prijateljskega odnosa L57
- Letni pogovori O76, C81
- Lastna izbira svetovalne delavke za pogovor O77
- Kratek pogovor O78
- Zaznavanje nasilja O79
- Opazovanje učencev E135
- Opazovanje kaj se dogaja z učencem E136
- Gledanje dogajanja po šoli M35
- Opazovanje učenčeve šibke točke E140
- Opazovanje izvora problema E141
- Pomoč pri problemu E142
- Oseba, ki je psihično in fizično nasilna mora dobiti sankcije C75
- Rešitev problema brez kazni za osebe, ki niso krive D33
- 5 minutni pogovor E143
- Letni pogovor o morebitni stiski E144
- Letni pogovor koristen za učence E145
- Svetovalne delavke mi morale učence vzeti med malico F 58
- Svetovalne delavke mi morale učence vzeti po pouku F59
- Svetovalne delavke mi morale učence vzeti med odmorom F60
- Svetovalne delavke mi morale učence vzeti na stran F61
- Učitelji bi učencem na skrivaj povedali, da jih želi videti svetovalna delavka F62
- Svetovalne delavke ne bi vzele učencev pred ostalimi F63
- ni dobro da svetovalne delavke takoj povedo staršem o nasilju F90
- Najprej reševanje problema z učencem F96, J37
- Obvestitev staršev po pogovoru z učenci F97
- Vključitev staršev G35
- Vključitev staršev če se učenca ne moreta zmeniti G36, J38
- Otrok zna sam staršem povedati kaj se je zgodilo K61
- Neopazno jemanje učencev na pogovor H32
- Z neopaznim jemanjem učencev bo manj drame H33
- Z neopaznim jemanjem učencev bo manj zasliševanja s strani učiteljev H34
- Delajo že vse kar lahko F103, F108
- Pogovor je vse kar lahko svetovalna delavka naredi F107, F104, G34
- Pogovor z žrtvijo in povzročiteljem nasilja F106

#### **PREPREČEVANJE VRSTNIŠKEGA NASILJA**

##### **Ustavitev vrstniškega nasilja**

- Boljša zavarovanost šol R59
- Boljša preglednost šol R60
- Šolski varnostnik R61
- Dežurni učitelj M34
- Zmanjšanje števila opominov D36
- Izključitev D37
- Ukinitve opominov B82
- Zavedanje posledic B83
- Vključevanje staršev v probleme E155, E156
- z vključitvijo staršev se tudi njih kaznuje A29
- Vključitev staršev ni dobra B85, B86
- Prezem odgovornosti učenca A30
- Prezem odgovornosti odvisna od starosti učenca A31
- Več prevzema odgovornosti z višjo starostjo A32
- Nevednost kako ustaviti vrstniško nasilje E157

- Ustavitev vrstniškega nasilja je odvisna od vsakega učenca F109
- Nasilje je nemogoče ustaviti K68, I47
- Nastanek novih oblik nasilja K73
- Sprememba zavedanja da ne moremo biti vsi ljudje enaki H39, K74

#### Ustavitev spletnega nasilja

- Vsak učenec ima telefon F110
- Uporaba aplikacij za nasilna dejanja F112
- Širjenje problema v nekaj minutah po celem razredu F113
- Noben učenec ne bi smel imeti telefona J44
- Noben učenec ne bi smel imeti dostopa do spleta J45
- Noben učenec ne bi smel imeti dostopa do aplikacij J46
- Z ustavitvijo spletnega nasilja bi se vrnilo fizično nasilje J47

#### **Spodbuda da povzročitelj preneha z vrstniškim nasiljem**

- Povzročitelj izkusi nasilje S54, C62
- Povzročitelj deležen istega nasilja O80, C63, H37, J49
- Razmislek povzročitelja o počutju žrtve L61
- Prenehanje s smejanjem A38
- Prenehanje s spodbudnimi besedami A39
- Razumevanje dogajanja v povzročiteljevem življenju D44
- Razumevanje problema med žrtvijo in povzročiteljem D45
- Povzročitelj pove o problemu svetovalna delavka D46
- Povzročitelj pove o problemu razredniku D47
- Pogovor H36
- Postavitev v čevlje žrtve F114
- Izkušnja občutka neprijetnosti J48
- Izkušnja lastnih dejanj, povzročitelju ne pomaga, če je sam žrtev nasilja doma I49
- Ustavitev nasilja doma I50
- Ustavitev nasilja doma bi morda ustavilo povzročiteljevo vrstniško nasilje I51
- Povzročitelja ne moremo prisiliti, da neha z nasiljem F105

#### **Vloga odraslih oseb pri preprečevanju vrstniškega nasilja**

- Odrasle osebe ne morejo pomagati O84
- Večanje problema O85
- Vmešavanje odraslih O86
- Vmešavanje učiteljev N41
- Vmešavanje vseh staršev N42
- Vmešavanje le staršev vpletenih učencev N43
- Ločevanje žrtve in povzročitelja B88
- Manjša možnost provociranja B89, B90
- Žrtev in povzročitelja navaditi na sobivanje B91
- Odraslim poveš o težavi A40
- Razumevanje staršev G37
- Dopustitev otroku, da pojasni kaj se je zgodilo G38
- Učenje o otrokovih pravicah B97
- Ne oporekanje staršem B98
- Odrasli predlagajo kako se pogovoriti s povzročiteljem A41
- Odrasli dajejo napotke A42
- Ni možen pogovor s povzročiteljem A43
- Neuspešen pogovor o prenehanju nasilja A44, A45
- Pogovor s povzročiteljem in njegovimi starši A47
- Pogovor o vedenju in ukrepanju s povzročiteljem A48
- Vzgoja je pomembna E174
- Starši počno stvari, ki jih otroku ne dovoli E175
- Otroku bo videl, da starš počne tisto kar njemu ni dovoljeno E176
- Otroku bo mislil, da lahko počne nekaj kar počnejo njegovi starši E177
- Sodelovanje staršev in šole pri vzgoji C87
- Razlikovanje vzgoje doma in v šoli B92, J51, J52
- Posvet na roditeljskih sestankih B93
- Posvet o mnenjih med starši in učitelji B94
- Dogovor o sprejemljivih dejanjih večine B95

- Razlikovanje sprejemljivih dejanj med domom in šolo B96

#### **Spremembe na šoli**

- Manj predavanj o spletnem nasilju L58
- Več predavanj o psihičnem nasilju L59
- Žrtev in povzročitelja ne izpostavljamo P56
- Neprisotnost žrtve in povzročitelja pri pogovoru z učenci P38
- Kratki pogovori s svetovalnimi delavkami S55
- Zaupnost povedanega zaposlenih na šoli S56
- Dežurni učitelji D182
- Žrtev in povzročitelj se v svetovalni službi pogovarjata o čemerkoli C88, C89, C90
- Neprimerne besede C91
- Žaljevka C92
- Podaljšan pogovor med žrtvijo in povzročiteljem C93
- Prisotnost svetovalne delavke C94
- Poseg svetovalne delavke ob neprimernosti C95
- Pogovor o čemerkoli C96
- Pogovor o čemerkoli spodbuja na pozabo C97
- Nadaljevanje odnosa med žrtvijo in povzročiteljem C98
- Odklenjen razred D48
- Dostop do razreda D49
- Višji standardi obnašanja F120
- Višji standardi ukrepov F121
- Višji standardi opominov F123
- Več discipline F124
- Zgodnejše učenje mlajših učencev na temo nasilja H38